

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra archeologie

Pozdně římské importy v Čechách (4. - 5. století)
Diplomová práce

Autor: Klára Burianová
Studijní program: N7105 Historické vědy
Studijní obor: Archeologie
Forma studia: prezenční

Vedoucí práce: doc. PhDr. Eduard Droberjar, Dr.

Hradec Králové, 2017

Zadání diplomové práce

Autor: Bc. Klára Burianová

Studium: F11124

Studijní program: N7105 Historické vědy

Studijní obor: Archeologie

Název diplomové práce: **Pozdně římské importy v Čechách (4. - 5. století)**

Název diplomové práce AJ: Late Roman Imports in Bohemia (4th 5th Century)

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Halama, J. 2007: Nálezy terra sigillata v Čechách. In: Droberjar, E. - Chvojka, O. (edd.), Archeologie barbarů 2006. České Budějovice, 195-240. Hayes, J. W. 1972: Late Roman Pottery. London.

Pröttel, Ph. M. 1991: Zur Chronologie der Zwiebelknopffibeln. Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentralmuseums Mainz 35, 347-372. Sakař, V. 1970: Roman Imports in Bohemia. Praha.

Sommer, M. 1984: Die Gürtel und Gürtelbeschläge des 4. und 5. Jahrhunderts im römischen Reich. Bonn.

Svoboda, B. 1965: Čechy v době stěhování národů. Praha.

Anotace:

Práce se bude zabývat nálezy pozdně římského importu ze 4. a 5. století na území Čech v rámci relativně-chronologických stupňů C3, D1, D2 a D3. Základem práce bude soupis římských importů vycházející z publikovaných nálezů, v rámci možností i z muzejních sbírek. Autorka vypracuje podrobnou typologii jednotlivých kategorií pozdně římských importů (spony, pásové garnitury, keramika a další) a bude se rovněž věnovat jejich rozšíření v Čechách v pozdní době římské a ve starší době stěhování národů (ve vinařické skupině). Dále bude zjišťována proveniencie daného importu a jeho význam s přihlédnutím např. ke společenským, kulturním a sociálním aspektům. Součástí práce budou také obrazové přílohy, mapy, grafy a tabulky.

Garantující pracoviště: Katedra archeologie,
Filozofická fakulta

Vedoucí práce: doc. PhDr. Eduard Droberjar, Dr.

Oponent: Mgr. Tomáš Mangel, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 14.9.2012

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala, pod vedením vedoucího diplomové práce doc. PhDr. Eduarda Droberjara, Dr., samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne

Podpis

Poděkování:

Ráda bych poděkovala doc. PhDr. Eduardovi Droberjarovi, Dr. za vedení diplomové práce, za jeho podporu, poskytnutou literaturu a rady. Dále bych za cenné rady chtěla poděkovat PhDr. Jiřímu Militkému Ph.D., Mgr. J. Kopřivové, Mgr. P. Hornikovi, Mgr. P. Kaclovi, Mgr. L. Rypkovi a dalším. Také bych ráda poděkovala své rodině a přátelům, kteří mě podporovali po celou dobu studia.

Anotace:

BURIANOVÁ, KLÁRA. *Pozdně římské importy v Čechách (4.–5. století)*. Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové, 2017, 183 str. Diplomová práce.

Cílem práce je zabývat se nálezy pozdně římského importu ze 4. a 5. století na území Čech v rámci relativně-chronologických stupňů C3, D1, D2 a D3. Základem práce je soupis římských importů vycházející z publikovaných nálezů, v rámci možností i z muzejních sbírek. Autorka vypracuje podrobnou typologii jednotlivých kategorií pozdně římských importů (spony, pásové garnitury, keramika a další) a bude se rovněž věnovat jejich rozšíření v Čechách v pozdní době římské a ve starší době stěhování národů (ve vinařické skupině). Dále je zjišťována provenience daného importu a jeho význam s přihlédnutím např. ke společenským, kulturním a sociálním aspektům. Součástí práce jsou také obrazové přílohy, mapy, grafy a tabulky.

Klíčová slova: pozdní doba římská, starší doba stěhování národů, import, Čechy

Annotation:

BURIANOVÁ, KLÁRA. *Late Roman Imports in Bohemia (4th – 5th century)*. Hradec Králové: Philosophical Faculty, University of Hradec Králové, 2017, 183 pp. Diploma Dissertation.

The goal of the diploma thesis deals with finds of late Roman Import of 4th and 5th century in Bohemia in the relative degrees C3, D1, D2 and D3. Basis of the thesis is inventory of Roman Imports based on the published findings and museum collections. The Author works out detailed typology of the various categories of late Roman Imports (clips, belt garnitures, ceramic and so on) and she dedicates their extension in Bohemia in late roman period and in early migration period (in Vinařice group). Next it is determined the origin of import and its importance with regard to, for example, sociable, cultural and social aspects. Picture annexe, maps, graphs and tables are part of the thesis.

Keywords: Late Roman Period, Early Migration Period, Import, Bohemia

Obsah

1.	ÚVOD.....	1
2.	METODIKA PRÁCE.....	3
3.	CHRONOLOGIE.....	7
4.	DĚJINY BĀDÁNÍ.....	9
5.	ARCHEOLOGICKÉ PRAMENY POZDNÍ DOBY ŘÍMSKÉ	11
6.	ARCHEOLOGICKÉ PRAMENY STARŠÍ DOBY STĚHOVÁNÍ NĀRODŮ	13
7.	IMPORT A OBCHODNÍ STEZKY.....	15
8.	SKLADBA POZDNĚ ŘÍMSKĚHO IMPORTU	18
8.1.	ŘÍMSKO-PROVINCĀLNĀ KERAMIKA.....	18
8.1.1.	<i>Jemná a hrubá žluto-oranžová keramika.....</i>	<i>18</i>
8.1.2.	<i>Šedá keramika</i>	<i>19</i>
8.1.3.	<i>Glazovaná keramika</i>	<i>20</i>
8.1.4.	<i>Terra sigillata</i>	<i>22</i>
8.1.5.	<i>Keramické lampy</i>	<i>24</i>
8.2.	NUMIZMATICKÉ NĀLEZY	27
8.3.	PĀSOVÉ GARNITURY	34
8.4.	SKLENĚNÉ PŘEDMĚTY	37
8.4.1.	<i>Skleněné korálky</i>	<i>37</i>
8.4.2.	<i>Skleněné nádoby.....</i>	<i>45</i>
8.5.	SPONY S CIBULOVĀTÝMI KNOFLĀKY	50
8.5.1.	<i>Typ Pröttel 1.....</i>	<i>51</i>
8.5.2.	<i>Typ Pröttel 2.....</i>	<i>51</i>
8.5.3.	<i>Typ Pröttel 3/4.....</i>	<i>52</i>
8.6.	OSTATNĀ NĀLEZY	54
8.6.1.	<i>Lžice</i>	<i>54</i>
8.6.2.	<i>NĀramky</i>	<i>54</i>
8.6.3.	<i>Zvonky.....</i>	<i>55</i>
9.	VYHODNOCENĀ NĀLEZŮ	57
9.1.	DATECE	57
9.2.	GEOGRAFICKĚ ROZŠĀŘENĀ.....	60
9.3.	NĀLEZOVĀ SITUACE.....	61
9.4.	INTERPRETACE NĀLEZŮ	65

10. ZÁVĚR.....	69
11. ZDROJE A LITERATURA.....	72
11.1. ZDROJE.....	72
11.2. LITERATURA.....	72
12. POUŽITÉ ZKRATKY.....	87
13. SLOVNÍČEK POJMŮ	88
KATALOG	89
KERAMICKÉ PŘEDMĚTY.....	89
NUMIZMATICKÉ NÁLEZY	102
PÁSOVÉ GARNITURY.....	156
SKLENĚNÉ PŘEDMĚTY.....	159
SPONY	176
OSTATNÍ NÁLEZY	181
PŘÍLOHY	183

1. Úvod

Základem práce bylo vytvořit soupis pravděpodobně všech dosud publikovaných, v menší míře i nepublikovaných, nálezů římsko-provinciálního původu z území Čech, které byly objeveny v archeologických kontextech pozdní doby římské (4. století) a starší doby stěhování národů (většina 5. století). Cílem práce bylo vyhodnotit tento obsáhlý soupis nálezů.

Jak již název napovídá, soupis byl vytvořen z předmětů, o nichž lze soudit, že byly vyrobeny na území římské říše. Většina předmětů pochází z dílen v římských provinciích, především se jedná o oblast Porýní, Norica a Pannonie. Objevují se ale i další místa výroby jako je vzdálená severní Afrika, odkud pochází některé nálezy keramiky typu terra sigillata nebo některé mince ražené v egyptské Alexandrii. Předměty se na naše území mohly dostávat různým způsobem, od klasického obchodování, přes dary, žold až ke kořisti z válečných výprav.

Konec doby římské již předznamenává následující období, kdy se kvůli postupujícím Hunům z východu, začíná přesouvat i obyvatelstvo, které dosud v Evropě žilo. Velká migrace je dokládána nejen písemnými prameny, ale i absencí sídlišť v době stěhování národů. Oproti tomu se ale objevují velmi bohaté kostrové hroby, ve kterých bývají většinou pohřbeny ženy. Pozdní doba římská a starší doba stěhování národů však nebyly jen obdobím velkých migračních změn, ale také změn politických a duchovních. Jedny z nejdůležitějších změn nastaly již za vlády císaře Diocletiana, který začal s velkými politickými a hospodářskými reformami. Za jeho vlády vyvrcholily perzekuce křesťanské církve, které začali již kolem roku 250 celoříšským pronásledováním křesťanů. Paradoxně po něm nastoupil Constantín I. Veliký, jenž křesťanství nejenže povolil, ale stále více ho upřednostňoval. Na konci 4. století císař Theodosius Veliký zakázal staré náboženské obřady a občané říše mohli vyznávat pouze jedině náboženství – křesťanství. I mezi Germány se velmi rychle křesťanská víra rozšířila, ale před katolictvím dávali přednost ariánství. Ani Čechy nebyly uchráněny těmito velkými změnám, které značně ovlivnily i možnosti přísunu římsko-provinciálního zboží.

Práce je rozdělena na několik hlavních kapitol. První seznamuje s metodikou zpracování soupisu jednotlivých nálezů. Na ni navazuje vysvětlení chronologie daného období. Dále práce pokračuje stručnými dějinami bádání. Ve dvou následujících kapitolách autorka seznamuje s hlavními časovými obdobími z hlediska archeologických pramenů z území Čech pro dané období. Kapitola 7. Import a obchodní stezky vysvětluje, co je import a jakými možnostmi se ve sledovaném období mohly jednotlivé předměty dostat z místa výroby na místo nálezů. Následující kapitola popisuje jednotlivé předměty římsko-provinciálního původu. Jsou rozčleněny podle typů a druhu materiálu. Dále následuje samotné vyhodnocení nálezů z několika hlavních hledisek – datace, geografická situace a nálezové situace. Po závěru následuje soupis použité literatury a dalších zdrojů informací, seznam zkratk, slovníček pojmů a soupis jednotlivých předmětů. Práci zakončuje obrazová příloha s mapami a obrazovými tabulkami s nálezy.

2. Metodika práce

Práce si klade za cíl zhodnotit doposud publikované nálezy. V některých případech bylo třeba ji rozšířit i o nálezy, které nebyly doposud publikovány. Základem je soupis nálezů z pozdní doby římské a ze staršího stupně doby stěhování národů, tedy z relativně chronologických stupňů C3 a D1–3, vytvořený z publikované i nepublikované literatury a z autorčiných vlastních pozorování. Pro popis keramiky byla použita především nepublikovaná diplomová práce L. Rypky (2012). Pro popis skleněných předmětů ze 4. století byly použity nepublikované diplomové práce P. Kacla (2012) a J. Kopřivové (2014). Hlavním důvodem bylo pokračování v terminologii a navázání na kvalitní dílčí práce badatelů, kteří se jednotlivým tématům věnují. Pro popis mincí byly použity práce J. Militkého (2010a, 2010b, 2010c). Pro další nálezy včetně výše jmenovaných byly použity převážně popisy z literatury, která je vždy náležitě citovaná. Popisy nálezů jsou upravené, zkrácené, místy doplněné dle autorčina vlastního pozorování, které se většinou s popisy shodovalo. Výjimkou jsou ovšem nedostupné nálezy, většinou již ztracené, zničené, v soukromých sbírkách či jiným způsobem nedostupné. Popisy přejímané z citované literatury pocházejí od badatelů, kteří se danou problematikou dlouhodobě zabývají či zabývali. Pro lepší přehlednost jsou typologické a terminologické popisky částečně přebírány z dosud publikované literatury. Bylo však nutné také terminologii sjednotit, především v porovnání starších publikací s novými. V části případů, pokud byly předměty dostupné, se popsání údaje revidovaly podle samotných nálezů, případně fotografické dokumentace. Často docházelo ke korekci, doplnění nejen popisu konkrétního předmětu, ale i ostatních údajů. Především se jednalo o kontrolu a úpravu údajů o lokalitě (okres, kraj), nálezových okolností v podobně dohledávání současných názvů ulic a korekce a sjednocení podle nejnovější terminologie dle jednotlivých předmětů (např. *Pröttel 1991; Militký 2010a–c; Jiřík – Vávra 2015b*)

Některé předměty, u nichž byl původ ještě nedávno určován jako římsko-provinciální, byly v této práci již vyřazeny. Jedná se především o keramiku označovanou jako tzv. Foederátní keramika. Důvodem bylo nejnovější určení maďarské badatelky Z. Masek (2013), že keramiku vyráběli pravděpodobně Germáni. Badatelka zrevidovala takto označovanou keramiku a konstatovala, že

popis bývá pouze přejímán a nikdo další se materiálu blíže nevěnoval. Keramika se objevuje v kontextech pozdně sarmatských a časně hunských či gepidských a vznikala s největší pravděpodobností pod vlivem z pozdně římských provincií, nikoli přímo v pozdně římských dílnách (*Masek 2013, 232, 246–248*).

Pro vytvoření soupisu nálezů a jejich vyhodnocení byly použity nálezy, které byly s největší pravděpodobností vyrobeny v římsko-provinciálním prostředí a byly do země uloženy záměrně či náhodou během 4. století a převážně většiny 5. století (přibližně do roku 480). Jelikož je často problematické určit alespoň přibližné datum uložení předmětu do země, slouží k jejich dataci především typologie přímo daných předmětů nebo dalších artefaktů s nimi nalezenými. Tyto doprovodné předměty jsou v práci taktéž zmiňovány. V současné době napomáhají k bližší dataci radiokarbonová data. Nicméně velká část artefaktů byla objevena velmi dávno a neexistuje k nim řádná dokumentace, což naneštěstí velmi ovlivňuje výsledky pozorování. Proto byly do soupisu nálezů zařazeny takové předměty, které jsou do sledovaného období datované především dle typologie. Jedinou výjimkou jsou mince, u nichž je datace značně problematická (k dataci viz kapitola 3. Chronologie). Autorka práce se, po konzultaci s PhDr. Militkým Ph.D., rozhodla zařadit do katalogu této práce takové mince, které byly raženy nejdříve v roce 290 a nejpozději v roce 475 (s možnými drobnými přesahy). Do soupisu práce byly také částečně zaznamenány i votivní nálezy z řeky Labe. Nicméně do katalogu nebyly zahrnuty všechny předměty zde nalezené, protože je velmi pravděpodobné, že dané lokality sloužily k ukládání předmětů (hlavně mincí) po velmi dlouhý časový úsek (některé již od doby laténské po raný středověk), byly zde použity jen takové nálezy, které do sledovaného období náleží chronologicky. Katalog je rozdělen na několik samostatně číslovaných částí dle jednotlivých typů nálezů. Lokality a nálezy jsou popisovány několika základními parametry, které jsou společné všem předmětům. Jedná se o místo nálezu (nález lokality, okres a kraj), širší nálezový kontext (pohřebiště, sídliště, ojedinělý hrob, skupina hrobů, ojedinělý nález, hromadný nález, případně další informace o nálezovém kontextu lokality), nálezové okolnosti (rok, konkrétní polohu, nálezce, případně instituci zajišťující výzkum), označení objektu/bližší kontext (označení objektu s doplňujícími informacemi), nález (stručný popis samotného nálezu), datace (co nejpřesnější zadatování

předmětu), uložení (místo současného umístění nálezu) a literaturu (seznam použité literatury k výše zjištěným skutečnostem). Případně se také v katalogu objevuje odkaz na vyobrazení předmětu, které lze nalézt na konci práce v obrazové příloze. Některé druhy předmětů také v rámci popisu nálezu obsahují další doplňující informace. U keramických nálezů se jedná o zjištěné rozměry, druh keramiky a provenienci (nejpravděpodobnější místo výroby). U skleněných nádob jsou to rozměry a provenience, u zvonků a ostatních nálezů se jedná o rozměry a u mincí o mincovnu. Pokud u nálezů nejsou zaznamenány některé informace, např. označení objektu/bližší kontext nebo doplňující informace, nepodařilo se je dohledat. Jednotlivé položky katalogu byly vyplňovány s přihlédnutím na sledované vlastnosti a význam jednotlivých importů.

Jednotlivé druhy nálezů jsou typologicky a chronologicky vyhodnoceny. K dataci v katalogu bylo použito rozmezí na části století (např. 1. polovina 4. století), u mincí pak nejstarší možná hranice v rozmezí několika let k uložení dle data ražby (např. nejdříve po roce 337). K zařazení možného uložení mincí v rámci půlstoletí bylo bráno v úvahu nejmladší možné datum ražby, ke kterému se přičetlo deset let, které autorka práce považuje za nejnižší možnou průměrnou hranici k přesunu mince z mincovny na lokalitu, kde byla nalezena. Pokud je nejmladší ražba datovaná horní hranicí např. do roku 340, bylo určující její nejstarší datum ražby. V takových případech jsou pak některé nálezy řazeny ještě do 1. poloviny 4. století (např. ražby z let 317–340), ale mince s menším časovým úsekem pro ražbu (např. 337–340) již jsou řazeny do 2. poloviny 4. století. Pro určení data ražby k zařazení do století byla použita větší poměrná část případných let od začátku možné ražby, např. ražba z let 375–403 zařazena do 4. století, ale 399–403 již do 5. století. Všechny datace jsou pak také doplněny relativními chronologickými stupni. Zařazení do chronologických stupňů viz kapitola 3. Chronologie.

V textu práce a především na mapách je u některých lokalit uváděn v závorce odkaz na příslušné zařazení v katalogu. Číslo odkazuje na konkrétní lokalitu v dané části katalogu. Pokud z lokality pochází více předmětů, jsou dále rozděleny. Za předpokladu, že mají stejné nálezové okolnosti, je odkaz zapsán jako číslo, pomlčka a pořadové číslo římskou číslicí. Např. druhá mince z lokality Praha-Horní Počernice má označení *kat. 4II*. Pokud z jedné lokality pochází více

nálezů a mají různé nálezové okolnosti, jsou tyto nálezy dále děleny právě dle nálezových okolností, které jsou označovány velkými písmeny české abecedy. Např. bronzový zvonek z Prahy-Veleslavína nalezený v roce 1901 má označení *kat. 2B*. Složitější nálezová situace keramických předmětů na hradišti Závist pak má podrobnější členění pomocí malých písmen české abecedy. Fragment vykuřovadla z této lokality pak má označení *kat. 6Aa*.

Jedním z výsledků práce jsou i souhrnné grafy, které jsou součástí textové části. Z důvodu lepší přehlednosti dat nejsou u jednotlivých typů předmětů vždy stejné.

3. Chronologie

Sledované období se dělí na pozdní dobu římskou, která je tvořena chronologickým stupněm C3 datovaným do absolutních dat 300/320–380/400 (*Droberjar 2002, 49; týž 2008a, 137*). Starší doba stěhování národů se dělí již podrobněji na stupeň D1 (380/400–410/420), stupeň D2 (410/420–440/450) a stupeň D3 (440/450–480/490), kdy se na území Čech objevují dvě hlavní skupiny osídlení – vinařická a Přešťovice-Friedenhain (*Droberjar 2002, 50, 366–367; týž 2008b, 170–175, Obr. 96*).

Rozdělení do základních relativně chronologických stupňů však pro předkládanou práci nebylo zcela dostačující. V literatuře se běžně objevuje datování nálezů a nálezových celků podle absolutní chronologie. Používají se spíše datace na jednotlivá staletí či jejich části, např. konec 4. století, 1. polovina 5. století atd. Bylo tedy nutné za pomoci absolutních dat (*Droberjar 2008a, 137; týž 2008b, Obr. 96*) předměty zařadit do chronologických stupňů.

Pro období 4. století, jeho první poloviny a absolutních dat 300–380 a u numizmatických nálezů do roku maximální ražby 369 jsou nálezy zařazeny do chronologického stupně C3.

Všechny tyto *přechodné stupně* byly vytvořeny kvůli překrývání se absolutních dat u relativní datace. Stupně relativní chronologie jsou totiž ohraničené rozpětím absolutních dat, nikoli konkrétním jedním datem. Většinou se jedná o rozmezí 10 let a u stupně C3 dokonce 20 let. Jelikož je stupeň C3 definován, že končí absolutními daty 380/400, kterými začíná i stupeň D1, vyčlenila jsem pro předměty, které lze zadatovat do absolutních dat 380–400, stupeň C3/D1. Stejně byly vyčleněny i stupně D1/D2 pro absolutní data 410–420 a D2/D3 pro data 440–450. Hlavním důvodem pro toto vyčlenění byly numizmatické nálezy, které je možné blíže časově zařadit.

Do stupně C3 byly zařazeny nálezy, které jsou v literatuře datovány do 4. století, do stupně C3–C3/D1 nálezy z 2. poloviny 4. století, numizmatické nálezy, které mohly být uloženy po roce 375, a předměty datované jako 4. století až přelom 4. a 5. století. Stupeň C3/D1 je zastoupen předměty datovanými na přelom 4. a 5. století, na konec 4. století. Pro období přelomu 4. a 5. století až

1. čtvrtiny 5. století je použita datace C3/D1 D1/D2, pro 4. století až počátek 5. století datace C3–D1, pro počátek 5. století je používán stupeň D1, pro 1. čtvrtinu 5. století D1–D1/D2. Pro zařazení do relativní chronologie byly numizmatické nálezy ražené v letech 401–409 začleněny do stupně D1/D2. Rozpětí D1–D2 bylo použito pro nálezy z 1. třetiny a 1. poloviny 5. století, stupeň D2 pro ražby mincí v letech 410–430, do D2/D3 jsou řazeny nálezy z období kolem poloviny 5. století. 1. polovina až konec 5. století je řazen do stupňů D2–D3, polovina 5. století až 2. polovina 5. století do stupně D3. Pro celé 5. století bylo použito datování D1–D3 (někdy jen stupeň D). Časový úsek 2. poloviny 4. století až 1. poloviny 5. století je označen C3–D2, přelom 4. a 5. století až 1. polovina 5. století jako C3/D1–D2 a nálezy určené jen rámcově do 4. a 5. století je používáno řazení C3–D3.

4. Dějiny bádání

Předměty pocházející z římsko-provinciálních oblastí z pozdně římského období a časné doby stěhování národů jsou popisovány v širších soupisech. Poslední dobou se objevují soupisy jednotlivých kategorií předmětů, např. římsko-provinciální keramika (Rypka 2012), mince (Militký 2010a, týž 2010b, týž 2010c), terra sigillata (Halama 2007) apod. Římské importy se objevují v pracích Bedřicha Svobody z let 1948 a 1965.

Na českém území se římskému importu věnoval především Vladimír Sakař, který v roce 1970 publikoval do té doby známé římsko-provinciální předměty na území Čech. Postupně začaly vznikat cílené soupisy jednotlivých druhů předmětů. Antické lampy ve sbírkách Národního muzea se dočkaly několikerého sepsání. První větší vytvořil v roce 1958 R. Haken, na kterého v roce 1972 navázal J. Marsa. Nejnověji se tomuto tématu věnovala H. Svobodová (2006). Na regionální úrovni se antickým lampám také věnovali J. Jiřík a J. Jílek (2009). Římsko-provinciální keramice vyráběnou ve stylu terra sigillata se od počátku věnovala řada badatelů. Jeden z prvních větších soupisů byl vytvořen Vladimírem Sakařem a publikován v roce 1956 v Památkách archeologických. V současné době se určování této keramiky věnuje J. Halama (2007; 2014).

Naproti tomu římsko-provinciální užitkové keramice se až tolik pozornosti nevěnovalo, občas byla dokonce zaměňována (a pravděpodobně v některých případech stále ještě je) za keramiku středověkou. Prvním, kdo se tématu věnoval, byl Vladimír Sakař (1958), kde se zabýval i společenským významem římských keramických předmětů a jejich funkci v germánském prostředí (Sakař 1958, 107–112). V roce 1978 byla publikovaná další studie téhož autora, v níž sepsal většinu nálezů římsko-provinciální keramiky známých do konce roku 1976. Římsko-provinciální keramikou zabývá i Milan Jančo, který v roce 2003 publikoval nový soupis těchto předmětů z území Čech, a také L. Rypka, který na stejné téma psal i diplomovou práci (2012).

O římské mince se badatelé a sběratelé zajímaly o mnoho dříve než o římsko-provinciální užitkovou keramiku. Antické mince začaly být registrovány již od 1. poloviny 19. století. První soupisy se objevily již na přelomu 19. a 20.

století (např. *Hellich 1890–1892*). Jejich první katalog pak sestavil J. Schránil již v roce 1916. Jedním z nejdůležitějších soupisů antických mincí je práce E. Pochitonova z roku 1955, která byla prvním souhrnem dosud nalezených mincí na území Čech, Moravy a Slezska. V 60. a 70. letech se římskými mincemi zabývala také Z. Nemeškalová-Jiroudková (např. *Nemeškalová-Jiroudková – Šůla 1965*). Dosud poslední soupis nálezů nejen z našeho území byl opět zaměřen na nálezy mincí obecně (*TIR 1986*). Významem mincí na území barbarika se zabýval i J. Bouzek (1986). Na hospodářské dějiny starověku se zaměřením na dějiny peněz se soustředil K. Kurz (např. 1986, 1995, 2006). Dále se mincím věnoval M. Jančo (např. 2000, 2010a–c) a v současné době především J. Militký (např. 2005a, 2008), jehož poslední rozsáhlá práce vydaná v roce 2010 obsahovala kompletní třísvazkový soupis všech římských a raně byzantských mincí v Čechách.

Velmi časté jsou i nálezy skleněných předmětů, převážně korálků. Jejich typologii vytvořila M. Tempelmann-Mączyńska (1985). V současné době se skleněným předmětům u nás věnuje N. Venclová (2005) a P. Kacl (2012).

Sponám s cibulovitými knoflíky na lučíku se částečně věnoval již H. Preidel (1930, 76–77) a jejich první větší soupis z Čech s analogiemi ze střední Evropy publikoval V. Sakař (1961). Typologickému a chronologickému členění se podrobně věnoval Ph. M. Pröttel v roce 1991.

V souboru se také objevují součásti pásové garnitury. Jejich členění v římsko-provinciálním prostředí se věnoval M. Sommer (1984). Pro naše území zatím žádná konkrétní publikace, zabývající se pásovými garniturami, nevznikla a popisy nálezů se objevují spolu s dalšími předměty (např. *Svoboda 1965*, *Sakař 1970*).

Dalšími předměty vycházejícími z typologií zahraničních badatelů jsou kovové zvonky, jejichž určování se opírá o práci W. Nowakowského (1988), rozšířenou D. Božičem (2005, 315–317).

5. Archeologické prameny pozdní doby římské

Pozdní doba římská předznamenává velké změny v Evropě, o čemž svědčí dílčí změny v sídlištních, pohřebních či jiných zvyklostech, které se daří archeologicky zachytit.

Podoba sídlišť v pozdní době římské navazuje na dvorcové typy, které se vyskytují v Čechách od poloviny 3. století. V pozdní době římské a možná ještě na počátku doby stěhování národů bylo osídleno malé sídliště v Jenišově Újezdě (*Droberjar 2008a, 128*). V jižních Čechách pokračuje osídlení na lokalitě Sedlec, kde jsou doloženy nadzemní kúlové stavby. Lokalita je považována za nejvýznamnější sídliště jižních Čech v době římské (*Břicháček – Braun – Košnar 1991a; táž 1991b; Droberjar 2008a, 131*). Další významnou lokalitou pro 4. století je sídliště a železářská dílna v Tuchlovicích. I zde pokračovalo osídlení i na počátku doby stěhování národů (*Pleiner 1959*). Na konci doby římské se začíná objevovat osídlení také ve výšinných polohách a tento typ sídlení přetrvává do počátku doby stěhování národů (*Droberjar 2008a, 137*). Využívání výšinných poloh dokládají i nálezy římsko-provinciálního původu, o čemž svědčí např. keramické nálezy ze Závisti, kat. 6 (např. *Jansová 1966a, táž 1966b, táž 1971*).

Hroby na žárových pohřebištích jsou chudě vybaveny, jen s minimem zbraní. Naopak ale přibývá kostrových hrobů v severozápadních a středních Čechách, některé z těchto hrobů jsou bohatě vybaveny a jejich součástí jsou i předměty římsko-provinciálního původu. Většinou se jedná o osamocené hroby, např. Žíželice, Beroun-Závodí. Naopak ve východních a jižních Čechách přetrvávají původní zvyklosti, tedy pohřbívání za pomoci žehu a byla zde zkoumána velká pohřebiště. Jedná se o Plotišť nad Labem, kde se pohřbívalo již od konce 2. století a pokračovalo se až do 5. století. Na pohřebišti bylo objeveno celkem 1318 žárových popelnicových hrobů, 49 jámových hrobů, dva kostrové hroby a jeden birituální. Jámové hroby se objevují především na konci využívání pohřebiště. Celé pohřebiště bylo ohrazeno palisádovým žlabem a malým příkopem (*Droberjar 2008a, 137*). A. Rybová na pohřebišti vyčlenila celkem čtyři fáze pohřbívání. Nejvíce hrobů pochází z fáze III. a IV. (*Rybová 1979; táž 1980*).

Druhé velké pohřebiště bylo prozkoumáno v jihočeských Přešticích. Lokalitu zkoumal již od roku 1934 B. Dubský. Bylo zde nalezeno 450 hrobů s 522 pohřby, které se nacházejí především v popelnicích, jen v 10 případech byly v pouhé jámě. Část hrobů, ve východní a severní části pohřebiště, tvořila nepravidelné řady (*Dubský 1937, 35–130; Droberjar 2008a, 131*).

V tomto období ale také končí některá významná žárová pohřebiště, např. Dobřichov-Třebická (*Droberjar 2008a, 127*), Opočno, kde se podařilo zachytit tři skupiny hrobů (*Pleinerová 1995*).

6. Archeologické prameny starší doby stěhování národů

Starší dobou stěhování národů začíná zcela nové období, v němž dochází k migraci velkých skupin lidí nejen po Evropě, ale také v severní Africe a v Asii.

V tomto období nebylo zatím objeveno mnoho sídlišť, pokračuje menší osídlení ve výšinných polohách, např. na hradišti Závist (*Jansová 1971; Motyková – Drda – Rybová 1991*). Nedostatek sídlištních pramenů může být dokladem migrace, kdy nebylo zapotřebí stavět si dlouhodobá, pevná obydlí. Hlavním zdrojem poznání jsou však pohřby a kostrová pohřebiště s koncentrací ve středních až severozápadních Čechách (*Droberjar 2008b, 157; obr. 93*). Pohřebiště v Plotištích nad Labem pokračuje z předchozího období a přetrvává do začátku doby stěhování národů. V jižních Čechách se více začíná projevovat skupina Přešťovice-Friedenhain, která pohřbívala žárově, a její hroby byly jen velmi chudě vybaveny. Skupina je pozorovatelná od konce doby římské a přetrvává přibližně do stupně D2, kdy se obyvatelstvo jižních Čech přesouvá do Bavorska (*Droberjar 2008b, 171–172*). Pro skupinu má charakteristickou keramiku tvořenou mísovitými tvar se šikmým kanelováním a oválnou facetovanou výzdobou (*Droberjar 2002, 271*). Na eponymní lokalitě Přešťovice bylo nalezeno sídliště i pohřebiště. Sídlíště bylo osídleno již na konci 1. století př. n. l., ale vyskytují se zde i doklady z pozdní doby římské a počátku doby stěhování národů (*Dubský 1937, 11–34; týž 1949, 400–425; Droberjar 2002, 272*). Žárové pohřebiště z této lokality bylo využíváno ve 4. a v 1. polovině 5. století. Je velmi chudě vybaveno, nicméně se zde občas vyskytují i skleněné korálky (*Dubský 1937, 35–130; týž 1949, 425–490; Droberjar 2002, 271–272*). Dále se v Čechách objevuje vinařická skupina, kterou definoval B. Svoboda (*1965, 78–126, 214–220*) a dále ji roztřídil K. Godłowski (*1992*) a J. Tejral (*2006*). Typické je pro tuto skupinu kostrové pohřbívání a následné vykrádání hrobů (*Droberjar 2008b, 172*). Že by se mohlo jednat i o oblast, v níž sídlila místní společenská elita, dokládají i římsko-provinciální předměty. Pozdně římské a podunajské vlivy měly také zásluhu na formování vinařické skupiny (*Droberjar 2002, 366*). Obě skupiny, jak Přešťovice-Friedenhain, tak i vinařická, jsou částečně společné. První jmenovaná po čase opouští jižní Čechy a přesouvá se do Bavorska. Naopak vinařická skupina zůstává v Čechách, kde prosperuje

kolem poloviny 5. století. Spolu s koncem vinařické skupiny na konci 5. století také končí kontakt Čech s římskou říší, jejíž západní část zaniká (*Droberjar 2002, 366; týž 2008b, 172, 176*).

7. Import a obchodní stezky

Jako římský import bývají charakterizovány různé předměty vyrobené na území římské říše, ať již v samotné Itálii nebo v provinciích, které se nacházejí v neřímské části Evropy (*Sakař 1994, 14*). V současné době se badatelé snaží prosadit více pojem „římský nález“ než „import“, protože pojem import je dáván do souvislosti s obchodováním, což je u určování nabytí většiny římsko-provinciálních předmětů problematické (*Droberjar 2007, 57*). Importem z římské říše se zabýval V. Sakař (*1970*), ale rozlišené importy se objevují již v pracích Bedřicha Svobody (*1948 a 1965*).

Ačkoli v pozdní době římské a ve starší době stěhování národů byl obchod velmi důležitý, musí se vzít v potaz i další možnosti, jež mohly v období přesunů obyvatel, válek a různých spojení, vést k přílivu předmětů, které byly vyrobeny na území římské říše. Většina předmětů, importovaných do Čech v pozdní době římské a ve starší době stěhování národů, pochází z římských provincií Panonie a Porýní. Mezi další způsoby importování předmětů patří různé vojenské výpravy a získávání předmětů jako kořisti, daru, tributu, případně úplatku (*Tejral 1993, 486; Sakař 1994, 3*).

Obchodovalo se ale i po moři z různých římských přístavů. I zboží, které bylo ze vzdálenějších oblastí a které bylo nalezené v Čechách, pravděpodobně putovalo přes některý z těchto přístavů. Většina z nich nebyla jen obchodními městy, ale i výrobními centry a v některých byly i mincovny. Mezi hlavní římské přístavy ve 4. století patřila Alexandrie, Kartágo a Ostia (přístav města Řím). Dalšími důležitými přístavy byly Massalia (dnešní Marseille), Arelatum (dnešní Arles) a Narbo Martius (dnešní Narbonne), které se nacházejí v západní části Středozemního moře na území dnešní Francie. Pro obchod se severní Gallii a Germánií byl důležitý přístav v rameni delty řeky Rhôny, kde se obchodovalo i se syrskými přístavy (*Zimák 2008, 118, 122*). Ve středním Středomoří byly využívány další přístavy. Jedním z nejdůležitějších v tomto období bylo město Salona u Splitu, které bylo zároveň hlavním dalmatským přístavem a bylo spojeno římskou silnicí s podunajskými provinciemi. Do rozvoje Benátek byl velmi důležitý i přístav v Aquileii, z nějž vedly cesty přes Alpy a do středního Podunají. Z města se vyváželo víno a olivový olej a sloužilo k redistribuci rudy a dřeva

ze střední Evropy. Dalším, již méně obchodně významným přístavem, byla Ravenna, která sloužila především jako vojenský přístav (*Zimák 2008, 124*). Největší přístav celé římské říše se nacházel v egyptské Alexandrii. Byly zde dva námořní přístavy a jeden říční. Město bylo sídlem mnoha národností, např. Egyptanů, Řeků, Syřanů, Arabů, Římanů a různých obchodníků ze západních provincií. Alexandria byla největším vývozcem obilí od dob Ptolemaiovců. Dále se z ní vyvážel papyrus, získávala zboží z Arábie, Etiopie, Indie a Dálného východu díky Nilu, přístavům v Rudém moři, obchodním karavanám, které ho dovezly do přístavu Koptos, či po kanálu mezi Suezským zálivem a Rudým mořem (*Zimák 2008, 125*). Přístavy v Malé Asii postupně upadaly, jelikož již nebyly na hlavních obchodních trasách. Část jejich obchodu převzala města Antiochia a Propontida a od konce 3. století většinu obchodu z tohoto území ovládla Nikomedia, která se stala velkou křižovatkou obchodních cest. Významným obchodním centrem se po přeložení hlavního města římské říše stal Byzantion. Ve východní části Balkánského poloostrova se nacházely přístavy Thessalonické a Korint. Mezi důležitá přístavní města na velkých ostrovech patřilo Gortine na Krétě a Paphos a Salamis na Kypru (*Zimák 2008, 127*).

Díky lodní přepravě se do Evropy dostávalo různé zboží i ze vzdálených zemí. Na přístavy pak navazovaly další obchodní stezky směrem do evropského vnitrozemí. Na naše území pak kupci s největší pravděpodobností přicházeli od Dunaje a plavili se jistě především po velkých řekách (např. Vltava, Dyje, Morava). Z Moravy se pak nejspíše dostávali přes východní Čechy k Labi. Hlavní evropskou obchodní stezku do Germánie tvořila především tzv. jantarová stezka, vedoucí z Carnunta přes Moravu, dále pak podél Visly až k Baltskému moři. Nepoužívala se ovšem jen tato stezka (*Květ 2003, 82*). Pro přístup do Čech od Dunaje byla jistě používána cesta, která je dnes známá jako Zlatá stezka. Ve středověku začínala v Pasově a dále se směrem do Čech větvila na tři hlavní části. Jedna ho spojovala s Prachaticemi, druhá s Vimperkem a poslední s Kašperskými Horami. Jelikož osídlení a další nálezy v pozdní době římské a ve starší době stěhování národů jsou v této oblasti doloženy, je pravděpodobné, že byla využívána i tato stezka, byť není zcela jistá konkrétní trasa (*Kubů – Zavřel 2007a, 9, 37; tíž 2007b, 9, 42; tíž 2009, 9, 57–58*)

Germáni kromě jantaru nabízeli kožešiny, zvěř, ženské vlasy, ze kterých se vyráběly provazy k ballistám, husy, vepřové sádlo a možná i otroky. Na sever se naopak dováželo víno, olej a řemeslné výrobky (*Kurz 2006, 206*). Výrobky z římské říše jsou nacházeny v severním Holandsku, v severním Německu, v Norsku, ve Švédsku, v Pověslí, v západním Rusku, ve východobaltských zemích, na Ukrajině, v Podněpří a na březích Donu (*Todd 1999, 83*). Rozšíření importů je rozdílné v různých oblastech a v různém časovém úseku. Vše závisí hlavně na nerovnoměrném společensko-politickém vývoji u jednotlivých germánských kmenů. Další velmi pravděpodobnou možností získávání římských předmětů, hlavně mincí, byl žold či jiné dávky a dary pro barbarské vojáky, kteří se stávali součástí římské armády již od druhé poloviny 3. století. Na konci tohoto století byli již obvyklým jevem a jejich počet se stále navyšoval. Ještě před polovinou 4. století zastávali Germáni vysoké funkce v římské armádě a mnozí z nich používali latinská jména (*Todd 1999, 57–58*).

Pro datování římských importů v současné době neexistuje žádná chronologie, která by určovala délku přesunu zboží z výrobní dílny na místo konečného uložení. Jednou z možností je absolutní datování s pomocí importů, které byly do země uloženy v průběhu jedné generace (tzv. krátká doba oběhu). Z toho vyplývá i tzv. krátká chronologie – tedy předměty z italských či římsko-provinciálních dílen by se datovaly podle výskytu v archeologických kontextech na území barbarika. Tento způsob ale nezjišťuje datum výroby daného předmětu jako takového, ani se nezabývá jeho délkou oběhu během jeho přesunu do místa konečného uložení. O krátké životnosti lze uvažovat jen u drobných kování spon a jiných součástí oděvů, i když ani na území samotné římské říše nejsou známé žádné informace o délce jejich používání. Jelikož se importované zboží mohlo užívat i delší dobu (např. provrtané mince), je nutné při jeho datování sledovat celý nálezový kontext, aby nedocházelo k vážným chronologickým chybám (*Sakař 1994, 4*). Nicméně již snaha o zjištění data výroby předmětu je značně problematická, jelikož u velké části nálezů není znám jejich původ. Otázkou pak zůstává, jaký vliv by měla informace o původu a délce používání předmětu na chronologické zařazení tohoto předmětu, když u části předmětů (především u mincí) je mnoho případů různě dlouhého používání. Jedná se především o předměty z drahých kovů a kvalitní výrobky.

8. Skladba pozdně římského importu

8.1. Římsko-provinciální keramika

Římsko-provinciální keramika je třetím nejvíce rozšířeným zbožím, které bylo z římských provincií dováženo na naše území, pokud budeme počítat jednotlivé skleněné korálky a jejich pravděpodobně římsko-provinciální původ a římské mince. Čechy leží, na rozdíl od Moravy, o něco dále od hranic římského impéria, přesto se i zde nachází velké množství římsko-provinciální keramiky. Ta se na území Čech objevuje již v 1. století a vyskytuje se po celou dobu římskou s přesahem do doby stěhování národů, přibližně do 1. poloviny 5. století (*Droberjar 2002, 124*). Pro pozdní dobu římskou a starší dobu stěhování národů je nejtypičtější glazovaná keramika, především se jedná o mortaria, dále pak jemná a hrubá šedá keramika (např. džbány, hrnce), žluto-oranžová keramika, zastoupená jemnými i hrubými materiály. Jelikož se tato keramika v barbariku nachází většinou jen ve zlomcích na sídlištích, její datace je závislá na dalších datačních metodách, nejčastěji na dataci ostatního materiálu na lokalitě, případně je datování možné jen v rámci širšího období. Méně často se objevuje i keramika terra sigillata, která byla nalezena ve většině případů také jen ve zlomcích. Jedinou výjimkou je kostrový hrob z Prahy-Zličína (*kat. 5; Tab. 8*), kde byla nalezena celá miska (*Halama 2007, 218*). Posledním specifickým keramickým typem, který lze do sledovaného období zařadit, jsou lampy (či kahany).

8.1.1. Jemná a hrubá žluto-oranžová keramika

Během doby římské se na naše území žluto-oranžová keramika dostávala s jemnou šedou keramikou nejčastěji. Barva této keramiky je závislá na oxidačním výpalu a kolísá od plavě žluté přes žluto-hnědou až po oranžově-červenou (*Jančo 2003b, 270*). Díky barvě také existuje mnoho různých termínů pro označení tohoto druhu keramiky, např. „gelbtonige Keramik“ (*Gassner 1990, 133*), „ziegelfarbige Keramik, gelbe Keramik“ (*Krekovič 1981, 360; Jančo 2003b, 270*) nebo „gelborangetonige Keramik“ (*Droberjar 1993, 51*). Jelikož se objevuje po celou dobu římskou, je chronologie konkrétních nálezů obtížná (*Jančo 2003b,*

270). V. Gassner (1990, 136) vytvořila na základě dobře datovatelných komplexů z Carnunta pro žluto-oranžovou keramiku periodizační systém, který je rozdělen na čtyři období (periody), do nichž byly zařazeny typické tvary a profilace nádob. V pozdní době římské se objevuje spíše sporadicky a je nahrazována keramikou glazovanou a šedo-černou keramikou (Krekovič 1981, 360).

Žluto-oranžová keramika, která byla nalezena na území Čech, pochází výhradně ze sídlištních nálezů. Chronologicky lze tyto nálezy zařadit do pozdní doby římské (stupeň C3) s přesahem do starší doby stěhování národů, až do stupně D2 (Graf 1). Pozdější datace ukazuje buď na delší dobu používání této keramiky, nebo trvalo delší dobu, než se keramika do Čech dostala.

Celkem se do skupiny žluto-oranžové keramiky dají zařadit čtyři fragmenty ze dvou lokalit, jedna ve Středočeském a druhá v Jihočeském kraji. Na pozdně římském sídlišti na bývalém oppidu Hradiště nad Závistí (Lhota, obec Dolní Břežany), kat. 6Aa (Tab. 4:1–2), byla během výzkum v roce 1963 objevena okrajová část vykuřovadla (např. Jančo 2003b, 270, obr. 2:8). Podle V. Sakaře (1978, 121) by se mělo jednat o starší formu vykuřovadla, která je datovatelná do 2. a 3. století a byla vyráběna na území provincie Noricum nebo Pannonie. Fragment byl však nalezen poblíž pozdně římského domu. Je tedy možná jeho datace až do 4. století (např. Jansová 1975, 74–75). Ze stejné lokality pochází i fragment okraje a hrdla džbánu či konvice, kat. 6Ab (Tab. 4:3).

Hrubá žluto-oranžová keramika byla nalezena na dlouhodobě osídleném sídlišti v Přešťovicích a je datovaná s největší pravděpodobností do 4. století. Jedná se o dva fragmenty výduti silnostěnných nádob, patrně džbánů či hrnců, s pozůstatky výzdoby (např. Jančo 2003b, 276), kat. 15b. Druhý fragment, kat. 15c, je také z výduti nádoby a je zmiňován jen L. Rypkou (2012, 140).

8.1.2. Šedá keramika

Jedná se o redukčně pálenou keramiku, která byla vyráběna z jemného plaveného materiálu, šedé až bělavé barvy. Někdy se může objevit i příměs velmi jemného písku (Droberjar 1993, 60; Krekovič 1981, 363). Povrch nádoby může být tzv. *dýmovaný* s šedým či až do černa zbarveným potahem. Taktéž může být povrch zcela bez potahu. Pro hrubou, šedou a šedo-černou variantu byl

do keramické směsi přidáván jako ostřívo hrubší písek (*Krekovič 1981, 363–364, 366*). Jemně šedá keramika je nejčastěji zastoupený druh keramického zboží, který se na našem území vyskytuje po celou dobu. I tento typ keramiky se dochoval z pozdní doby římské jen v podobě několika fragmentů. Ke konci 3. století začíná jemná šedá keramika postupně mizet a je nahrazována tvary z hrubšího materiálu. V Pannonii by jemná šedá keramika neměla přetrvávat do 4. století (*Krekovič 1981, 364*), nicméně v Čechách se v kontextech tohoto období objevuje. Hrubá šedá keramika se objevuje sice již od 1. století, nejvíce ale během 4. století a 1. poloviny 5. století (*Krekovič 1981, 366*).

Jemně šedá keramika se na území Čech vyskytuje také během 4. století (zejména v jeho druhé polovině), případně i v 1. polovině 5. století, tedy v chronologických stupních C3–D2 (*Graf 1*). Fragmenty keramiky byly nalezeny v Praze-Kobylisích, *kat. 3*, a ve Středočeském (Hradiště nad Závistí, *kat. 6Ad, 6AeI*, a Tuchlovice, *kat. 8b*), Libereckém (Sloup v Čechách, *kat. 12*), Ústeckém (Sirem, *kat. 13; Tab. 1:5–6*; a Žalany, *kat. 14*) a Jihočeském (Zbudov, *kat. 17VI*) kraji. Kromě ojedinělého nálezů z Žalan pocházejí všechny fragmenty ze sídlištních kontextů.

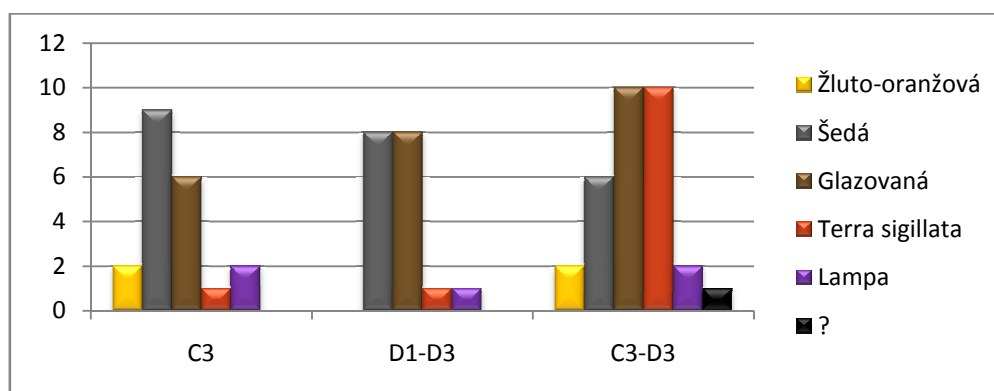
Hrubá šedá keramika je taktéž zastoupena jednotlivými fragmenty, většinou džbánů, ze sídlišť ve Středočeském (Hradiště nad Závistí, *kat. 6AfI; Tab. 2:4; 6D*) a Jihočeském kraji (Zbudov, *kat. 17I–V, VII–VIII*). Ve Zbudově (*Tab. 7:1–7*) se ale také našla celá nižší baňatá hrncovitá nádoba (*kat. 17IV*). Z hrobového kontextu ve středočeském pohřebišti v Lužci nad Vltavou byl objeven celý džbán zhotovený z tohoto typu keramiky (*kat. 7b*). Jedná se o jeden ze tří hrobových nálezů římsko-provinciální keramiky v pozdní době římské a v době stěhování národů v Čechách.

8.1.3. Glazovaná keramika

Keramika s glazovaným povrchem se vyráběla již od dob hellénistické keramiky, v římském prostředí pak od dob vlády císaře Augusta. V 1. století n. l. se produkce rozšířila i do provincií (*Krekovič 1981, 344–346*). Jako první se provinciální dílny, vyrábějící glazovanou keramiku, objevily v Gallii již na začátku 1. století. Nejspíše za císaře Tiberia byla zahájena i výroba v Germánii,

kde se střediskem stal Kolín nad Rýnem. Ke konci 1. století se objevují dílny i v Pannonii. Ve 2. polovině 2. století dochází k určitému úpadku výroby. V jižní části Norica dochází k absenci nálezů glazované keramiky ve vrstvách datovaných do konce 2. století až 1. poloviny 3. století. Je tedy možné, že došlo k zastavení její výroby i z důvodu většího přísunu rheinzabernské terra sigillaty. K obnovení výroby došlo v poslední třetině 3. století. Ve 2. polovině 5. století došlo k přesunu části dílen do Itálie. Mezi nejčastější typy glazované pozdně římské keramiky patří třecí misky a džbány. Nádoby byly glazované tmavě hnědou, červeno-hnědou, oranžovo-červenou, oranžovou a zelenou glazurou. Kvalita glazury se postupně zhoršuje, až v 5. století na nádobách skoro nedrží (Krekovič 1981, 344). Výrobky z konce 4. století již vykazují vliv Hunů, Gótů a Alanů v podobě výzdoby a forem (Jančo 2003b, 282).

Glazovaná keramika datovatelná v českých nálezech do pozdní doby římské a do starší doby stěhování národů, do chronologických stupňů C3–D2 (Graf 1), výrazně převyšuje svým počtem jiné typy keramiky, které byly popsány výše. Převládají nálezy třecích misek (mortarií). V menší míře se pak objevují poháry. Keramické fragmenty glazované keramiky pocházejí pouze ze sídlištních nálezů. Největší soubor tohoto typu keramiky pochází z Hradiště nad Závistí, kat. 6AeII-V, kat. 6AfII (Tab. 2:5), kat. 6Ag (Tab. 4:5–6), kat. 6Ah, kat. 6B, kat. 6C. Další fragmenty třecích misek pocházejí z Přešťovic (kat. 15a–b) a Tuchlovic, kat. 8a. Fragment těla poháru, který mohl mít i ucho, pochází z jihočeské lokality Sedlec (kat. 16). Fragment dna a dolní části výduti poháru byl nalezen v Přešťovicích (kat. 15e). Glazovaná keramika je ale také zastoupena celým dvojkónickým pohárem s uchem, který byl nalezen v hrobě v Lužci nad Vltavou (kat. 7a).

Graf 1 Zastoupení jednotlivých druhů keramiky v chronologických stupních. Otazník – neurčený typ nádoby

8.1.4. Terra sigillata

V pozdní době římské se objevují nálezy římsko-provinciálních dílen, které se nacházeli v severní Africe a v severovýchodní části dnešní Francie (*Halama 2014, 387–388*). V pozdní době římské a ve starší době stěhování národů se objevuje keramika typu terra sigillata severoafrického a argonského původu. Oba typy jsou v oblasti barbarika celkem vzácné. Argonská terra sigillata se objevuje především v Porýní, méně pak v Raetii a v Noricu a Pannonii skoro vůbec. Severoafrická terra sigillata se zase nachází spíše v Podunají již od 2. poloviny 3. století. V Porýní se pak objevuje spíše výjimečně (*Halama 2007, 218–219*).

Argonská pozdní sigillata

Pro typologické určení se stále používá práce G. Cheneta (*1941*), který navázal na starší práce a věnoval se kolkové výzdobě a tvarové typologii. Tato keramika se vyráběla v dílnách mezi horními toky řek Meuse a Aisne v severovýchodní Francii již od 2. století. Dílen bylo zatím objeveno jen velmi málo a nacházely se v okruhu s průměrem přibližně 20 km. K nejvýznamnějším patří Lavoye, Vauquois, Les Aillers, Châtel-Chéhéry, Avocourt a Allieux-Clairière. Nelze však říci, zda na ní pak pozdní kolkovaná terra sigillata přímo navázala, či zda došlo k přerušení výroby. Keramika je zdobená kolky, které se na tomto typu objevují od počátku 4. století do 2. poloviny 5. století. Nicméně pozdní argonská terra sigillata nemusí být jen kolkovaná, ale je známá i její hladká forma. Nádoby byly distribuovány především do prostoru mezi Rýnem, Atlantikem a Seinou a dále pak do jihovýchodní části provincie Britannia, dále na východ nálezů značně ubývá. Docházelo také k imitaci této keramiky (*Halama 2014, 387; Jiřík – Vávra 2015, 191*).

Argonská pozdní terra sigillata se v barbariku vyskytuje především v oblasti na sever a severovýchod od rýnského limitu. Nachází se jak na sídlištích, tak i na pohřebištích. Směrem na východ od hranic římské říše se počet nálezů zmenšuje. Ale i zde byla pozdní argonská keramika nalezena jak na sídlištích, tak i na pohřebištích. Nálezy, které je možné datovat do pozdní doby římské či do starší doby stěhování národů, pocházejí z Durynska, Dolního Saska, Polska

a samozřejmě i Čech. Nejvýchodnějším nálezem v oblasti barbarika by pak měl být fragment z Nitry-Párovských Hájů. Dle určení se jedná o mísovité nádoby, stejně jako je tomu u českých nálezů (*Halama 2014, 398–399, obr. 6–7*).

Argonská terra sigillata se nachází v Čechách spíše v menších zlomcích. Nejvíce jich pochází z lokality Lhota, Dolní Břežany, *kat. 6Ac, 6Aj (Tab. 5)*. J. Halamovi (*2007, 210*) se podařilo rozlišit nejméně 10 zlomků. Tři zlomky okrajů by měly být původně z hladkých mís a další blíže nespecifikovaný počet neurčitelných drobných fragmentů. Další fragment této sigillaty pochází z lokality Praha-Kbely (*kat. 2*). Jediná celá nádoba pozdní keramiky terra sigillata pochází z velkého pohřebiště vinařické skupiny ze starší doby stěhování národů v Praze-Zličíně, *kat. 5 (Tab. 8)*. V kostrovém hrobě č. 76 byla nalezena celá hladká miska pozdní argonské produkce s horizontálním úzkým žlábkem a mírným horizontálním fasetováním těla. Ze stejného hrobu dokonce pochází i skleněná číše (*Jiřík – Vávra 2015, 190–192*).

Severoafriická pozdní sigillata

Základní typologie vychází z práce J. W. Hayese (*1972*), na níž navazuje rozsáhlá práce italských badatelů (*Carandini et al. 1981*), která obsahuje především italského nálezy, včetně roztříděné typologie tvarů nádob a výzdoby. Pro tento typ keramiky se také někdy používá pojem terra sigillata Chiara, který vychází z italského názvu této keramiky, či z anglického jazyka také přejímané označení Red Slip Ware. Keramika se v severní Africe vyráběla od 1. století n. l. a první nádoby pocházejí z oblasti Kartága, později se začala vyrábět i v dalších částech Tuniska a východního Alžírsko. Od 2. století se nejen v severní Africe stává tato keramika dominantní, jelikož její výroba byla levnější než např. italská, což bylo zapříčiněno výrobou severoafriické keramiky pomocí forem mezi lety 220 a 500 n. l. Ve 4. století byla v oblasti Středomořího moře bez výrazné konkurence, dokud se nezačaly objevovat její imitace, které se vykytují také od tohoto století dále (*Hayes 1997, 59–60, 62*). Imitace by mohly mít souvislost s postupným úpadkem římské říše a její ztrátou kontaktů se severní Afrikou, kterou postupně v následujícím století ovládli Vandalové.

Nádoby se začínají objevovat již v 1. polovině 3. století v Panonii, ale je jich velmi málo. Předmětů pak přibývá během 4. století a objevují se zde i v

5. století. Dále na západ do Porýní se pak počet nalezených nádob snižuje, naopak zase převládá pozdní argonská terra sigillata (*Halama 2014, 388*). Italská terminologie dělí severoafrickou pozdní keramiku typu terra sigillata na typy A, C a D, kdy poslední zmíněný typ představuje keramickou produkci, která byla vyráběna přibližně od roku 300 n. l. ve velkém množství dílen, především v severním Tunisku v oblasti Kartága (*Hayes 1997, 59*) a El Mahrine (*Mackensen 1993*). Další výrobní centrum bylo také v oblasti Asuánu v Egyptě, kde výroba probíhala především od 5. do 8. století. Některé nádoby z této oblasti nesou i malované texty. Další výroba probíhala i v jiných částech Egypta, na Kypru, ale i na druhé straně Středomoří, v Hispánii, kde produkce navazovala na tradici jak africkou, tak fénickou a aplikovala ji na svoji vlastní keramiku ve 4. a 5. století (*Hayes 1997, 62*). Severoafrická terra sigillata se v barbariku objevuje na území Maďarska, Slovenska, německého dolního Pomohání, v Čechách a nejspíš i v Polsku (*Halama 2014, 399–400, obr. 8*). Pro keramiku je typická výzdoba pomocí kolků, které byly zpočátku květinové a později i figurální a které přetrvávají až do 6. století. Kříže a další křesťanské symboly se objevují v 5. a 6. století. Během 5. století se objevují nádoby na nízkých širokých nožkách, stejných jako u kovových nádob (*Hayes 1997, 62*).

V oblasti Čech se pak vyskytuje v menším množství než předchozí typ. Důvodem může být velká vzdálenost z výrobních dílen oproti západoevropským. Jeden zlomek, možná původně z talíře, pochází ze Lhoty, Dolních Břežan, *kat. 6Ai*. Další severoafrickou terru sigillatu našli ve 40. letech 20. století ve Slavhosticích, *kat. 1111*. Jde o tři slepené zlomky plochého tenkého talíře na prstencové nožce.

8.1.5. Keramické lampy

Římské keramické lampy, u nichž by byl znám archeologický kontext, nebo alespoň místo nálezů, je jen velmi málo. V Národním muzeu v Praze je sice velké množství různých keramických lamp, ale ve většině případů se jedná o mnohem novější dary či suvenýry z cest ve středověku a novověku. Nemají tedy žádnou výpovědní hodnotu o případném importu v době římské a v době stěhování národů. Do dnešních dnů vzniklo několik prací, které zahrnují soupis

všech římských lamp nacházejících se ve sbírkách Národního muzea v Praze (naposledy Svobodová 2006). Přesto ale lze na území Čech nalézt několik lamp, o nichž je možné říci, že jsou římsko-provinciálního původu a že byly na naše území dopraveny během 4. a 5. století (*Graf 1*). Stejně jako v římském prostředí i u nás lze uvažovat o tom, že lampy plnily funkci svítidel. M. Jančo (2003b, 286) se zabývá myšlenkou, proč bylo v průběhu celého období doby římské těchto nálezů tak málo a jako možný důvod uvádí nedostatek paliva (olivového oleje) do těchto lamp a z toho důvodu germánští obyvatelé byli nuceni svítit jiným způsobem (otevřená ohniště, dřevěné louče).

K českým nálezům keramických lamp patří celkem dva předměty, které byly vyrobené technikou terra sigillata, a jejichž původ je hledán v dílnách severní Afriky. Jedná se o lampu ze Starých Čivic, *kat. 10 (Tab. 6:1)* typu Modrzeska-Marciniak III, *kat. 10*, a Typ Hayes B1/Atlante VIII ze Slavhostic, *kat. 111 (Tab. 6:2)*, která pochází ze stejné lokality jako zlomky další keramiky typu terra sigillata (viz kapitola 7.1.4 Terra sigillata). Pro první zmíněnou lampu vychází typologie ze článku I. Modrzeska-Marciniak (1978). Pro tento typ je typický oválný tvar, který je v oblasti otvoru pro knot zašpičatělý. Výzdoba je tvořena geometrickými, vegetabilními ornamenty a dále se na lampách objevují také motivy křížů a monogramů, někdy i nápisy v arabštině. Lampy jsou datovány od 2. poloviny 4. století do konce 5. století (*Jančo 2001a, 166*). Jako nejbližší analogie je uváděna lampa uložená pod č. 656 v Zentralmuseum Mainz (*Jiřík – Jílek 2009, 66*). Je však nutné poznamenat, že ohledně původu nálezu a jeho datace uložení není vše jednoznačné. Dokonce je středověká datace údajně pravděpodobnější, jelikož z lokality pocházejí i zbytky tvrze (*Jiřík – Jílek 2009, 69–70*). Slavhostický nález vychází z typologie z publikace J. W. Hayese (1972, 310–314) a jejího dalšího rozšíření M. Mackensenem (1993, 511–518). Lampy tohoto typu byly vyráběny v severní Africe, pravděpodobně v oblasti Kartága. Pro tento typ lamp je typické klínovité neperforované držadlo, které je zdobeno rýhami. Na zaoblených plecích lamp se objevují palmové listy, které zpravidla obepínají další vyobrazení, často rozetu, monogram Krista či běžící zvířata. Na dně se pak nachází vyrytý znak písmene omega, který je dále doplněn schematizovaným symbolem. Lampy typu Hayes B1 byly rozšířené po celé římské říši, zejména pak v severní Africe a v Itálii, kde se pak dále napodobovaly.

Podobná lampa severoafrické produkce byla objevena na lokalitě Carnuntum (*Jančo 2001a, 173*).

Mezi další nálezy patří lampa typu Provoost 6. Pro lampy je typický hruškovitý tvar a výzdoba v podobě ptačích motivů, zejména holubic. Lampa tohoto typu pochází z Brozan nad Labem, *kat. 9 (Tab. 6:5)*, a patří k lampám, které byly vyráběny jako napodobeniny severoafrických lamp v Itálii, Galii a v Porýní během 5. století. Zde je již pravděpodobnější důvod výroby napodobenin kvůli Vandalům, kteří obsadili území s dílnami v severní Africe. Od originálů, které byly v severní Africe vytvářeny technikou terra sigillata, je odlišuje použitý materiál a značná schematizace ptačího motivu ve výzdobě. Jako nejbližší analogie je uváděna lampa z muzea Budapest Museum of Fine Arts (*Jiřík – Jílek 2009, 64–65, obr. 3:4A–B*). U českého nálezu je také možné, že nemusí ani pocházet z kontextu sledovaného období. Jelikož byla nalezena v písčném nánosu Labe, může také pocházet až ze středověkých či novověkých nálezových vrstev, což není nijak neobvyklý jev. Mohlo se totiž jednat o sběratelský předmět, u něž lze jen stěží rozpoznat, zda nebyl dovezen z oblasti původních římských provincií právě až ve středověku (*Jiřík – Jílek 2009, 68–69*).

Poslední nálezy patří k typu Bailey R, Q 1425. Typologie vychází z publikace D. M. Bailey (*1980*). Jedná se o lampy s bradavkovitým dekorem, které mají masivní jednolitě držadlo a navazují na starší typ Bailey R, Q 1423 s perforovaným, prstencovitým držadlem. Lampy jsou datovány do 4. století a byly vyráběné ve střední a severní Itálii (*Jančo 2001a, 174*). Z našeho území pocházejí dokonce dvě tyto lampy a byly nalezeny v Praze-Ruzyni, *kat. 4 (Tab. 6:4)*, a v Tuchlovicích, *kat. 8c (Tab. 6:3)*.

8.2. Numizmatické nálezy

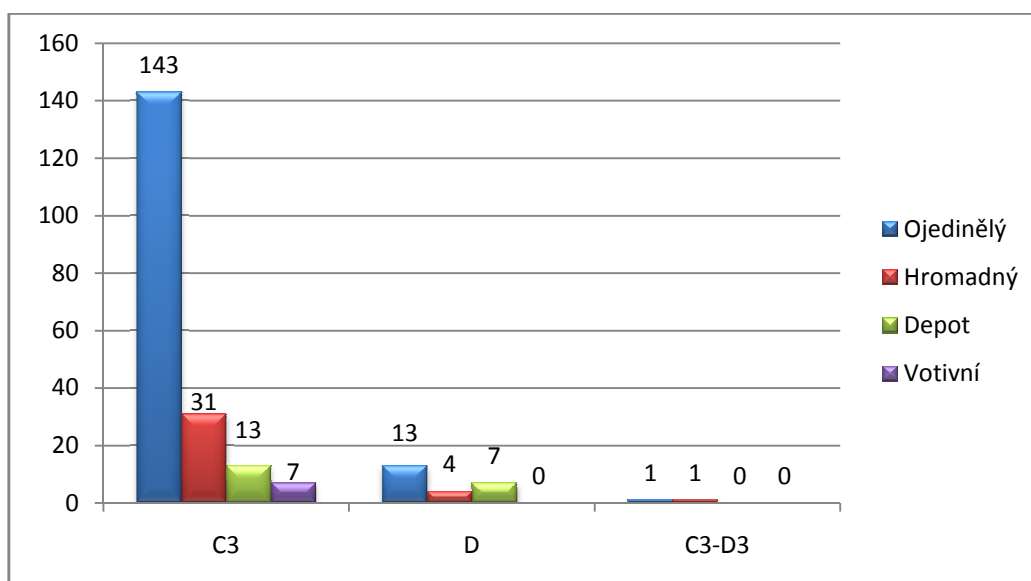
Numizmatické nálezy byly v současné době rozděleny terminologicky do tří základních skupin. Nejnověji je shrnul J. Militký (2013a, 36) a jedná se o ojedinelé nálezy, hromadné nálezy a depoty. Poslední dvě zmíněné kategorie byly uměle vytvořeny a označují záměrně uložené soubory mincí, které se liší v počtu nalezených mincí. Depoty jich obsahují nejméně deset. Tvořily uzavřený nálezový kontext. Celá řada depotů však byla časem různě porušena (např. orbou) a dnes je obtížné zrekonstruovat jejich původní rozsah. Dochází ovšem ale i k umělému slučování jednotlivě nalezených mincí do jednoho celku. Většinou tomu tak je ve starší literatuře či muzejních záznamech, kdy se nálezy z celého pole zaznamenaly jako jeden soubor. Hromadné nálezy jsou stejné jako depoty, pouze se liší v počtu mincí, zde 2–9 kusů. Jelikož jsou doklady o záměrném ukládání 2–4 mincí, nelze je tedy považovat za jednotlivé nálezy a musí se označovat jako nálezy hromadné. Celá řada hromadných nálezů je ale jen náhodnou směsí ojedinelých sídlištních nálezů, u nichž však nelze nijak konkrétně doložit, že opravdu pocházejí ze sídlišť. Na druhé straně však mohou být hromadné nálezy součástí větších, dnes nedochovaných nálezových celků či dokonce i depotů. Velká část depotů a hromadných nálezů byla v minulosti po svém objevení rozebrána a dodnes se zachovala jen z části (např. depot z Berouna, *kat. 17*). Taktéž značná část ojedinelých nálezů je tvořena velmi starými objevy a mince jsou často ztracené a nelze je tedy podrobněji určit nebo jejich původní určení ověřit.

Mince se mohly na území Čech dostat několika různými způsoby. Jedním z nich je obchod. Mnoho barbarských kmenů ovšem nepoužívalo peníze k vnitřní směně. Mohli je však používat také mezi sebou při placení různých pokut, jako dary, výkupné a tribut (*Kurz 1986, 184–188*). Ovšem římscí obchodníci jistě mince přijímali a pro obchodování s nimi bylo používání mincí velmi důležité (*Bouzek 1986, 195*). Další velmi pravděpodobnou možností získávání římských mincí byl žold pro barbarské vojáky, kteří se stávali součástí římské armád (*Todd 1999, 57–58*). Jistě byly mince získávány také jako válečná kořist z různých bojů a válek. Mince byly také občas používány jako šperk, možná jakýsi suvenýr či památka a pro germánské řemeslníky byly jedním z pramenů

antického umění (*Bouzek 1986, 195*). K možným šperkům by mohl náležet např. provrtaný bronzový antoninian z depotu ze Starého Kolína (*kat. 45AXXXV*) a bronzová mince z Dolan (*kat. 90*). Jako šperk pak určitě sloužil zlatý solidus upravený na sponu ze zličínského hrobu (*kat. 15, Tab. 28:10*). Mince také bývaly používány podle římského vzoru jako tzv. obolus mrtvých, kdy se mince vkládala do úst zemřelého. Tento zvyk je prokázáný především ve středním a severním Německu a jižní Skandinávii (*Bemmann 2005, 26*), ale z Čech ve sledovaném období není zatím doložený. Mince byly také shromažďovány a hlavně stříbrné byly dále používány jako surovina pro výrobu šperků domácího germánského obyvatelstva (*Bouzek 1986, 195*). Numizmatický materiál je možné taktéž považovat i za znak sociálního postavení, stejně jako i jiné importované předměty. Jelikož se ale nálezy mincí v Čechách nacházejí v hrobech jen minimálně, nelze sociální status konkrétních jedinců určit. Větší koncentrace mincí ve stejných místech, jako jsou nacházeny i další importované předměty, jen dokládá význam těchto oblastí. Je tedy spíše možné určit je jako sídlištní nálezy s dokladem možného obchodního stanoviště či společenské elity.

Celkem do sledovaného období náleží 220 náleзовých celků ze 146 lokalit s celkovým počtem nejméně 1984 jednotlivých mincí. Z některých lokalit pochází větší množství jednotlivých náleзовých celků, většinou v podobě ojedinělých náleзовů, např. Dvůr Králové nad Labem se sedmi ojedinělými nálezy z neznámých poloh (*kat. 85*). Často se koncentrují v hlavní částech osídlení či na pravděpodobných obchodních trasách. Nejvíce jsou zastoupené ojedinělé náleзовé celky jak v pozdní době římské, tak ve starší době stěhování národů. Dále jsou početné i hromadné nálezy, které se objevují mnohem více ve stupni C3 než ve stupni D. I dvojnásobné množství depotů bylo uloženo do země během pozdní doby římské než ve stěhování národů. Votivní nálezy jsou datované pouze do stupně C3 a později se neobjevují (*Graf 2*). Tato datace ale platí pouze za předpokladu, že mince nebyly v delším časovém úseku používány. Pouze u depotů lze s větší pravděpodobností říci, že jejich uložení odpovídá, jelikož tvoří větší soubory, které datuje nejmladší mince. V depotech se také často objevují nejrůznější druhy ražeb a stárí. Časté jsou v nich mince ze 3. století, ale vyskytují se v nich také mince z 1. – 2. století. Výjimečné jsou nálezy mincí ražené před

naším letopočtem ze Starého Kolína (*kat. 45A*) či nejstarší mince z celého souboru, která byla ražena v ptolemaiovském Egyptě v letech 246–221 př. n. l., a byla nalezena poblíž hranic s Německem u Strážného (*kat. 138*) a je jedním z několika depotů datovaných do počátku doby stěhování národů (D1). Nejčastěji jsou depoty tvořeny převážně bronzovými mincemi (Praha-Košíře, *kat. 5*, Libeň, *kat. 6*, a Podolí, *kat. 10*, Beroun, *kat. 17*, Ohrada, *kat. 39*, Žleby, *kat. 52*, Pardubice-okolí, *kat. 73*, Hradec Králové, *kat. 74A*, Hrušovka, *kat. 92*, Jáchymov, *kat. 114*, a Starý Plzenec, *kat. 120*), někdy v kombinaci se stříbrnými (Starý Kolín, *kat. 45A*, Jaroměř, *kat. 82* a Duchcov-okolí, *kat. 109*) či billonovými ražbami (Strážný, *kat. 138*, Česká Lípa-okolí, *kat. 86*, a Kolín, *kat. 31A*). Ale v žádném z nich se neobjevila zlatá mince (*Obr. 1*). Největší soubor mincí pochází z Berouna (*kat. 17*), kde bylo údajně nalezeno až 1846 bronzových mincí a 21 zlomků. Dodnes se dochovalo pouze 1323 mincí, včetně jedné barbarské napodobeniny (*Militký 2010a, 86*). Tento depot bývá často dáván do souvislosti s bohatým kostrovým hrobem, který byl nalezen nedaleko v berounské části Závodí (*Droberjar 2002, 16*), jelikož jsou podobně datovány do konce doby římské či na počátek doby stěhování národů. Z bronzu jsou nejčastějšími nominály drobné mince. Dále ale také sestercius, follis, antoninian, dupondius, as či denár. Stříbrné mince jsou zastoupeny především denáry a antoniniany, ale také několikrát se objevil dupondius. Billonové mince jsou jen antoninian a tetradrachma.

Graf 2. Počet jednotlivých nálezových situací mincí ve sledovaném období.

Hromadné nálezy (*Obr. 1*) jsou nejčastěji tvořené bronzovými drobnými mincemi (Nespeky, *kat. 16*, Hýskov, *kat. 19*, Stradonice, *kat. 22C*, Bohouňovice, *kat. 27A*, Dobřichov, *kat. 29C*, Nebovidy, *kat. 37*, Pečky, *kat. 40*, Topol, *kat. 69*, Žinkovy, *kat. 123*, a Neznašov, *kat. 129*). Vyskytují se i další bronzové mince, mezi které patří antoninian (Nespeky, *kat. 16II*, Dobřichov, *kat. 29B*, Brozánky, *kat. 53II*, a Litohlavy, *kat. 126II*), as či dupondius (Litohlavy, *kat. 126I*, Mělník-okolí, *kat. 54I*, Plaňany, *kat. 41I–II*; *Tab. 29:8–9*; a Bohouňovice, *kat. 27AI, III*), sestercius (Bohouňovice, *kat. 27AII*), follis (Slatinice, *kat. 108I–III*, Třebenice-okolí, *kat. 96*, Holice, *kat. 70II*, Plaňany, *kat. 41III*; *Tab. 29:10*; Kouřim, *kat. 35FII*, Kolín, *kat. 31B*, Hradištko, *kat. 30BIII*, a Bohouňovice, *kat. 27AIV*). Stříbrné denáry pocházejí z Brozánků (*kat. 53I*), Vysokého Veselí (*kat. 80I*) a Netolic (*kat. 137I*) a billonové ražby z Brozánků (*kat. 53II*) a Markvartic (*kat. 79I*). Mezi hromadnými nálezy se také objevují zlaté mince. Vždy se jedná jen o samostatné nálezové celky tvořené třemi solidy (Ploužnice, *kat. 87*), které je možné datovat až na konec starší doby stěhování národů (D3), a třemi zlatými mincemi neurčených nominálů, které byly uloženy či ztraceny, nejspíše naopak na začátku pozdní doby římské (C3).

Lokalit s ojedinělými nálezy je nejvíce, v pozdní době římské 143 a ve starší době stěhování národů 13, pouze jedna mince je datovaná do celého sledovaného období (*Graf 2*). Taktéž jsou tvořeny převážně drobnými bronzovými mincemi, follisy a jedním antoninianem. Koncentraci tvoří v pražských částech Bohnice (*kat. 1*; *Tab. 28:3*), Bubeneč (*kat. 2*; *Tab. 28:4, 6*), Ďáblice (*kat. 3*), Malá Strana (*kat. 8*), Radlice (*kat. 11*) a Vršovice (*kat. 14*). Nejvíce jich ale pochází z kolínského okresu a jeho blízkého okolí (Bohouňovice, *kat. 27B*, Červené Pečky-Bojiště, *kat. 28*, Hradištko, *kat. 30A* Kolín-okolí, *kat. 33*, Starý Kolín, *kat. 45B*, Kouřim, *kat. 35A–E*, Nová Ves, *kat. 38*, Pňov, *kat. 42*, Předhradí, *kat. 44*, Čáslav, *kat. 49*, Kutná Hora-okolí, *kat. 50*). Další bronzové mince byly nalezeny v Rožďalovicích (*kat. 63*), středočeských a plzeňských Petrovicích (*kat. 66*, *kat. 115*), Zalužanech (*kat. 67*), Chrudimi (*kat. 68A*), Pardubicích (*kat. 72*), Plotištích nad Labem (*kat. 76*), Zlivi (*kat. 81*), Vamberku (*kat. 84*), Luhu (*kat. 88*), Dolanech (*kat. 90*), Kadani (*kat. 91*), Litoměřicích (*kat. 93*), Velkých Žernosekách (*kat. 97*), Vražkově (*kat. 98*), Lounech (*kat. 101*), Pšově (*kat. 104*), Střekově (*kat. 112*), Plánicích (*kat. 116*), Plzni (*kat. 119*),

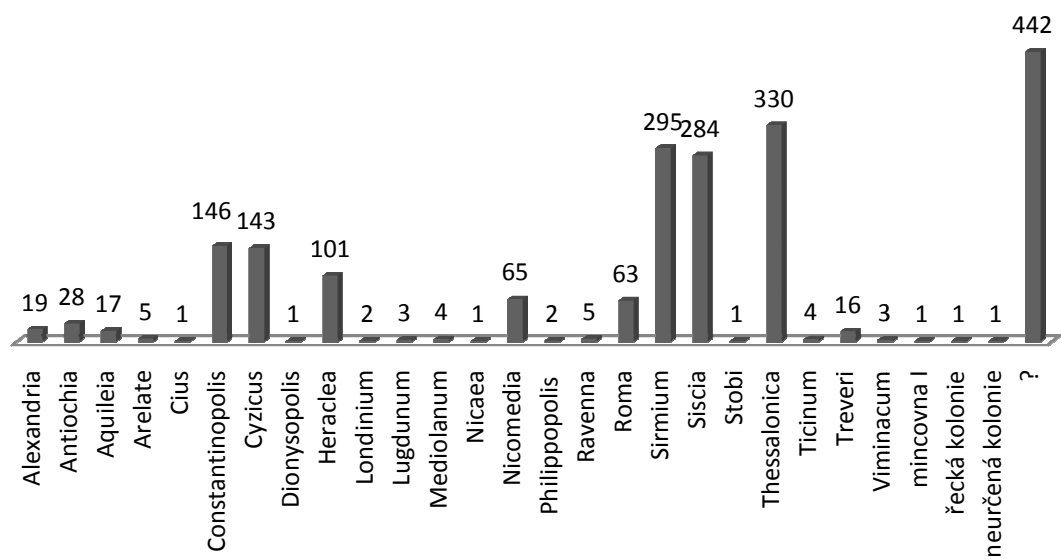
Blovicích (*kat. 121*), Bušovicích (*kat. 125*), Podmoklech (*kat. 127*), Českém Krumlově (*kat. 131*), Dačicích (*kat. 132*), Pomezí pod Landštejnem (*kat. 134*), Branišově (*kat. 135*) a v lese mezi Mlynářovicemi a Milešicemi (*kat. 136*). Poslední bronzová mince pochází z neznámé lokality v Čechách (*kat. 146*). Mezi ojedinělé nálezy také patří jediná stříbrná mince neznámého nominálu z Milčevce (*kat. 103*). Nicméně značná velká část zlatých mincí (*Obr. 1*) je tvořená právě ojedinělými nálezy. Většinou jsou bez bližších nálezových kontextů, především byly vyorány na polích. Jediný aureus z počátku pozdní doby římské byl nalezen v Praze-Nuslích (*kat. 9*). Další zlaté mince jsou již solidy z Prahy-Střešovic (*kat. 13*), Hořovic (*kat. 18*), Dobřichova (*kat. 29A*), Ohrady (*kat. 39A*), Plaňan (*kat. 41C*), Vrbčan (*kat. 47*), Hradce Králové (*kat. 74D*), Roudnice (*kat. 77*), Jilemnice (*kat. 89*), Světice (*kat. 110*), Týnce (*kat. 117*), Vysočan (*kat. 124*) a Českého Krumlova (*kat. 131C*). Z Nového Bydžova pocházejí dokonce dva zlaté solidy (*kat. 75*). Tři další zlaté mince pocházejí z hrobových nálezů. V bohatém kostrovém hrobě v Měcholupech byl zlatý solidus (*kat. 102*) z počátku doby stěhování národů. Ze zličínského pohřebiště pochází taktéž jeden solidus (*kat. 15*), který byl dodatečně upraven na sponu (*Militký 2015*). V pražském Radotíně (*kat. 12*), snad na pohřebišti, byl nalezen zlatý solidus (*Tab. 28:8*). Oba jsou datovatelné také do doby stěhování národů. Ojediněle nalezené mince, k nimž neexistují bližší informace, jsou nejspíše datovatelné do pozdní doby římské. Jedinou výjimku tvoří mince z Tetína (*kat. 23*), která by mohla být na našem území ztracena či jiným způsobem do země uložena na samém počátku doby stěhování národů. Ostatní mince pocházejí ze Slaného (*kat. 24*), Kolína (*kat. 31D*), Plaňan (*kat. 41B*), Polních Voděrad (*kat. 43*), Starého Kolína (*kat. 45C*), Mladé Boleslavi (*kat. 55*), Kluku (*kat. 57*), Křince (*kat. 58*), Horního Lochova (*kat. 78*), Lukavce (*kat. 94*), Želče (*kat. 107*) a Trmic (*kat. 113*).

Specifickým nálezem jsou pravděpodobné votivní dary mincí. Nálezy pocházejí z koryta řeky Labe mezi Kolínem a Starým Kolínem (*kat. 32*) a také z Žalhostic (*kat. 99*). Celkem bylo takto vyzvednuto 18 bronzových mincí, které se mohou datovat do pozdní doby římské. Stejně datovatelné je i pět mincí z Teplíc (*kat. 111A*), které byly nalezeny při čištění minerálního pramene.

Datace	depot				
	billon	bronz	stříbro	zlato	?
C3	3	1452	6	0	0
D	1	213	18	0	0
C3-D3	0	0	0	0	0
Datace	hromadný nález				
	billon	bronz	stříbro	zlato	?
C3	2	65	3	3	15
D	0	12	0	3	0
C3-D3	0	5	0	0	0
Datace	ojedinělý				
	billon	bronz	stříbro	zlato	?
C3	0	128	1	9	12
D	0	2	0	10	1
C3-D3	0	1	0	0	0
Datace	votivní nález				
	billon	bronz	stříbro	zlato	?
C3	0	20	0	0	3
D	0	0	0	0	0
C3-D3	0	0	0	0	0

Obr. 1. Datace celkového počtu mincí v jednotlivých skupinách nálezů. Otazník – neurčitelná, ztracená mince.

Původ mincí lze určit podle mincovny, v níž byly raženy. Ve 3. století dochází k reorganizaci mincovnictví. Postupně vznikly další mincovny po celé římské říši, některé jen na omezenou dobu (*Militký 2015, 52*). Tyto mincovny byly budovány především kvůli zrychlení distribuce peněz armádě. Po roce 395, kdy došlo k rozdělení říše, byly v západořímské říši používány mincovny Aquileia, Arelate, Lugdunum, Mediolanum, Narbonne, Ravenna, Treveri a Roma a ve východořímské říši Antiochia, Constantinopolis, Sirmium, Siscia a Thessalonica (*Mapa 8*). Tyto mincovny pak produkovaly velké množství peněz (*Militký 2015, 52*), čemuž odpovídá i skladba mincí, kdy z východořímských mincoven pochází značné množství mincí nalezených v Čechách (*Graf 3*). Jelikož v rámci depotů jsou nacházeny i mnohem starší mince, objevují se i další mincovny, které dříve fungovaly (např. Alexandria, Lugdunum či Philippopolis).

Graf 3. Zastoupení jednotlivých mincoven v souboru.

8.3. Pásové garnitury

Pásové garnitury představují další předměty vyráběné z kovu. Opasek býval opatřen kovovou přezkou s příchytanou destičkou, která se často nenachází. Dále byl opasek opatřen kovánými, závěsnými kovánými a nákončím. Pomocí příchytých destiček a nýtů byly přezky upevněny k jednomu konci řemene a sloužily k jeho zapínání. Přezky byly používány na spínání opasků. Importované pásové garnitury či opasky byly vyráběny především z bronzu, případně z mědi, dále pak také z drahých kovů jako je zlato a stříbro. Větší část předmětů z pozdní doby římské a starší doby stěhování národů ale pochází ze starých nálezů, i z konce 19. století. Vzhledem k tomu, že je jejich nálezový kontext označován jako rozrušené hroby, nelze tak jejich vojenské využití plně potvrdit. Menší varianty přezek sloužily např. i ke spínání obuvi. Doklady pocházejí ze zličínského pohřebiště, kde byly podobné přezky nalézány v dolní části nohou (Jiřík – Vávra 2015a, 158).

Typologii pro dobu římskou a časně stěhování národů vytvořila R. Madyda-Legutko (1986). Pro římsko-provinciální typologické členění byly v této práci použity podrobnější publikace H. W. Böhmeho (1974) a M. Sommera (1984).

Přezky typu Sommer skupina I, forma E

V této skupině se vyskytují přichytné destičky se zakulaceným rámečkem. Jedná se o přezky s velkou příchytanou destičkou s jedním či dvěma plíšky. Přezky byly vyráběny z bronzu. Rámeček je oválný a malý, zakončený zvířecími hlavičkami. Trn je rovný a špice připomíná zvířecí hlavičku. Trny mohou být také železné. Destičky jsou zdobené vrubořezem (Sommer 1984, 18, 30–3). U typologie Madyda-Legutko se jedná o skupinu I, typ 9 (Madyda-Legutko 1986, 78, Taf. 23). K tomuto typu z českých nálezů patří nálezy z pražských Vokovic, kat. 2III, a Radotína (Svoboda 1965, 114), kat. 1A (Tab. 9:1). Obě jsou datované do 1. poloviny 5. století (Graf 4).

Opasek typu Sommer skupina 2, typ 1c

Jedná se o opasek s tulejkovitým nákončím, připojeným na úzké tyčince. Kování opasku bylo k řemenu upevňováno pomocí nýtů (*Sommer 1984, 7–9, Taf. 62:1–2*). Velká část podobného opasku pochází z kolínského hrobu, *kat. 4 (Kudrnáč 1950, obr. 163)* a přezka z Prahy-Vokovic, *kat. 2I (Tab. 9:4)*.

Přezky typu Sommer skupina 3, typ f

Přezky s pravoúhlou či trapézovitou destičkou a oválným rámečkem s konci ve tvaru zvířecích hlaviček (*Sommer 1984, 40, Taf. 17:1–5*).

Z hrobu 38 z Lužce nad Vltavou, *kat. 5*, byla nalezena bronzová přezka s železným trnem (*Korený – Kytlicová 2007, 407; obr. 15:1*). Přezka pravděpodobně náleží do 2. poloviny 5. století (Böhme stupeň III) (*Korený – Kytlicová 2007, 422*).

Podkovovité přezky

V bohatém kostrovém hrobě v Bříze u Litoměřic, *kat. 8 (Tab. 10:2)*, byl objeven mimo jiné i pár bronzových trojdílných přezek s pozlacenými destičkami zdobených niellem (*Svoboda 1965, Tab. XXI:6*). Přezka by mohla pocházet z oblasti Panonie (*Svoboda 1965, 115*). Další podkovovitá přezka pochází z hrobu v Úhercích, *kat. 9*. Oba nálezy jsou datované do 5. století (*Graf 4*).

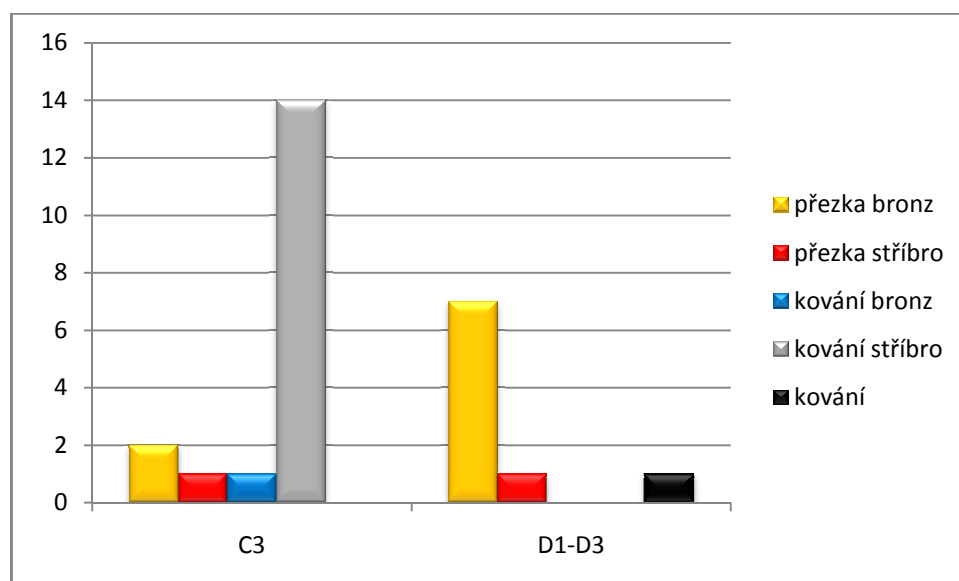
Další pásové garnitury

Bronzové kování opasku zdobené vrubořezem pochází z hrobu č. 764 v Plotištích nad Labem (*Rybová 1979, 371; Abb. 49:7, kat. 7 (Tab. 12)*). Ačkoli bylo nalezeno v žárovém hrobu, není nijak poškozené žárem. Je jen lehce poškrábané. Lze tedy uvažovat, že se dostalo do hrobu až během pohřbu. Hrobový celek je datován do 4. století (fáze III podle *Rybová 1979*).

Do vinařické fáze řadí I. Pleinerová (2006) menší pohřebiště v Litovicích, *kat. 6 (Tab. 11)*. Převážná většina hrobových celků byla vykradena. I. Pleinerové

(2006, 491) se však zdá, že hroby 19 a 3 vyloupení unikly. Právě z hrobu 19 (Pleinerová 2006, obr. 16), byla vyzvednuta pásová garnitura tvořená stříbrnou přezkou ledvinovitého tvaru, *kat. 6I (Tab. 11:15)*. Spolu s přezkou byla také nalezena čtyři pozlacená kování s napodobeninou tordování v podobě zešikmených zářezů, *kat. 6II (Tab. 11:1–4)*, a deset dalších stříbrných kování, která jsou ale bez jakéhokoli zdobení, *kat. 6III (Tab. 11:5–14)*. Součástí výbavy byly také tři železné hroty šípů a trojdílný hřeben spojený bronzovými nýtky. Podle přezky by hrob mohl být řazen do starší fáze vinařické skupiny, na přelom 4. a 5. století (Böhme Stupeň I), protože i typ hřebenu (Thomas Typ III) by tomu nasvědčoval.

Z Prahy-Radotína, *kat. 1B (Tab. 9:3)*, pochází z rozrušených hrobů ještě druhá přezka, která by měla být římsko-provinciálního původu. Byla pravděpodobně vyrobena v oblasti dolního Porýní a měla by být první svého druhu v Čechách. V provincii mohla být vyrobena již ve 4. století, byla dlouho nošena a do hrobu se dostala až po roce 400 (Rybová 1988, 172, 181; *Abb. 1; 3:2*). Obě přezky z této lokality jsou datovány do 1. poloviny 5. století (Graf 4). Do stejného období je datováno část kování řemene z Prahy-Vokovic, *kat. 2II*. Ze starší doby stěhování národů pochází i velká bronzová přezka z Vinařic, *kat. 3 (Tab. 9:2)*

Graf 4. Zastoupení jednotlivých pásových komponent v chronologických stupních.

8.4. Skleněné předměty

Výrobě skla na našem území se před obyvatelstvem doby římské a doby stěhování národů věnovalo již obyvatelstvo doby laténské. I když je pravděpodobné, že zde zůstaly zbytky původních obyvatel i po příchodu Germánů a zachovala se část různých řemeslných dílen, nelze to samé říci i o sklářství. Skleněné předměty ale představují značnou část předmětů, které se nachází v celém barbariku, tedy nejen u nás. Nejčastěji se skleněné artefakty objevují na pohřebištích. Převažující žárový ritus v době římské měl ale na skleněné předměty prakticky zničující účinek. Jelikož byla většina výbavy přítomna během spalování těla zemřelého, byla žárem roztavena a v současné době lze jen velmi těžko identifikovat její původní tvar (*Venclová 2005, 52–53*). Situace se mění na konci doby římské a v době stěhování národů, kdy dochází ke změně pohřebního ritu a objevují se zde kostrové hroby. V nich se dají nalézat dokonce i celé nádoby, případně jejich větší části. Nicméně i toto období přináší jeden velký problém pro archeologické nálezy. Jedná se o velmi časté vylupování hrobů během 5. století u tzv. vinařické skupiny (např. *Svoboda 1965, 78*).

8.4.1. Skleněné korálky

Skleněné korálky představují jednu z největších kolekcí importovaného zboží v prvních šesti stoletích našeho letopočtu. Jejich množství je dáno především tím, že jsou součástí větších kolekcí (nejčastěji náhrdelníků), jako je tomu je např. u nálezu ze Žíželic s více než 200 ks korálek (např. *Svoboda 1965, 281*). Většina jednotlivých typů korálek se také neobjevuje jednotlivě, ale je nacházena společně s dalšími typy, jelikož společně tvořily výše zmíněné kolekce.

Určení přesného místa výroby je však značně problematické, neboť se kromě sklářských dílen v římských provinciích objevují sklářské dílny i v severním Černomoří (*Tempelmann–Mączyńska 1985, 133*). Pro jejich konkrétní zařazení by bylo třeba chemických analýz složení skelné hmoty, které jsou v současné době prováděné u skleněných nádob (*Greiff 2015*). Je velmi pravděpodobné, že ještě ve 4. století byly korálky na naše území dováženy z římských provincií, nicméně nelze ani zcela vyloučit jejich černomořský původ.

Proto se autorka práce rozhodla, že do seznamu korálek budou zařazeny jen předměty datované do 4. století, případně do přelomu 4. a 5. století. Celkem do soupisu bylo zařazeno 546 (blíže určených je 410) skleněných korálek či jejich slitků, případně zlomků z 11 lokalit. Nejvíce korálek pochází z žárových pohřebišť – jedno ve východních Čechách (Plotiště nad Labem, *kat. 17*), jedno v jižních Čechách (Přešťovice, *kat. 24*) a jedno v Ústeckém kraji (Opočno, *kat. 21*). V menší míře lze mluvit i o určité koncentraci v oblasti Prahy. Časté jsou i nálezy v jednotlivých hrobech, ať již na ojedinělých hrobech či na pohřebištích, jen ojediněle je zastoupen jiný objekt a sídliště. Největší soubor pochází z ženského bohatého kostrového hrobu z Žíželic, *kat. 23*, kde byl nalezen náhrdelník tvořený z přibližně 278 skleněných, 78 jantarových korálek a dalších drobných předmětů (např. *Svoboda 1965, 281, Tab. XIII:8*). N. Venclová (2005, 55) uvádí číslo kolem 200 skleněných korálek. Náhrdelník měl být údajně dvakrát ovinut kolem krku zemřelé a pak volně splývat na hrudník (*Svoboda 1965, 281*).

V oblasti Čech se v pozdní době římské, případně na přelomu doby římské a doby stěhování národů (C3–C3/D1), vyskytuje značná variabilita jednotlivých typů skleněných korálek. Většinu nalezených korálek lze datovat do stupně C3, pouze tři lokality či část jejich nálezů lze datovat na přelom doby římské a doby stěhování národů, tedy do C3/D1(–D1). Jedná se o pět hrobů z žárového pohřebiště v Plotištích nad Labem (*kat. 17j – k, 17m, 17t, 17aa*), nejméně 18 hrobů z Přešťovic (*kat. 24b, 24e–p, 24r–s, 24u, 24x, 24z*) a polykulturní naleziště ve Smiřicích, *kat. 18*.

Typologické členění jednotlivých druhů korálek vychází z práce M. Tempelmann-Maczyňské (1985), které pak dále bylo upravováno (nejnověji např. diplomové práce *Kačl 2012, Kopřivová 2014*). Tvarosloví v této práci vychází především z poslední jmenované práce. Ne všechny korálky lze ale určit typologicky, jelikož značné množství pochází z žárových hrobů a zbyly z nich jen slitky, u nichž občas není možné určit ani jejich původní barvu. Některé korálky se dochovaly jen zlomkovitě, případně jako zlomky slitků, a jejich bližší zařazení do jednotlivých typologických skupin je tedy také značně problematické.

Skupina I

Skupina je tvořena jednobarevnými korálky, které mají kulovitý až soudkovitý tvar a které jsou z průsvitného i neprůsvitného skla (*M. Tempelmann-Mączyńska 1985, 18, Taf. 1*). Ve sledovaném období se objevují především středně velké korálky s maximálním průměrem 1 cm (Typ 1–12). V souboru jsou zastoupené fialové (Typ 3), zelené (Typ 4), bílé (Typ 6), modré (Typ 7), žluté (Typ 9), černé (Typ 11) a červené (Typ 12) korálky. Objevují se většinou po jednom kuse v jednom objektu v kombinaci s dalšími druhy korálků, především v hrobech v oblasti středních a severozápadních Čech (Praha a Ústecký kraj) a méně pak v Královéhradeckém kraji. Typ 3 je zastoupen jedním korálkem z Prahy-Dejvic (*kat. 3III*), Typ 4 po jednom exempláři z téže lokality (*kat. 3V*), Opočna (*kat. 21aXI*) a Žíželic (*kat. 23XVII*), Typ 6 dvěma korálky z Prahy-Dolních Chaber (*kat. 5I*) a šesti kusy z hrobu ze Žíželic (*kat. 23I*), dva korálky Typu 7 jsou z jednoho žárového hrobu v Opočně (hrob 232. *kat. 21aVI*). Typ 9 se pak vyskytl pouze v jednom exempláři v Žíželicích (*kat. 23III*). Také Typ 11 se objevil jednou v Žíželicích (*kat. 23XX*) a jednou v Přešťovicích (hrob 189, *kat. 24k*). Typ 12 byl opět zastoupen v hrobě v Žíželicích (*kat. 23II, 23XIX*) v počtu tří kusů a jeden korálek tohoto typu se vyskytl v Opočně (hrob 232, *kat. 21aXII*).

Dále byly v kostrových i žárových hrobech nalezeny malé modré korálky s průměrem do 0,5 cm (Typ 18). Dva hroby pocházejí z území Prahy (Bubeneč se čtyřmi exempláři, *kat. III*, a Dejvice s devíti, *kat. 3II*) a dále pak z hrobových nálezů z Ústeckého (Žíželice, *kat. 23XV*) a Královéhradeckého kraje (dva kusy z hrobu 703 v Plotištích nad Labem, *kat. 17p*).

Poslední velkou část skupiny I tvoří korálky, které nebylo možné blíže rozřadit, protože se jedná o slitky. Všechny nerozřazené korálky (36 ks) pocházejí z jediného kostrového hrobu objeveného v Praze-Bubenči/Dejvicích, *kat. 2II*, (*Obr. 2*).

Skupina II

Do skupiny jsou řazeny monochromatické zploštělé kulovité až soudkovité korálky velké a střední velikosti. Část typů (29–33 a 42–45) je z průsvitného skla a další část (typy 34–41) ze skla neprůsvitného (*Tempelmann-Mączyńska 1985, 18, Taf. 1*). Tato skupina je v souboru zastoupená nejpočetněji, co do počtu jednotlivých korálků, nicméně se objevuje pouze na čtyřech lokalitách. Byly nalezeny modré (Typ 30 a Typ 35), bílé (Typ 34), zelené (Typ 36), žluté (Typ 37), černé (Typ 40) a červené (Typ 41) korálky a pocházejí z hrobů v Ústeckém a Královéhradeckém kraji a v Praze a z polykulturní lokality v Pardubickém kraji. Dva korálky Typu 30 byly v hrobě v Praze-Dolních Chabrech (*kat. 5III*) a dokonce 139 exemplářů pochází z náhrdelníku ze Žíželic (*kat. 23IV*). Tři korálky Typu 35 jsou taktéž ze žíželického hrobu (*kat. 23VI*). Typ 34 je zastoupen po jednom kuse ze Žíželic (*kat. 23V*) a Plotišť nad Labem (hrob 578, *kat. 17o*, a hrob 1049, *kat. 17wI*). Šest korálků Typu 36 opět pochází ze Žíželic (*kat. 23VII*), stejně jako 22 kusů Typu 37 (*kat. 23VIII*), jehož jeden exemplář byl nalezen i na sídlišti v Chrudimi, v Plotištích nad Labem (hrob 1049, *kat. 17wII*) a v Přešticích (hrob 84, *kat. 24g*). Čtyři korálky Typu 40 taktéž pocházejí ze Žíželic, stejně jako osm kusů Typu 41, *kat. 23X–XI, (Obr. 2)*.

Skupina III

Do skupiny jsou řazeny drobné ploché, prstencovité, korálky různých barev. Typy 46–50 jsou z průsvitného a typy 51–55 z neprůsvitného materiálu. Typy jsou členěné podle jednotlivých barev (*Tempelmann-Mączyńska 1985, 18, 31, Taf. 1*). Do sledovaného období však patří pouze jediný černý exemplář (Typ 55) z žárového hrobu z Prahy-Bubenče, *kat. IIII (Obr. 2)*.

Skupina IV

Do skupiny jsou řazeny dvojkónické korálky s vysokým i zploštělým profilem různých rozměrů a také korálky menších rozměrů s plastickou lištou. Korálky jsou vždy z jedné barvy, průsvitné či neprůsvitné (*Tempelmann-Mączyńska 1985, 18, 31, Taf. 1; Kopřivová 2014, 101*). Tři modré korálky

(Typ 57) byly nalezeny v žárovém hrobě v Královéhradeckém kraji (Plotiště nad Labem, hrob 1068, kat. 17xIII) a v kostrovém hrobě v Ústeckém kraji (jeden korálek ze Žíželic, kat. 23XIV). Dále do této skupiny náleží i zelený korálek z Královéhradeckého kraje (Kopřivová Typ 3), který byl nalezen v Plotištích nad Labem, hrob 471, kat. 17III (Obr. 2).

Skupina V

Do skupiny jsou řazeny jednobarevné průsvitné i neprůsvitné korálky vřetenovitého či podlouhle dvojkónického tvaru (*Tempelmann-Mączyńska* 1985, 18, Taf. 1; *Kopřivová* 2014, 101). Jediný bílý korálek (Typ 75) pochází z kostrového hrobu z Ústeckého kraje (Žíželice, kat. 23XXII) a jediný modrý (Kopřivová Typ 4) byl nalezen v žárovém hrobě v jihočeských Přešticích, kat. 24j (Obr. 2).

Skupina VIII

Do skupiny jsou řazeny osmičkovité a košíčkovité korálky z jednobarevného průsvitného skla (*Tempelmann-Mączyńska* 1985, 19, Taf. 2). Ze sledovaného období pochází sice nález pouze z jediného kostrového hrobu, který byl nalezen v Praze-Dejvicích (kat. 3I), ale bylo zde objeveno 15 modrých korálků (Typ 84).

Skupina X

Do skupiny jsou řazeny segmentované korálky soudkovité, zploštěle soudkovité nebo také dvojkónické. Korálky jsou vyrobeny z jednobarevného či vícebarevného skla a podle tohoto kritéria jsou také rozděleny do jednotlivých typů (*Tempelmann-Mączyńska* 1985, 19, Taf. 2). Modré korálky (Typ 91) pocházejí z žárových hrobů v Plotištích nad Labem (5 ks z hrobu 427, kat. 17j) a v Opočně (2 ks v hrobě 232, kat. 21aIII, a jeden v hrobě 373, kat. 21b).

Skupina XII

Do skupiny jsou řazeny podlouhlé vícehranně profilované korálky z jednobarevného průsvitného a neprůsvitného skla. Skupina je dále členěna na 15 typů (*Tempelmann-Mączyńska 1985, 19, Taf. 2*), ale z Čech pochází jediný fialový korálek (Typ 109), nalezený v kostrovém hrobu ze Žíželic, *kat. 23XVI*, v Ústeckém kraji (*Obr. 2*).

Skupina XIV

Do skupiny jsou řazeny polyedrické jednobarevné průsvitné i neprůsvitné korálky a tvoří celkem devět typů. Na rozdíl od předchozích skupin jsou tyto korálky oblíbené i ve stupni C3–D (*Tempelmann-Mączyńska 1985, 19, Taf. 2*). Tato skupina je druhá nejpočetnější, která je typologicky určitelná, a tvoří ji větší množství modrých korálků (Typ 126) z kostrových i žárových hrobů v Praze, Ústeckém, Královéhradeckém a Jihočeském kraji. Taktéž sem patří fialové korálky (Typ 128) z kostrového hrobu v Praze-Dolních Chabrech, kde bylo nalezeno deset těchto exemplářů, *kat. 5VII (Obr. 2)*.

Typ 126 je zastoupen 70 korálky ze Žíželic (*kat. 23XII–XIII*), čtyřmi kusy z Prahy-Bubenče (*kat. 1I*), Plotiště nad Labem (hrob 1068, *kat. 17xI*) a jedním z Prahy-Dolních Chabech (*kat. 5VIII*), Plotiště nad Labem (hrob 471, *kat. 17II*), Přešťovic (hrob 406, *kat. 24*).

Skupina XV

Do skupiny jsou řazeny podlouhlé válcovité hladké či spirálovitě zvlněné korálky z jednobarevného průsvitného i neprůsvitného skla. (*Tempelmann-Mączyńska 1985, 19, Taf. 2, 3*). Mohl by sem náležet korálek z Prahy-Bubenče/Dejvic, *kat. 2I*.

Skupina XVIII

Do skupiny jsou řazeny různě barevné a různě tvarované korálky zdobené podélnými nebo šikmými žeběrky (*Tempelmann-Mączyńska 1985, 19–20, Taf. 3*). Mezi nálezy této skupiny patří soudkovitý bezbarvý korálek (Typ 155) a černé korálky téhož tvaru (Typ 168) z kostrového hrobu z Prahy-Dolních Chaber, *kat. 5IX a kat. 5V (Obr. 2)*.

Skupina XXI

Do skupiny jsou řazeny především soudkovité různobarevné korálky s jednoduchými, dvouvrstevnými a mozaikovými očky, které jsou rozčleněny na 33 typů (*Tempelmann-Mączyńska 1985, 20, Taf. 4–5*). Jeden fialový korálek (Typ 201) pochází ze žárového hrobu v Královéhradeckém kraji (Plotiště nad Labem, hrob 766), po jednom černém korálku (Typ 212) pochází z Prahy-Dejvic a Ústeckého kraje (Žíželice) a jeden bezbarvý (Typ 215) z Prahy-Bubenče (*Obr. 2*).

Skupina XXII

Do skupiny jsou řazeny kulovité, soudkovité, vřetenovité, kuželovité a podlouhlé válcovité korálky, které jsou členěny do jednotlivých typů podle stylu výzdoby (*Tempelmann-Mączyńska 1985, 20–21, Taf. 5–10; Kopřivová 2014, 103*). Jednotlivé typy jsou zastoupeny jediným exemplářem v objektu, často však s dalšími typy z této skupiny. Zelený (Typ 255) a černý (Typ 303) pochází z Prahy-Dolních Chaber, modré (Typ 261, Kopřivová Typ 12) byly nalezeny v hrobě v Žíželicích, černé (Typ 283, Kopřivová Typ 11) taktéž a černý (Kopřivová Typ 13b) a bílý (Kopřivová Typ 10) v Opočně (hrob 393).

Všechny byly nalezeny v žárových či kostrových hrobech. Jediným a v souboru ojedinělým nálezem je modrý korálek (Typ 331), který pochází ze sídliště v Královéhradeckém kraji (Smiřice).

Neurčitelné nálezy

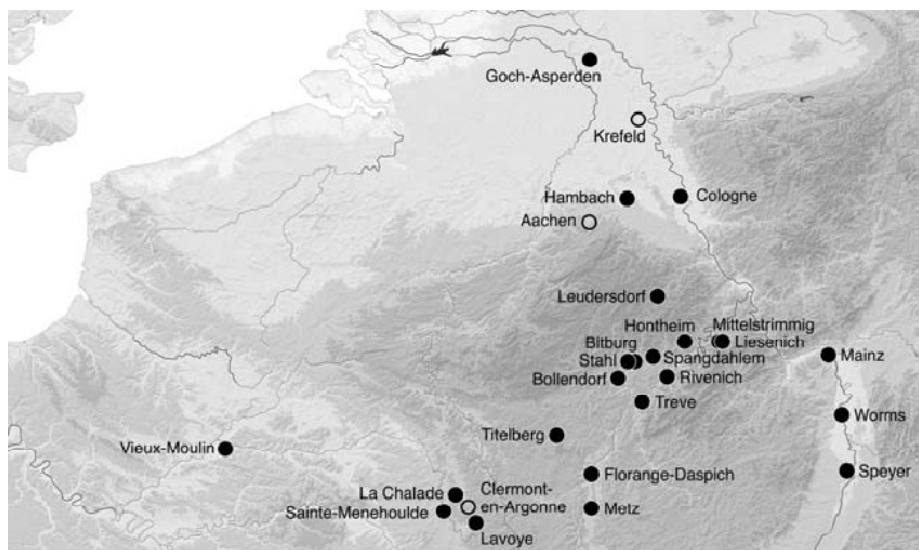
Část skleněných korálek nelze konkrétněji určit, jelikož se dochovaly v převážné většině pouze ve sliticích, případně ve zlomcích. Celkem je neurčitelných korálek nejméně 136 a pocházejí především ze stejných lokalit jako určitelné korálky (Obr. 2).

Skupina	Počet korálek v jednotlivých krajích/počet lokalit					Počet korálek celkem
	Praha (4)	Pardubický (1)	Královéhradecký (2)	Ústecký (3)	Jihočeský (1)	
I	51/4	0	2/1	17/2	2/1	72
II	3/1	1/1	3/1	183/1	0	190
III	1/1	0	0	0	0	1
IV	0	0	4/1	1/1	0	5
V	0	0	0	1/1	1/1	2
VIII	15/1	0	0	0	0	15
X	0	0	5/1	3/2	0	8
XII	0	0	0	1/1	0	1
XIV	15/2	0	5/1	70/1	1/1	91
XV	1/1	0	0	0	0	1
XVIII	3/1	0	0	0	0	3
XXI	1/1	0	1/1	2/1	0	4
XXII	2/1	0	6/2	8/2	1/1	17
Neurčeno	4/1	0	74/1	26/2	32/1	136

Obr. 2. Zastoupení počtů skleněných korálek v jednotlivých skupinách. Číslo v závorce je celkový počet lokalit v daném kraji a číslo za lomítkem na kolika lokalitách byly korálky nalezeny.

8.4.2. Skleněné nádoby

Skleněné nádoby se vyráběly na několika místech římské říše ve specializovaných sklářských dílnách. Pro 1. století n. l. však nejsou zatím žádné doklady skláren. Pouze se občas objevují značky jednotlivých výrobců (*Tatton-Brown 2012a, 79*). V období římského císařství se výroba skleněných nádob rozšířila mimo oblast Egypta, Sýrie a samotné Itálie do provincií v Galii, Hispánii, Británii a Germánii i jižního Ruska (*von Saldern 1980, 1*). Ze západních dílen se brzy nejznámější staly sklárny z Porýní, kde se ve 3. a 4. století vyrábělo i umělecké sklo – nitkové, reliéfní, řezané apod. Na jejich vznik měly vliv sklářské dílny v Egyptě (*Čadík 1970, 5*). Sklářské umění v Evropě po rozpadu Římské říše postupně upadá. Většina technik byla zapomenuta a navraceli se k nim až skláři v období pozdní gotiky a renesance (*Braunová – Hus 1985, 6; Braunová 2001, 29*). Nicméně část západních skláren v Porýní, Belgii a v severní Francii převzali Frankové, kteří se na území postupně usazovali v 5. století. Území jim bylo postupně přidělováno Západořímskými císaři a Frankové zde vybudovali svou vlastní říši, nejprve jako správci, později jako samostatní vládcí. Sklárny však využívali i nadále (*Tatton-Brown 2012b, 97, 103*).

Obr. 3. Sklářské dílny v pozdní době římské v Porýní a severní Francii (podle *Hartmann – Grünwald 2010*).

Barevné skleněné nádoby byly do 4. století vzácné, ačkoliv se znalost barvení skla z Egypta do Itálie začala šířit již v 1. století n. l. (*Čadík 1970, 10*). Ve 4. a 5. století se zvýšila obliba vícebarevných sklářských výrobků a nádoby byly často dekorovány pomocí větších barevných nálepků. Tento způsob zdobení

nádob byl nejvíce používán během 4. století, kdy se používal ve sklárnách od Černého moře, přes Egypt až po západní část Římské říše. Na počátku 5. století se udržel ještě v západních dílnách, kde se kombinovalo několik různě barevných skel. Barevně dekorovány bývají misky a picí nádoby (*Tatton-Brown 2012a, 80, 84, 94*). Z předchozích období pokračuje produkce bezbarvého skla, které se používá především pro luxusní zboží. Dále se objevuje barevné sklo, např. modré, zelené či namodralé. Předměty z modrého skla se stávají běžnými (*Tatton-Brown 2012a, 88*).

Na konci 4. století a počátku 5. století se objevují poháry s rytou a broušenou výzdobou, především ováleků a faset. Jejich původ není zcela jasný, stejně jako je tomu u koráleků. Jedná se o předměty buď z římsko-provinciální oblasti Porýní, anebo z Černomoří (*Venclová 2005, 53*). Přikláním se k názoru, že by mohli být spíše z Porýní, jelikož se také často objevují u Alamanů (*Droberjar 2008, 175*). U většiny nálezů je v literatuře uváděno, že pocházejí z Porýní, proto jsou do soupisu nálezů také zařazeny. Nicméně některé skleněné nádoby by mohly pocházet i z oblasti Panonie (*Jiřík – Vávra 2015, 189*), Středomoří (*Greiff 2015, 201*) nebo dokonce Předního východu (*Jiřík – Vávra 2015, 184*). Přímý původ skla či skelné hmoty, z níž se následně nádoba vyráběla, je ale zatím jen velmi těžko určitelný, jelikož skelná hmota většinou nebyla vyráběna na stejném místě jako samotná nádoba a často mohla pocházet z východního Středomoří. Zpracovatelské dílny se pak nacházely na území celé římské říše, ať již v Evropě, v Malé Asii, na Předním východě, v severní Africe nebo i jinde. Konkrétní místa vzniku lze sledovat pomocí speciálních analýz chemického složení materiálu. Ovšem i sklo bylo recyklovatelným materiálem, a často docházelo k tavení a dalšímu zpracování starého římského skla (*Greiff 2015, 198–202*).

Poháry

Poháry patří k nejčastěji se vyskytujícím nálezům, celkem jich bylo nalezeno třináct. Svým počtem potvrzují oblibu mezi evropským obyvatelstvem ve 4. a 5. století, kterou lze spojovat s picími rituály. Poháry jsou jednoduché, nižší, kónické, ale také vysoké, štíhlé, s různými ozdobnými prvky. Pro většinu nálezů, z nichž některé jsou jen ve formě tvarově určitelných fragmentů, je

v Čechách typické žluté, žluto-zelené a zelené zbarvení. Nejvíce nálezů, celkem šest, pochází z území Prahy (Dejvice/Juliska, Kobylisy, Veveslavín a Zličín). Datovat tyto nálezy lze do celé starší doby stěhování národů, blíže datovatelným nálezem jsou poháry typu Kepmston z Kobylis a Veveslavína (stupeň D3), ostatní nálezy je možné zařadit jen obecně do stupně D (*Graf 5*). Další nálezy pohárů pochází ze Středočeského kraje (Beroun-Závodí, Třebichovice, Vinařice, Kolín a Lhota, Dolní Břežany). Pohár ze Lhoty je pravděpodobně nejstarším nálezem skleněné nádoby, který šlo zařadit do pozdní doby římské (stupeň C3). Pohár z Berouna-Závodí pochází zase z přelomu stupňů C3 a D1. Ostatní nálezy z kraje lze zařadit do starší doby stěhování národů, konkrétněji do D1–D2 (*Graf 5*). Do tohoto období je také datovatelný i poslední pohárek z Měcholup (Ústecký kraj).

Číšky

Číšky jsou druhou nejpočetnější skupinou skleněných nádob. Nicméně v literatuře, hlavně zahraniční, není tato kategorie nijak vyčleňována a jsou přiřazovány k pohárům (např. *von Saldern 1980, 68–69; Tatton-Brown 2012a, obr. 111*). Na rozdíl od pohárů jsou číšky menších rozměrů, jsou širší a není kónický. Spíše jsou jednobarevné a bez další výzdoby. Jejich celkový počet je devět a pocházejí pouze z území Prahy. Po jednom nálezem z Kobylis a Radotína, ostatní byly nalezeny v hrobech ve Zličíně. První dvě bývají také ve starší literatuře terminologicky pojmenovány jako pohárky (např. *Svoboda 1965, 259, 271*). V této práci bylo přihlédnuto k nejnovějším termínům (*Jiřík – Vávra 2015b, 189*), které číšku od pohárů odlišují především na základě velikosti a tvaru. Většina byla vyrobena ze světlého či bezbarvého skla. Všechny nálezy jsou datované do starší doby stěhování národů, jen první dvě výše zmíněné a jedna ze Zličína je blíže zařazena do D1–D2 a D3 v případě hrobového celku v Kobylisích (*Graf 5*). Číšky jsou tvarově jednoduché a je pravděpodobné, že byly vyráběny na celém území římské říše a lze je tedy u neurčitých nálezů jen obtížněji zařadit. Výjimkou by měly být nálezy náprstkovitých číšek, které nejspíš pocházejí ze skláren v Panonii, možná z oblasti kolem dnešního města Csákvár s analogiemi např. v rakouském Untertauern (*Jiřík – Vávra 2015, 189*) či v Srbsku na lokalitě Gradac-Saldum (*Jeremić 2009, Fig. 75:436, 437*). U nás nalezené číšky jsou bez zdobení, ale jejich jednoduchý tvar odpovídá jak reliéfně zdobeným ze

starších období (např. *Tatton-Brown 2012a, obr. 111*), původem z Egypta, tak i z mladších období (např. *von Saldern 1980, 68–69, Pl. 13:472; Pl. 25:472*) z turecké lokality Sardy.

Lahve

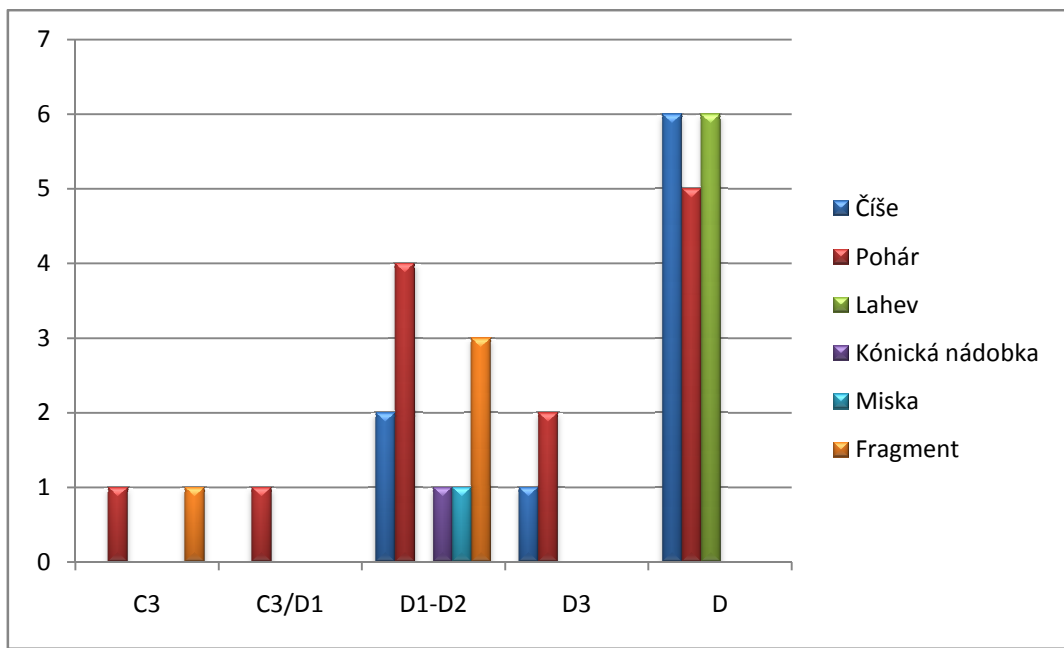
Mezi další tvary nádob, které pocházejí z našeho území z 5. století, patří lahve a baňaté lahvičky. Celkem jsou čtyři lahve z pražských lokalit Dejvice/Juliska a Zličín, z níž pocházejí lahve dvě, a ze středočeských Třebichovic. Velmi podobné lahve se nacházejí v Rakousku (Klosterneuburg) a v lokální dílně v řecké Soluni (*Jiřík – Vávra 2015, 187*). Dvě lahvičky byly nalezeny v hrobech ve Zličíně. Lahve i lahvičky jsou bezbarvé, žluté či zeleno-modré. Všechny lze jen obecně datovat do starší doby stěhování národů (*Graf 5*).

Další tvary

Původ žluté kónické nádoby ze středočeských Vinařic, která pravděpodobně sloužila jako lampa, by se mohl hledat na území Egypta či Předního Východu. Velmi podobná nádoba pochází z území Velké Británie (bez bližší lokalizace), která je ale navíc zdobena modrými aplikacemi (*Tatton-Brown 2012a, obr. 127*). Druhou ojedinělou nádobou je zelená miska z Úherců v Ústeckém kraji.

Fragmenty

Součástí souboru je také několik fragmentů, z nichž není jasný žádný tvar nádoby. Ze sídlištního nálezů ze Lhoty, Dolních Břežan pochází fragment okraje skleněné nádoby, datovaný do stupně C3. Ze stejného objektu pochází i dno pohárku. Další fragmenty byly nalezeny opět jen z hrobových celků. Jedná se o světle zelené fragmenty z Prahy-Radotína, které jsou podobné nalezenému pohárku z dalšího hrobu na téže lokalitě (*Svoboda 1965, 271*). Další dva skleněné fragmenty okrajů pocházejí z hrobů prozkoumaných v Lužci nad Vltavou. Nálezy pocházejí pravděpodobně z chronologických stupňů D1–D2 (*Graf 5*).

Graf 5. Zastoupení jednotlivých druhů skleněných nádob v chronologických stupních.

8.5. Spony s cibulovitými knoflíky

Jedná se o dvoudílnou lučkovitou sponu, jejíž část tvoří zdobené tělo a druhou pak samostatná jehla (*Svoboda 1948, 35*). Spony jsou typické třemi cibulovitými knoflíky a obloukovitě klenutým lučkem. U mladších variant lze pozorovat prodloužení nožky (*Peškař 1972, 135*). Dříve se pro tyto spony také používal název „provinciální ramínkovité spony s hruškovitými knoflíky“ (např. *Svoboda 1948*). Typologie římsko-provinciálních spon s cibulovitými knoflíky vychází z typologického a chronologického členění, které vypracoval E. Keller (*1971*) a dále rozšířil Ph. M. Pröttel (*1991*). Spony sloužily k sepnutí mužského pláště na pravém rameni a byly orientovány hlavicí s knoflíky dolů, směrem opačným pak mířila nožka, která byla často zdobená (*Keller 1971, 27; Peškař 1972, 136; Pröttel 1991, 369*). Na našem území byly považovány za módní doplněk (*Svoboda 1948, 28*). Ovšem v římské říši měly důležitý, symbolický význam. Spínaly pláště mužům, kteří měli vysoké vojenské i úřednické funkce a označovaly jejich privilegia (*Quast 2015, 307*). Nejčastěji byly vyráběny z bronzu, občas se objevují i zlaté či stříbrné exempláře. Některé bronzové spony byly také pozlaceny, např. Koloděje (*Svoboda 1948, 167–168; Tab. XXI:7*). S materiálem pak může souviset i možné společenské postavení, kdy si spony ze zlata a stříbra mohli opatřit jen lidé nejvyššího postavení (*Sakař 1961, 433*). Jediná známá zlatá spona z území Čech je z Chlumína.

Původ spon s cibulovitými knoflíky je hledán především v oblasti Panonie, kde se nacházely výrobní dílny. Pro dataci v barbariku je třeba uvažovat i nad tím, že spony mohly vystupovat ze světa živé kultury o něco později, než tomu bylo v oblasti provincie Pannonie a dolního toku řeky Rýn, kde se spony objevují často v hrobových nálezích (*Sakař 1961, 432–433; Pröttel 1991, 347–348*). Nálezy z oblasti mimo římsko-provinciální území se koncentrují u římských hranic s několika málo nálezem v centru barbarika. Nacházejí se podél hranic od Porýní po Černomoří a od Dunaje až po Pobaltí (*Quast 2015, Abb. 3–4*). Výjimkou je naše území, kde dochází k nápadné koncentraci spon. Většina z českých nálezů nemá bližší archeologický kontext. Výjimkou je fragment z Pšovlk, který by mohl pocházet z hrobu (*Droberjar 2015, 708, 720*). Jelikož není přesně určeno, že by ostatní spony pocházely z hrobových nálezů, je nutné uvažovat, že mohou

pocházet také ze sídlištních kontextů. To je v rozporu s nálezy z římsko-provinciální oblasti, kde se nacházejí především v hrobech (*Quast 2015, 307*). Nicméně se však u českých nálezů jedná o nedostatečný stav poznání, protože se jedná často o ojedinělé staré nálezy, u nichž není jistý bližší kontext. U některých českých spon není známa přesnější poloha kromě katastru obce. Je tedy obtížné určit jejich přesnou dataci, jelikož mohly být užívány delší dobu. I proto byly zahrnuty do soupisu i nejstarší.

8.5.1. Typ Pröttel 1

Spony mají většinou příčné rameno šestibokého průřezu. Jeho konce jsou zakončené knoflíky různých tvarů (kulaté, vejčité až piniové). Délka knoflíku je pak větší než jeho šířka. Mohou se objevit i fasetované knoflíky. Lučík je většinou bez výzdoby, může být mírně zúžený před napojením na nožku. Nožka bývá zpravidla obdélníkovitá a ve většině případů bývá povrch nožky po obou stranách její střední části šikmo fasetován a na zbytku plochy se objevuje především rýhování. Délka nožky je vždy kratší než délka lučíku (*Keller 1971, 32–33; Pröttel 1991, 349*).

Tento typ je pak dále dělen na variantu A s plynule přecházejícím lučíkem v příčné rameno a variantu B, která má na příčném rameni krátký nástavec (*Keller 1971, 32; Pröttel 1991, 349*).

V absolutním datování se spony typu Pröttel 1 objevují v rozmezí mezi lety 280–320 s možností výroby již v 60. letech 3. století (*Pröttel 1991, 352–353*), což na našem území znamená přelom mladší a pozdní doby římské.

Tento typ je zastoupen nálezy z Chlumína, Kouřimi, Nebovid, Podsedic, Prahy-Vokovic, Roztok u Prahy a Stradonic (*Obr. 8*).

8.5.2. Typ Pröttel 2

Spony mají většinou příčné rameno šestibokého průřezu, které je v horní straně doplněno v celé délce ramena nástavcem ozdobné funkce, často zdobené reliéfováním. Na koncích ramen se nacházejí okrouhlá žebra, na nichž jsou

posazeny knoflíky, které jsou obvykle fasetované a mívají pupencovitý tvar. Hřbet lučíku bývá zdoben rytím. Ryté linie se objevují v zúžené části lučíku. Nožka je většinou obdélníková, občas i mírně lichoběžníková, a je nepatrně kratší či stejně dlouhá jako délka lučíku (*Keller 1971, 35; Pröttel 1991, 353*).

Typ 2 má celkem čtyři varianty, které se liší výzdobou nožky. Varianta A má nožku zdobenou šikmým fasetováním a rýhováním, případně drobnými zářezy. Výzdoba varianty B je doplněna ještě jamkami. Varianta C má volutovou výzdobu a středové fasetování po obou stranách nožky. Varianta D (*Pröttel 1991, Abb. 3*) obsahuje spony z drahých kovů, které jsou i více zdobné, především na lučíku, kde je výzdoba tvořena štítkovitým lemem (*Keller 1971, 35; Pröttel 1991, 353–357*).

Varianty A až C (*Pröttel 1991, 353–357, Abb. 2*) jsou datovány do rozmezí mezi léta 300–340, varianta D do konce druhé třetiny 4. století. Tento typ je zastoupen nálezy z Prahy-Dejvic a Lahoště (*Obr. 8*).

8.5.3. Typ Pröttel 3/4

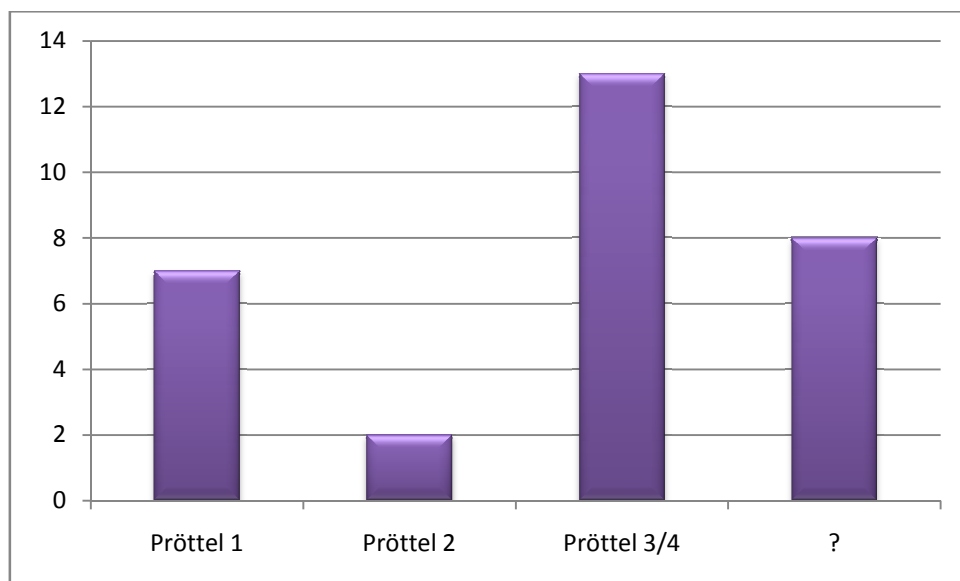
Spony mají většinou příčné rameno na horní straně jednoduše či členitěji vytvarované. Knoflíky jsou cibulovitého tvaru a jejich šířka je větší než délka. Nožka je výrazně delší než délka lučíku (*Pröttel 1991, 357–359*).

Tento typ se dělí na varianty A až D, které se liší především výzdobou nožky (*Pröttel 1991, 357–364, Abb. 4a, 4b*). Varianta A má lineární ornamenty vytvořené zešikmením povrchu po délce obou stran a rýhováním. Varianta B kombinuje lineární prvky s kruhovými ornamenty s tečkou či kruhovými jamkami. Tato varianta je v nálezovém souboru zastoupena nejčastěji (Koloděje, Podsedice, Chožov, Žatec, Lahošť). Varianta C má nožku zdobenou páry obloučků a volut. Varianta D má zase nožku zdobenou vroubkováním ve tvaru trojúhelníků a lichoběžníků a na hřbetu a středu nožky mohou vést ryté linie (*Pröttel 1991, 357–359*).

Typ 3/4 je datován do větší části 4. století (320–370). V hrobových nálezech se objevuje i po delším čase. Ph. M. Pröttel uvádí až 80 let (*1991, 372*).

Tento typ je nejpočetněji zastoupen v nálezech. Kromě již zmíněných lokalit pocházejí další nálezy z Prahy-Dejvic, Stradonic, Rejkovic-Plešivce, Předměřic nad Labem, Podsedic, Počedělic a Lahoště (*Graf 6*). Četnost českých nálezů odpovídá nálezům z celéhobarbarika, jež shrnul v tabulce D. Quast (2015, 308).

Ostatní typy, Pröttel 5 a 6, (*Pröttel 1991, 364, 369*) nebyly v českých nálezech identifikovány a ani v ostatních částech evropského barbarika nejsou časté (*Quast 2015, 308*). Nicméně z našeho území pochází ještě skupina spon s cibulovitými knoflíky, u níž nelze určit přesný typ. Do této skupiny patří nález z Červených Peček a dalších sedm spon by mělo údajně pocházet z Lahoště (nejnověji *Droberjar 2015, 720, pozn. 4*), avšak zdá se, že takto vysoká koncentrace těchto spon je značně nestandardní a mohla by znamenat spíše možnost kumulace v následujících obdobích jakožto možná sbírka.

Graf 6. Jednotlivé typy spon s cibulovitými knoflíky. Do neurčeného typu započítáno i 7 ks z Lahoště.

8.6. Ostatní nálezy

8.6.1. Lžíce

Z kostrového hrobu, datovaného do starší doby stěhování národů (D1–D2) v Měcholupech pochází také stříbrná lžička (*kat. 4*), jejíž rozlomení v typologicky odlišitelné části značně znesnadňuje její určení. Zdá se, že by mohlo jít o typ C podle Riha (*1982, Abb. 10:4*), kdy je voluta na konci rukojeti zesílená. Tato lžíce patří k pozdně římským lžícím a náleží k typu Cochlearium. Většinou se vyráběly ze stříbra, objevují se ale i bronzové a slitiny cínu (*Riha 1982, 22*). Cochlearia jsou menší lžíce, které mají charakteristicky zúženou rukojeť, která je v porovnání s délkou misky vždy podstatně delší. V oblasti římské říše sloužily ke konzumaci vajec a možná také ústřic a slávek, k jejichž otevírání se používal špičatý konec (*Riha 1982, 10*). Jejich funkce v barbariku je značně nejistá. Jelikož ale pochází z bohatého ženského kostrového hrobu, kde byly nalezeny i další římsko-provinciální importy, je pravděpodobné, že zemřelá žena mohla společně s importovanými předměty přijmout i jejich funkci a lžici používat stejně jako obyvatelé římské říše.

8.6.2. Náramky

Bronzové pletené pozdně římské panonské náramky z konce doby římské a počátku doby stěhování národů (C3/D1) byly nalezeny na dvou českých lokalitách. Z Prahy-Vokovic (*kat. 3*) pochází celý bronzovaný tordovaný náramek (*Droberjar 2005, 792, 839*). Dalším je nález objevený opět na území hlavního města a je z lokality Praha-Malá Strana-Petřín (*kat. 1*). Jedná se o zlomek náramku z bronzové tyčinky (*Svoboda 1965, 261; Droberjar 2005, 792, 833*). Mohlo by se jednat o náramky typu Beckmann 2 (*Beckmann 1981, 14*). Tyto náramky se objevují často v oblasti Panonie, především na území dnešního Maďarska (*Droberjar – Militký 2005, 839*).

8.6.3. Zvonky

Kovové zvonky, tzv. tintinnabula, se objevují po celou dobu římskou i v době stěhování národů nejen na území Římské říše, ale i v barbariku. Vyskytují se dva základní technologické typy těchto předmětů. Jedním jsou zvonky z železného plechu a druhým zvonky odlévané z bronzu, které mají menší rozměry (*Reszczyńska 2008b, 238*). Typologickým a chronologickým členěním římských zvonků se zabýval polský badatel W. Nowakowski (*1988*), na jehož práci později navázali i další badatelé, kteří typologii dále rozšířili a upravili. Jedním z nejnovějších je pak slovinský archeolog D. Božič (*2005, 315–317*) a u nás poslední soupis vytvořil J. Jílek (*2008*). Na území evropského barbarika se železné zvonky objevují v menším množství než zvonky odlévané z bronzu. Největší koncentrace jejich nalezišť je na středním Rýnu, kde se nalézají v depotech železných předmětů. Dále se vyskytují na sídlišťích děbczyňské skupiny a v przeworské kultuře. Železné zvonky se objevují až ve východní části evropského barbarika a v Černomoří (*Reszczyńska 2008b, 239*; zde i seznam lokalit).

Typ Nowakowski B

Tento typ tvoří lité bronzové pyramidové zvonky se čtyřúhelníkovitou základnou, které jsou dále členěny do tří variant dle velikosti. Jsou datované od 3. až do 6. století, s hlavním rozšířením ve 4. století (*Nowakowski 1988, 77–78; Božič 2005, 315–318; Jílek 2008, 145*). Pro území Čech je platná poslední varianta s obloukovitě tvarovaným uchem (*Nowakowski 1988, 78; Božič 2005, 317; Jílek 2008, 150*). Nálezy tvoří dva zvonky objevené v Praze-Veleslavíně, které lze datovat do 4. století, s největší pravděpodobností na jeho konec (*Srovnal – Josef 2010, 397*), tedy na přelom pozdní doby římské a starší doby stěhování národů (C3/D1). Zvonek (*kat. 1A*) byl dáván do kontextu doby hradištní (*Srovnal – Josef 2010, 399*), ale z lokality pochází také pohřebiště z doby stěhování národů (např. *Droberjar 2008b, 161*), proto by mohl zvonek náležet do tohoto období. Oba exempláře zvonků jsou si velmi podobné. Jediným hlavním rozdílem je u zvonku *kat. 1A* druhotně omotané ucho pomocí bronzového pásku. Nejbližší analogické nálezy pocházejí z Moravy – Prosiměřice a Dolního Rakouska –

Enzersfeld, Jedenspeigen, Kleinhöflein a Ringelsdorf (*Jílek 2008, 150, 151, č. 5, 9–11, 13; obr. 2:4, 4, 5:1–3*).

Železný zvonek

Zvonky vyráběné ze železa jsou mnohem vzácnější než bronzové. Často se objevují v depotech železných předmětů ve středním Porýní a dále se železné zvonky objevují na sídlišťích děbczyňské skupiny, na Gotlandu a v przeworské kultuře (*Nowakowski 1988, 120, 128–130; Reszczyńska 2008b, 239*). Velký železný zvonek (*kat. 5*), pravděpodobně jediný v České republice, pochází z polykulturního sídliště v Trmicích-Ústí nad Labem ze sídlištního hrobu, kde byl nalezen spolu s kostěným hřebenem, který patří do III. skupiny podle S. Thomas (*Reszczyńska 2008a, Fig. 1:1; táž 2008b, obr. 1:1*) a fragmentem zvířecí kosti. Hrobový soubor je datován do časně fáze doby stěhování národů, tedy na konec 4., případně do 1. poloviny 5. století. (*Reszczyńska 2008a 285, 287; táž 2008b, 234, 238*), tedy stejně jako předchozí typ výše popsanych zvonků, zde jen s možným přesahem až do stupně D2. Podobný zvonek by měl pocházet z depotu železných předmětů z lokality Wolica-Brzozowa (*Reszczyńska 2008b, 239*).

Z území Čech sice pocházejí ještě nejméně tři zvonky, avšak nelze je zařadit typologicky a kvůli tomu ani chronologicky¹, jelikož o nich nejsou podrobnější záznamy ani popisy. Bronzový zvonek se železným srdcem měl pocházet z Přerova nad Labem (*Šnajdr 1906, 139–144; Droberjar 2002, 270; Jílek 2008, 151, č. 2*). Další zvonek byl nalezen v Třebovli-dvůr Broučkov (*Sbírky 1908, 216–217; Nowakowski 1988, 94; Jílek 2008, 151, č. 1*) a poslední z Hrádku nad Nisou (*Nowakowski 1988, 95; Jílek 2008, 151, č. 3*). Všechny měly údajně pocházet z hrobových kontextů či pohřebišť, ale nejedná se o jistý údaj (*Jílek 2008, 145*).

¹ Z tohoto důvodu nejsou zaznamenány ani v předkládaném katalogu.

9. Vyhodnocení nálezů

9.1. Datace

Pozdně římský import lze rozdělit na dvě hlavní časová období, na pozdní dobu římskou (stupeň C3) a starší dobu stěhování národů (stupeň D). Některé importované předměty jsou typické jen pro stupeň C3 a jiné pro stupeň D. Jsou však i předměty, které se objevují v obou obdobích či spíše na jejich přelomu. Starší dobu stěhování národů lze taktéž dále rozdělit do menších časových úseků (D1, D2 a D3). Jelikož velká část artefaktů byla nalezena před značnou dobou, lze některé předměty datovat jen velmi obecně a jen dle jejich typologického členění. Většinou jsou tyto nálezy datovány buď do celého chronologického stupně nebo do celého období, tedy C3–D3 (*Graf 7*).

Pro stupeň C3 jsou typické především skleněné korálky. Skleněné korálky jsou s největší pravděpodobností římsko-provinciálního původu jen v době římské, jelikož později se objevují i další dílny na území barbarika, např. v Černomoří (*Tempelmann–Mączyńska 1985, 133*) a bez dalších analýz, chemických či podrobnější typologie, nelze jednoznačně určit jejich původ. Do soupisu byly však zahrnuty i nálezy, které lze datovat na konec doby římské a začátek stěhování národů (C3/D1), jelikož jsou velmi podobné či stejné jako korálky datované do stupně C3. Z celkového počtu 11 lokalit pochází 546 korálků.

Dalším typem artefaktu, který je možné datovat především do pozdní doby římské, jsou spony s cibulovitými knoflíky. Na rozdíl od korálků většinou pocházejí ze starých ojedinělých nálezů bez bližších známých kontextů, ale lze je chronologicky zařadit mnohem lépe díky typologii (*Pröttel 1991*). Jen u nálezů z Nebovid a Pšovlk je možné, že původně pocházejí z hrobů. Nejstarší typ (*Pröttel 1*) je datovaný na přelom mladší a pozdní doby římské. Vyskytuje se na pěti lokalitách a koncentruje se především na oblast polabské nížiny. Poslední spona tohoto typu je mírně mimo hlavní výskyt. Nalezla se ve Stradonicích a pravděpodobně je datovatelná až na přelom doby římské a doby stěhování národů, jelikož se zde nalezla i spona mladšího typu (*Pröttel 3/4*). Spony typu *Pröttel 2* se

datují do období první poloviny, případně do konce druhé třetiny 4. století. Byť byly nalezeny jen dvě, může jít o doklad posunu sídlení společenských vyšších vrstev více do oblasti dnešní Prahy, jelikož jedna spona je z Prahy-Dejvic. Druhá spona tohoto typu pochází z problematického nálezu údajného votivního daru z Lahoště v severozápadních Čechách. Poslední typ (Pröttel 3/4) je mnohem více rozšířen, což je jistě dáno i tím, že jeho výroba a používání je datována po většinu 4. století a možná i na počátku 5. století (Pröttel 1991, 372). Nicméně se také objevuje v Polabí východních Čech v Trotině a Předměřících nad Labem, které jsou kousek od žárového pohřebiště v Plotištích nad Labem. Dále pak ale až v Praze-Dejvicích a především v severozápadních Čechách na Lounsku a částečně i na jihozápad od Prahy do výšinných poloh (Stradonice, vrch Plešivec). Vše kopíruje rozsah osídlení a významné oblasti v pozdní době římské (Droberjar 2008a, Obr. 74) kromě jižních Čech, kde se spony s cibulovitými knoflíky nevyskytují.

Keramické nálezy jsou datované do druhé poloviny 4. století až 1. poloviny 5. století (pozdní C3–D2), kdy dochází k největším změnám v Evropě v závislosti na rozdělení římské říše a počátku velké migrace evropského obyvatelstva. Je možné, že i proto pocházejí některé nálezy i z výšinných poloh (např. hradiště Závist), kam se mohla část obyvatelstva uchýlit a kde se mohla tvořit centra. Většinu nálezů keramiky římsko-provinciálního původu nelze přesněji chronologicky zařadit. Do stupně C3 jsou datovány lampy, šedá a žlutooranžová keramika i terra sigillata. Glazovaná keramika se objevuje v závěru stupně C3 a taktéž pokračuje její výskyt do stupně D2, případně na jeho závěr. Na jihočeských lokalitách se římsko-provinciální keramika vyskytuje od konce doby římské a na počátku doby stěhování národů, ojediněle možná až do stupně D2 (Graf 7).

Většina kovových součástí opasku náleží do staršího období doby stěhování národů, s převahou datování do stupňů D1–D2. Vyskytují se však pásové garnitury z období konce doby římské a počátku doby stěhování národů, např. Litovice, nebo ještě z pozdní doby římské, např. Plotiště nad Labem. Naopak některé pásové garnitury jsou datovány do celého období starší doby stěhování národů, D1–D3, které byly nalezeny na lokalitách Úherce a Vinařice.

Skleněné nádoby lze jen problematicky blíže časově zařadit. Obecně je možné říci, že se objevují více v době stěhování národů (stupeň D), část je datovatelná do 1. poloviny 5. století (D1–D2). Ojedinele nálezy pocházejí z pozdní doby římské a to především z jejího závěru (Závist a Beroun-Závodí).

Problematická je však datace mincí. U většiny lze zjistit jejich datum ražby, ale někdy jen na celé období vlády daného římského císaře. V této práci bylo stanoveno, že se pro oběh mincí bude přičítáno deset let jakožto nejmenší možné doby oběhu dané mince. Tím vychází i značně složitá chronologie (viz kapitola 7.2 Numizmatické nálezy). Votivní nálezy z Labe taktéž náleží do stupně C3 nebo na jeho konec. Do pozdní doby římské rovněž patří nejvíce mincí z hromadných a ojedinelých nálezů. Ve všech typech nálezových celků pak převládají bronzové drobné mince. V depotech bylo objeveno několik málo billonových a stříbrných mincí. Oproti tomu v hromadných nálezech se navíc vyskytují i zlaté mince a několik neurčitelných. Mezi ojedinelými nálezy chybí billonové ražby, které se razily jen do třetího století a u nás se vyskytují jen ve větších souborech, které datují mladší mince. Naopak mezi ojedinelými nálezy je nejvíce zlatých mincí. Většina pochází z oblasti východních Čech, část pak z Plzeňska, kde byl také ve Svinné objeven hromadný nález tří zlatých mincí. Ve starší době stěhování národů pak mincí velmi ubývá. Možná znemožněním kontaktu s jižní a jihovýchodní Evropou či rozpadlá římská říše neplatila žádné poplatky. Dalšími možnostmi jsou recyklace kovu do podoby jiných předmětů nebo schraňování na později bez ukládání do země, např. použitý zlatý solidus na ozdobení zlaté spony z Prahy-Zličína. Oblasti výskytu mincí ve stupních D1–D3 se mnoho nemění od předchozího období ani od ostatních pozdně římských importů. Stále převažují bronzové mince, v depotech je větší poměr stříbrných mincí, které se naopak neobjevují v hromadných ani ojedinelých nálezech. Zlaté mince pocházejí především z ojedinelých nálezů. Dokonce se v tomto období vyskytují některé i v hrobech. Zlatý solidus spolu s dalšími importy, jako je skleněný pohárek a kovová lžička pocházely z bohatého hrobu v Měcholupech. Dalšímu zlatému solidu bylo přitaveno vinutí a jehla a stala se z něj spona, která byla nalezena v hrobě č. 61 na zličínském pohřebišti.

Mezi další pozdně římské importy pro pozdní dobu římskou patří dva bronzové zvonky z Prahy-Veleslavína. Na konci doby římské a počátek doby

stěhování národů je datován nález zlomku torčovaného náramku z Prahy-Malé strany. Do stupňů D1–D2 shodně patří bronzový torčovaný náramek z Prahy-Vokovic, stříbrná lžice z hrobu v Měcholupech a železný zvonek z Trmic-Ústí nad Labem.

9.2. Geografické rozšíření

Pozdně římské importované předměty se vyskytují v hlavních osídlených oblastech, především v labské nížině, na území dnešní Prahy, v severozápadních Čechách a v osídlené oblasti jižních a východních Čech.

Keramika se kumuluje především v oblasti středních Čech kolem Prahy a v ní, dále pak menší koncentrace vzniká ve východních a jižních Čechách. Několik málo fragmentů pak pochází i z dalších krajů, Ústeckého, Libereckého a Pardubického. Vše především poblíž velkých řek jako jsou Labe, Vltava a další. Umístění nálezů může ukazovat na rozmístění sídel vládnoucí vrstvy či obchodních center (*Mapa 1*).

U spon s cibulovitými knoflíky lze dobře pozorovat jejich geografický posun během pozdní doby římské. Ve starší části tohoto období se objevují ve východních Čechách až po Prahu, nálezy dalšího typu (Pröttel 2) jsou jen minimální a ukazují na posun od středních do severozápadních Čech. Ale typ Pröttel 3/4 je rozšířen jak ve východních Čechách, tak i ve středních, ale především v severozápadních (*Mapa 2*), což by mohlo dokládat rozšiřování osídlení i do vyšších poloh.

Pásové garnitury byly objeveny především v oblasti Polabí a Povltaví ve středních Čechách. Koncentrují se především ve středních Čechách, zejména na území hlavního města Prahy, dále mírně směrem na západ od Prahy (Litovice), případně severně (Lužec nad Vltavou). Východní část středočeského kraje je zastoupena Kolínem. Mimo hlavní oblast výskytu se pak nachází právě nejstarší datovatelné kování z pozdní doby římské, které bylo nalezeno v Plotištích nad Labem. Na rozdíl od ostatních pozdně římských importů se však nevyskytují v severozápadních Čechách a nebyly zatím nalezeny ani v jižních Čechách (*Mapa 3*).

Nálezy skleněných korálků z žárových hrobů se soustřeďují především na velkých pohřebištích tohoto období ve východních Čechách v Plotištích nad Labem a dále pak tvoří menší koncentraci na pohřebišti v jihočeských Přešticích a Opočně (okr. Louny). Kostrové hroby pocházejí z oblasti Prahy a severozápadních Čech, kde se objevují v povodí větších řek (*Mapa 4*).

Skleněné nádoby se vyskytují především na území Prahy a v jejím okolí ve Středočeském kraji s ojedinělým zásahem do Ústeckého kraje. Nepřekračují však ani řeku Ohři západním směrem ani Labe směrem severním. Ostatní kraje nejsou zastoupeny, což může svědčit o sídlení vládnoucí vrstvy a vyšších elit germánského obyvatelstva v centru Čech (*Mapa 4*).

Největší soubor nálezů je tvořen antickými mincemi. Nacházejí se po celém území Čech a spíše se objevují v nížinách velkých řek. Numizmatické nálezy dokládají především osídlení a využívání téměř celé oblasti Čech (*Mapa 5–7*).

9.3. Nálezová situace

Nálezovou situací je myšleno rozdělení na hroby či pohřebiště, sídliště a ojedinělé nálezy, které jsou většinou bez bližšího kontextu.

V porovnání s osídlením v daném období se importované předměty objevují na stejných místech či poblíž sídelních struktur. Vyskytují se poblíž nebo přímo na velkých pohřebištích a ve významných sídelních oblastech, ačkoli se plně neshodují se současnými katastry obcí.

Skleněné korálky jsou typickým hrobovým nálezem, byť je často nelze konkrétněji typologicky určit, jelikož se často vyskytují v žárových hrobech. V nich se objevují jen v několika málo exemplářích, většinou ve formě slítků. Korálky se ovšem vyskytují i v kostrových hrobech, z nichž pocházejí větší nálezové soubory. Viditelně tvoří náhrdelníky, občas i v kombinaci s jantarovými korálky, jako tomu bylo u ženy pohřbené v dnešních Žiželicích (např. *Blažek 1995, 150–152*). Její hrob obsahuje také největší koncentraci skleněných korálků z období pozdní doby římské. Výjimečnými nálezy jsou polovina kobaltově modrého korálku ze Smiřic a plochý žlutý korálek z Chrudimi, jelikož se zatím

jedná o jediné sídlištní nálezy skleněného korálku datovatelného do pozdní doby římské. Korálky lze považovat za celkem běžnou součást používaných předmětů římsko-provinciálního původu, jelikož se nacházejí i v jinak chudých žárových hrobech. Z antropologicky určených hrobů je pak zřejmé, že byly součástí především ženských ozdob. Nicméně ale větší část pohřbených jedinců nebyla antropologicky určena. Různé barvy a druhy korálků mohou být typické pro danou oblast a mohou být tak součástí kroje místních obyvatel. Lze o tom uvažovat pro oblast jižních Čech s malými modrými korálky a částečně také pro východní Čechy. Ale z Plotiště nad Labem pochází více typologicky určitelných druhů korálků.

Pásové garnitury pocházejí s největší pravděpodobností pouze z hrobů, byť u některých nálezů nejsou známy přesné nálezové okolnosti (např. přezka ze sbírky I. Borkovského z Prahy-Radotína). Nejistota ohledně kontextu je dána především starými výzkumy a označením „rozrušené hroby“. Nejčastější nálezy tvoří celobronzové či bronzové přezky s železným trnem. Objevují se ale také stříbrné a pozlacené pásové garnitury. Často tvoří skupiny v jednotlivých hrobech, což svědčí o bohatosti celého opasku, který byl spolu s původním majitelem do hrobu uložen. Pokud budeme považovat drahé kovy, stříbro a zlato, za odznak vyššího postavení jejich majitele, opět se koncentrují takovéto nálezy poblíž Prahy, byť tentokrát ne přímo na jejím území, a dokládají movitější obyvatelstvo této oblasti. Dle hrobových nálezů v Porýní by mohly pásové garnitury pocházet z této oblasti (Rybová 1988, 172, 181). Dokládají tedy opět možnou lepší dostupnost ze západní Evropy než z oblasti jižní či jihovýchodní Evropy, kde docházelo k migraci obyvatel a destabilizaci oblastí, a s tím spojeného omezení či přerušování výroby v dílnách.

Různé možnosti interpretace společenského využití skleněných nádob popisují J. Jiřík a J. Vávra (2015, 184–190). Pro území Čech lze uvažovat, že byly ukládány do hrobů, které lze považovat za bohaté, byť byly většinou vyloupené. Nejlépe pozorovatelné je to na pohřebišti v Praze-Zličíně, kde většina skleněných nádob pocházela z hrobů s výklenky, v nichž byly nádoby umístěny. Autoři výzkumu je díky dalším dochovaným nálezům ale nepovažují za součást nejbohatších hrobů, jelikož se v nich nenacházejí šperky z drahých kovů. Řadí je sice do vyšší společenské vrstvy, ale ne k vládnoucí vrstvě. Skleněné nádoby

pocházejí z hrobů všech věkových kategorií, od dětí až po dospělé (*Jiřík – Vávra 2015, 191*). Nicméně se skleněné nádoby objevují i ve velmi bohatých samostatných hrobech vyskytujících se mimo pohřebiště. Mezi ně patří hroby z katastrů obcí Měcholupy a Úherce. Občas se nachází i více nádob v jednom hrobě a tyto hroby by se měly taktéž považovat za bohatší. Jedinou výjimku, kdy nebyly skleněné nádoby nalezeny v hrobových celcích, tvoří nálezy zlomků skleněných nádob na sídlišti na Hradišti nad Závistí, což ale nejspíše svědčí o možném dokladu obchodního centra na této lokalitě, nebo možné nepozornosti během manipulace se skleněnou nádobou. Oproti předchozím obdobím doby římské, i v porovnání pozdní doby římské a starší doby stěhování národů, lze o nádobách ze sledovaného období říci, že se dochovávají ve větší míře jako celek, pravděpodobně především díky tomu, že byly použity jako milodary zemřelým. Nejoblíbenější byly patrně různé druhy pohárů a číšek. Jen část nálezů lze přesněji zařadit z hlediska jejich původu.

K dalšímu typu artefaktů patří spony s cibulovitými knoflíky. Jelikož zlaté spony s cibulovitými knoflíky byly v římské říši spojeny s vysokými hodnostmi jak v armádě, tak v úřadech, a germánští bojovníci vstupovali do řad římské armády jako žoldněři a dařilo se jim dosahovat vysokých hodností, získávali i oni jako symbol svého postavení spony s cibulovitými knoflíky z drahých kovů. Zlatá spona z území Čech pochází jen z lokality Chlumín a pozlacená bronzová spona z Prahy-Dejvic a Kolodějí. Ale i ostatní vojáci měli přístup k tomuto typu spon, byť z bronzu. Část vojáků se jistě vracela zpět a přinesla s sebou do své domoviny získané římsko-provinciální předměty a často se s nimi pravděpodobně nechala také pohřbit. Nicméně z našeho území, jak bylo zmíněno výše, nepocházejí hrobové nálezy se sponami s cibulovitými knoflíky, jako je tomu například u germánských bojovníků pohřbených v římské říši či v oblasti barbarika 200–250 km od římských hranic (*Quast 2015, 305, 313*). Je tedy několik další možností, proč se na našem území tyto spony koncentrují, ale zároveň nejsou nacházeny v hrobech. Uvnitř barbarika, byť ne až tak vzdáleného od hranic římské říše, mohly ztratit svou vojenskou hodnotu a bylo na ně pohlíženo jen jako na kvalitní zboží z římské říše. Zda byly součástí některé z válečných kořistí při útoku na římskou říši, byly přineseny germánskými či římskými vojáky, nebo se jednalo o dary, či se do germánských vesnic dostaly pomocí obchodu, je jen těžké konkrétně určit.

U většiny bronzových spon se může jednat především o kořist z válečných výprav do římských provincií nebo předmět směny. Ale i přesto nelze zcela vyloučit možnost, že spony mohli do Čech dopravit germánští či jiní obchodníci. Za předpokladu, že se i mezi germánským obyvatelstvem pojily se sponami s cibulovitými knoflíky prvky vojenství a určité elity a velení, je možné, že jejich nálezy ukazují na osady, které dohlížely na obchodní trasy či na důležité stezky a místa. To dokládají i další nálezy importovaného zboží v okolí těchto míst.

V Labi na Kolínsku bylo nalezeno mnoho různých mincí. Uvažuje se, že se jedná nejspíše o postupně se kumulující votivní dary, které byly do řeky házeny po staletí, jelikož zde byly objeveny i mince z období římské republiky. Mince je možné rozdělit podle počtu mincí v nalezeném celku na ojedinělé, hromadné a depoty. Depoty obsahují hlavní podíl všech nalezených mincí. Největší depot byl nalezen v Berouně, obsahoval původně přes 1800 ks mincí, dodnes se však zachovalo 1323 ks bronzových mincí včetně jedné dobové napodobeniny (*Militký 2010a, 42–86, č. 42*). Tento depot je často dáván do souvislosti s bohatým hrobem z Berouna-Závodí, avšak není jisté, zda se opravdu poblíž hrobu našel. Navíc oba objevy dělí více než 60 let, přičemž u mincovního depotu není jisté, kde přesně v Berouně se našel. Depoty byly ukrývány pravděpodobně v neklidných dobách, které je možné dávat do souvislosti s nestabilitou římské říše a počátkem migrace nejen germánských kmenů ve směru z východu na západ. Nejvíce jich bylo uloženo zřejmě v pozdní době římské a koncentrují se do oblasti Kolínska, Prahy a severozápadních Čech, což odpovídá hlavnímu osídlení a zároveň možnému směru přesunů obyvatel z východu na západ po Labi. Dva depoty pocházejí i z východních Čech z Polabí a dokonce ze Starého Plzně. V oblasti Plzně jsou obecně nacházeny ve sledovaném období pouze mince, byť byla osídlena (*Droberjar 2008a, Obr. 74*). Jaký měly konkrétní účel lze jen těžko odhadovat. V blízkosti římských hranic by se dalo uvažovat o částečné funkci jako platidel, ale také jako zdroj kovu. Část byla jistě zcela náhodně ztracena, část byla záměrně uložena do země či řeky. Nálezy zlatých mincí mohou dokládat spolu s dalšími pozdně římskými importy kontakty s římskou říší na vyšší úrovni.

Na rozdíl od výše popsaných typů nálezů se keramika římsko-provinciálního původu vyskytuje hlavně na sídlištích. Ačkoli existují výjimky, např. celá miska typu terra sigillata pozdní argonské proveniencí ze Zličína, která

již svou celistvostí je unikátní. Taktéž se objevují i ojedinělé nálezy bez bližších kontextů. Jedná se především o nálezy lamp. Fragmentárnost a nálezy především na sídlišcích nasvědčují, že římsko-provinciální keramika byla používána pravděpodobně ke stolování, možná i podle římského způsobu. O tom by mohly svědčit nálezy třecích misek a džbánů, případně i několika talířů. Některé nádoby byly pak použity jako hrobové milodary. Je zřejmé, že pozdní terra sigillata se nachází jak v hrobových, tak i sídlištních nálezech a není vyhrazena pouze jedné formě. Jistě ale představuje o něco vyšší společenské postavení majitele než jiné druhy římsko-provinciální keramiky, především u severoafrických předmětů. Několik nálezů lamp může taktéž dokládat snahu o zavedení římského způsobu života mezi germánskou společenskou elitou. Stejně tak ale mohou tyto předměty pocházet z osobního majetku kupců. Nálezy římsko-provinciální keramiky dokazují kontakty s různými oblastmi římské říše, dokonce i se severní Afrikou. Převaha misek může být dokladem jejich hojného využívání a obliby. Nicméně ale také byly používány džbány a další stolní keramika, jejíž původní tvar nelze z fragmentů rekonstruovat.

9.4. Interpretace nálezů

Importované předměty dokládají daleké kontakty s různě vzdálenými oblastmi. V pozdní době římské ještě zůstává zachován pravděpodobný obchod s podunajskými provinciemi, které jsou však postupně destabilizovány a dochází k přeorientování se na oblast porýnských dílen, kdy se objevují více skleněné nádoby ze západu. Nicméně zprostředkovaně se na území Čech dostávají i v době stěhování národů předměty z jižní a jihovýchodní Evropy, možná i Egypta a Asie. Které zboží bylo součástí obchodu, jaké naopak bylo kořistí, úplatkem či výkupným, nelze zcela dobře odlišit. Uvažuje se, že sklo jako surovina by mohlo pocházet z oblasti Egypta a Blízkého východu, nicméně není ale vyloučené, že se sklo mohlo připravovat např. i v Porýní v oblasti Hambacher Forst (*Hartmann – Grünewald 2010, 23*). S největší pravděpodobností většina pohárů pochází ze západních pozdně římských dílen v Porýní, Belgii či severní Francii (*Hartmann – Grünewald 2010, Fig. 5*), jako je tomu např. u dvou nálezů poháru typu Kempston, které kromě zbarvení mají analogii z hrobového nálezu na eponymní

lokalitě v Anglii (*Tatton-Brown 2012b, obr. 124*). Část číší pak z Pannonie a některé tvary (lampička) až z Egypta či Předního východu (*Jiřík – Vávra 2015, 184, 189*). Původ skleněných nádob dokazuje kontakty germánského obyvatelstva Čech nejen se Západořímskou, ale i Východořímskou říší. I mincovní nálezy, u nichž bylo možné určit, z jaké mincovny pocházejí, dokládají kontakty s oběma říšemi.

Odklon od podunajských obchodních cest je možné sledovat i na přesunu pozdně římského importu. V pozdní době římské se objevuje římsko-provinciální zboží na několika lokalitách ve východních a jižních Čechách. Na přelomu mezi dobou římskou a dobou stěhování národů dochází postupně k přesunu do oblasti Prahy a menší koncentrace pak vznikají na strategických, někdy i výšinných místech. Jižní Čechy jsou díky spojení s Německem v rámci skupiny Přešťovice-Friedenhain na zbytku Čech nezávislé. Je zde pozorovatelná jiná skladba pozdně římského importu. Především se zde nevyskytují skleněné nádoby ani spony s cibulovitými knoflíky. Mincovní depot je zde jediný a až na současných hranicích. Mohl by ale dokládat, že zde již v tomto období fungovala obchodní stezka, která byla používána i v dalších obdobích. Jedná se o větev Zlaté stezky směřující z Pasova do Vimperku. Nicméně se zde vyskytují i ojedinělé numizmatické nálezy na Šumavě a hromadné nálezy mincí naopak níže poblíž řek.

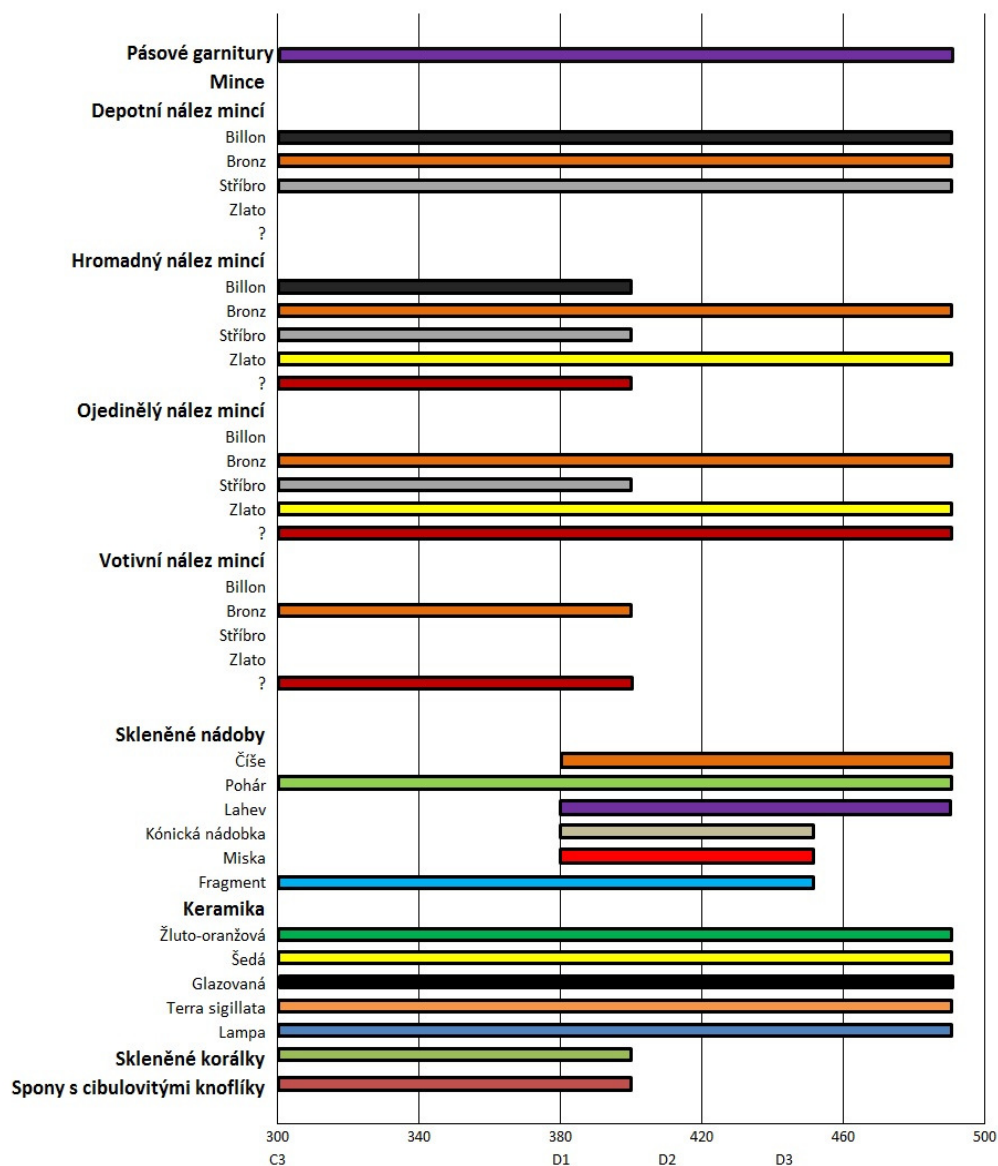
Ukončení obchodování s římskými provinciemi v Podunají je spojeno s obsazením území Huny a dalšími barbarskými kmeny. Je možné také sledovat postupný posun římsko-provinciálního zboží v rámci Čech z východu do středních a severozápadních Čech, kde je více těchto předmětů ve starší době stěhování národů. Svědčí to i o posunu obyvatelstva směrem na západ.

Část importů lze považovat za doklad obchodu. Jedná se především o keramické a skleněné nádoby, jelikož nepovažuji za možné, aby se během loupežných výprav zachovaly v kvalitě vhodné pro následné používání. O tom svědčí i stav dochování skleněných nádob. Jelikož se skleněné nádoby objevují hlavně až v době stěhování národů, mohlo by se jednat o diplomatické dary mezi jednotlivými vládci přesouvajících se národů. Dalším dokladem mohou být ztracené drobné ojedinělé nálezy mincí, které se nacházejí podél předpokládaných kupeckých cest. Větší koncentrace ukazují v oblastech center na možnou

kumulaci majiteli, kterým mohl být takto placen žold či možná i nějaký poplatek. Následné uložení depotů svědčí o neklidné době na přelomu doby římské a doby stěhování národů, v níž se mince snažili zachovat na příští dobu. Taktéž se však může jednat o různé votivní depoty, nejen mincovní, ale i jiných předmětů.

Teorii o skleněných nádobách a jejich dokladu vyšší, ale nevládnoucí vrstvy, lze použít a rozšířit s pomocí dalších druhů importů. Lze sledovat, že v oblasti Prahy a na důležitých a strategických místech kolem velkých řek s koncentrací pozdně římského importu byla osídlena skupinami velmi vysoce postavených členů společenské elity. Je pravděpodobné, že dohlíželi na kupecké stezky, centra obchodu a hlídali dané území. Dle nálezů a koncentrace importovaných předmětů ale předpokládám, že v oblasti Prahy a v západních Čechách se koncentrovala společenská elita, možná dokonce vládnoucí vrstva. Tuto společenskou elitu pravděpodobně reprezentují hroby v Měcholupech a Berouně-Závodí. Bohaté ženské kostrové hroby se vyskytují jen velmi málo. Jelikož obsahují artefakty, které jsou vzácné i v porovnání s ostatními nálezy z Čech, je možné, že tyto ženy mohly na naše území přijít odjinud. Nejpravděpodobnější je možnost sňatku a odchod z domova za manželem. Mohlo by se jednat o případy z Měcholup a Žiželic.

Velká část předmětů římsko-provinciálního původu byla nalezena bez bližšího nálezového kontextu. Často se jedná o ojedinělé nálezy, které byly objeveny před delší dobou. Přestože se ale může zdát, že ostatní nálezy se spíše objevují v hrobech, jedná se většinou jen o drobnosti, např. korálky či součásti opasku. Taktéž se většinou objevují jen s předměty místního původu, nikoli s dalšími importy. Tuto skutečnost považuji za důkaz silné vazby obyvatelstva Čech na místní tradice, kdy importované zboží mělo sice svou významnou hodnotu, ale nebylo považováno za vhodné pro uložení do hrobu spolu se zemřelým majitelem. Mohlo mít naopak význam pro prezentaci majitele během jeho života. Výjimkou jsou ale hrobové nálezy z oblasti vinařické skupiny ve starší době stěhování národů, kdy se např. skleněné nádoby objevují především v hrobech. V tomto období dochází k větším římským vlivům a zdá se, že se tím mění i vztah lidí k těmto předmětům, kdy je naopak žádoucí je do hrobů ukládat.

Graf 7. Časová osa výskytu jednotlivých typů nálezů.

10. Závěr

Základem práce bylo vytvoření katalogu předmětů římsko-provinciálního původu, které pocházejí z území Čech. Sledovaným obdobím byla pozdní doba římská a starší doba stěhování národů, tedy období 4. a 5. století, které odpovídá relativně chronologickým stupňům C3, D1, D2 a D3. Do soupisu bylo zařazeno celkem 2741 předmětů. Do pozdní doby římské (C3) lze zařadit celkem 2334 předmětů, do starší doby stěhování národů (D1–D3) 332 předmětů a blíže časově nezařaditelných (C3–D3) předmětů je 75.

Období pozdní doby římské a starší doby stěhování národů je plné změn. Dochází k destabilizaci a následnému rozpadu římské říše, které vrcholí roku 476 zánikem Západořímské říše. Začíná období velké migrace evropského obyvatelstva pod tlakem z východu, kde se objevuje asijský kmenový svaz Hunů. Na konci doby římské se v Čechách vyskytují na sobě nezávislé skupiny obyvatel, které procházejí vlastním vnitřním vývojem. V jižních Čechách se jedná o skupinu Přešťovice-Friedenhain, která je sice nejbližší podunajské oblasti římské říše, ale neobjevuje se v ní mnoho importovaného zboží. Na rozdíl od středních a severozápadních Čech, kde se ve starší době stěhování národů vytváří vinařická skupina.

Na území Čech se z římsko-provinciálních oblastí během 4. a 5. století dostával stále dostatek zboží, ačkoli v římské říši dochází k velkým politickým, územním i náboženským změnám. Výskyt římských importů může souviset s tzv. foederáty, barbarskými vojáky najímanými římskou říší. Tito foederáti pobírali za své služby žold a jistě se díky nim část předmětů dostala i na naše území. Velký význam však měl také obchod samotný. Původ římsko-provinciálního zboží v pozdní době římské je hledán především v oblasti podunajských provincií. V následujícím období dochází k obsazení tohoto území barbarskými kmeny (např. Hunové), což je příčinou orientace na zboží z Porýní. Situace se projevuje nejen na posunu osídlení Čech z východu směrem na západ, což lze doložit i výskytem pozdně římského importu. V Čechách se ale objevují i předměty, které byly vyrobeny v dalších římských provinciích v Egyptě či Předním východě a v severní Africe.

Nejčastějšími nálezy jsou různé druhy mincí. Jejich datace je však velmi problematická. Je sice pravděpodobné, že většina mincí ražených ve 4. i 5. století se mohla na naše území dostat ve velmi krátkém časovém úseku po jejich ražbě, ale, díky depotům, je jisté, že některé typy mincí (většinou z kvalitních kovů) byly v oběhu mnohem delší dobu než jiné. Dalšími nálezy jsou různé druhy skleněných korálků, které se vyskytují ve 4. století. Spony s cibulovitými knoflíky jsou taktéž typické pro pozdní dobu římskou, s možným menším přesahem do počátku doby stěhování národů, což je zapříčiněno tím, že se jedná ve většině případů o ojedinělé nálezy, bez bližšího nálezového kontextu. Naopak skleněné nádoby se převážně objevují v 5. století. Keramické nádoby, respektive jejich značně fragmentované zbytky, jsou taktéž dost početně zastoupeny a lze je datovat jak do pozdní doby římské, tak i do starší doby stěhování národů. Také se objevují různé součásti pásové garnitury. Některé nálezy jsou ojedinělé a jedná se o zvonky, náramky a lžičku.

Nálezy se koncentrují jak v pozdní době římské, tak i ve starší době stěhování národů především v oblastech vodních toků. Tvoří určité seskupení, především na území dnešního hlavního města a jeho okolí a dále pak v Ústeckém kraji přibližně na lounském okrese a v jeho okolí. Další koncentrace pak vznikají i ve Středočeském kraji. Méně jsou pak zastoupené ostatní kraje, ačkoli je v nich doložené osídlení. V časové posloupnosti je pak možné sledovat postupný přesun předmětů z východu na západ.

Zdá se, že předměty sloužily převážně k užívání během života jejich majitele, jelikož se nevyskytují ve větším množství v hrobech. Pokud se v hrobových nálezech objevují, jedná se vždy spíše o drobnosti a v malém množství. Výjimkou jsou skleněné nádoby, které se vyskytují v hrobech ve starší době stěhování národů v oblastech osídlené vinařickou skupinou. Tato skupina byla pod vlivy římské říše a je tedy možné, že pohřební zvyklosti mají spojitost právě s těmito vlivy. Ve starší době římské lze naopak konstatovat, že obyvatelstvo Čech bylo více vázáno na místní tradice v rámci pohřebních zvyklostí. Importované předměty tedy mohly mít jinou funkci, pravděpodobně reprezentační pro jejich majitele. Další výjimkou jsou bohaté ženské kostrové hroby, které pocházejí z Měcholup a Žíželice. V jejich hrobech bylo nalezeno větší

množství importů. Jelikož se jedná o netypické případy, je velmi pravděpodobné, že ženy do Čech přišly jako nevěsty.

Vše tedy nasvědčuje tomu, že na území Čech na konci doby římské a ve starší době stěhování národů existovalo několik center, jejichž obyvatelé byli dostatečně schopní, ať již vojensky či diplomaticky, zajistit si dostatek různorodého zboží, které pocházelo i ze značné dálky. Vládnoucí vrstva pravděpodobně sídlila v oblasti středních a severozápadních Čech. Ostatní oblasti mají již menší koncentraci importovaného zboží a je tedy více pravděpodobné, že se jednalo zřejmě o místní obchodní či správní centra.

Dle předložených map (*Mapa 1–7*) je možné importované předměty pokládat za doklad obchodních tras, které vedly přes Čechy a to především podél velkých vodních toků ve směru z východu na západ. V jižních Čechách v pozdní době římské je sice doloženo osídlení, ale pro obyvatele tohoto území nebylo římsko-provinciální zboží zřejmě důležité. Na počátku doby stěhování národů pravděpodobně odcházejí do Bavorska (*Droberjar 2008b, 171–172*). Menší skupinu osídlení lze také sledovat ve východních Čechách, kde se objevují importy v menším množství v obou obdobích. Naopak v oblasti středních a severozápadních Čech postupně importovaných předmětů spíše přibývá, jelikož se zde vytváří vinařická skupina. Posun osídlení na západ má nejspíš souvislost nejen s počátkem migrace evropského obyvatelstva z východu, ale jistě také s přesunem výrobních center pozdně římského importu do Porýní.

11. Zdroje a literatura

11.1. Zdroje

Online zpráva o ukončení výzkumu v Praze-Zličíně, dostupná z <http://labrys.cz/2008/08/ukonceni-vyzkumu-v-praze-zlicine/> (poslední zobrazení 28. 4. 2017).

Online databáze nálezů Východočeského muzea v Hradci králové, dostupná z <http://archo.museumhk.cz/> (poslední zobrazení 28. 4. 2017).

Mapa – mapový podklad Evropy dostupný online z: <http://media1.jex.cz/images/media1:4b3267e711864.png/Slep%C3%A1%20mapa%20evropy-%C5%99eky.png> (poslední zobrazení 23. 7. 2017)

11.2. Literatura

Anonym 1904–1905: Muzejní sbírku archeologie praehistorické. Památky archeologické 21, 323–325.

Bailey, D. M. 1975: A catalogue of the lamps in the British Museum II. Roman lamps made in Italy. London.

Beckmann, C. 1981: Arm- und Halsringe aus den Kastellen Feldberg, Saalburg und Zugmantel. Sonderdruck aus dem Saalburg-Jahrbuch XXXVII. Berlin – New York.

Bednaříková, J. 2013: Stěhování národů. Vyšehrad, Praha. (3. vydání).

Bemann, J. 2005: Zur Münz- und Münzersatzbeigabe in Gräbern der Römischen Kaiserzeit und Völkerwanderungszeit des mittel- und nordeuropäischen Barbaricums. Studien zur Sachsenforschung, 15, 1–62.

Beneš Z. – Horník, P. – Kašpárek F. 2011: Rozrušený soubor z pohřebiště a sídliště z Nebovid, okr. Kolín. In: Droberjar, E. (eds.), Archeologie barbarů 2010: Hroby a pohřebiště Germánů mezi Labem a Dunajem. Studia Archaeologica Suebica I. Olomouc, 103–116.

Blažek, J. 1995: Die jung- und spätkaiserzeitlichen Skelettgräber in Nordwestböhmen. Arbeits- und Forschungsberichte zur sächsischen Bodendenkmalpflege 37, 139–161.

- Böhme, H. W. 1974: Germanische Grabfunde des 4. bis 5. Jahrhunderts. Zwischen unterer Elbe und Loire. Studien zur Chronologie und Bevölkerungsgeschichte. Text. München.*
- Bouzek, J. 1986: Význam mincí a jiných římských importů v barbarském prostředí. Slovenská numizmatika 9, 191–198.*
- Božič, D. 2005: Die spätrömischen Hortfunde von der Gora oberhalb von Polhov Gradec. Arheološki vestnik 56, 293–368.*
- Braunová, D. 2001: Užité umění ve sbírkách Západočeského muzea v Plzni. I. Antika. Plzeň.*
- Braunová, D. – Hus, M. 1985: Antické umění ve sbírkách Západočeského muzea v Plzni. Plzeň.*
- Břicháček, P. 1981: A rich grave of the Roman period at the site of Beroun-Závodí. In: J Hrala (ed.), Archaeological News in the Czech Socialist Republic. Praha – Brno, 127–128.*
- Břicháček, P. – Braun, P. – Košnar, L. 1991a: Předběžná zpráva o výzkumu v Sedlci (okr. České Budějovice) v letech 1980–1987, Archeologické rozhledy 43, 436–446.*
- Břicháček, P. – Braun, P. – Košnar, L. 1991b: Sedlec, district of České Budějovice – A Settlement of the late Roman period. In: Neustupný, E. (ed.), Archaeology in Bohemia 1986–1990. Prague, 126–129.*
- Carandini, A. et al. 1981: Enciclopedia dell'Arte Antica Classica e Orientale. Atlante delle forme ceramiche, Vol. 1, Roma.*
- Čadík, J. 1970: Antické sklo. Průvodce výstavou v Národním muzeu v Praze. Praha.*
- Domečka, L. 1904–1905: Předhistorické nálezy v severo-východních Čechách. Památky archeologické 21, 249–262.*
- Domečka, L. 1909: Zpráva o městském histor. museu v Hradci Kr. za léta 1905–1908. Hradec Králové.*
- Droberjar, E. 1993: Die römische Keramik vom Burgstall bei Mušov, Mähren, Archaeologia Austriaca 77, 39–87.*
- Droberjar, E. 2002: Encyklopedie římské a germánské archeologie v Čechách a na Moravě. Praha.*
- Droberjar, E. 2007: „Veteres illic Sueborum praedae et nostris e provinciis lixae ac negotiatores reperti...“ (Tacitus, Ann. II,62,3). K interpretaci římských importů*

- u českých Svěbů v době Marobudově. In: E. Droberjar – O. Chvojka (eds.), *Archeologie barbarů 2006*. České Budějovice, 43–93.
- Droberjar, E. 2008a*: Mladší doba římská. In: Salač, V. (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 8*. Praha, 127–155.
- Droberjar, E. 2008b*: Doba stěhování národů. In: Salač, V. (ed.), *Archeologie pravěkých Čech 8*. Praha, 156–194.
- Droberjar, E. – Militký, J. 2005*: Praha germánská. Doba římská a doba stěhování národů (konec 1. století před Kristem až 6. století po Kristu). In: Lutovský, M. – Smejtek, L. et al., *Pravěká Praha*. Praha, 777–841, Příloha XI–XIII.
- Droberjar, E. 2015*: Cizorodý nálezový soubor z konce doby římské až počátku doby stěhování národů z Pšovlk, okr. Rakovník. *Archeologie ve středních Čechách* 19, 707–729.
- Dvořák, F. 1936*: Pravěk Kolínska. Soupis archaeologických památek Kolínska a Kouřimska. Kolín.
- Dubský, B. 1937*: Jihozápadní Čechy v době římské. Strakonice.
- Dubský, B. 1949*: Pravěk jižních Čech. Blatná.
- Duška, J. 1898*: Nálezy předhistorické v kraji Královehradeckém. Hradec Králové.
- Eisner, J. 1922–1923*: Jihočeské mohyly I. *Památky archeologické* 33, 1–37.
- Filip, J. 1948*: Pravěk Československo. Praha.
- Filip, J. 1949*: Pravěk Československa. Praha.
- Frolík, J. – Jílek, J. – Jiřík, J. – Urbanová, K. 2011*: Sídliště vinařické skupiny z Prahy-Kobyliš. In: Droberjar, E. (ed.), *Archeologie barbarů 2010*. Hroby a pohřebiště Germánů mezi Labem a Dunajem. Sborník příspěvků ze VI. protohistorické konference, Hradec Králové, 6.–9. září 2010. *Studia ArchaeologicaSuebica* 1. Olomouc, 415–451.
- Gassner, V. 1990*: Gelbtonige Keramik aus datierten Fundkomplexen in Carnuntum. Ein Überblick über die Gefäßformen, *Carnuntum Jahrbuch* 1989 (1990), 133–161.
- Gattermann, E. 1931*: Gelegenheitsfunde. *Sudeta* 7, 81–82.
- Godłowski, K. 1992*: Die Chronologie der jüngeren und späten Kaiserzeit in den Gebieten südlich der Sudeten und Karpaten. In: Godłowski, K. – Madyda-Legutko, R. (eds.), *Probleme der relativen und absoluten Chronologie ab Latènezeit bis zum Frühmittelalter*. Kraków, 23–54.

- Greiff, S. 2015: Krása skleněných nádob pozdní antiky a receptury jejich výroby. In: Jiřík, J. – Vávra, J. – Šmolíková, M. – Kuchařík, M. a kol., Hroby barbarů v Praze-Zličíně. Svět živých a mrtvých doby stěhování národů. Praha, 197–206.*
- Halama, J. 2007: Nálezy terra sigillata v Čechách. In: Droberjar, E. – Chvojka, O. (eds.), Archeologie barbarů 2006. Příspěvky z II. protohistorické konference, České Budějovice 21.–24. 11. 2006. Archeologické výzkumy v jižních Čechách – Supplementum 3/1. České Budějovice, 199–244.*
- Halama, J. 2014: Pozdní argonská a severoafrická sigillata z Čech – doklady místních germánských elit? In: Komoróczy, B. (ed.): Sociální diferenciace barbarských komunit ve světle nových hrobových, sídlištních a sběrových nálezů (Archeologie barbarů 2011). Spisy archeologického ústavu AV ČR Brno 44, 387–406.*
- Hartmann, S. – Grünwald, M. 2010: The late antique glass from Mayen (Germany). In: Zorn, B. – Hilgner, A. (eds.), Glass along the Silk Road from 200 BC to AD 1000. RGZM – TAGUNGEN, Band 9, 15–28.*
- Hásková, J. – Pomahač, J. 1966: Nálezy mincí na Žinkovsku (Doplňk k nálezům mincí v Čechách). Numismatické listy 21, 129–140.*
- Hayes, J. W. 1972: Late Roman Pottery. London.*
- Hayes, J. W. 1997: Handbook of Mediterranean Roman Pottery. London.*
- Hellich, J. 1890–1892: Nálezy a popisy římských peněz na Poděbradsku. Památky archeologické 15, 675–680.*
- Hellich, J. 1914: Žárové hroby mladšího období římského u Piněva blíže Poděbrad. Památky archeologické 26, 141–150, 187–209.*
- Hellich, J. 1916: Nové nálezy římských mincí na Poděbradsku. Památky archeologické 28, 7–18.*
- Hellich, J. 1919: Žárové hroby z doby císařství římského na Poděbradsku. Památky archeologické 31, 88–97.*
- Horník, P. 2012: Sídlště z mladší/pozdní doby římské ve Smiřicích (okr. Hradec Králové), Archeologie východních Čech 3, 68–97.*
- Hušťák, P. – Jiřík, J. 2009: Osídlení z doby římské v Praze – Hloubětíně „Zahrady nad Rokytkou“. In: Karwowski, M. – Droberjar, E. (eds.), Archeologia Barbarzyńców 2008: powiązania i kontakty w świecie barbarzyńskim. Materiały z IV Protohistorycznej Konferencji, Sanok, 13–17 października 2008. Collectio Archaeologica Ressoiviensis 13. Rzeszów, 285–304.*

- Chenet, G. 1941:* La Céramique Gallo-romaine d'Argonne du IV siècle et la Terre sigillée décorée á la Molette. Fouilles et Documents d'Archéologie antique en France 1. Macon.
- Jahn, M. 1926:* Die Vorgeschichte des Friedländischen. Sudeta 2, 1–21.
- Jančo, M. 1998:* Nález rímskej mince v Prahe 7-Bubenči. Archeologické rozhledy 50, 600–602.
- Jančo, M. 2000:* Nálezy rímskych mincí z Dolních a Horních Počernic. Niekoľko poznámok k nálezom rímskych mincí z germánskych sídlisk a z germánskych hrobov v Čechách. Archeologické rozhledy 52, 54–78.
- Jančo, M. 2001a:* Nálezy lámpe z doby rímskej v Čechách, Památky archeologické 92, 165–183.
- Jančo, M. 2001b:* Osada z obdobia sťahovania národov v Siřemi, okr. Louny, Archeologie ve středních Čechách 5, 485–508.
- Jančo, M. 2001c:* Pravěk v Terronské ulici. Nález římské mince císaře Constantia II. z Prahy 6-Bubenče. Muzejní a vlastivědná práce 40 / Časopis společnosti přátel starožitností 110, 30–33.
- Jančo, M. 2003a:* Nález hemidrachmy Filipa II. z polykulturného sídlíštného a z laténskeho pohrebného areálu Mlčechvosty, okr. Mělník. Archeologie ve středních Čechách 7, 231–243.
- Jančo, M. 2003b:* Rímsko-provinciálnaúžitková keramika v Čechách, Archeologie ve středních Čechách 7, 261–318.
- Jančo, M. 2006:* Nález bronzu Constantia II. na hradišti Zámka v Praze-Bohnicích. Numismatické listy 62, 8–10.
- Jansová, L. 1924–1925:* Nové merovejské nálezy v Národním museu. Památky archeologické 34, 468–470.
- Jansová, L. 1966a:* Dolní Břežany, osada Lhota, trať Závist, o. Praha-západ, Bulletin záchranného oddělení 3, 1965 (1966), 53–57.
- Jansová, L. 1966b:* Výzkum oppida nad Závistí v letech 1963–1965, Archeologické rozhledy 18, 138–156.
- Jansová, L. 1971:* Hradiště nad Závistí v období pozdně římském a v době stěhování národů, Památky archeologické 62, 135–178.
- Jansová, L. 1975:* Lhota, obec Dolní Břežany, o. Praha-západ, Výzkumy v Čechách 1971 (1975), 70–79, tab. 14–15.
- Jeremić, G. 2009:* Saldvm. Roman and Early Byzantine Fortification. Belgrade.

- Jílek, J. 2008: Nálezy římských zvonů na území ČR a naddunajské části Dolních Rakous. In: Z. Měřínský – J. Klápště (edd.): Dissertationes archaeologicae Brunenses/Pragensesque. Moravskoslezská škola doktorských studií seminář 1. Supplementum 1. Brno, 145–153.*
- Jiráň, L. – Rulf, J. – Valentová, J. 1987: Pohled do pravěkého a slovanského osídlení jihovýchodního Kolínska. Památky archeologické 67–133.*
- Jiřík, J. 2007: Vybrané sídlištní situace mladší doby římské až časné fáze doby stěhování národů v severozápadních Čechách. In: Droberjar, E. – Chvojka, O. (eds.), Archeologie barbarů 2006. Příspěvky z II. protohistorické konference, České Budějovice 21.-24. 11. 2006. Archeologické výzkumy v jižních Čechách – Supplementum 3/2. České Budějovice, 535–564.*
- Jiřík, J. 2015: Čechy v době stěhování národů. In: Jiřík, J. – Vávra, J. – Šmolíková, M. – Kuchařík, M. a kol., Hroby barbarů v Praze-Zličíně. Svět živých a mrtvých doby stěhování národů. Praha, 93–106.*
- Jiřík, J. – Jílek, J. 2009: Tři pozdně antické lampy z východních Čech (Brozany, Staré Čivice, Slavhostice). Východočeský sborník historický 16., 63–76.*
- Jiřík, J. – Vávra, J. 2015a: Třpyt šperků z drahých kovů. In: Jiřík, J. – Vávra, J. – Šmolíková, M. – Kuchařík, M. a kol., Hroby barbarů v Praze-Zličíně. Svět živých a mrtvých doby stěhování národů. Praha, 151–168.*
- Jiřík, J. – Vávra, J. 2015b: Luxus stolování pozdní antiky. In: Jiřík, J. – Vávra, J. – Šmolíková, M. – Kuchařík, M. a kol., Hroby barbarů v Praze-Zličíně. Svět živých a mrtvých doby stěhování národů. Praha, 181–196.*
- Kačl, P. 2012: Nálezy skla doby římské v Čechách. Nepublikovaná diplomová práce, Filozofická fakulta Karlovy univerzity. Praha.*
- Kopřivová, J. 2014: Korálky z doby římské v Čechách. Nepublikovaná diplomová práce. Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové. Hradec Králové.*
- Korený, R. – Kytlicová, O. 2007: Dvě pohřebiště z doby stěhování národů v Lužci nad Vltavou, okr. Mělník, Archeologie ve středních Čechách 11, 387–444.*
- Král, J. 1927: Paměti města Vamberka nad Zdobnicí. Vamberk.*
- Krekovič, E. 1981: Rímska importovaná keramika na Slovensku, Slovenská archeológia 29, 341–376.*
- Kubů, F. – Zavřel, P. 2007a: Zlatá stezka. Historický a archeologický výzkum významné středověké obchodní cesty. 1. Úsek Prachatice – státní hranice. České Budějovice.*

- Kubů, F. – Zavřel, P. 2007b: Zlatá stezka. Historický a archeologický výzkum významné středověké obchodní cesty. 2. Úsek Vimperk – státní hranice. České Budějovice.*
- Kubů, F. – Zavřel, P. 2009: Zlatá stezka. Historický a archeologický výzkum významné středověké obchodní cesty. 3. Úsek Kašperské Hory – státní hranice. České Budějovice.*
- Kudrnáč, J. 1950: Kostrové pohřebiště z doby stěhování národů v Kolíně, Archeologické rozhledy 2, 228–231.*
- Kuchařík, M. – Bureš, M. – Pleinerová, I. – Jiřík, J. 2008: Nové poznatky k osídlení západního okraje Prahy v 5. století. In: Droberjar, E. – Komoróczy, B. – Vachútová, D (edd): Barbarská sídliště: chronologické, ekonomické a historické aspekty jejich vývoje ve světle nových archeologických výzkumů. Archeologie barbarů 2007. Brno, 201–232.*
- Kurz, K. 1986: Vnitřní směna u tzv. barbarských kmenů ve starověku – II. (K charakteru vnitřní směny na území našeho barbarika). Slovenská numizmatika 9, 179–189.*
- Kurz, K. 1995: Úvod do antické numismatiky / 2. Římské mince. Praha.*
- Kurz, K. 2006: Mince antického Řecka a Říma. Antická numismatika. Praha.*
- Květ, R. 2003: Duše krajiny. Staré stezky v proměnách věků. Praha.*
- Lutovský, M. 2001: Encyklopedie slovanské archeologie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha.*
- Mackensen, M. 1993, Die spätantiken Sigillata- und Lampentöpfereien von El Mahrine (Nordtunisien). Studien zur nordafrikanischen Feinkeramik des 4. bis 7. Jahrhunderts. Münchner Beiträge zur Vor- und Frühgeschichte 50. München.*
- Madyda-Legutko, R. 1986: Die Gürtelschnallen der Römischen Kaiserzeit und der frühen Völkerwanderungszeit im mitteleuropäischen Barbaricum. BAR International Serie 360, Oxford.*
- Marsa, J. 1972: Roman lamps in the Prague National museum and in other Czechoslovak collections II. Sborník Národního muzea v Praze, Řada A-Historie, svazek XXVI (1972), číslo 1–2, 89–152.*
- Marsa, J. 1974: Antické lampy z českých nálezů. Římské importy. Referáty přednesené na semináři, konaném u příležitosti výstavy Římské nálezy v Čechách. Praha.*

- Masek, Z. 2013: Die kulturellen Beziehungen der hunnenzeitlichen Eliten im östlichen Mitteldonauegebiet am Beispiel der einglätverzierten Drehscheibenkeramik. In: Hardt, M. – Heinrich-Tamáska, O. (Hrsg.): Macht des Goldes, Gold der Macht. Forschungen zu Spätantike und Mittelaltere 2. Weinstadt, 229–250.*
- Menghin, W. – Springer, T. – Wamers, E. (eds.) 1987: Germanen, Hunnen und Awaren: Schätze der Völkerwanderungszeit. Nürnberg.*
- Michálek, J. 1999: Sídliště ze starší až mladší doby římské u Přešťovic, okr. Strakonice (nepublikovaná dokumentace k výzkumům B. Dubského a J. Böhma v letech 1932–1934), Archeologické výzkumy v jižních Čechách 12, 33-60.*
- Militký, J. 1995: Nálezy keltských a antických mincí v jižních Čechách. Zlatá Stezka 2. Sborník Prachatického muzea, 34–67.*
- Militký, J. 2000a: Nálezy tzv. barbarských napodobenin pozdně římských solidů v Čechách (Příspěvek k problematice nálezů zlatých mincí z období stěhování národů). Sborník Národního muzea v Praze, Řada A-Historie 54, 129–140.*
- Militký, J. 2000b: Nálezový (?) soubor antických mincí ze Strážného (?), okr. Prachatice. Archeologické výzkumy v jižních Čechách 13, České Budějovice, 87–96.*
- Militký, J. 2004: Import zlatých římských a raně byzantských mincí do českých zemí v době římské až raném středověku. Archeologie ve středních Čechách 8, 505–536.*
- Militký, J. 2005a: Nálezy mincí z doby římské a doby stěhování národů. In: Lutovský, M – Smejtek, L. a kolektiv, Pravěká Praha, Praha, 803–809.*
- Militký, J. 2005b: Nálezy mincí na Českokrumlovsku. Sborník Národního muzea, Řada A-historie 58, 1–88.*
- Militký, J. 2007: Nálezy římských mincí na Českokrumlovsku. In: Droberjar, E. – Chvojka, O. (edd.): Archeologie Barbarů 2006. Příspěvky z II. protohistorické konference. České Budějovice, 21.–24. 11. 2006. Archeologické výzkumy v jižních Čechách. Supplementum 3. Svazek 1–2. České Budějovice, 261–268.*
- Militký, J. 2010a: Finds of Greek, Roman and early Byzantine coins in the territory of the Czech Republic – I. Bohemia (Volume 1). Moneta 107, Wetteren.*
- Militký, J. 2010b: Finds of Greek, Roman and early Byzantine coins in the territory of the Czech Republic – I. Bohemia (Volume 2). Moneta 108, Wetteren.*

- Militký, J. 2010c*: Finds of Greek, Roman and early Byzantine coins in the territory of the Czech Republic – I. Bohemia (Volume 3). *Moneta* 109, Wetteren.
- Militký, J. 2013*: Depoty a hromadné nálezy římských a raně byzantských mincí. In: Smejtek, L. – Lutovský, M. – Militký, J.: *Encyklopedie pravěkých pokladů v Čechách*. Praha, 36–42.
- Militký, J. 2015*: Solidus císaře Honorio z Prahy-Zličína. Svědectví mincí. In: Jiřík, J. – Vávra, J. – Šmolíková, M. – Kuchařík, M. a kol., *Hroby barbarů v Praze-Zličíně. Svět živých a mrtvých doby stěhování národů*. Praha, 51–62.
- Modrzejewska – Marciniak, I. 1978*: Lampes d'anab Safina (Syrie). L'étude typologique et chronologique, *Archeologia* 28, 1977, 134–152.
- Motyková, K. – Drda, P. – Rybová, A. 1991*: Some Notable Imports from the End of the Roman Period at the Site of Závist. In: Neustupný, E. (ed.), *Archaeology in Bohemia 1986–1990*. Prague, 56–63.
- Motyková, K. – Rybová, A. – Drda, P. 1989*: Lhota, o. Dolní Břežany, okr. Praha-západ, *Výzkumy v Čechách 1986–87 (1989)*, 96–98.
- Musil, J. – Jílek, J. 2012*: Osada z pozdní doby římské a počátku stěhování národů v Chrudimi. *Východočeský sborník historický* 21, 3–76.
- Nemeškalová, Z. – Šůla, J. 1965*: Nálezy římských mincí v královehradeckém museu. *Fontes musei Reginae hradecensis* 1. Hradec Králové.
- Němec, K. 1936*: Dějiny města Horažďovic. Horažďovice.
- Ničová, M. 2011*: Římské importy ve východních Čechách. Nepublikovaná bakalářská práce. Filozofická fakulta Univerzita Hradec Králové. Hradec Králové.
- Nikolajevová, M. 2015*: Spony s cibulovitými knoflíky v Čechách a na Moravě. Nepublikovaná bakalářská práce. Filozofická fakulta Univerzita Hradec Králové. Hradec Králové.
- Nischer-Falkenhof, L. 1934*: Germanfunde aus Böhmen in Naturhistorischen Museum zu Wien. *Sudeta* 10, 43–48.
- Nowakowski, W. 1988*: Metallglocken aus der römischen Kaiserzeit im europäischen Barbaricum. *Archeologia Polona* 27, 69–146.
- Peškař, I. 1972*: Fibeln aus der römischen Kaiserzeit in Mähren. Praha.
- Píč, J. L. 1890–1892a*: Bojové, Markomani a Češi dle svědectví historického a archeologického. *Památky archeologické* 15, 193–210, 257–276, 305–318, 431–438, 521–528, 597–604, 655–658, 727–764.

- Píč, J. L. 1890–1892b*: Retrospektivní výstava. I. Praehistorické oddělení. Památky archeologické 15, 317–324.
- Píč, J. L. 1890–1892c*: Žárové hroby na Třebické u Dobřichova z doby císařství římského. Památky archeologické 15, 561–598.
- Píč, J. L. 1903*: Starožitnosti země české II/2. Hradiště u Stradonic jako historické Marobudum. Praha.
- Píč, J. L. 1904–1905*: Z archaeologického bádání r. 1904. Památky archeologické 21, 329–350.
- Píč, J. L. 1905*: Čechy předhistorické. Starožitnosti země České. Díl II/3. Žárové hroby v Čechách a příchod Čechů. Praha.
- Píč, J. L. 1909*: Starožitnosti země České III/1. Čechy za doby knížecí. Praha.
- Pleiner, R. 1959*: Osada s železárnami z mladší doby římské v Tuchlovicích, Památky archeologické 50, 158–196.
- Pleinerová, I. 1995*: Opočno. Ein Brandgräberfeld der jüngeren und spätenrömischen Kaiserzeit in Nordwestböhmen. Kraków.
- Pleinerová, I. 2006*: Litovice (okr. Praha-západ): hroby vinařického stupně doby stěhování národů. In: Droberjar, E. – Lutovský, M. (eds.), Archeologie barbarů 2005. Sborník příspěvků z I. protohistorické konference „Pozdně keltské, germánské a časně slovanské osídlení“, Kounice, 20.–22. září 2005. Praha, 483–498.
- Pochitonov, E. 1955*: Nálezy antických mincí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. In: E. Nohejlová-Prátová, Nálezy mincí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. I. díl. Praha, 87–314.
- Preidel, H. 1930a*: Die germanischen Kulturen in Böhmen und ihre Träger I. Die Kulturen. Kassel/Wilhelmshöhe.
- Preidel, H. 1930b*: Die germanischen Kulturen in Böhmen und ihre Träger II. Die Träger. Kassel/Wilhelmshöhe.
- Preidel, H. 1941*: Ein völkerwanderungszeitliches germanisches Frauengrab aus Michelob, Kr. Saaz. Jahrbuch für prähistorische und ethnographische Kunst 13–14 (1939–1940). Berlin, 108–125.
- Rataj, J. 1953*: Kostrový hrob z mladší doby římské z Dolních Chaber. Archeologické rozhledy 5, 30–32, 41–42.
- Reszczyńska, A. 2008a*: New materials from the Migration Period at the settlement Trmice-Ústí nad Labem in northwestern Bohemia. In: B. Niezabitowska-

Wiśniewska – M. Juściński – P. Łuczkiwicz – S. Sadowski (Hrsg.), *The Turbulent Epoch, New materials from the Late Roman Period and the Migration Period II. Monumenta Studia Gothica t. V*, Lublin, 285–290.

Reszczyńska, A. 2008b: Pohřeb z doby stěhování národů na sídlišti Trmice-Ústí nad Labem v kontextu obdobných nálezů. In: E. Droberjar – B. Komoróczy – D. Vachútová (edd.), *Barbarská sídliště. Chronologické, ekonomické a historické aspekty jejich vývoje ve světle nových archeologických výzkumů (Archeologie barbarů 2007)*. Spisy archeologické ústavu AV ČR Brno 37, Brno, 233–241.

Rybová, A. 1976: Význam středoevropské produkce keramiky na kruhu pro dějiny Čech ve 4.–5. stol. n. l., *Památky archeologické* 67, 85–114.

Rybová, A. 1979: Plotiště nad Labem, Eine Nekropole aus dem 2.–5. Jahrhundert u. Z. I. Teil. *Památky archeologické* 70, 353–489.

Rybová, A. 1980: Plotiště nad Labem. Eine Nekropole aus dem 2.–5. Jahrhundert u. Z. II. Teil. *Památky archeologické* 71. s. 93–224.

Rybová, A. 1988: Addenda zu dem Gräberfeld von Beginn der Völkerwanderungszeit in Radotín. *Památky archeologické* 79, 170–182.

Rypka, L. 2007: Několik poznámek k nálezu římsko-provinciální glazované nádoby z Lužce nad Vltavou, okr. Mělník. In: Droberjar, E. – Chvojka, O. (eds.), *Archeologie barbarů 2006. Příspěvky z II. protohistorické konference, České Budějovice 21.–24. 11. 2006. Archeologické výzkumy v jižních Čechách – Supplementum 3/1. České Budějovice*, 245–252.

Rypka, L. 2012: Římsko-provinciální keramika doby římské a období stěhování národů v Čechách. Nepublikovaná diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze.

Sakař, V. 1956: Terra sigillata v českých nálezech. *Památky archeologické* 47, 52–69.

Sakař, V. 1961: Spony s cibulovitými knoflíky ve střední Evropě. *Památky archeologické* 52/2, 430–435.

Sakař, V. 1966: Mladší doba římská v podkrušnohorské oblasti. *Památky archeologické* 57, 604–648.

Sakař, V. 1970: Roman Imports in Bohemia. *Fontes Archaeologici Pragenses* 14. Praha.

Sakař, V. 1978: Spotřební keramika římských provincií v českých nálezech, *Časopis Národního muzea v Praze, řada A – historická*, 147/3-4, 121–146.

- Sakař, V. 1980: Spotřební keramika římských provincií v českých nálezech, Časopis národního muzea, řada historická 147, 121–146.*
- Sakař, V. 1994: Čechy a podunajské provincie Římské říše, Sborník Národního muzea, řada A-Historie 45, 1991, 1–66.*
- Salač, V. (ed.) 2008: Archeologie pravěkých Čech 8. Doba římská. Praha.*
- Saldern, A. von 1980: Ancient and Byzantine Glass from Sardis. Archaeological exploratation of Sardis, M6. Cambridge – Harvard.*
- Sbírký 1908: archaeologie praehistorické v Museu král. Českého, Památky archeologické 22, 216–217.*
- Schránil, J. 1916: Soupis nálezů antických mincí v Čechách. Památky archeologické 28, 125–139.*
- Sklenář, K. 1992: Archeologické nálezy v Čechách do roku 1870. Praha.*
- Slezák, M. 2005: Dosavadní pravěké nálezy na Královéhradecku. Stručný přehled. Muzeum Podkrkonoší v Trutnově 4, 32–39. Trutnov.*
- Smejtek, L. – Lutovský, M. – Militký, J. 2013: Encyklopedie pravěkých pokladů v Čechách. Praha.*
- Smolík, J. 1881: Hroby u Vinařic, Památky archaeologické a místopisné 11, 1878–1881 (1881), 23–28, tab. I–II.*
- Smolík, J. 1885–1886: Úherecký hrob. Památky archeologické 13, 321–326.*
- Sommer, M. 1984: Die Gürtel und Gürtelbeschläge des 4. und 5. Jahrhunderts im römischen Reich. Bonn.*
- Srovnal, J. – Josef, J. 2010: Bronzový zvonek z Prahy-Veleslavína. Archaeologica Pragensia 20/2010, 393–400.*
- Stará, M. 1992: Archeologická sbírka Severočeského muzea v Liberci. Archeologický výzkum v severních Čechách 22. Teplice.*
- Svoboda, B. 1939: Čechy v době stěhování národů. I. Pohřebiště v Praze-Kobylisích, Sborník Národního musea v Praze 1, řada A – Historie, 1938–39 (1939), 157–200.*
- Svoboda, B. 1948: Čechy a římské Impérium. Praha.*
- Svoboda, B. 1948a: Čechy a římské Imperium. Sborník Národního muzea, řada A – historie 2, Praha, 5–253.*
- Svoboda, B. 1965: Čechy v době stěhování národů, Monumenta Archaeologica 13. Praha.*

- Svobodová, H. 2006: Ancient lamps in the Prague National museum. Sborník Národního muzea v Praze, Řada A-Historie, svazek LX (2006), číslo 3–4, 1–96.*
- Šimák, J. V. 1924: Antické mince v museu královedvorském. Obzor prehistorický 3, 127–129.*
- Šimák, J. V. 1931–1932: Historický vývoj Čech severovýchodních. Od kladského pomezí 9, 51–58, 81–86, 99–104, 114–117, 130–135.*
- Šnajdr, L. 1906: Nálezy u Přerova n. Labem, Památky archeologické 21, 139–144.*
- Štolba, J. 1930: Soupis nálezů antických mincí na Kolínsku a starodávné obchodní cesty okresem kolínským. Numismatický časopis československý 6, 10–28.*
- Štorch, E. 1921: Praha v době předhistorické. Pravěký člověk a jeho kultura. Praha.*
- Šťovíček, J. 1983: Dva nálezy antických mincí z Kladenska. Numismatický sborník 16, 121.*
- Švancar, V. 1976: Nálezy mincí ve Starém Plzenci, Tisíc let Staré Plzně. Sborník Západočeského muzea v Plzni. Řada Historie I, 79–86.*
- Tatton-Brown, V. 2012a: The Roman Empire. In: Tait, H. (Ed.), 5000 Years of Glass. London, 62–97.*
- Tatton-Brown, V. 2012b: Early Medieval Europe AD 400–1066. In: Tait, H. (Ed.), 5000 Years of Glass. London, 98–111.*
- Tejral, J. 1993: Na hranicích impéria. In: Podborský, V. (ed.), Pravěké dějiny Moravy. Brno, 424–470.*
- Tejral, J. 2006: Vinařicer Kulturgruppe, Reallexikon der Germanischen Altertumskunde 32. Berlin – New York, 414–423.*
- Tempelmann-Mączyńska, M. 1985: Die Perlen der römischen Kaiserzeit und der frühen Phase der Völkerwanderungszeit im mitteleuropäischen Barbaricum. Mainz.*
- TIR 1986: Oliva, P. – Burian, J. – Nemeškalová-Jiroudková, Z. – Tejral, J.: Tabula Imperii Romani. Castra Regina, Vindobona, Carnuntvm. M-33 Praha. Praha.*
- Todd, M. 1999: Germáni. Praha.*
- Trenz, M. 2014: Pohřebiště z mladší doby římské a ze starší doby stěhování národů v Plotištích nad Labem: prostorové a chronologické vztahy.*

Nepublikovaná diplomová práce. Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové. Hradec Králové.

Vachek, J. 1965: Procházka pravěkem. Rokycanský budovatel 16, č. 42.

Vávra, J. – Jiřík, J. – Kubálek, P. – Kuchařík, M. 2007: Pohřebiště z doby stěhování národů v Praze-Zličíně, ul. Hrozenkovská – průběžná zpráva o metodice a výsledcích výzkumu. Archeologie barbarů 2006. Sborník příspěvků z II. protohistorické konference, České Budějovice 21. – 24. 11. 2006. Archeologické výzkumy v jižních Čechách – Supplementum 3. České Budějovice, 567–580.

Vávra, J. – Kuchařík, M. 2015: Výzkum pohřebiště v Praze-Zličíně. In: Jiřík, J. – Vávra, J. – Šmolíková, M. – Kuchařík, M. a kol., Hroby barbarů v Praze-Zličíně. Svět živých a mrtvých doby stěhování národů. Praha, 107–131.

Venclová, N. 2005: Sklo období pravěku a raného středověku. In: Drahotová, O. (ed.) 2005, Historie sklářské výroby v českých zemích. 1. díl. Od počátků do konce 19. století. Praha, 27–72.

Waldhauser, J. 1971: Archeologický výzkum v severních Čechách II (ing. E. Gebauer 1914–1941, J. Nachlinger 1960 a revizní archeologické výzkumy Severočeského musea 1970). Liberec.

Waldhauser, J. 2009: Archeologická tajemství Mladé Boleslavi. Liberec.

Waldhauser, J. – Košnar, L. 1997: Archeologie Germánů v Pojizeří a v Českém ráji. Praha - Mladá Boleslav.

Wurdinger, M. 1925: Der Fund von Schießelitz bei Saaz. Sudeta 1, 186–195.

Zápotocký, M. 1977: Zprávy o archeologických nálezech z Roudnicka v časopisech Podřipan, Říp a Podřipský kraj z let 1870–1929. Výzkumy v Čechách 1974. Supplementum, 43–85.

Zavřel, P. 2007: Problematika komunikací doby římské a doby stěhování národů v jižních Čechách. In: Droberjar, E. – Chvojka, O. (edd.): Archeologie Barbarů 2006. Příspěvky z II. protohistorické konference. České Budějovice, 21.–24. 11. 2006. Archeologické výzkumy v jižních Čechách. Supplementum 3. Svazek 1–2. České Budějovice, 269–294.

Zeman, J. 1976: Nejstarší slovanské osídlení Čech. Památky archeologické 67, 115–235.

Zeman, J. 1994: Na kruhu robená keramika z pozdní fáze doby stěhování národů v Čechách. Praehistorica 21, Varia Archaeologica 6. Praha, 53–68, Tab. I–IV.

Zimák, A. 2008: Mezi třemi světadíly. Obchod a lidé na vlnách Středozevního, Černého a Rudého moře. I. díl: Starověk a raný středověk. Praha.

Zuch, K. 2009: Puchary fałdziste z terenu środkowo europejskiego Barbaricu jako przykład adaptacji wzorców rzymskich. In: Karwowski, M. – Droberjar, E. (eds.), Archeologia Barbarzyńców 2008: powiązania i kontakty w świecie barbarzyńskim. Materiały z IV Protohistorycznej Konferencji, Sanok, 13-17 października 2008. Collectio Archaeologica Ressoensis 13. Rzeszów, 461–477.

12. Použité zkratky

- AVČR – Akademie věd České republiky
cm – centimetr/y
ČSAV – Československá akademie věd
č. – číslo
č. p. – číslo popisné
dep. – depozitář
ev. č. – evidenční číslo
Fig. – Figur
fototab. – fotografická tabulka
inv. č. – inventární číslo
kat. – katalog (za zkratkou následuje kód nálezu v katalogu)
km – kilometr/y
ks – kus/y/ů
k. ú. – katastrální území
ML – typologie podle Madyda-Legutko
mm – milimetr/y
n. l. – našeho letopočtu
obj. – objekt
obr. – obrázek
okr. – okres
p. – pan
parc. č. – parcela číslo
Pl. – Plate
p. p. č. – pozemková parcela číslo (číslo parcely v pozemkovém katastru)
př. č. – přírůstkové číslo
př. n. l. – před naším letopočtem
příp. – případně
st. č. – staré číslo
tab. – tabulka
TM – typologie podle Tempelmann-Maczyńska
TS – terra sigillata
tzv. – tak zvaný

13.Slovníček pojmů

Antoninian – původně stříbrná římská mince ražená od 3. století, později byl obsah stříbra jen 5% a mince byla z mědi/bronzu.

As – bronzová římská mince ražená především v 1. – 3. století n. l.,
400x as = 1x aureus.

Aureus – zlatá římská mince ražená především v 1. – 3. století n. l.

Ballista – stroj na vrhání kamenných projektilů.

Billon – slitina mědi s nízkým obsahem stříbra.

Denár – stříbrná římská mince ražená především v 1. – 3. století n. l.,
25x denár = 1x aureus.

Dupondius – mosazná římská mince ražená především v 1. – 3. století n. l.,
200x dupondius = 1x aureus.

Niello – je výzdobná inkrustační (vykládací) technika, při níž ryté nebo leptané rýhy (drážky) v povrchu kovu jsou vyplňovány opticky kontrastní šedou nebo černou hmotou.

Quadrans – bronzová římská mince ražená především v 1. – 3. století n. l.,
1600x quadrans = 1x aureus.

Semis – mosazná římská mince ražená především v 1. – 3. století n. l.,
800x semis = 1x aureus.

Sestercius – mosazná římská mince ražená především v 1. – 3. století n. l.,
100x sesterciů = 1x aureus.

Solidus – zlatá římská mince ražená především ve 4. – 5. století.

Katalog

Keramické předměty

1. Praha-Hloubětín (městský obvod Praha 9, Kraj Hlavní město Praha)

Širší nálezový kontext: sídliště;

Nálezové okolnosti: Poloha "Zahrady nad Rokytkou", mírný svah na levém břehu v ohbí říčky Rokytky, mezi Rokytkou, bývalým železničním náspem rovnoběžným s ulicí Poděbradská (hranice plochy na jih) a zahrádkářskou kolonií, na níž navazuje ulice U Elektry (hranice plochy na západ); záchranný výzkum P. Huštáka (Labrys o.p.s.) v letech 2006–2007, výstavba bytových domů, obslužných komunikací a inženýrských sítí firmou Nitro B1 spol. s r.o.;

Označení objektu/blížejší kontext: plocha D, sonda IX, 1. mechanická vrstva (= kulturní vrstva č. 1325/1266);

Nález: fragment výduti nejspíše džbánu; materiál jemně plavený s malou příměsí drobných zrněk slídy a drobných kaménků; povrch světle šedo-hnědý; na vnější straně v dolní části fragmentu horizontální pruh vtačený výzdoby (kolečkový kolek);

rozměry: 46 x 47 mm, tloušťka stěny 5–7 mm;

druh keramiky: jemná šedá keramika;

provenience: Noricum či Pannonie (?);

Datace: 4. století – 4./5. století (C3–C3/D1);

Uložení: Muzeum hlavního města Prahy – inv. č. A384.313 – sáček 1459;

Literatura: Hušták – Jiřík 2009, 323, Tab. 5:1; cRypka 2012, 126, obr. 16:5, 68;

Tab. 1:1–2.

2. Praha-Kbely (městský obvod Praha 19, Kraj Hlavní město Praha)

Širší nálezový kontext: polykulturní sídliště;

Nálezové okolnosti: v letech 2007–2008 záchranný výzkum Archeologického ústavu AVČR Praha pod vedením D. Malykové mezi ulicemi Mladoboleslavská, Žacléřská, Toužimská a Vrchlabská;

Označení objektu/blížejší kontext: plocha BD1, sonda E16, vrstva 40–60 cm;

Nález: fragment okraje mísovité nádoby s vně ovaleným okrajem typu terrasigillata z jemně plavené, hnědo-oranžové hlíny s matným hnědo-červeným povlakem, který je na vnější straně dosti setřelý a na vnitřní je jen nepatrně znatelný;

rozměry: 32x37 cm, šířka stěny 6 mm a okraje 8 mm;

provenience: argonská produkce;

Datace: 4. století (C3);

Uložení: ?, přír. č. 9/07–1045–20;

Literatura: Halama 2014, 396, obr. 4:2, 5:2;

Tab. 1:3.

3. Praha-Kobylisy (městský obvod Praha 8, Kraj Hlavní město Praha)

Širší nálezový kontext: sídliště vinařického stupně doby stěhování národů;

Nálezové okolnosti: Poloha č. 2 Březiněveská ulice, severní strana (p. p. č. 1189/1, 1189/2, 606/36 a 606/82; dříve mělo být na části plochy zahradnictví), východně od zaniklé vodoteče; předstihový záchranný výzkum J. Frolíka a R. Mourečka (ARÚ Praha) v roce 2009, staveniště viladomu Kobylisy;

Označení objektu/blížejší kontext: plocha C, obj. 527/2009 (polozemnice), segment 6 (vrstva 102 = kontext/uloženina 527/2);

Nález: fragment okraje mísy s částí výduti; z jemně plaveného materiálu; šedý povrch; na podhrdlí dvě drobná horizontální plastická žebra, pod nimi horizontální řada zešikmených oválných vhloubených důlků;

rozměry: 66 x 63 mm;

druh keramiky: jemná šedá keramika, případně okruh keramiky s vlešřovanou výzdobou (tzv. Foederální keramika)?; možná germánská na kruhu točená keramika ze středního Podunají ? (*Rypka 2012, 134*);

provenience: Pobřežní Noricum či Pannonie Prima;

Datec: 4./5. století – 1. čtvrtina 5. století (C3/D1–D1/D2);

Uložení: Archeologický ústav Akademie věd České republiky v Praze – sáček 8;

Literatura: Frolík – Jílek – Jiřík – Urbanová 2011, 425, 438, obr. 23:2; Rypka 2012, 134–135, obr. 20:3, 78;

Tab 2:1, 2.

4. Praha-Ruzyně (městský obvod Praha 6, kraj Hlavní město Praha)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: blíže neznámá poloha;

Nález: lampa s bradavkovitým dekorem typu Bailey R, Q 1425; výzdoba tvořena bradavkovitým dekorem a na svrchní části kolem otvoru kolečky;

provenience: střední či severní Itálie;

Datec: 4. století (C3);

Uložení: ?;

Literatura: Marsa 1974, 20; Jančo 2003b, 284; obr. 6:7; Kuchařík – Bureš – Pleinerová – Jiřík 2008, 205;

Tab. 6:4.

5. Praha-Zličín (městský obvod Praha 5, kraj Hlavní město Praha)

Širší nálezový kontext: pohřebiště;

Nálezové okolnosti: v ulici Hrozenkovská, v roce 2006 výzkum Městského muzea Praha pod vedením M. Kuchaříka a J. Vávry;

Označení objektu/blížejší kontext: kostrový hrob č. 76;

Nález: terra sigillata, celá hnědo-oranžová hladká miska (typ Chenet 319 či Chenet 319a) na nízké kruhové nožce z jemně plavené hlíny; okraj je ovalený, pod ním horizontální žlábek, který mírně odsazuje tělo nádoby na dvě části;

rozměry: průměr ústí 120 mm, výška 65 mm;

provenience: pozdní argonská;

Datec: 1. polovina 5. století (D1–D2);

Uložení: Muzeum hlavního města Prahy;

Literatura: Vávra – Jiřík – Kubálek – Kuchařík 2007, 572; obr. 10; Halama 2007, 208; obr. 12:5; týž 2014, 396, obr. 4:1, 5:1; Jiřík – Vávra 2015b, 191–192; <http://labrys.cz/2008/08/ukonceni-vyzkumu-v-praze-zlicine/>;

Tab. 8.

6. Lhota, obec Dolní Břežany – Hradiště nad Závistí (okr. Praha-západ, Středočeský kraj)

A) Širší nálezový kontext: sídliště;

Nálezové okolnosti: poloha č. 1: Hradiště nad Závistí – akropole oppida; systematické výzkumy Archeologického ústavu ČSAV Praha v letech 1963–1989 pod vedením L. Jansové, později K. Motykové, P. Drdy a A. Rybové;

Datec: 2. polovina 4. století – 1. polovina 5. století (C3–D2);

a) Označení objektu/blížejší kontext: poloha mezi sondou A 11 a tzv. "Kamenným stolem"; nález z roku 1963;

Nález: okrajová část vykuřovadla; z jemně plaveného materiálu s příměsí slídy; povrch oranžovo-světle hnědý, horizontální plochá žebra zdobená přesekáváním, okraj taktéž zdoben přesekáváním (vnitřní i vnější strana);

rozměry: 34 x 47 mm, maximální tloušťka stěny 9 mm, původní vnější průměr okraje 240 mm;

druh keramiky: jemná žluto-oranžová keramika s červeným potahem;
provenience: Noricum či Pannonie (?);

Uložení: Archeologický ústav Akademie věd České republiky v Praze – dep. Závist – př. č. A 1158;

Literatura: Jansová 1966a, 55; táž 1975, 74–75, tab. 14:3; Sakař 1978, 121; Jančo 2003b, 270, obr. 2:8; Rypka 2012, 96–97, obr. 23:1, 43.

b) Označení objektu/blíží kontext: JZ část akropole, sonda A 26, sektor 9, vrstva 6;

Nález: fragment okraje a hrdla džbánu (či konvice) z jemně plaveného materiálu; povrch cihlově červený;

druh keramiky: jemná žluto-oranžová keramika;
provenience: Pannonie (?);

Uložení: Archeologický ústav Akademie věd České republiky v Praze – dep. Závist – př. č. A 509;

Literatura: Jansová 1971, 156, 159–160, obr. 19:1; Sakař 1978, 121–122, tab. I:3; Motyková – Drda – Rybová 1991, 57; Jančo 2003b, 270, obr. 2:9; Rypka 2012, 97, obr. 23:2.

c) Označení objektu/blíží kontext: sonda A 28, malá chata 2/86 v jihovýchodní části akropole;

Nález: 2 ks, zlomky terra sigillata;
provenience: pozdní argonská;

Uložení: Archeologický ústav AVČR v Praze, dep. Závist;

Literatura: Motyková – Drda – Rybová 1991, 62; Fig. 5:2; Halama 2007, 210; obr. 11:4.

d) Označení objektu/blíží kontext: JZ část akropole, sonda A 26, sektor 9, vrstva 7a;

Nález: ulomené páskové ucho z menšího džbánu či poháru s uchem, prožlabené z jemně plaveného tmavě šedého materiálu;

druh keramiky: jemná šedá (?) keramika či keramika s vlešťovanou výzdobou (tzv. Foederátní keramika), či žluto-oranžová (?) keramika;
provenience: Noricum či Pannonie;

Uložení: Archeologický ústav Akademie věd České republiky v Praze – dep. Závist – př. č. A 402;

Literatura: Jansová 1971, 156, 159–160, obr. 19:3; Sakař 1978, 121–122, tab. I:2; Jančo 2003b, 276, obr. 3:7; Rypka 2012, 97, obr. 23:3.

e) Označení objektu/blíží kontext: výplň polozemnice 1 (sonda A 3, sektor 2 a sonda A 28, sektor 3);

I) Nález: fragment duté nožky na kruhu točené mísy na nožkách (typ Oelmann 114) s plochým dnem z jemně plaveného tmavě šedého materiálu;

druh keramiky: jemná šedá keramika;
provenience: Porýní (?);

II) Nález: větší část mortaria spleená ze čtyř fragmentů; dochované celé dno a část stěny až po začátek plastické lišty tvořící výlevku; z jemně plaveného materiálu s příměsí slídy, povrch vnější strany oranžovo-hnědý se trochou zeleno-hnědé glazury, na vnitřní straně zeleno-hnědá glazura, dno a stěny pokryty kaménky;

rozměry: 145 x 197 mm, maximální tloušťka stěny 23 mm, průměr dna 92 mm, původní vnitřní průměr 204 mm;

druh keramiky: glazovaná keramika;
provenience: Noricum či Pannonie;

III)² Nález: fragment okraje mortaria se zbytkem plastické lišty tvořící výlevku; povrch vnější strany červeno-hnědé barvy s trochou zeleno-hnědé lesklé glazury, na vnitřní straně zeleno-hnědá glazura;

²Fragment **III**) může pocházet ze stejné nádoby jako spleené zlomky **II**) (Rypka 2012, 98).

rozměry: 67 x 43 mm, maximální tloušťka stěny 22 mm, původní průměr okraje 270 mm;

druh keramiky: glazovaná keramika;

provenience: Noricum či Pannonie;

IV) Nález: fragment okraje mortaria s plastickou lištou tvořící výlevku točený na kruhu; vnitřní i vnější strana pokryta hnědo-zelenou glazurou; v dolní části fragmentu zdrsnění;

rozměry: 123 x 74 mm, maximální tloušťka stěny 18 mm, šířka výlevky u okraje 26 mm, původní vnější průměr okraje 270 mm, původní vnitřní průměr okraje 240 mm;

druh keramiky: glazovaná keramika;

provenience: Noricum či Pannonie;

V)³ Nález: tři spleené fragmenty okraje a větší části těla mortaria s plastickou lištou ohraničující výlevku; materiál jemně plavený s mírnou příměsí slídy; povrch oranžovo-hnědý, světle zelená glazura (málo na vnější straně);

rozměry: 188 x 98 mm, maximální tloušťka stěny 14 mm, původní vnější průměr okraje 270 mm, původní vnitřní průměr okraje 240 mm;

druh keramiky: glazovaná keramika;

provenience: Noricum či Pannonie;

Uložení: Archeologický ústav Akademie věd České republiky v Praze – dep. Závist – př. č. I) 6/63-164, II) 6/63-161, 6/63-169, 1/65-A 577, I/65-A 943, III) 6/63-170, IV) 1/65-A 577 a V) 6/63-117, 1/65-A 601, 1/65-A 684;

Literatura: Jansová 1966a, 53; táž 1966b, 154; táž 1971, 137–138, 140, 158–159, obr. 3:1a, 2a–b, obr. 4:19; Sakař 1978, 121; Motyková – Drda – Rybová 1991, 57; Jančo 2003b, 276, 283, obr. 3:8–9, 5:8–11; Rypka 2012, 97–100, obr. 6:2, 7:2–4, 23:4–5, 44–47.

f) Označení objektu/bližší kontext: okolí polozemnice 1;

I) Nález: několik dohromady splených fragmentů z jednoduchého džbánu, lahve či vázovité nádoby; z jemně písčitého, mírně pórovitého materiálu; povrch šedo-černý, mírně drsněný, 2 špatně viditelné horizontální rýhy;

druh keramiky: hrubá šedá keramika, popř. keramika s vlešťovanou výzdobou (tzv. Foederátní keramika);

provenience: Noricum či Pannonie;

II) Nález: fragment okraje mortaria; na vnitřní straně zelená glazura;

druh keramiky: glazovaná keramika;

provenience: Noricum či Pannonie;

Uložení: Archeologický ústav Akademie věd České republiky v Praze – dep. Závist – I) př. č. 6/63-96, II) nezjištěno;

Literatura: Jansová 1971, 140, 158–159, 161, obr. 20:1, 8; Motyková – Drda – Rybová 1991, 57; Jančo 2003b, 277, 283, obr. 3:10, 5:1; Rypka 2012, 100, obr. 23:6–7;

Tab. 2:4, 5.

g) Označení objektu/bližší kontext: polozemnice 4;

I) Nález: fragment dna nejspíše mortaria; na vnitřní straně šedo-zelená glazura;

rozměry: maximální tloušťka dna 10 mm;

druh keramiky: glazovaná keramika;

provenience: Noricum či Pannonie;

II) Nález: fragment okraje mortaria z jemně plaveného okrového materiálu; okraj límcovitý, horizontálně vyklenutý směrem ven;

druh keramiky: glazovaná keramika;

provenience: Noricum či Pannonie;

Uložení: Archeologický ústav Akademie věd České republiky v Praze – dep. Závist;

Literatura: Motyková – Rybová – Drda 1989, 98; Motyková – Drda – Rybová 1991, 60, Fig. 4:13; Jančo 2003b, 283, obr. 5:2–3; Rypka 2012, 101, obr. 23:10–11;

³ Fragmenty **V**) mohou pocházet ze stejné nádoby jako fragment **IV**) (Rypka 2012, 99).

h) Označení objektu/bližší kontext: SZ část akropole, výplň jámy 3/64 (sonda A 18, sektor 2);

Nález: fragment mortaria; vnitřní strana možná glazovaná;

druh keramiky: glazovaná keramika;

provenience: Noricum či Pannonie;

Uložení: Archeologický ústav Akademie věd České republiky v Praze – dep. Závist;

Literatura: Rypka 2012, 101–102.

ch) Označení objektu/bližší kontext: střední část akropole, SZ část sondy A 33;

Nález: blíže neupřesněné fragmenty římsko-provinciální keramiky;

Uložení: Archeologický ústav Akademie věd České republiky v Praze – dep. Závist;

Literatura: Rypka 2012, 102.

i) Označení objektu/bližší kontext: malý sídlištní objekt;

Nález: zlomek nádoby (pravděpodobně talíř) s kolkovou výzdobou v podobě čtvercové mřížky mezi dvěma palmovými listy;

provenience: pozdní severoafrická (TS Chiara), Kartágo?;

Uložení: Archeologický ústav AVČR v Praze, dep. Závist;

Literatura: Motyková – Drda – Rybová 1991, 62; Fig. 6:1; Halama 2007, 210; obr. 11:3; týž 2014, 393–394, obr. 3:1;

Tab. 5:9.

j) Označení objektu/bližší kontext: plocha akropole;

I) Nález: 3 ks, terrasigillata, zlomky okrajů nejspíše z hladkých mís;

provenience: pozdní argonská;

II) Nález: minimálně 3 ks, terra sigillata, blíže neurčitelné hladké, nezdobené zlomky;

Uložení: Archeologický ústav AVČR v Praze, dep. Závist;

Literatura: Sakař 1980, 122, Tab. 1:1; Halama 2007, 210; obr. 11:5; 12:1–3; týž 2014, 388–393, obr. 1–2;

Tab. 5:1–8.

B) Širší nálezový kontext: sídliště;

Nálezové okolnosti: Poloha č. 2: Hradiště nad Závistí – východní svah nad Břežanským údolím, za S stranou brány A (oppidum), prostor slovanského pohřebiště;

Označení objektu/bližší kontext: sonda F 38, povrchová vrstva;

Nález: fragmenty (2 okrajové, 2 z hrdla, 2 z plecí) mortaria s kruhovým ústím s mírným náběhem do výlevky, okraj mírně odsazen od hrdla; z jemně plaveného materiálu s příměsí slídy; povrch vnější strany šedý, s tmavě šedým potahem;

rozměry: maximální tloušťka okraje 5 mm, rekonstruovaný původní průměr ústí 70 mm;

druh keramiky: glazovaná keramika;

Datace: 2. polovina 4. století – 4./5. století (C3–C3/D1) (Motyková – Drda – Rybová 1991, 62); 3./4. století – 1. polovina 4. století (C3) (Rypka 2012, 102);

Uložení: Archeologický ústav Akademie věd České republiky v Praze – dep. Závist – př. č. F 2548 (okraj), F 2549 (okraj), F 2548 (hrdlo), F 2552 (hrdlo, F 2548 (plece), F 2546 (plece);

Literatura: Motyková – Drda – Rybová 1991, 62, Fig. 6:2; Jančo 2003b, 277, obr. 3:12; Rypka 2012, 102. obr. 24:1, 49.

C) Širší nálezový kontext: sídliště;

Nálezové okolnosti: Poloha č. 3: Hradiště nad Závistí – prostor zaniklé brány N, jihozápadní hřeben akropole;

Označení objektu/bližší kontext: polozemnice 2/86 v sondě A 48;

Nález: 2 fragmenty límcovitého okraje a části stěny mortaria z materiálu s příměsí slídy; povrch oranžovo-hnědý; na okraji plastická lišta tvoří výlevku; na vnitřní straně světle zelená glazura;

druh keramiky: glazovaná keramika;

provenience: Noricum či Pannonie;

Datec: 2. polovina 4. století – 1. polovina 5. století (C3 – D2);

Uložení: Archeologický ústav Akademie věd České republiky v Praze – dep. Závist – př. č. A 4500;

Literatura: Motyková – Rybová – Drda 1989, 97; Motyková – Drda – Rybová 1991, 62, Fig. 5:1; Jančo 2003b, 283, obr. 5:4; Rypka 2012, 103, obr. 7:1, 23:12, 48;

D) Širší nálezový kontext: sídliště;

Nálezové okolnosti: Poloha č. 4: Hradiště nad Závistí – prostor před tělesem valu u zaniklé brány D (vnější okraj příkopu před J křídlem brány D);

Označení objektu/blíží kontext: sonda F 20, sektor 2;

Nález: fragment džbánu;

druh keramiky: hrubá šedá keramika, příp. keramika s vlešťovanou výzdobou (tzv. Foederální keramika);

Datec: počátek 5. století (D1);

Uložení: Archeologický ústav Akademie věd České republiky v Praze – dep. Závist;

Literatura: Rypka 2012, 103–104.

7. Lužec nad Vltavou (okr. Mělník, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: pohřebiště;

Nálezové okolnosti: záchranný výzkum O. Kytlicové (Archeologický ústav ČSAV Praha) v letech 1955–1956, pískovna Lužec-Vraňany, p. p. č. 501, k. ú. Lužec nad Vltavou, pískovna na hranici mezi katastry Lužec nad Vltavou a Vraňany;

a) Označení objektu/blíží kontext: dětský hrob č. 28;

Nález: dvojkónický pohár s uchem na mírné nožce s výrazně rozšířeným, lištovitě profilovaným okrajem; z jemně plaveného materiálu s příměsí slídy; ucho odlomené; tři čtvrtiny vnějšího povrchu pokryto světle zelenou glazurou, uvnitř stejná glazura jen na ústí; vnitřek nádoby je světle oranžový až narůžovělý, výzdoba v podobě 2 horizontálních pásů, kolek; mělké žlábků;

rozměry: výška nádoby 110 mm, výška nožky 10 mm, vnější průměr okraje 59 mm, vnitřní průměr okraje 37 mm, průměr dna 48 mm;

druh keramiky: glazovaná keramika, tvar Pollak, typ 2;

provenience: Pannonie Prima; Arrabona, případně lokální produkce v okolí kastelu Quadrata či okolí obou lokalit;

Datec: 4./5. století – 1. čtvrtina 5. století (v hrobě někdy kolem poloviny 5. století) (D2/D3);

Uložení: Národní muzeum Praha – bez inv. č. – stálá expozice, vitrína č. 49;

Literatura: Svoboda 1965, 133, 141, tab. LXIV:5; Zeman 1994, 53–54, tab. I:2; Jančo 2003b, 282, obr. 4:11; Rypka 2007, 241–245, obr. 3, 4:1; Korený – Kytlicová 2007, 405, 425, obr. 12:5, 24; Rypka 2012, 106–107, obr. 6:1, 52;

Tab. 3.

b) Označení objektu/blíží kontext: hrob č. 9;

Nález: jednouchý vysoký džbán; povrch šedý; úzké, od těla odsazené, hrdlo, směrem k okraji se rozšiřující; páskové ucho se dvěma podélnými žebry; na odsazeném hrdle několik žlábků, na těle nejspíš 3 další žlábků;

rozměry: výška 230 mm;

druh keramiky: hrubá šedá keramika;

provenience: Pannonie Prima či Valerie;

Datec: 1. polovina 5. století – konec 5. století (?) (D2 – D3);

Uložení: Národní muzeum Praha – bez inv. č. – možná ztraceno;

Literatura: Svoboda 1965, tab. LXIV:4; Zeman 1994, 54-55, tab. I:1; Jančo 2003b, 274, obr. 2:19; Korený – Kytlicová 2007, 394, 425, obr. 6:3; Rypka 2012, 107–108, obr. 25:1.

8. Tuchlovice (okr. Kladno, Středočeský kraj)

Širší náleзовý kontext: železářská osada pozdní doby římské až časně fáze doby stěhování národů;

Nálezové okolnosti: "Tuchlovice I" – "U mlýna", cca 300 m SV od obce, po levé straně silnice Tuchlovice–Srby; záchranný výzkum R. Pleinera (Archeologický ústav ČSAV Praha) v letech 1953–1954;

a)⁴ Označení objektu/bližší kontext: sonda 6, sektor 13, kulturní vrstva;

I) Nález: fragment okraje a části stěny mortaria; z hnědého materiálu; okraj vybíhá ve vodorovnou římsku, ústí opatřeno lištou tvořící výlevku; vnější povrch načervenalý; hnědo-zelená glazura na vnitřní straně; vnitřní část zlomku zdrsňena drobnými křemennými zrny;

rozměry: 33,5 x 39 mm, tloušťka 5,4 mm;

druh keramiky: glazovaná keramika;

provenience: Pobřežní Noricum či Pannonie Prima;

II) Nález: fragment dna mortaria; hnědo-zelená glazura na vnitřní straně;

druh keramiky: glazovaná keramika;

provenience: Pobřežní Noricum či Pannonie Prima;

III) Nález: fragment rtovité lišty z mortaria; stopy nazelenalé glazury;

druh keramiky: glazovaná keramika;

provenience: Pobřežní Noricum či Pannonie Prima;

Datace: 4. století – 4./5. století (C3 – C3/D1);

Uložení: Národní muzeum Praha;

Literatura: Pleiner 1959, 164, 174–176, obr. 11:2, obr. 24:16; Sakař 1970, 50; týž 1978, 126, tab. I:6–7; Jančo 2003b, 283, obr. 4:13–16; Rypka 2012, 159–161, obr. 27:5–8.

b) Označení objektu/bližší kontext: sonda A1, kulturní vrstva (?);

Nález: fragment stěny nejspíše vykuřovadla; z jemně plaveného šedého materiálu; černý, lesklý povrch; tři horizontální plastická žebra (na dvou horních vroubkování, na spodním hladké);

rozměry: 35 x 36 mm;

druh keramiky: jemná šedá keramika;

provenience: Pobřežní Noricum či Pannonie Prima;

Datace: 4. století (C3);

Uložení: Národní muzeum Praha;

Literatura: Pleiner 1959, 164, 176, obr. 11:1; Sakař 1970, 50; týž 1978, 126, tab. I:5; Jančo 2003b, 276, obr. 3:3–4; Rypka 2012, 161, obr. 27:9–10.

c) Nález: lampa s bradavkovitým dekorem typu Bailey R, Q 1425; výzdoba tvořena drobnými liniemi, pravděpodobně zářezy vedoucími seshora dolů;

provenience: střední či severní Itálie;

Datace: 4. století (C3);

Uložení: Národní muzeum Praha;

Literatura: Jančo 2001a, 166, 168, obr. 1:6; Jančo 2003b, 286; obr. 6:6; Droberjar 2002, 345 (Tuchlovice).

Tab. 6:3

⁴ Zlomky **aI) – aIII)** by mohly pocházet z jedné nádoby (Rypka 2012, 159). Jelikož ale mají odlišnou barvu a nelze je slepit, jsou řazeny v katalogu jednotlivě.

9. Brozany nad Labem (okr. Pardubice, Pardubický kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1950 v písečném nános, později darováno V. Markalousem do Východočeského muzea v Pardubicích;

Nález: naoranžovělá hliněná lampa typu Provoost 6, hlazený povrch s plastickou výzdobou tvořenou na volném místě mezi dvěma otvory, nacházejícími se v nejširší části podélné osy, je reliéfní schematické vyobrazení ptáčka s protaženými pařáty a dekorovaným tělem pomocí drobných kroužků, vše v terči orámovaném kruhem s výzdobou půlobloučků, dno lampy je zdobeno vyrytým kruhem, uvnitř kterého je kříž a drobné tečky; v obrysu má lampa hruškovitý tvar, vytažené držadlo na druhé straně těla zdobeno podélnou rýhou;

rozměry: podélná osa 110 mm, největší šířka v obrysu 65 mm;

provenience: provinciální napodobenina severoafrické produkce;

Datace: 5. století (D1–D3);

Uložení: Východočeské muzeum v Pardubicích, př. č. 32477, inv. č. A5062;

Literatura: Jiřík – Jílek 2009, 64, obr. 1–2; Ničová 2011, 53, č. 1, obr. 46;

Tab. 6:5.

10. Staré Čivice (okr. Pardubice, Pardubický kraj)

Širší nálezový kontext: sídliště?;

Nálezové okolnosti: dnešní majitel ji získal asi v r. 1919 od rolníka ze Starých Čivic, kde byla údajně vyorána na poli;

Nález: syrsko-palestinská lampa typu Modrzewska – Marciniak III s masivním tělem; plné trojúhelníkové držadlo; velký otvor na nalévání oleje, okolo nějž je plastická lišta lemující též otvor a knot; jednoduchá geometrická výzdoba, značka na podstavě: rovnoramenný kříž doplněný v každém ze 4 polí mezi rameny kolečkem;

rozměry: délka 105 mm, šířka 70 mm, výška 35 mm;

Datace: 2. polovina 4. – 5. století (C3–D3);

Literatura: Marsa 1974, 18–28; Jančo 2001a, 166; obr. 1:11; Jančo 2003b, 284; obr. 6:11; Jiřík – Jílek 2009, 66, obr. 5; Ničová 2011, 91–92, č. 24, obr. 43;

Tab. 6:1.

11. Slavhostice (okr. Jičín, Královéhradecký kraj)

Širší nálezový kontext: sídliště?;

Nálezové okolnosti: ve 40. letech 20. století během prací na polích pana R. Hrdého (poloha Na Provázku);

I) Nález: cihlově červená lampa (typ Hayes B1/Atlante VIII), dochovaná jen její zadní část s plným jazykovitým držadlem v týlu; vrchní část zdobena dvěma pásy vtlačených obdélníčků a medailonem čtvercového tvaru; na dně jsou rýhy vytvářející kresbu pestíku a schematizované písmeno omega;

provenience: severoafrická, Kartágo?;

Datace: 4. – počátek 5. století (C3–D1);

Uložení: Kopidlno?;

Literatura: Sakař 1970, 41; Marsa 1974, 18–28; Jančo 2001a, 166; 1:10; Jančo 2003b, 284; obr. 6:10; Jiřík – Jílek 2009, 66, obr. 4; Ničová 2011, 90–91, č. 22, obr. 45;

Tab. 6:2.

II) Nález: 3 ks, terrasi-gillata, slepené zlomky plochého tenkého talíře na prstencové nožce s dekorovaným dnem; dva soustředné kruhy na dně z dvojitých pásků vysekávaných rýžek, mezi kruhy část kruhového kolku (rovnoramenný kříž s rameny šipkovitě zakončenými, lemovány kruhovou obrubou z krátkých tyčinek a perliček); rozměry: 63,5 x 42 mm, délka 51 mm;

provenience: pozdní severoafrická (TS Chiara), Kartágo?;

Datace: 4. století – 1. polovina 5. století (C3–D2);

Uložení: Regionální muzeum a galerie v Jičíně, inv. č. 426;

Literatura: Sakař 1956, 62–63, obr. 3:5; týž 1970, 41; Halama 2007, 209, č. 33, obr. 12:4; Jiřík – Jílek 2009, 66; Ničová 2011, 90–91; Halama 2014, 396, obr. 3:5, 5:3;

Tab. 1:4.

12. Sloup v Čechách (okr. Česká Lípa, Liberecký kraj)

Širší nálezový kontext: výšinné sídliště doby stěhování národů;

Nálezové okolnosti: skalní hrad Sloup, severní úpatí hradní skály; sondážní zjišťovací výzkum ing. E. Gebauera v roce 1934;

Označení objektu/blížeší kontext: sonda 1;

Nález: fragment podhrdlí a plecí poháru s prohnutými stěnami⁵, na těle znatelné prohnutí stěny; z jemně plaveného šedého materiálu; na podhrdlí horizontální rytý žlábek a nad ním dvě vhlazené horizontální linie; na těle viditelná část ryté vertikální linie;

druh keramiky: jemná šedá keramika;

provenience: Pannonie, Noricum, případně Porýní;

Datace: konec 4. století (C3/D1);

Uložení: Severočeské muzeum v Liberci – inv. č. P7368;

Literatura: Waldhauser 1971, 31, obr. 14a:12; Stará 1992, 78; Blažek 1995, 160, Abb. 20:2; Jančo 2003b, 280–281, obr. 4:4–5; Zuch 2009, 473; Rypka 2012, 153, obr. 27:3–4;

Tab. 2:3.

13. Siřem-Blšany (okr. Louny, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: sídliště;

Nálezové okolnosti: Riedlovo pole, p. p. č. 269/1–2; výzkum I. Sýkory a A. Schmidta v roce 1934;

Označení objektu/blížeší kontext: polozemnice č. 3, výplň;

I) Nález: fragment okraje s částí výduti hrncovité nádoby; z jemně plaveného materiálu bez příměsí; okraj límcovitě ven vyhnutý; světle okrově až tmavě šedý povrch;

druh keramiky: jemná (?) šedá keramika, případně keramika s vlešťovanou výzdobou (tzv. Foederátní keramika);

provenience: Noricum či Pannonie;

II) Nález: fragment stěny z dolní části hrnce či džbánu; z jemně plaveného šedo-hnědého materiálu;

druh keramiky: jemná šedá keramika;

provenience: Noricum či Pannonie;

Datace: 4. století – 1. polovina 5. století (C3–D2);

Uložení: Regionální muzeum K. A. Polánka v Žatci;

Literatura: Jančo 2001b, 500–501, obr. 3:1, 15; týž 2003b, 276, obr. 3:1–2; Jiřík 2007, obr. 24:1, 15; Rypka 2012, 152–153, obr. 27:1–2.

Tab. 1:5, 6.

14. Žalany (okr. Teplice, Ústecký kraj)

Nálezové okolnosti: Reiseltův statek/sportovní hřiště (p. p. č. 11/1) a zahrada za č. p. 96, JV část obce;

a) Označení objektu/blížeší kontext: sonda 1/59, rozšíření (ve vyházené hlíně), sezóna 1959;

Nález: fragment výduti poháru s prohnutými stěnami; z jemně plaveného materiálu s velmi malou příměsí drobných zrněk slídy a jemného ostřiva; povrch šedý (vnitřní světle, vnější tmavě), na vnější straně dvě horizontální řady dvojitého krátkých, mírně zešikmených drobných vrypů radélkem;

rozměry: 59 x 82 mm, tloušťka stěny 5–6 mm;

druh keramiky: jemná šedá keramika;

provenience: východní Noricum či západní Pannonie, případně Porýní⁶;

⁵ Nelze vyloučit, že se jedná o výrobek ze středoněmecké produkce germánské keramiky z oblasti Leuna-Hassleben (Waldhauser 1971, 31; Jančo 2003, 281).

Datace: 4. století (C3);

Uložení: Muzeum Teplice – fond Archeologický ústav – inv. č. AU329, př. č. B111/2001 – sáček 12;

Literatura: Rypka 2012, 168–169, obr. 18:3, 108.

b) Označení objektu/blíží kontext: sonda 3B/60, sektor D4, sezóna 1960;

Nález: fragment výduti poháru s prohnutými stěnami; z jemně plaveného materiálu příměsí drobných zrněk slídy a jemného ostřiva; povrch spíše tmavě šedý, rozměry: 47 x 51 mm, tloušťka stěny 6-8 mm;

druh keramiky: jemná šedá keramika;

provenience: východní Noricum či západní Pannonie, případně Porýní⁷;

Datace: 4. století (C3);

Uložení: Muzeum Teplice – fond Archeologický ústav – inv. č. AU416, př. č. B121/2001 – sáček 28;

Literatura: Svoboda 1965, 77, 281; Zuch 2009, 473; Rypka 2012, 169, obr. 18:2, 109.

c) Označení objektu/blíží kontext: sonda 3B/60, před sektorem A1, sezóna 1960;

Nález: fragment výduti a hrdla džbánu s dochovanou velmi malou částí okraje, z jemně plaveného materiálu s malou příměsí drobných zrněk slídy; povrch světle šedý, hrdlo i tělo zdobeno horizontálními mělkými žlábkami, místy se zešikmenými vrypy; rozměry: 81 x 89 mm, tloušťka stěny 5-7 mm, tloušťka okraje 6 mm;

druh keramiky: jemná šedá keramika;

provenience: východní Noricum či západní Pannonie;

Datace: 4. století (C3);

Uložení: Muzeum Teplice – fond Archeologický ústav – inv. č. AU383, př. č. B116/2001 – sáček 5;

Literatura: Rypka 2012, 169–170, obr. 18:1–1a, 110.

15. Přešťovice (okr. Strakonice, Jihočeský kraj)

Širší nálezový kontext: sídliště časně římské až časně doby stěhování národů;

Nálezové okolnosti: zjišťovací výzkumy amatérského archeologa B. Dubského (1932–1934) a J. Böhma (Státní archeologický ústav Praha; 1933–1934) v letech 1932–1934; "Na Štěbuzích", k. ú. Slaník a "Na Dílých" ("Díly", "Na Dílech"), k.ú. Přešťovice, západně a jihozápadně od Přešťovic, svah mírného návrší, sklánějícího se k jihu a jihovýchodu do údolí Otavy, levý břeh Rovenského potoka;

a) Označení objektu/blíží kontext: p. p. č. 252, k. ú. Slaník – pole p. Vondráška; p. p. č. 269, k.ú. Přešťovice – pole p. Jungvirta; soujámí;

Nález: zlomky okraje a stěny mortaria; okraj nádoby vnitřně odsazen plastickou lištou ohraničující výlevku; točeno na kruhu, dobře vypáleno; jemně plavený materiál s příměsí slídy; cihlově oranžovo-hnědý povrch; oprýskaný povlak žluto-hnědé glazury na vnitřní straně; rozměry: 73 x 44 mm, maximální tloušťka stěny 14 mm, vnější průměr ústí 270 mm, vnitřní průměr ústí 220 mm;

druh keramiky: glazovaná keramika;

provenience: Noricum, západní Pannonie, východní Raetie;

Datace: 4. století (C3);

Uložení: Prácheňské muzeum v Písku – inv. č. A1076a - stálá expozice;

Literatura: Dubský 1937, 16, 27, obr. 2:13, 6:5–6; týž 1949, 406, 417, obr. 2:13, 6:5–6; Michálek 1999, 33; Jančo 2003b, 269, 283; Rypka 2012, 137–138, obr. 12:1, 83.

⁶ Nelze vyloučit, že se jedná o výrobek ze středoněmecké produkce germánské keramiky z oblasti Leuna-Hassleben (Rypka 2012, 169).

⁷ Nelze vyloučit, že se jedná o výrobek ze středoněmecké produkce germánské keramiky z oblasti Leuna-Hassleben (Rypka 2012, 169).

b) Označení objektu/bližší kontext: p. p. č. 269, k. ú. Přešťovice – pole p. Jungvirta; jáma 3;

Nález: fragment stěny mortaria, zdrsňená vnitřní straná drobnými kaménky; z jemně plaveného materiálu s mírnou příměsí slídy; světle oranžový vnější povrch; na vnitřní straně šedo-zelené glazura; rozměry: 34 x 23 mm, tloušťka stěny 7 mm;

druh keramiky: glazovaná keramika;

provenience: Noricum, západní Pannonie, východní Raetie;

Datace: 2. polovina 4. století – 4./5. století (C3 – C3/D1);

Uložení: Muzeum středního Pootaví – inv. č. A340 (zde označeno jako TS) – soubor označený jako "sídliště – jáma 1–4 (pole p. Jungvirta)";

Literatura: Dubský 1937, 27, obr. 6:4; týž 1949, 417, obr. 6:4; Jančo 2003b, 283; Rypka 2012, 138–139, obr. 12:4, 84.

c) Označení objektu/bližší kontext: p. p. č. 269, k. ú. Přešťovice - pole p. Jungvirta; jáma 4;

Nález: fragment z dolní části výduti džbánu či hrnce; z velmi jemně plaveného materiálu s mírnou příměsí slídy a drobného ostřiva, povrch světle hnědo-oranžový, mělká horizontální rýha v dolní části stěpu;

rozměry: 37 x 26 mm, maximální tloušťka stěny 11 mm;

druh keramiky: okruh hrubé žluto-oranžové keramiky;

provenience: východní Noricum či západní Pannonie;

Datace: 4. století? (C3);

Uložení: Muzeum středního Pootaví – inv. č. A340 (zde označeno jako TS), př. č. 235/78 – soubor označený jako "sídliště – jáma 1–4 (pole p. Jungvirta)";

Literatura: Dubský 1937, 27; týž 1949, 417; Jančo 2003b, 276; Rypka 2012, 140, obr. 13:2, 90.

d) Označení objektu/bližší kontext: p. p. č. 269, k. ú. Přešťovice – pole p. Jungvirta; bez bližší lokalizace;

Nález: fragment části výduti džbánu či hrnce; z velmi jemně plaveného materiálu s mírnou příměsí slídy a drobného ostřiva; světle oranžovo-hnědý povrch;

rozměry: 45 x 42 mm, maximální tloušťka stěny 11 mm;

druh keramiky: okruh hrubé žluto-oranžové keramiky;

provenience: východní Noricum či západní Pannonie;

Datace: 4. století? (C3);

Uložení: Muzeum středního Pootaví – inv. č. A87 – soubor označený jako "sídliště – jáma 1–4 (pole p. Jungvirta);

Literatura: Rypka 2012, 140, obr. 13:1.

e) Označení objektu/bližší kontext: p. p. č. 269–271, k. ú. Přešťovice – pole p. Jungvirta; sektor (pole) VI – jáma 3;

Nález: fragment dna a dolní části výduti poháru s uchem či bezuchého poháru; z jemně plaveného materiálu; světle rezavě hnědý; žluto-zelená glazura na vnitřní straně;

rozměry: 28 x 32 mm, tloušťka stěny 4-7 mm, tloušťka dna 4 mm, původní průměr dna 60 mm;

druh keramiky: glazovaná keramika;

provenience: východní Noricum či západní Pannonie;

Datace: 2. polovina 4. století – 4./5. století (C3 – C3/D1);

Uložení: Muzeum středního Pootaví – inv. č. A334 – sáček 11;

Literatura: Rypka 2012, 142–143, obr. 13:5, 89c.

16. Sedlec (okr. České Budějovice, Jihočeský kraj)

Širší nálezový kontext: sídliště;

Nálezové okolnosti: "Lomy" ("V Lomech", "Na lomech"), SZ od obce na dvou nízkých pahorcích, u Hlavateckého a Dvorského rybníka; systematický výzkum P. Břicháčka, P.

Brauna (oba expozitura Archeologického ústavu ČSAV Plzeň) a L. Košnara (Prehistorický ústav, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Praha) v letech 1980, 1982 a 1984–1987;

Označení objektu/blížeší kontext: sběr ze skrývky ornice;

Nález: fragment těla poháru s uchem či poháru; z jemně plaveného materiálu; vnější strana pokryta světle zelenou glazurou s tmavšími zelenými skvrnami, vnitřní strana světle šedý; rozměry: 35 x 30 mm, tloušťka stěny 3–5 mm;

druh keramiky: glazovaná keramika;

provenience: Pobřežní Noricum či Pannonie Prima;

Datace: konec 4. století – 1. čtvrtina 5. století (C3/D1 – D1/D2);

Uložení: Západočeské muzeum v Plzni – př. č. P 341/86;

Literatura: Rypka 2012, 150, 152, obr. 4:4, 94.

17. Zbudov-Dívčice (okr. České Budějovice, Jihočeský kraj)

Širší nálezový kontext: sídliště přechodného stupně mezi pozdní dobou římskou a dobou stěhování národů až časně fáze doby stěhování národů;

Nálezové okolnosti: "Louňov" ("Louňovy"), p. p. č. 1324, mírný svah návrší, 700–800 m východně od obce; záchranný výzkum A. Beneše (expozitura Archeologického ústavu ČSAV Plzeň) v roce 1974;

Označení objektu/blížeší kontext: výplň pece, která byla použita druhotně jako odpadní jáma

I) Nález: nejméně tři fragmenty okraje a těla lahvovité nádoby či menšího hrnce; z hrubšího šedého materiálu ostřené drobnými kaménky; vejčité tělo; vysoké hrdlo;

druh keramiky: hrubá šedá keramika;

provenience: Pannonie Prima či Valerie; lokální dílny;

II) Nález: nejméně tři fragmenty lahvovité nádoby (možná džbán); z hrubšího šedého materiálu ostřené drobnými kaménky; široká podstava, vejčité tělo; vysoké hrdlo kónicky zúžené; zesílený okraj směrem ven mírně vyklenutý;

druh keramiky: hrubá šedá keramika;

provenience: Pannonie Prima či Valerie; lokální dílny;

III) Nález: nejméně dva fragmenty hrdla a těla hrncovité nádoby; z hrubšího šedého materiálu ostřené drobnými kaménky; na výduti rytá několikanásobná horizontální hřebenovaná vlnice, na podhrdlí rytá jednoduchá horizontální vlnice; zesílený okraj, na vnitřní ploše mělký žlábek (možná pro pokličku);

druh keramiky: hrubá šedá keramika;

provenience: Pannonie Prima, případně Valerie; lokální dílny;

IV) Nález: menší nižší baňatá hrncovitá nádoba; z hrubšího šedého materiálu ostřené drobnými kaménky;

druh keramiky: hrubá šedá keramika;

provenience: Pannonie Prima, lokální dílny;

V) Nález: nejméně dva fragmenty výduti nejspíše menšího džbánu se zbytkem držadla točeno na kruhu; z hrubšího materiálu; šedý hlazený povrch;

druh keramiky: hrubá šedá keramika;

provenience: Pannonie Prima či Valerie;

VI) Nález: fragment výduti džbánu; z jemně plaveného šedého materiálu;

druh keramiky: jemná šedá keramika;

provenience: Pannonie Prima či Valerie;

VII) Nález: nejméně dva fragmenty džbánu s odsazeným dnem; z hrubšího materiálu ostřené příměsí drobných kamének; tmavě šedý povrch;

druh keramiky: hrubá šedo-černá keramika;

provenience: Pannonie Prima či Valerie;

VIII) Nález: několik fragmentů⁸ nejspíše ze džbánu; z hrubšího materiálu;

druh keramiky: hrubá šedá keramika (?);

⁸ Nespecifikovaný počet.

provenience: Pannonie Prima či Valerie;

Datace: I) – IV) 4./5. století – 1. polovina 5. století (C3/D1–D2), V) – VIII) 4./5. století (C3/D1);

Uložení: Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích – původně v souboru s př. č. P 3/74 – 1–2 (Archeologický ústav ČSAV, expozitura Plzeň);

Literatura: Rybová 1976, 100, 102, 104, obr. 5:2, 5, 7, obr. 6:1–2, 4, 6; Jančo 2003b, 277, obr. 3: 13–19; Rypka 2012, 166–168, obr. 28:1–7;

Tab. 7:1–7.

Numizmatické nálezy

1. Praha-Bohnice (městský obvod Praha 8, Kraj Hlavní město Praha)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález, areál hradiště Zámka;

A) Nálezové okolnosti: mince⁹ nalezena v západní části vrcholové plošiny hradiště v 60. letech 20. století M. Slabinou během povrchových průzkumů;

Označení objektu/bližší kontext: sídlištní nález;

Nález: bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 350–361;

Datace: nejdříve po roce 350–361 (C3);

Uložení: soukromá sbírka, Praha;

Literatura: Militký 2010a, 18, č. 1a; týž 2010c, Pl. 1:1a/2;

Tab. 28:3.

B) Nálezové okolnosti: v březnu 2005 během povrchové prospekce v severozápadní části hradiště;

Nález: bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 347–348;

mincovna: Alexandria;

Datace: nejdříve po roce 347–348 (C3);

Uložení: Národní muzeum Praha, př. č. H5-18/2006;

Literatura: Jančo 2006, 8–9; Militký 2010a, 18, č. 1b.

2. Praha-Bubeneč (městský obvod Praha 7, Kraj Hlavní město Praha)

A) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: během archeologického výzkumu v roce 1997 vedeném M. Jančem (Archeologický ústav AVČR Praha) mezi ulicemi Terronská a Charlese de Gaulla, parcely č. 1374, 1382 a 1383;

Označení objektu/bližší kontext: navážková vrstva na ploše B (sonda 4, sektor 4, hloubka 20 cm), z oblasti s rozsáhlou sídlištní a výrobní aglomerací a bohatých kostrových hrobů;

Nález: bronzová mince císaře Constance, ražená v letech 337–340;

mincovna: Aquileia;

Datace: nejdříve po roce 337–340 (C3);

Uložení: Národní Muzeum Praha, př. č. H5-29/2004, 2;

Literatura: Jančo 1998; týž 2001c, 31, obr. 2; Droberjar – Militký 2005, 819 (Bubeneč 3); Militký 2005a, 805, tab. 3:26; týž 2010a, 19–20, č. 4; týž 2010c, Pl. 1:4;

Tab. 28:4.

B) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1998 na rohu ulic Rooseveltova a U Zeměpisného ústavu;

Označení objektu/bližší kontext: halda zeminy podél výkopu;

Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantia II. (jako Caesar), ražený v letech 331 a 333–334;

mincovna: Cyzicus;

Datace: nejdříve po roce 331–334 (C3);

Uložení: Národní muzeum Praha, př. č. H5-29/2004, 3;

Literatura: Jančo 2001a, 30–31, obr. 1; Droberjar – Militký 2005, 819 (Bubeneč 3); Militký 2005a, 805, tab. 3:28, 809, obr. 1; týž 2010a, 20, č. 5; týž 2010c Pl. 1:5;

Tab. 28:6.

3. Praha-Ďáblice (městský obvod Praha 8, Kraj Hlavní město Praha)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

⁹ Spolu s římskou mincí byla nalezena i barbarská (možná sarmatská) napodobenina denáru ze 2. či 3. století (Militký 2010a, 18, č. 1a).

Nálezové okolnosti: na poli severně od Dáblic a severně od bezejmenného rybníka na Mratínském potoce během povrchového průzkumu detektorem kovů dne 21. 4.2004;

Nález: bronzová mince císaře Constantia Galla, ražená v letech 351–354;

Datace: nejdříve po roce 351–354 (□3);

Uložení: Muzeum hlavního města Praha, inv. Č. 113.752;

Literatura: Militký 2010a, 22,č. 9; týž 2010c, Pl. 1:6.

4. **Praha-Horní Počernice** (městský obvod Praha 20, Kraj Hlavní město Praha)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález¹⁰;

Nálezové okolnosti: před rokem 1895 na různých polích v místní části Xaverov; dar Jos. Červenky ze Starých Strašnic J. A. Jírovi;

I) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Licinia I., ražený v letech 308–324;

II) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantia II. (jako Caesar), ražený v letech 330–335;

mincovna: Nicomedia;

Datace: nejdříve po roce I) 308–324 a II) 330–335 (vše C3);

Uložení: dnes nezvěstné, sbírka J. A. Jíry (staré inv. č. P 997 a 999);

Literatura: Schráníl 1916, 137–138; Pochitonov 1955, 164, č. 624; Droberjar – Militký 2005, 827 (Horní Počernice 1); Militký 2005a, 805; týž 2010a, 23–24, č. 13.

5. **Praha-Košíře** (městský obvod Praha 5, Kraj Hlavní město Praha)

Širší nálezový kontext: depot/hromadný nález;

Nálezové okolnosti: před nebo v roce 1924 během stavby blíže nelokalizovaného domu;

I) Nález: 2 ks, blíže nepopsaný bronzový sestercius neurčeného panovníka z 2. století;

II) Nález: bronzový redukovaný follis? císaře Crispa (jako Caesar), ražený v letech 317–326;

III) Nález: bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 324–361;

IV) Nález: 3 ks, bronzová mince, ražená v letech 324–361;

Datace: nejdříve po roce 324–361 (C3);

Uložení: Národní muzeum Praha, př. č. H5-215/1924;

Literatura: Pochitonov 1955, 172, č. 672; Droberjar – Militký 2005, 829 (Košíře); Militký 2005a, 803–804, tab. 1:2, 2:2/1–7; týž 2010a, 25, č. 15; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 275–276 (Praha-Košíře).

6. **Praha-Libeň** (městský obvod Praha 8, Kraj Hlavní město Praha)

A) Širší nálezový kontext: depot¹¹?

Nálezové okolnosti: dne 1. 7. 1907, nejspíš při archeologickém výzkumu E. Štorcha v poloze Na „Libušáku“ (dnes Podlipná ulice);

I) Nález: bronzová mince císaře Proba, ražená v letech 276–282;

II) Nález: bronzová mince císaře Constantina I., ražená v letech 306–337;

III) Nález: bronzová mince nejspíše císaře Valentiniana I., ražená v letech 364–375;

IV) Nález: bronzová mince neurčeného panovníka;

Datace: nejdříve po roce 375 (C3 – C3/D1);

Uložení: Národní muzeum Praha, př. č. H5-6/1937 (původně sbírka E. Štorcha);

Literatura: Štorch 1921, 167; Schráníl 1916, 138, 139; Pochitonov 1955, 176, č. 694; Droberjar – Militký 2005, 831 (Libeň 3); Militký 2005a, 803–804, tab. 1:4, 2:4/1–4; týž 2010a, 25–26, č. 17a.

¹⁰ K nálezům patří ještě jedna mince, která však svou ražbou náleží do 3. století (např. Militký 2010a, 24). Jelikož jsou nálezy vedené jako jednotlivě nalezené, nebyla tato poslední mince do předkládaného soupisu zařazena.

¹¹ Dle J. Militkého (2010a, 25–26) je možné, že depot **A**) může souviset s depotem **B**), případně byly uměle literárně rozdvojeny. Taktéž není jisté, zda se všechny mince našly společně.

B) Širší nálezový kontext: depot?;

Nálezové okolnosti: před rokem 1921, poloha Na „Libušáku“ (dnes Podlipná ulice);

I) Nález: 2 ks, bronzová mince císaře Valentiniana I., ražená v letech 364–375;

II) Nález: bronzová mince neurčeného panovníka¹²;

Datce: nejdříve po roce 375 (C3 – C3/D1);

Uložení: Muzeum hlavního města Prahy, dnes nezvěstné;

Literatura: Štorch 1921, 163; Pochitonov 1955, 189–190, č. 742a; Droberjar – Militký 2005, 831 (Libeň 3); Militký 2005a, 803–804, tab. 1:5, 2:5/1–2; týž 2010a, 26, č. 17b.

7. Praha-Liboc (městský obvod Praha 6, Kraj Hlavní město Praha)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v září 1961 na jižním svahu skalního masivu „Kozákova skála“, pod akropolí polykulturního hradiště „Šárka“, parc. č. 284;

Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constance (jako Caesar), ražený v letech 333–337;

Datce: nejdříve po roce 333–337 (C3);

Uložení: dnes nezvěstná;

Literatura: Droberjar – Militký 2005, 832 (Liboc 2/2); Militký 2005a, 805, tab. 3:27; týž 2010a, 27, č. 19.

8. Praha-Malá Strana (městský obvod Praha 1, Kraj Hlavní město Praha)

A) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: 5. října 1972 náhodně našel PhMr. Karel Khek přibližně 10 m od severního cípu Střeleckého ostrova směrem k východnímu břehu;

Nález: bronzový antoninian císaře Galeria (jako Caesar), ražená v letech 293–294;

Datce: nejdříve po roce 293–294 (C3);

Uložení: dnes nezvěstná;

Literatura: Droberjar – Militký 2005, 833 (Malá Strana 7); Militký 2005a, 805, tab. 3:22; týž 2010a, 27–28, č. 20b.

B) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: někdy v letech 1839–1840 během kopání základů řetězového mostu na levém břehu Vltavy, v místech základů nájezdu řetězového mostu údajně volně na povrchu (ústí Vítězné ulice)¹³, v létě 1840 muzeu daroval minci hrabě Josef Matyáš Thun-Hohenstein;

Nález: bronzová mince nejspíše císaře Constantina I., ražená v letech 306–337;

Datce: nejdříve po roce 306–337 (C3);

Uložení: dnes nezvěstná;

Literatura: Pochitonov 1955, 165, č. 630; Sklenář 1992, 186, č. 594/2; Droberjar – Militký 2005, 833 (Malá Strana 6); Militký 2005a, 805, tab. 3:25; týž 2010a, 28, č. 21.

9. Praha-Nusle (městský obvod Praha 4, Kraj Hlavní město Praha)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález, volně na povrchu;

Nálezové okolnosti: v poloze „Na Pankráci“¹⁴ před rokem 1905; v roce 1905 zakoupena muzeem od E. Mikše, jenž ji získal od pana Domkáře;

Nález: zlatý aureus císaře MaximianaHerculia, ražený v letech 294–305, s otvorem; mincovna: Roma;

Datce: nejdříve po roce 294–305 (C3);

Uložení: Národní muzeum Praha, inv. č. H1-235.396 (staré inv. č. 6.982);

¹² E. Štorch (1921, 163) popisuje druhou minci jako „... byzantský bronzový penízek s ženskou hlavou“, J. Militký (2010a, 26) uvádí, že by se mohlo jednat ale také i o ražbu Arcadia, Theodosia II. či Valentiniana III.

¹³ V literatuře se nález objevuje pod lokalizací Praha-Smíchov.

¹⁴ V literatuře se nález také objevuje pod lokalizací Pankrác.

Literatura: Schránil 1916, 137; Pochitonov 1955, 160, č. 601; Militký 2004, 512, tab. 3:B14, fototab. 1:6; Droberjar – Militký 2005, 836 (Nusle 2); Militký 2005a, 805, tab. 3:21, 809, obr. 4; týž 2010a, 33, č. 29; týž 2010c Pl. 1:29;

Tab. 28:7.

10. Praha-Podolí (městský obvod Praha 4, Kraj Hlavní město Praha)

Širší nálezový kontext: depot;

Nálezové okolnosti: na podzim 1944 při úpravě zahrady domu č. 668, patřícímu bankéři J. Liškovi, v ulici U Podolského hřbitova;

Označení objektu/blížeší kontext: nejspíše původně v organickém obalu;

I) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v letech 306–337;

II) Nález: 2 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 337–361;
mincovna: Siscia;

III) Nález: 10 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 337–361;

Datace: nejdříve po roce 337–361 (C3);

Uložení: dnes neznámé;

Literatura: Pochitonov 1955, 172–173, č. 676; TIR 1986, 177; Droberjar – Militký 2005, 836 (Podolí); Militký 2005a, 803–804, tab. 1:3, 2:3/1–13; týž 2010a, 33–34, č. 30; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 278 (Praha-Podolí).

11. Praha-Radlice (městský obvod Praha 5, Kraj Hlavní město Praha)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález, volně na povrchu;

Nálezové okolnosti: při povrchovém průzkumu detektorem kovů na jaře roku 2004 jižně od Radlic a východně od Butovic, na návrší v poloze „Na rovinách“; muzeu darována mince prostřednictvím firmy Aurea Praha;

Nález: bronzová mince císaře Valentiniana I., ražená v letech 364–375;
mincovna: Siscia;

Datace: nejdříve po roce 364–375 (C3);

Uložení: Muzeum hlavního města Prahy, inv. č. H1-113.753;

Literatura: Militký 2010a, 34, č. 31; týž 2010c, Pl. 1:31.

12. Praha-Radotín (městský obvod Praha 16, Kraj Hlavní město Praha)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález, pohřebiště;

Nálezové okolnosti: v únoru roku 1924 během kopání hlíny pro radotínskou cementárnu na pozemku statkáře pana Drchoty, v bývalém hliníku proti nádraží v Radotíně;

Označení objektu/blížeší kontext: kostrový hrob č. 1;

Nález: zlatý solidus císaře Arcadia, ražený v letech 402–403, 405–406;
mincovna: Ravenna;

Datace: nejdříve po roce 402–406 (D1);

Uložení: Národní muzeum Praha, inv. č. H1-51.374;

Literatura: Jansová 1924–1925, 468; Pochitonov 1955, 185, č. 729; Svoboda 1965, 271, tab. XXXII:10a–b; Militký 2000a, 130, č. A 2; týž 2004, 516, tab. 5:B25, fototab. 1:12; Droberjar – Militký 2005, 837 (Radotín 3); Militký 2005a, 805, tab. 3:31; týž 2010a, 34–35, č. 33; týž 2010c Pl. 1:33;

Tab. 28:8.

13. Praha-Střešovice (městský obvod Praha 6, Kraj Hlavní město Praha)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález, volně na povrchu;

Nálezové okolnosti: dne 2. července 1962 našel Bohumil Koublík při kladení kabelu, v hloubce asi 75 cm naproti kinu Ořechovka, ve vzdálenosti asi 5 m jihozápadně od transformátoru;

Nález: zlatý solidus císaře Valentiniana III., ražený nejspíše v letech 430–445;
mincovna: Ravenna;

Datace: nejdříve po roce 430–445 (D2);

Uložení: Národní muzeum Praha, inv. č. H5-27.127;

Literatura: Militký 2000a, 131, č. C 18, obr. 1:Ex3; týž 2004, 516, tab. 5:B33, fototab. 1:16; Droberjar – Militký 2005, 839 (Střešovice); Militký 2005a, 805, tab. 3:32, 809, obr. 5; týž 2010a, 36, č. 37; týž 2010c Pl. 1:37;

Tab. 28:9.

14. Praha-Vršovice (městský obvod Praha 10, Kraj Hlavní město Praha)

Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: kolem roku 1936 našel minci v bezovém houští P. Radoměřský v Heroldových sadech;

Nález: bronzová mince císaře Constantia II., ražený v letech 351–355;
mincovna: Heraclea;

Datace: nejdříve po roce 351–355 (C3);

Uložení: sbírka PhDr. P. Radoměřského, Praha;

Literatura: Droberjar – Militký 2005, 840 (Vršovice 2); Militký 2005a, 805, tab. 3:30, 809, obr. 6; týž 2010a, 37, č. 38; týž 2010c Pl. 1:38.

15. Praha-Zličín (městský obvod Praha 5, Kraj Hlavní město Praha)

Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: výzkum v letech 2005–2008, v poloze „U nové silnice“ mezi venkovskou zástavbou starého Zličína a pražským obchvatem na západním okraji Prahy¹⁵;

Označení objektu/blížíší kontext: hrob č. 61;

Nález: zlatý solidus císaře Honorina, ražený asi v letech 415–423; předělán na zlatou sponu;

mincovna: Ravenna;

Datace: nejdříve po roce 415–423 (D1/ D2);

Uložení: Muzeum hlavního města Prahy;

Literatura: Militký 2015; <http://labrys.cz/2008/08/ukonceni-vyzkumu-v-praze-zlicine/>;

Obr. 28:10.

16. Nespeky (okr. Benešov, Středočeský kraj)

Širší náleзовý kontext: hromadný nález¹⁶;

Nálezové okolnosti: v květnu 1939 našel mince při orbě pan Karel Micka z Nespek;

I) Nález: bronzová mince císaře Antonina Pia, ražený v letech 138–161;

mincovna: Philippopolis (Thracia);

II) Nález: bronzový „antoninian“ císaře Diocletiana, ražený asi v roce 299;

mincovna: Ticinum;

III) Nález: bronzová mince císaře Valentiniana I., ražený v letech 364–375;

Datace: nejdříve po roce 364–375 (C3);

Uložení: Národní muzeum Praha, př. č. H5-23/1939;

Literatura: Pochitonov 1955, 175, č. 692; TIR 1986, 169, č. C 147; Militký 2010a, 40–41, č. 40; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 227 (Nespeky).

17. Beroun (okr. Beroun, Středočeský kraj)

Širší náleзовý kontext: depot;

Nálezové okolnosti: někdy před rokem 1914, nejspíše u nového hřbitova (možné je ale i jinde v okolí Berouna);

Označení objektu/blížíší kontext: 1863 či 1846 ks, a 21 zlomků; dodnes dochováno 1323 ks¹⁷;

I) Nález: 3 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 350–355;

¹⁵ Nejnověji Vávra – Kuchařík 2015.

¹⁶ Není vyloučené, že jde o jednotlivé nálezy v rámci celého pole (Militký 2010a, 40).

¹⁷ K mincím raženým na území římské říše patří i dobová napodobenina bronzové mince císaře Constantia II., ražená někdy po roce 350–361 (Militký 2010a, 86).

- mincovna: Antiochia;
- II) Nález:** 164 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 350–355;
mincovna: Thessalonica;
- III) Nález:** 63 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 351–355;
mincovna: Constantinopolis;
- IV) Nález:** 67 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 351–355;
mincovna: Heraclea;
- V) Nález:** 7 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 351–355;
mincovna: Nicomedia;
- VI) Nález:** 7 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 351–355;
mincovna: Sirmium;
- VII) Nález:** 14 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 351–355;
mincovna: Siscia;
- VIII) Nález:** 5 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 355–361;
mincovna: Alexandria;
- IX) Nález:** 13 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 355–361;
mincovna: Antiochia;
- X) Nález:** 2 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 355–361;
mincovna: Aquileia;
- XI) Nález:** 45 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 355–361;
mincovna: Constantinopolis;
- XII) Nález:** 40 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 355–361;
mincovna: Cyzicus;
- XIII) Nález:** 14 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 355–361;
mincovna: Heraclea;
- XIV) Nález:** 8 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 355–361;
mincovna: Nicomedia;
- XV) Nález:** 70 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 355–361;
mincovna: Sirmium;
- XVI) Nález:** 163 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 355–361;
mincovna: Siscia;
- XVII) Nález:** 119 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 355–361;
mincovna: Thessalonica;
- XVIII) Nález:** 77 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 351–354 či 355–361;
mincovna: Cyzicus;
- XIX) Nález:** 25 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 351–355 či 355–361;
mincovna: Nicomedia;
- XX) Nález:** 160 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 351–355 či 355–361;
mincovna: Sirmium;
- XXI) Nález:** 1 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 351–361;
mincovna: Constantinopolis;
- XXII) Nález:** 1 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 337–361;
mincovna: Neznámá mincovna;
- XXIII) Nález:** 50 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 337–361;
- XXIV) Nález:** 5 ks, bronzová mince císaře Constantia Galla (jako Caesar), ražená v letech 352–354;
mincovna: Aquileia;
- XXV) Nález:** 1 ks, bronzová mince císaře Constantia Galla (jako Caesar), ražená v letech 352–354;
mincovna: Roma;
- XXVI) Nález:** 9 ks, bronzová mince císaře Constantia Galla (jako Caesar), ražená v letech 351–354;

- mincovna: Constantinopolis;
- XXVII) Nález:** 6 ks, bronzová mince císaře Constantia Galla (jako Caesar), ražená v letech 351–354;
- mincovna: Cyzicus;
- XXVIII) Nález:** 5 ks, bronzová mince císaře Constantia Galla (jako Caesar), ražená v letech 351–354;
- mincovna: Heraclea;
- XXIX) Nález:** 10 ks, bronzová mince císaře Constantia Galla (jako Caesar), ražená v letech 351–354;
- mincovna: Nicomedia;
- XXX) Nález:** 1 ks, bronzová mince císaře Constantia Galla (jako Caesar), ražená v letech 351–354;
- mincovna: Sirmium;
- XXXI) Nález:** 7 ks, bronzová mince císaře Constantia Galla (jako Caesar), ražená v letech 351–354;
- mincovna: Siscia;
- XXXII) Nález:** 9 ks, bronzová mince císaře Constantia Galla (jako Caesar), ražená v letech 351–354;
- mincovna: Thessalonica;
- XXXIII) Nález:** 26 ks, bronzová mince císaře Constantia Galla (jako Caesar), ražená v letech 351–354;
- XXXIV) Nález:** 9 ks, bronzová mince císaře Juliana II. (jako Caesar), ražená v letech 355–361;
- mincovna: Constantinopolis;
- XXXV) Nález:** 3 ks, bronzová mince císaře Juliana II. (jako Caesar), ražená v letech 355–361;
- mincovna: Cyzicus;
- XXXVI) Nález:** 2 ks, bronzová mince císaře Juliana II. (jako Caesar), ražená v letech 355–361;
- mincovna: Heraclea;
- XXXVII) Nález:** 3 ks, bronzová mince císaře Juliana II. (jako Caesar), ražená v letech 355–361;
- mincovna: Roma;
- XXXVIII) Nález:** 37 ks, bronzová mince císaře Juliana II. (jako Caesar), ražená v letech 355–361;
- mincovna: Sirmium;
- XXXIX) Nález:** 17 ks, bronzová mince císaře Juliana II. (jako Caesar), ražená v letech 355–361;
- mincovna: Siscia;
- XL) Nález:** 15 ks, bronzová mince císaře Juliana II. (jako Caesar), ražená v letech 355–361;
- mincovna: Thessalonica;
- XLI) Nález:** 31 ks, bronzová mince císaře Juliana II. (jako Caesar), ražená v letech 355–361;
- XLII) Nález:** 2 ks, bronzová mince nejspíše císaře Juliana II. (jako Caesar), ražená v letech 355–361;
- XLIII) Nález:** 1 ks, bronzová mince císaře Constantia Galla (jako Caesar) či Juliana II. (jako Caesar), ražená v letech 351–361;
- mincovna: Sirmium;
- XLIV) Nález:** 3 ks, bronzová mince císaře Constantia Galla (jako Caesar) či Juliana II. (jako Caesar), ražená v letech 351–361;
- XLV) Nález:** 2 ks, bronzová mince neurčitelného panovníka, ražená v letech 351–361;
- XLVI) Nález:** blíže nespecifikovaný počet bronzových mincí císaře Constantina I., ražených v letech 307–337, císaře Constantina II., ražených v letech 317–340, císaře Constance, ražených v letech 333–350, císaře Constantia II., ražených v letech 337–361,

císaře Juliana II., ražených v letech 355–363 a císaře Procopia, ražených v letech 365–366;

Datace: nejdříve po roce 365–366 (□3);

Uložení: Muzeum Českého krasu v Berouně, inv. č. 1.441–2.761;

Literatura: Preidel 1930a, 339; týž 1930b, 186; Pochitonov 1955, 175, č. 691; Droberjar 2002, 17 (Beroun 5); Militký 2010a, 42–86, č. 42; týž 2010c, Pl. 2–12; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 58–59 (Beroun nebo okolí?).

18. Hořovice (okr. Beroun, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1900 poblíž města, mince zakoupena muzeem v roce 1900;

Nález: zlatý solidus císaře Valentiniana III., ražený nejspíše v letech 440–455;
mincovna: Roma;

Datace: nejdříve po roce 440–455 (□2/□3);

Uložení: Národní muzeum Praha, inv. č. H5-24.788 (př. č. H5-16/1900);

Literatura: Preidel 1930a, 364; týž 1930b, 206; Pochitonov 1955, 188, č. 737; TIR 1986, 148, č. C 83; Militký 2000a, 131, č. C 19, obr. 1:Ex 2; týž 2004, 516, tab. 5:B34, fototab. 1:18; týž 2010a, 87, č. 45; týž 2010c, Pl. 13:45;

Tab. 29:1.

19. Hýskov (okr. Beroun, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: hromadný nález¹⁸;

Nálezové okolnosti: před rokem 1947 na poli na katastru obce;

Nález: 3 ks, bronzová mince císaře Constantia II. pro: Constantina I., ražená v letech 337–340;

Datace: nejdříve po roce 337–340 (C3);

Uložení: dnes nezvěstné;

Literatura: Pochitonov 1955, 168, č. 648; TIR 1986, 150, č. C 108; Militký 2010a, 87, č. 46; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 115.

20. Králův Dvůr (okr. Beroun, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: nalezeno v roce 1903 na neznámém místě, dne 25. října 1929 daroval minci muzeu ing. Václav Hess;

Nález: bronzový redukovaný follis, anonymní tzv. městská ražba (typ Urbs Roma), raženo v letech 330–346;

Datace: nejdříve po roce 330–346 (C3);

Uložení: Národní muzeum Praha, př. č. H5-404/1929;

Literatura: Pochitonov 1955, 169, č. 658; Militký 2010a, 88, č. 48.

21. Liteň (okr. Beroun, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v srpnu 1940 v poloze „Hrobovna“, možná jihovýchodním směrem v poloze „Na hrobce“;

Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v letech 307–337;

Datace: nejdříve po roce 307–337 (C3);

Uložení: Muzeum Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech;

Literatura: Pochitonov 1955, 166, č. 637; Militký 2010a, 89.

22. Stradonice (okr. Beroun, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělé nálezy z možného germánského sídliště;

Nálezové okolnosti¹⁹: v areálu keltského oppida v trati „Hradiště“;

¹⁸ Nelze vyloučit, že se jedná o jednotlivé nálezy (Militký 2010a, 87).

A) Nálezové okolnosti: před rokem 1882;

Nález: bronzová mince císaře Constantia II., ražený v letech 351–355, s otvorem;
mincovna: Sirmium;

Datace: nejdříve po roce 351–355 (C3);

Uložení: Kunsthistorisches Museum Wien, inv. č. 82.055;

Literatura: Schráníl 1916, 137; Eisner 1922–1923, 12; Preidel 1930a, 359; týž 1930b, 258; Pochitonov 1955, 164, č. 627; Militký 2010a, 96, č. 53a; týž 2010c Pl. 14:53a;

Tab. 29:2.

B) Nálezové okolnosti: před rokem 188?;

Nález: bronzová mince císaře Theodosia I., Valentiniana II., Arcadia nebo Honoria;
ražená v letech 375–403;

Datace: nejdříve po roce 375–403 (C3 – C3/D1);

Uložení: Kunsthistorisches Museum Vídeň, inv. č. 82.056;

Literatura: Militký 2010a, 96, č. 53b; týž 2010c Pl. 14:53b.

C) Nálezové okolnosti: před rokem 1898;

Označení objektu/blížeší kontext: dvě mince natavené k sobě;

Nález: 2 ks, bronzová mince císaře Constanse, ražené v letech 347–348;

Datace: nejdříve po roce 347–348 (C3);

Uložení: Národní muzeum Praha, inv. č. H1-235.523 (staré č. Bg 761a–762a);

Literatura: Militký 2010a, 97, č. 53c; týž 2010c Pl. 14:53c.

23. Tetín (okr. Beroun, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1884 na stezce v prostoru východního ostrohu,
nacházejícího se východně od akropole raně středověkého hradiště (dnešní obec Tetín);

Označení objektu/blížeší kontext: kostrový hrob?;

Nález: mince císaře Theodosia I., ražená v letech 379–395;

Datace: nejdříve po roce 379–395²⁰ (C3 – C3/D1);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Eisner 1922–1923, 12; Preidel 1930a, 363; týž 1930b, 261; Pochitonov 1955, 183, č. 720; Militký 2010a, 97, č. 54.

24. Slaný²¹ (okr. Kladno, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1905 na předměstí Ovčáry, možná kat. č. 64;

Nález: mince císaře Valentiniana I., ražená v letech 364–375;

Datace: nejdříve po roce 364–375 (C3);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Píč 1905, 163; Schráníl 1916, 138; Pochitonov 1955, 178, č. 701; Militký 2010a, 101, č. 65.

25. Slaný-okolí (okr. Kladno, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1909, kdy byla mince darována muzeu Stanislavem
Lacinou (c. k. soudce ve Volyni);

Nález: bronzový redukovaný follis císaře Licinia II. (jako Caesar), ražený v letech 317–
320;

¹⁹ Nálezové okolnosti společné pro nalezené mince ze Stradonic.

²⁰ Kostrový hrob nebyl datován, není tedy vyloučena ani datace pozdější, např. do raného středověku, k níž lokalita náleží (např. *Lutovský 2001, 326–328*).

²¹ V literatuře také jako Ovčáry.

mincovna: Antiochia;

Date: nejdříve po roce 317–320 (C3);

Uložení: Národní muzeum Praha, inv. č. H5-27.101;

Literatura: Schránil 1916, 137; Preidel 1930a, 360; týž 1930b, 252; Pochitonov 1955, 163, č. 620; TIR 1986, 185, č. C 107; Militký 2010a, 102–103, č. 69; týž 2010c Pl. 15:69;

Tab. 29:3.

26. Unhošť (okr. Kladno, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: přibližně v letech 1921 a 1922 na dvoře domu č. p. 398 v Kollárově ulici během stavebních prací;

Nález: bronzový ¼ follis císaře Severa II. (jako Caesar), ražený v letech 305–306; mincovna: Siscia;

Date: nejdříve po roce 305–306 (C3);

Uložení: 2002 sbírka Marta Ottlová, Buštěhrad;

Literatura: Šťovíček 1983, 121, č. 2; Militký 2010a, 103–104, č. 72; týž 2010c Pl. 15:72.

27. Bohouňovice I, osada Hranice (okr. Kolín, Středočeský kraj)

A) Širší nálezový kontext: hromadný nález²²;

Nálezové okolnosti: v roce 1917 v poloze „Za mostem“;

I) Nález: bronzový as císaře Traiana, ražený v letech 98–99;

mincovna: Roma;

II) Nález: bronzový sestercius císaře Traiana, ražený v letech 104–111;

mincovna: Roma;

III) Nález: bronzový dupondius/as císaře Hadriana, ražený v letech 134–138;

mincovna: Roma;

IV) Nález: bronzový follis císaře MaximianaHerculia, ražená nejspíš v roce 301;

mincovna: Aquileia;

Date: nejdříve po roce 301 (C3);

Uložení: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 9.236/1–4;

Literatura: Štolba 1930, 12; Dvořák 1936, 95, 131; Pochitonov 1955, 159, č. 594; TIR 1986, 137, č. C 192; Jiráň – Rulf – Valentová 1987, 106, č. 9b; Militký 2010a, 106, č. 77; týž 2010c Pl. 15:77/1–4; Smolík – Lutovský – Militký 2013, 62 (Bohouňovice I 1).

B) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1916 nalezl minci na poli poblíž farmy pan Vančura (farmář ze dvora Hranice);

Nález: bronzová mince císaře Valentiniana I., ražená v letech 364–375;

Date: nejdříve po roce 364–375 (C3);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Hellich 1916, 10, 18; Schránil 1916, 138; Preidel 1930a, 362; týž 1930b, 207; Dvořák 1936, 98; Pochitonov 1955, 177, č. 697; Jiráň – Rulf – Valentová 1987, 106, č. 9c; Militký 2010a, 107, č. 79.

28. Červené Pečky-Bojiště²³ (okr. Kolín, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1917 mince vyorána na poli mezi obcemi Červené Pečky a Bojiště;

Nález: bronzová mince císaře Theodosius I., ražený v letech 379–395;

Date: nejdříve po roce 379–395 (C3 – C3/D1);

²² Nelze vyloučit, že se jedná o jednotlivé nálezy (Militký 2010a, 106).

²³ V literatuře se objevuje místo nálezů jak Červené Pečky, tak i Bojiště, případně poloha „U bojiště“.

Uložení: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 9.205;

Literatura: Štolba 1930, 11; Dvořák 1936, 95, 127; Pochitonov 1955, 184, č. 721; TIR 1986, 137, č. C 192; Jiráň – Rulf – Valentová 1987, 104, č. 2b; Militký 2010a, 111, č. 90; týž 2010c Pl. 16:90.

29. Dobřichov (okr. Kolín, Středočeský kraj)

A) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1892 v cihelně pana Macháčka;

Nález: zlatý solidus císaře Theodosia II., ražený v letech 430–440;
mincovna: Constantinopolis;

Datec: nejdříve po roce 430–440 (D2);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Hellich 1890–1892, 678–679; Píč 1890–1892c, 595; týž 1905, 164; Hellich 1916, 10; Schráníl 1916, 138; Preidel 1930a, 363; týž 1930b, 197; Dvořák 1936, 98, 129; Pochitonov 1955, 187, č. 734; TIR 1986, 140, č. C 172; Militký 2000a, 131, č. C 15; týž 2004, 516, tab. 5:B29; týž 2010a, 113–114, č. 94.

B) Širší nálezový kontext: hromadný nález?²⁴;

Nálezové okolnosti: v roce 1910;

I) Nález: bronzový antoninian císaře Proba, ražený v letech 276–282;
mincovna: Siscia;

II) Nález: bronzový antoninian císaře MaximianusHerculius, ražený v roce 293;
mincovna: Antiochia;

Datec: nejdříve po roce 293, spíše 1. polovina 4. století (C3);

Uložení: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 9.243/1–2;

Literatura: Pochitonov 1955, 157, č. 587; Militký 2010a, 114, č. 96; týž 2010c Pl. 16:96/1–2; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 86–87 (Dobřichov 2).

C) Širší nálezový kontext: hromadný nález?²⁵;

Nálezové okolnosti: před rokem 1936;

I) Nález: bronzová mince (nejspíše antoninian) císaře Galliena, ražená v letech 253–268;

II) Nález: bronzová mince císaře Crispa (jako Caesar), ražená v letech 317–326;

III) Nález: bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 324–361;

Datec: nejdříve po roce 326–361 (C3);

Uložení: dnes neznámé;

Literatura: Dvořák 1936, 98; Pochitonov 1955, 172, č. 673; Militký 2010a, 114, č. 97; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 87 (Dobřichov 3).

30. Hradištko (okr. Kolín, Středočeský kraj)

A) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1910 na poli pana O. Douši poblíž jeho statku;

Označení objektu/blíží kontext: sídliště doby římské;

Nález: bronzová mince císaře Constantia II. pro: Constantina I., ražený v letech 337–347;
mincovna: Antiochia;

Datec: nejdříve po roce 337–347 (C3);

Uložení: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 9.198;

Literatura: Štolba 1930, 11; Preidel 1930a, 359; týž 1930b, 207; Dvořák 1936, 95, 131; Pochitonov 1955, 168, č. 647; TIR 1986, 149, č. C 181; Militký 2010a, 117, č. 102b; týž 2010c Pl. 17:102b;

Tab. 29:4.

²⁴ Není jisté, zda obě mince byly nalezeny v jednom nálezovém kontextu (Militký 2010a, 114).

²⁵ Není jisté, zda všechny mince byly nalezeny v jednom nálezovém kontextu (Militký 2010a, 114).

B) Širší nálezový kontext: hromadný nález?²⁶;
Nálezové okolnosti: v roce 1936;
I) Nález: bronzová mince císaře Constantina I., ražená v letech 306–337;
II) Nález: bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 324–361;
III) Nález: bronzový redukovaný follis anonymní tzv. městské ražby (typ Urbs Roma), ražená v letech 330–346;
Datace: nejdříve po roce 324–361 (C3);
Uložení: dnes neznámé;
Literatura: Dvořák 1936, 98; Pochitonov 1955, 172, č. 675; TIR 1986, 149, č. C 181; Militký 2010a, 117–118, č. 103; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 111 (Hradištko 4).

31. Kolín (okr. Kolín, Středočeský kraj)

A) Širší nálezový kontext: depot;
Nálezové okolnosti: v roce 1907 na poli u cukrovaru;
I) Nález: bronzový dupondius nebo as císaře Hadriana, ražený v letech 132–134;
mincovna: Roma;
II) Nález: bronzový dupondius nebo as císaře Antonina Pia, ražený v letech 155–156 až 157–158;
mincovna: Roma;
III) Nález: 2 ks, billonová tetradrachma císaře MaximianaHerculia, ražené v letech 286–287 a 288–289;
mincovna: Alexandria (Egypt);
IV) Nález: 2 ks, bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v letech 327–328;
mincovna: Cyzicus;
V) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v letech 330–333;
mincovna: Heraclea;
VI) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v letech 335–336 nebo 337;
mincovna: Siscia;
VII) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina II. (jako Caesar), ražený v letech 334–335;
mincovna: Siscia;
VIII) Nález: bronzová mince císaře Constanse, ražená v letech 347–348;
mincovna: Siscia;
IX) Nález: bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 355–361;
mincovna: Thessalonica;
X) Nález: bronzová mince císaře Constantia Galla, ražená v letech 352–354;
mincovna: Aquileia;
XI) Nález: bronzová mince císaře Constantia Galla, ražená v letech 351–354;
mincovna: Nicomedia;
XII) Nález: bronzová mince císaře Valense, ražená v letech 364–367;
mincovna: Siscia;
Datace: nejdříve po roce 364–367 (C3);
Uložení: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 9.222/1–14;
Literatura: Štolba 1930, 13–14, č. 2²⁷; Preidel 1930a, 338; týž 1930b, 212, č. III; Dvořák 1936, 96, 135; Pochitonov 1955, 178–179, č. 703; TIR 1986, 153–154, č. C 186; Militký 2005b, 10, tab. 1:C13; týž 2010a, 119–121, č. 107; týž 2010c Pl. 17:107/1–4; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 151 (Kolín 9).

²⁶ Není jisté, zda všechny mince byly nalezeny v jednom nálezovém kontextu (Militký 2010a, 117).

²⁷ Zde o něco rozdílné složení depotu v rámci určení jednotlivých nominálů.

B) Širší náleзовý kontext: hromadný nález;
Nálezové okolnosti: v roce 1902 v poloze „U plynárny“;
I) Nález: bronzový redukováný follis císaře Constantia II. (jako Caesar), ražený v letech 325–327;
mincovna: Heraclea;
II) Nález: bronzový redukováný follis císaře Constantia II. (jako Caesar), ražený v letech 325–327;
mincovna: Nicomedia;
Datace: nejdříve od roku 325–327 (C3);
Uložení: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 9.223/1–2;
Literatura: Štolba 1930, 13, č. 2; Pochitonov 1955, 163, č. 621; TIR 1986, 154, č. C 186; Militký 2010a, 121–122, č. 108a; týž 2010c Pl. 17:108a/1–2; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 150 (Kolín 4);
Tab. 29:5–6.

C) Širší náleзовý kontext: hromadný nález²⁸;
Nálezové okolnosti: před rokem 1936 v poloze „U plynárny“;
I) Nález: mince císaře Aureliana, ražená v letech 270–275;
II) Nález: mi□□□í□□ř□□o□□t□□ti□□I. p□ō: H□□□□(† 328);
III) Nález: mince císaře Constantina II., ražená v letech 317–340;
IV) Nález: mince císaře Constanse, ražená v letech 333–350;
V) Nález: mince císaře Constantia II., ražená v letech 324–361;
Datace: nejdříve po roce 333–361 (C3);
Uložení: dnes neznámé;
Literatura: Dvořák 1936, 98, 135; Pochitonov 1955, 172, č. 674; TIR 1986, 154, č. C 186; Militký 2010a, 122, č. 108b; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 150–151 (Kolín 5).

D) Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;
Nálezové okolnosti: před rokem 1936 na Pražském předměstí;
Nález: mince císaře Magnentia, ražená v letech 350–353;
Datace: nejdříve od roku 350–353 (C3);
Uložení: dnes neznámé;
Literatura: Dvořák 1936, 98, 135; Militký 2010a, 122, č. 111.

E) Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;
Nálezové okolnosti: v roce 1925;
Nález: bronzový follis císaře MaximianaHerculia, ražený v nejspíše v roce 303;
mincovna: Aquileia;
Datace: nejdříve po roce 303 (C3);
Uložení: Středočeské muzeum Roztoky u Prahy př. č. 155/94 (st. inv. č. 100);
Literatura: Militký 2010a, 123, č. 115; týž 2010c Pl. 18:115.

32. Kolín-Starý Kolín²⁹ (okr. Kolín, Středočeský kraj)

A) Širší náleзовý kontext: votivní nález?;
Nálezové okolnosti: v roce 1928 při regulaci Labe v řečišti mezi Kolínem a Starým Kolínem;

²⁸ Není jisté, zda všechny mince byly nalezeny v jednom náleзовém kontextu (Militký 2010a, 122).

²⁹ Jedná se o nejméně tři náleзовé celky, které se našly v řečišti Labe. Jelikož není jisté, zda všechny mince pocházejí z kontextů, které byly uloženy v jednom okamžiku, autorka předkládaného soupisu se rozhodla zde zaznamenat jen mince, jejichž datace odpovídá sledovanému období a mohly by mu tedy náležet. Další mince viz citovaná literatura.

Nález: bronzový antoniniansisaře MaximianaHerculia, ražený v roce 291;
mincovna: Lugdunum;

Datace: nejdříve po roce 291, spíš 1. polovina 4. století (C3);

Uložení: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 9.247/16;

Literatura: Pochitonov 1955, 158, č. 593; TIR 1986, 153, č. C 186; Militký 2010a, 124–127, č. 118a/17; týž 2010c Pl. 19:118a/17; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 151 (Kolín-Starý Kolín 1).

B) Širší nálezový kontext: votivní nález?;

Nálezové okolnosti: na jaře roku 1928 při úpravě řečiště;

I) Nález: bronzový folliscisaře MaximianaHerculia, ražený přibližně v letech 297–298;
mincovna: Heraclea;

II) Nález: bronzová mince císaře Magnentia, ražená v letech 350–353;
mincovna: Treveri;

Datace: nejdříve po roce I) 297–298a II) 350–353 (vše C3);

Uložení: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 9.242/1–2;

Literatura: Štolba 1930, 14; Dvořák 1936, 96; Pochitonov 1955, 171, č. 669; TIR 1986, 153, č. C 186; Militký 2010a, 127, č. 118b/2–3; týž 2010c, Pl. 19:118b/2–3; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 151–152 (Kolín-Starý Kolín 2).

C) Širší nálezový kontext: votivní nález?;

Nálezové okolnosti: v letech 1928–1929 při regulaci Labe; špička Hořejšího ostrova v řečišti Labe mezi Starým Kolínem a Kolínem;

I) Nález: bronzový follis císaře Galeria, ražený v letech 293–305;
mincovna: Treveri;

II) Nález: bronzový follis císaře Constantina I., ražený v letech 307–308;
mincovna: Treveri;

III) Nález: 3 ks, bronzová mince císaře Magnentia, ražená v letech 350–353;
mincovna: Treveri;

IV) Nález: bronzová mince císaře Valense, ražená v letech 364–378;

Datace: nejdříve po roce I) 293–305, II) 307–308, III) 350–353 (vše C3)a IV) 364–378 (C3/D1);

Uložení: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 9.246/18–23;

Literatura: Štolba 1930, 23; Dvořák 1936, 97; Pochitonov 1955, 178, č. 702; TIR 1986, 153, č. C 186; Militký 2010a, 127, 129–130, č. 119/19–24; týž 2010c, Pl. 20:119/19–24; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 152 (Kolín-Starý Kolín 3).

33. Kolín-okolí (okr. Kolín, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělé nálezy;

Nálezové okolnosti: před rokem 1930 na různých místech na katastru města, případně v jeho okolí;

I) Nález: 3 ks, bronzový antoninian císaře MaximianaHerculia, ražené v letech 286–305;
mincovna: Alexandria;

II) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v letech 307–337;
mincovna: Londinium;

III) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Crispa (jako Caesar), ražený v letech 317–326;
mincovna: Treveri?;

IV) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina II., ražený v letech 317–340;

V) Nález: bronzová mince³⁰ císaře Constantia II., ražená v letech 348–350;
mincovna: Siscia;

VI) Nález: 2 ks, bronzová mince³¹ císaře Constantia II., ražená v letech 348–350;

³⁰inv. č. 921

³¹inv. č. 922–923

VII) Nález: 2 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 355–361;
mincovna: Siscia;
VIII) Nález: bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 323–361;
mincovna: Siscia;
IX) Nález: 3 ks, bronzová mince císaře Constanse, ražená v letech 333–350;
X) Nález: 2 ks, bronzová mince císaře Valentiniana II., ražená v letech 375–392;
XI) Nález: bronzová mince císaře Gratiana, ražená v letech 367–383;
XII) Nález: bronzová mince³² císaře Theodosia I., ražená v letech 383–388;
mincovna: Constantinopolis;
Datace: nejdříve po roce I) 286–305, II) 307–337, III) 317–326, IV) 317–340, V) 348–350, VI) 348–350, VII) 355–361, VIII) 323–361, IX) 333–350 (vše C3), X) 375–392, XI) 367–383, XII) 383–388 (vše C3/D1);
Uložení: Regionální muzeum v Kolíně;
Literatura: Štolba 1930, 26–27; Dvořák 1936, 97; Pochitonov 1955, 194–195, č. 761; Militký 2010a, 130, 133–135/26–44.

34. Kouřim-Stará Kouřim? (okr. Kolín, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1930;

Nález: bronzový redukovaný follis císaře Licinia I., ražený v roce 316;
mincovna: Treveri;

Datace: nejdříve po roce 316 (C3);

Uložení: dnes nezvěstná;

Literatura: Štolba 1930, 26; Dvořák 1936, 99; Pochitonov 1955, 162, č. 615; TIR 1986, 155, č. C 140; Militký 2010a, 136, č. 121d.

35. Kouřim (okr. Kolín, Středočeský kraj)

A) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v 90. letech 20. století v areálu hradiště v poloze „U Sv. Jiří“ nad soutokem Kouřimky a Ždánického potoka;

Nález: bronzová mince neurčeného panovníka ze 4. století;

Datace: 4.–5. století? (C3 – D3);

Uložení: soukromá sbírka;

Literatura: Militký 2010a, 137, č. 122b.

B) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: okolo roku 2000 během povrchového průzkumu na jih od dvora Broučkov;

Označení objektu/blíží kontext: sídliště doby římské;

Nález: bronzový redukovaný follis neurčeného panovníka z počátku 4. století;

Datace: 4. století? (C3);

Uložení: soukromá sbírka;

Literatura: Militký 2010a, 138, č. 125; týž 2010c, Pl. 20:125/2.

C) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v květnu 1934 poblíž dvora Broučkov, u staré královské cesty;

Nález: bronzový redukovaný follis císaře Licinia I., ražený v letech 308–324;
mincovna: Treveri;

Datace: nejdříve po roce 308–324 (C3);

Uložení: dnes nezvěstná;

Literatura: Pochitonov 1955, 162, č. 616; Militký 2010a, 138, č. 126.

³²inv. č. 8.440

D) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;
Nálezové okolnosti: v roce 1928 v okresní školce;
Nález: bronzový redukovaný follis císaře Licinia I., ražený v letech 308–324;
Datace: nejdříve po roce 308–324 (C3);
Uložení: dnes nezvěstná;
Literatura: Štolba 1930, 26; Dvořák 1936, 99; Pochitonov 1955, 163, č. 618; Militký 2010a, 138–139, č. 128.

E) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;
Nálezové okolnosti: v roce 1929 v neznámé poloze;
Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v letech 307–337;
Datace: nejdříve po roce 307–337 (C3);
Uložení: dnes nezvěstná;
Literatura: Pochitonov 1955, 164, č. 628; TIR 1986, 155, č. C 140; Militký 2010a, 139–140, č. 131.

F) Širší nálezový kontext: hromadný nález³³;
Nálezové okolnosti: před rokem 1936 v neznámé poloze;
I) Nález: bronzová mince císaře Diocletiana, ražená v letech 284–305;
II) Nález: bronzový redukovaný follis tzv. městské ražby (typ Urbs Roma), ražený v letech 330–346;
Datace: nejdříve po roce 330–346 (C3);
Uložení: dnes nezvěstné;
Literatura: Dvořák 1936, 98; Pochitonov 1955, 168, č. 651; TIR 1986, 155 č. C 140; Militký 2010a, 140, č. 132; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 156 (Kouřim 2).

36. Lžovice (okr. Kolín, Středočeský kraj)

A) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;
Nálezové okolnosti: před rokem 1916 minci našel pan ředitel Kremla na hradišti na polích u hospody „Čobičárny“;
Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina II. (jako Caesar), ražený v letech 320–321;
mincovna: Arelate;
Datace: nejdříve po roce 320–321 (C3);
Uložení: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 9.230;
Literatura: Hellich 1916, 17; Schránil 1916, 137; Štolba 1930, 14; Preidel 1930a, 360; týž 1930b, 225; Dvořák 1936, 98, 96; Pochitonov 1955, 163, č. 619; Militký 2010a, 144, č. 142; týž 2010c, Pl. 21:142;
Tab. 29:7.

B) Širší nálezový kontext: hromadný nález³⁴;
Nálezové okolnosti: před rokem 1936 v neznámé poloze;
I) Nález: mince nejspíše císaře Valeriana I., ražená v letech 253–260;
II) Nález: mince císaře Valense, ražená v letech 364–378;
Datace: nejdříve po roce 364–378 (C3);
Uložení: dnes nezvěstné;
Literatura: Pochitonov 1955, 180, č. 707; Militký 2010a, 144–145, č. 143.

37. Nebovidy (okr. Kolín, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: hromadný nález;
Nálezové okolnosti: v roce 1922 na zahradě pana Beneše (č. p. 25);

³³ Není jisté, zda se obě mince našly ve stejném kontextu (Militký 2010a, 140).

³⁴ Není jisté, zda se obě mince našly ve stejném kontextu (Militký 2010a, 145).

- I) Nález:** bronzová mince císaře Arcadia, ražená v letech 384–388;
mincovna: Thessalonica;
- II) Nález:** bronzová mince císaře Honoria, ražená v letech 406–408;
mincovna: Heraclea;
- III) Nález:** bronzová mince císaře Arcadia, Honoria či Theodosia II., ražená v letech 406–408;
- IV) Nález:** bronzová mince neurčeného panovníka, ražená v 2. polovině 4. století;
Datace: nejdříve po roce 406–408 (D1);
Uložení: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 9.231/1–5;
Literatura: Štolba 1930, 15, č. 6; Preidel 1930a, 340; týž 1930b, 230; Dvořák 1936, 96, 141; Pochitonov 1955, 187, č. 732; TIR 1986, 168, č. C 191; Militký 2010a, 148, č. 147; týž 2010c, Pl. 22:147/1–4; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 222 (Nebovidy 5).

38. Nová Ves (okr. Kolín, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1936 v neznámé poloze;

Nález: nejspíše bronzová mince císaře MaximianaHerculia, ražená v letech 286–308;

Datace: nejdříve po roce 286–308 (C3);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Dvořák 1936, 98; Pochitonov 1955, 161, č. 606; Militký 2010a, 152, č. 156.

39. Ohrada (okr. Kolín, Středočeský kraj)

A) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1890 na poli u dvora;

Nález: zlatý solidus císaře Theodosia II., ražený v letech 408–420;

mincovna: Constantinopolis;

Datace: nejdříve po roce 408–420 (D1/D2);

Uložení: dnes neznámý;

Literatura: Hellich 1890–1892, 679–680; Píč 1890–1892c, 595; týž 1905, 164; Hellich 1916, 10; Schráníl 1916, 138; Preidel 1930a, 363; týž 1930b, 253; Štolba 1930, 25; Dvořák 1936, 98, 143; Pochitonov 1955, 187, č. 733; TIR 1986, 169, č. C 178 (Nová Ves-Ohrada); Militký 2000a, 131, č. C 14; týž 2004, 516, tab. 5:B28; týž 2010a, 153, č. 158.

B) Širší nálezový kontext: depot?;

Nálezové okolnosti: nejspíš před rokem 1938 v neznámé poloze;

Nález: neznámý počet bronzových mincí ze 4. a 5. století;

Datace: 4.–5. století? (C3 – D3);

Uložení: Regionální muzeum v Kolíně;

Literatura: Militký 2010a, 153, č. 159; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 238 (Ohrada).

40. Pečky (okr. Kolín, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: hromadný nález³⁵;

Nálezové okolnosti: kolem roku 1930 v okolí obce;

Nález: 2 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 350–361;

mincovna: Siscia;

Datace: nejdříve po roce 350–361 (C3);

Uložení: dnes neznámé;

Literatura: Militký 2010a, 155, č. 164; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 250 (Pečky 3).

³⁵Není jisté, zda se obě mince našly ve stejném kontextu (*Militký 2010a, 155*).

41. Plaňany (okr. Kolín, Středočeský kraj)

A) Širší nálezový kontext: hromadný nález?³⁶;

Nálezové okolnosti: v roce 1921 v poloze Za Dobřichovem;

I) Nález: bronzový dupondius císaře Domitiana, ražený v letech 81–96;

II) Nález: bronzový as císaře Maximina I., ražený v roce 236;
mincovna: Roma;

III) Nález: bronzový follis císaře Galeria, ražený v letech 308–310;
mincovna: Thessalonica;

Datace: nejdříve po roce 308–310 (C3);

Uložení: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 9.216/1–3;

Literatura: Štolba 1930, 16; Preidel 1930a, 354, 358; týž 1930b, 236; Dvořák 1936, 96, 144; Pochitonov 1955, 160, č. 604; Militký 2010a, 155, č. 165; týž 2010c, Pl. 23:165/1–3; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 255 (Plaňany 2);

Tab. 29:8–10.

B) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1936;

Nález: mince císaře Constantina I., ražená v letech 306–337;

Datace: nejdříve po roce 306–337 (C3);

Uložení: dnes nezvěstná;

Literatura: Dvořák 1936, 98; Pochitonov 1955, 165, č. 633; Militký 2010a, 156, č. 167.

C) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1916 v neznámé poloze;

Nález: zlatý solidus císaře Honoria, ražený v letech 402–403, 405–406 či po roce 408;
mincovna: Ravenna;

Datace: nejdříve po roce 402–408 (D1);

Uložení: dnes nezvěstný;

Literatura: Schránil 1916, 138; Preidel 1930a, 363; týž 1930b, 236; Dvořák 1936, 98; Pochitonov 1955, 184, č. 722; TIR 1986, 174, č. C 175; Militký 2000a, 131, č. C 13; týž 2004, 516, tab. 5:B26; Militký 2010a, 156–157, č. 168.

42. Pňov (okr. Kolín, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1930 v obci;

Nález: bronzová mince nejspíše císaře Constantia II., ražená v letech 337–361;

Datace: nejdříve po roce 337–361 (C3);

Uložení: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 9.235;

Literatura: Štolba 1930, 16; Preidel 1930b, 237; Pochitonov 1955, 174, č. 685; TIR 1986, 175, č. C 179; Militký 2010a, 245, č. 297; týž 2010c, Pl. 35:297.

43. Polní Voděrady (okr. Kolín, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1936 v neznámé poloze;

Nález: mince císaře Licinia I., ražená v letech 308–324;

Datace: nejdříve po roce 308–324 (C3);

Uložení: dnes nezvěstná;

Literatura: Dvořák 1936, 99, 151; Pochitonov 1955, 162, č. 614; Militký 2010a, 157, č. 170.

44. Předhradí (okr. Kolín, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1916 v neznámé poloze;

³⁶ Není jisté, zda se obě mince našly ve stejném kontextu (Militký 2010a, 155).

Nález: bronzová mince císaře Juliana II: (jako Caesar), ražená v letech 355–360;
Datace: nejdříve po roce 355–360 (C3);
Uložení: Polabské muzeum v Poděbradech?;
Literatura: Hellich 1916, 10, 14, 16; Schránil 1916, 138; Preidel 1930a, 362; týž 1930b, 243; Pochitonov 1955, 172, č. 671; TIR 1986, 175, č. C 180; Militký 2010a, 248, č. 301.

45. Starý Kolín (okr. Kolín, Středočeský kraj)

A) Širší nálezový kontext: depot;

Nálezové okolnosti: v roce 1917 v poloze V Borcích;

Označení objektu/blížeší kontext: nalezené v nádobce;

I) Nález: stříbrný denár z období římské republiky, M. Sergius Silus, ražený v letech 116–115 př. n. l.; na minci byla po nálezu přiletována ouška;
mincovna: Roma;

II) Nález: stříbrný denár z období římské republiky, L. Calpurnius Piso Frugi, ražený v roce 90 př. n. l.; na minci byla po nálezu přiletována ouška;
mincovna: Roma;

III) Nález: stříbrný denár z období římské republiky, P. Clodius M. F., ražený v roce 42 př. n. l.; na minci byla po nálezu přiletována ouška;
mincovna: Roma;

IV) Nález: rozlomený stříbrný denár (dochované 2 fragmenty) císaře Augusta, ražený v letech 27 př. n. l. – 14 n. l.

V) Nález: stříbrný denár císaře Vespasiana, ražený v letech 72–73;
mincovna: Roma;

VI) Nález: bronzový, stříbrem plátovaný denár-suberát císaře Domitiana, ražený v roce 88;
mincovna: Roma;

VII) Nález: bronzový quadrans císaře Trajana, ražený v letech 98–117;
mincovna: Roma;

VIII) Nález: stříbrný denár císaře Hadriana, ražený v letech 134–138; na minci byla po nálezu přiletována ouška;
mincovna: Roma;

IX) Nález: zlomek (půlka) stříbrného denáru císaře Antonina Pia, ražený v letech 153–154;
mincovna: Roma;

X) Nález: bronzová mince nejspíše císaře Antonina Pia, ražená v letech 138–161;
mincovna: neurčená kolonie;

XI) Nález: stříbrný dupondius či as císaře Antonina Pia pro: Faustinu senior, ražený v letech 141–161;
mincovna: Roma;

XII) Nález: stříbrný dupondius císaře Lucia Vera, ražený v roce 166;
mincovna: Roma;

XIII) Nález: bronzová mince císaře Commoda, ražená v letech 180–192;
mincovna: Philippopolis (Thracia);

XIV) Nález: bronzový, možná postříbřený denár-suberát císaře Septimia Severa, ražený v letech 201–210;
mincovna: Roma;

XV) Nález: stříbrný denár císaře Alexandra Severa, ražený v roce 226;
mincovna: Roma;

XVI) Nález: stříbrný denár císaře Alexandra Severa, ražený v roce 231;
mincovna: Roma;

XVII) Nález: bronzová mince císaře Alexandra Severa, ražená v letech 222–235;
mincovna: Nicaea (Bithynia);

XVIII) Nález: bronzová mince císaře Gordiana III. Pia, ražený v letech 238–244;
mincovna: Cius (Bithynia);

- XIX) Nález:** stříbrný antoninian císaře Hostiliana, ražený v roce 251;
mincovna: Antiochia;
- XX) Nález:** stříbrný antoninian císaře TrajanaDecia, ražený v letech 249–251;
mincovna: Roma;
- XXI) Nález:** stříbrný antoninian císaře Treboniana Galla, ražený v letech 251–253; na minci byla po nálezů přiletována ouška;
mincovna: Roma;
- XXII) Nález:** stříbrný antoninian císaře Volusiana, ražený v letech 251–253; dva spojené otvory;
mincovna: Viminacium;
- XXIII) Nález:** stříbrný antoninian císaře Valeriana I., ražený v letech 253–260; na minci byla po nálezů přiletována ouška;
mincovna: Viminacium;
- XXIV) Nález:** 3 ks, bronzový antoninian císaře Galliena, ražený v letech 260–268;
mincovna: Roma;
- XXV) Nález:** 2 ks, bronzový antoninian císaře Galliena, ražený v letech 253–268;
- XXVI) Nález:** stříbrný antoninian císaře Galliena pro: Saloninu, ražený nejspíše v letech 267–268; na minci byla po nálezů přiletována ouška;
mincovna: nejspíše Siscia;
- XXVII) Nález:** stříbrný antoninian císaře Proba (gallské císařství), ražený v letech 259–268;
mincovna: mincovna I;
- XXVIII) Nález:** 2 ks, bronzový antoninian císaře Claudia II. Gothica, ražený v letech 268–270;
mincovna: Roma;
- XXIX) Nález:** bronzový antoninian císaře Claudia II. Gothica, ražený v letech 268–270;
mincovna: nejspíše Siscia;
- XXX) Nález:** bronzový antoninian císaře Aureliana, ražený v letech 270–275;
mincovna: Siscia;
- XXXI) Nález:** bronzový antoninian císaře Floriana, ražený v roce 276;
mincovna: Cyzicus;
- XXXII) Nález:** bronzový antoninian císaře Proba, ražený v letech 276–282;
mincovna: Ticinum
- XXXIII) Nález:** bronzový antoninian nejspíše císaře Cara, ražený v letech 282–283;
- XXXIV) Nález:** bronzový antoninian císaře Carina, ražený v letech 283–285;
mincovna: Ticinum;
- XXXV) Nález:** bronzový antoninian císaře Diocletiana, ražený v letech 284–293; dířka u okraje;
- XXXVI) Nález:** bronzový follis císaře Maximina II. Dazy, ražený nejspíše v roce 312;
mincovna: Nicomedia;
- XXXVII) Nález:** bronzový redukovaný follis císaře Licinia I., ražený v letech 317–320;
mincovna: Nicomedia;
- XXXVIII) Nález:** bronzový redukovaný follis císaře Licinia II. (jako Caesar), ražený v letech 321–324;
mincovna: Heraclea;
- XXXIX) Nález:** bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v letech 324–325;
mincovna: Siscia;
- XL) Nález:** bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v letech 328–329;
mincovna: Siscia;
- XLI) Nález:** bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v letech 325–326;
mincovna: Alexandria;
- XLII) Nález:** bronzový redukovaný follis císaře Constantina I. pro: Helenu, ražený v letech 328–329;
mincovna: Siscia;

- XLIII) Nález:** bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., Constantina II. (jako Caesar) nebo Constantia II. (jako Caesar), ražený okolo roku 325;
- XLIV) Nález:** bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., Constantina II., Constantia II. Nebo Constanse, ražený okolo roku 337;
- XLV) Nález:** bronzový redukovaný follis anonymní tzv. městské ražby (typ Constantinopolis), ražený v letech 336–337;
mincovna: Heraclea;
- XLVI) Nález:** bronzový redukovaný follis anonymní tzv. městské ražby (typ Constantinopolis), ražený v letech 330–350;
- XLVII) Nález:** bronzová mince nejspíše císaře Constantina II., ražená v letech 337–340;
- XLVIII) Nález:** 4 ks, bronzová mince císaře Constanse, ražená v letech 337–340;
- XLIX) Nález:** bronzový redukovaný follis císaře Constantia II. (jako Caesar), ražený v letech 330–333;
mincovna: Siscia;
- L) Nález:** 2 ks, bronzová mince císaře Constantia II., nebo Constanse, ražená v letech 337–340;
- LI) Nález:** bronzová mince císaře Constantia II., nebo Constanse, ražená v letech 347–348;
- LII) Nález:** bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 350–355;
mincovna: Thessalonica;
- LIII) Nález:** bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 351–355;
mincovna: Sirmium;
- LIV) Nález:** bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 351–355;
mincovna: Alexandria;
- LV) Nález:** 2 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 351–355;
mincovna: Constantinopolis;
- LVI) Nález:** bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 351–355;
mincovna: Heraclea;
- LVII) Nález:** bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 351–355;
mincovna: Nicomedia;
- LVIII) Nález:** 3 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 355–361;
mincovna: Sirmium;
- LIX) Nález:** bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 355–361;
mincovna: Siscia;
- LX) Nález:** 3 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 350–361;
- LXI) Nález:** bronzová mince³⁷ nejspíše císaře Constantia II., ražená v letech 350–361;
- LXII) Nález:** 5 ks, bronzová mince císaře Constantia Galla (jako Caesar), ražená v letech 351–354;
mincovna: Constantinopolis;
- LXIII) Nález:** 3 ks, bronzová mince císaře Constantia Galla (jako Caesar), ražená v letech 351–354;
mincovna: Nicomedia;
- LXIV) Nález:** 5 ks, bronzová mince císaře Constantia Galla (jako Caesar), ražená v letech 351–354;
mincovna: Sirmium;
- LXV) Nález:** 5 ks, bronzová mince císaře Constantia Galla (jako Caesar), ražená v letech 351–354;
mincovna: Siscia;
- LXVI) Nález:** 6 ks, bronzová mince císaře Constantia Galla (jako Caesar), ražená v letech 351–354;
- LXVII) Nález:** bronzová mince císaře Constantia Galla (jako Caesar), ražená v letech 352–354;
mincovna: Aquileia;

³⁷ Může se jednat i o dobovou napodobeninu (*Militký 2010a, 173*).

- LXVIII) Nález:** bronzová mince císaře Juliana II. (jako Caesar), ražená v letech 355–361;
 mincovna: Constantinopolis;
- LXIX) Nález:** bronzová mince císaře Juliana II. (jako Caesar), ražená v letech 355–361;
 mincovna: Cyzicus;
- LXX) Nález:** bronzová mince císaře Juliana II. (jako Caesar), ražená v letech 355–361;
 mincovna: Nicomedia;
- LXXI) Nález:** 4 ks, bronzová mince císaře Juliana II. (jako Caesar), ražená v letech 355–361;
 mincovna: Sirmium;
- LXXII) Nález:** bronzová mince císaře Juliana II. (jako Caesar), ražená v letech 355–361;
- LXXIII) Nález:** bronzová mince nejspíše císaře Juliana II. (jako Caesar), ražená v letech 355–361;
- LXXIV) Nález:** bronzová mince císaře Juliana II., ražená v letech 361–363;
 mincovna: Siscia;
- LXXV) Nález:** 3 ks, bronzová mince císaře Valentiniana I., ražená v letech 367–375;
 mincovna: Siscia;
- LXXVI) Nález:** bronzová mince císaře Valentiniana I., ražená v letech 367–375; s otvory;
 mincovna: Siscia;
- LXXVII) Nález:** bronzová mince císaře Valentiniana I., ražená v letech 365–375;
- LXXVIII) Nález:** 2 ks, bronzová mince císaře Valense, ražená v letech 364–367;
 mincovna: Nicomedia;
- LXXIX) Nález:** 2 ks, bronzová mince císaře Valense, ražená v letech 364–367;
 mincovna: Siscia;
- LXXX) Nález:** 3 ks, bronzová mince císaře Valense, ražená v letech 364–367;
 mincovna: Thessalonica;
- LXXXI) Nález:** 2 ks, bronzová mince císaře Valense, ražená v letech 367–375;
 mincovna: Siscia;
- LXXXII) Nález:** bronzová mince císaře Valense, ražená v letech 364–378;
- LXXXIII) Nález:** bronzová mince císaře Gratiana, ražená v letech 367–375;
 mincovna: Thessalonica;
- LXXXIV) Nález:** bronzová mince císaře Gratiana, ražená v letech 378–383;
 mincovna: Arelate;
- LXXXV) Nález:** bronzová mince císaře Gratiana, ražená v letech 378–383;
 mincovna: Cyzicus;
- LXXXVI) Nález:** bronzová mince císaře Arcadia, ražená v letech 388–395;
- LXXXVII) Nález:** bronzová mince císaře Arcadia, ražená v letech 392–395;
 mincovna: Heraclea;
- LXXXVIII) Nález:** bronzová mince císaře Arcadia, ražená v letech 401–403;
 mincovna: Nicomedia;
- LXXXIX) Nález:** bronzová mince císaře Honoria, ražená v letech 392–395;
 mincovna: Heraclea;
- XC) Nález:** bronzová mince císaře Honoria, ražená v letech 395–401;
 mincovna: Cyzicus;
- Datace:** nejdříve po roce 401–403 (D1);
- Uložení:** Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 9.245/1–132;
- Literatura:** Štolba 1930, 19–22; Preidel 1930a, 339–340; týž 1930b, 184; Dvořák 1936, 97, 136; Pochitonov 1955, 185–187, č. 731; TIR 1986, 187, č. C 188; Droberjar 2002, 311 (Starý Kolín); Militký 2010a, 161–181, č. 178; týž 2010c, Pl. 24:178/1–3, 5–20, Pl. 25–28, 29:178/127–132; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 340 (Starý Kolín 2).
- B) Širší nálezový kontext:** ojedinělý nález;
- Nálezové okolnosti:** v roce 1917 vyoran na poli v poloze Na Baště (Na Baštách);

Nález: bronzová mince císaře Arcadia, ražená v letech 404–406;
mincovna: Heraclea;
Datace: nejdříve po roce 404–406 (D1);
Uložení: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 9.244;
Literatura: Štolba 1930, 19; Dvořák 1936, 96, 136; Pochitonov 1955, 185, č. 727; TIR 1986, 187, č. C 188; Militký 2010a, 184, č. 179e; týž 2010c, Pl. 29:179e;
Tab. 29:11.

C) Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;
Nálezové okolnosti: před rokem 1936 v neznámé poloze;
Nález: mince císaře Diocletiana, ražená v letech 284–305;
Datace: nejdříve po roce 284–305 (C3);
Uložení: dnes neznámá;
Literatura: Dvořák 1936, 98; Pochitonov 1955, 159, č. 596; Militký 2010a, 184, č. 181.

46. Veltruby (okr. Kolín, Středočeský kraj)
Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;
Nálezové okolnosti: v roce 1925 na poli v poloze Za školou;
Nález: bronzový follis císaře MaximianaHerculia, ražený nejspíše v letech 295–296;
mincovna: Cyzicus;
Datace: nejdříve po roce 295–296³⁸ (C3);
Uložení: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 9.240;
Literatura: Štolba 1930, 18; Preidel 1930a, 358; týž 1930b, 266; Dvořák 1936, 96, 151; Pochitonov 1955, 159–160, č. 600; Militký 2010a, 189, č. 191; týž 2010c, Pl. 30:191;
Tab. 29:12.

47. Vrbčany (okr. Kolín, Středočeský kraj)
Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;
Nálezové okolnosti: v květnu 1935 nález učinil pan Tuček při úpravě meze na svém poli;
Nález: zlatý solidus císaře Valentiniana III., ražený nejspíše v letech 426–430;
mincovna: Ravenna;
Datace: nejdříve po roce 426–430(D2);
Uložení: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 9.248 (př. č. 34/1996);
Literatura: Dvořák 1936, 99, 152; Pochitonov 1955, 188, č. 739; TIR 1986, 195, č. C 142; Militký 2000a, 131, č. C 16; týž 2004, 516, tab. 5:B31, fototab. 1:15; týž 2010a, 189–190, č. 193; týž 2010c, Pl. 30:193.

48. Zásmuky (okr. Kolín, Středočeský kraj)
Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;
Nálezové okolnosti: před rokem 1936 v neznámé poloze;
Nález: bronzový redukovaný follis tzv. městské ražby (typ Urbs Roma), ražený v letech 330–346;
Datace: nejdříve po roce 330–346 (C3);
Uložení: dnes neznámá;
Literatura: Dvořák 1936, 99, 152; Pochitonov 1955, 170, č. 661; Militký 2010a, 191, č. 196.

49. Čáslav (okr. Kutná Hora, Středočeský kraj)
A) Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;
Nálezové okolnosti: před rokem 1897 za nádražím;
Nález: bronzový redukovaný follis císaře Maximina II. Dazy, ražený v letech 309–311;
Datace: nejdříve po roce 309–311 (C3);
Uložení: Městské muzeum a knihovna Čáslav, inv. č. M1/3-c;

³⁸ Pravděpodobně někdy kolem přelomu 3. a 4. století, spíše o něco málo později.

Literatura: Schránil 1916, 137; Preidel 1930a, 359; týž 1930b, 192, č. I; Pochitonov 1955, 162, č. 612; TIR 1986, 136, č. C 197; Militký 2010a, 193, č. 200b; týž 2010c, Pl. 30:200b.

B) Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1895 v cihelně pana Skřivánka v poloze naproti Hrádku;

Nález: bronzová mince císaře Juliana II., ražená v letech 355–363;

Datace: nejdříve po roce 355–363 (C3);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Schránil 1916, 138; Preidel 1930a, 362; týž 1930b, 191; Pochitonov 1955, 175, č. 689; Militký 2010a, 195, č. 203.

50. Kutná Hora-okolí (okr. Kutná Hora, Středočeský kraj)

Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1866 na úpatí kopce, v poloze „V sklenářovým dole“;

Nález: bronzová mince císaře Constantina I., ražená v letech 306–337;

Datace: nejdříve po roce 306–337 (C3);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Schránil 1916, 137; Preidel 1930a, 359; týž 1930b, 216, č. II; Pochitonov 1955, 164, č. 629; TIR 1986, 157, č. C 194; Sklenář 1992, 116, č. 342/7 Militký 2010a, 198–199, č. 212.

51. Třebešice (okr. Kutná Hora, Středočeský kraj)

Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1938 v neznámé poloze;

Nález: bronzová mince císaře Constantina II., ražená v letech 317–340;

Datace: nejdříve po roce 317–340 (C3);

Uložení: Regionální muzeum v Kolíně;

Literatura: Militký 2010a, 204, č. 227.

52. Žleby (okr. Kutná Hora, Středočeský kraj)

A) Širší náleзовý kontext: depot³⁹;

Nálezové okolnosti: před rokem 1889 na hrázi rybníka poblíž obce;

I) Nález: bronzový antoninian císaře Galliena, ražený v letech 260–268;

mincovna: Roma;

II) Nález: bronzový follis císaře Constantia I. (jako Caesar), ražený v roce 295;

mincovna: Siscia;

Datace: nejdříve po roce 295, spíše 1. polovina 4. století (C3);

Uložení: Městské muzeum a knihovna Čáslav, inv. č. M1/19-c–20-c;

Literatura: Píč 1890–1892c, 595; týž 1905, 163; Hellich 1916, 8; Schránil 1916, 136–137; Preidel 1930a, 338; týž 1930b, 272–273; Pochitonov 1955, 153, č. 563 a 160, č. 602; TIR 1986, 202, č. C 200; Militký 2010a, 206–207, č. 233; týž 2010c, Pl. 32:233/1–2.

B) Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález⁴⁰;

Nálezové okolnosti: před rokem 1883 v neznámé poloze, muzeu v Čáslavi ji daroval řídící učitel Josef Kratochvíl;

Nález: bronzová mince císaře Constantina I., ražená v letech 306–337;

Datace: nejdříve po roce 306–337 (C3);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Píč 1890–1892c, 595; týž 1905, 163; Hellich 1916, 8; Schránil 1916, 137; Preidel 1930a, 338; týž 1930b, 272; Pochitonov 1955, 166, č. 640; Militký 2010a, 207, č. 234.

³⁹ Mincí bylo zřejmě více (*Militký 2010a, 206*).

⁴⁰ Původně měla být tato mince součástí většího náleзовého celku (*Militký 2010a, 207*).

C) Širší nálezový kontext: depot⁴¹;

Nálezové okolnosti: před rokem 1958 v neznámé poloze, možná na hrázi rybníka;

I) Nález: bronzový redukovaný antoninian císaře Galliena, ražený v letech 253–268;

II) Nález: bronzový antoninian císaře Claudia II. Gothica, ražený v letech 268–270;
mincovna: Roma;

III) Nález: 2 ks, bronzový redukovaný antoninian císaře Aureliana pro: Claudia II. Gothica, ražený v letech 270–275;

mincovna: Roma;

IV) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Licinia I., ražený v letech 308–324;

mincovna: Siscia;

V) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v roce 337;

mincovna: Siscia;

VI) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina II. (jako Caesar), ražený v letech 331, 333–334;

mincovna: Cyzicus;

VII) Nález: bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 347–348;

mincovna: Thessalonica;

VIII) Nález: bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 355–361;

mincovna: Cyzicus;

IX) Nález: bronzová mince císaře Juliana II. (jako Caesar), ražená v letech 355–360;

X) Nález: bronzová mince císaře Valentiniana I., ražená v letech 364–367 či 367–375;

mincovna: Cyzicus;

XI) Nález: bronzová mince císaře Valentiniana I., ražená v letech 364–375;

XII) Nález: bronzová mince císaře Valense, ražená v letech 364–378;

mincovna: Siscia;

XIII) Nález: bronzová mince císaře Valense, ražená v letech 364–378;

mincovna: Thessalonica;

XIV) Nález: 3 ks, bronzová mince císaře Valense, ražená v letech 364–378;

XV) Nález: bronzová mince císaře Gratiana, ražená v letech 367–375;

mincovna: Siscia;

XVI) Nález: bronzová mince císaře Gratiana, ražená v letech 367–387;

Datace: nejdříve po roce 367–387 (C3 – C3/D1);

Uložení: Městské muzeum a knihovna Čáslav, inv. č. M1/2.572–2.590;

Literatura: Militký 2010a, 207–210, č. 235; týž 2010c, Pl. 32:235/1–16, Pl. 33:235/17–19.

53. Brozánky (okr. Mělník, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: hromadný nález?⁴²;

Nálezové okolnosti: před rokem 1916 v neznámé poloze;

I) Nález: stříbrný denár císaře Traiana, ražený v letech 112–117;

mincovna: Roma;

II) Nález: billonový antoninian císaře Galliena, ražený v letech 260–268;

mincovna: Roma;

III) Nález: bronzová mince císaře Valentiniana II., ražená v letech 384–387;

mincovna: Siscia;

Datace: nejdříve po roce 384–387 (C3/D1);

Uložení: Národní muzeum v Praze, inv. č. H1-27.349, 27.353–27.354;

Literatura: Schránil 1916, 131, 136, 138; Preidel 1930a, 346, 357, 363; týž 1930b, 189;

TIR 1986, 148, č. C 109; Militký 2010a, 211–212, č. 237; týž 2010c, Pl. 33:237/1–3; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 65–66 (Brozánky);

Tab. 29:13–15.

⁴¹ Možná má souvislost s předchozím depotem A (Militký 2010a, 207).

⁴² Není jisté, zda se mince našly ve stejném kontextu (Militký 2010a, 211).

54. Mělník-okolí (okr. Mělník, Středočeský kraj)

Širší náleзовý kontext: hromadný nález⁴³;

Nálezové okolnosti: nejspíše ve 2. polovině 19. století v neznámé poloze;

I) Nález: bronzový as císaře Philippa I., ražený v letech 244–249;

mincovna: Roma;

II) Nález: bronzová mince tzv. městské ražby (typ Urbs Roma), ražená v letech 334–335;

mincovna: Siscia;

Datace: nejdříve po roce 334–335 (C3);

Uložení: Národní muzeum v Praze, inv. č. H1-27.350–27.351;

Literatura: Pochitonov 1955, 179, č. 704⁴⁴; TIR 1986, 164, č. C 110; Militký 2010a, 213, č. 241; týž 2010c, Pl. 33:241/1–2; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 214–215 (Mělník-okolí).

55. Mladá Boleslav (okr. Mladá Boleslav, Středočeský kraj)

Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1905 na zahradě restaurace „Flakovky“ na dnešní třídě T. G. Masaryka;

Nález: mince císaře Diocletiana, ražená v letech 284–305;

Datace: nejdříve po roce 284–305 (C3);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Pochitonov 1955, 159, č. 597; Waldhauser – Košnar 1997, 133, č. 3; Waldhauser 2009, 98, č. 120; Militký 2010a, 217, č. 251.

56. Zdětín (okr. Mladá Boleslav, Středočeský kraj)

Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1932 na západním okraji obce;

Nález: bronzový redukovaný follis anonymní, tzv. městské ražby (typ Urbs Roma), ražený v letech 330–346;

mincovna: Siscia;

Datace: nejdříve po roce 330–346 (C3);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Pochitonov 1955, 96, č. 248; TIR 1986, 201, č. C 135; Waldhauser – Košnar 1997, 147–148, č. 1; Militký 2010a, 218–219, č. 254.

57. Kluk (okr. Nymburk, Středočeský kraj)

Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1836 v neznámé poloze;

Nález: mince císaře Diocletiana, ražená v letech 284–305;

Datace: nejdříve po roce 284–305 (C3);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Hellich 1914, 208; týž 1916, 10, 14; Schránil 1916, 137; Preidel 1930a, 358; týž 1930b, 212; Pochitonov 1955, 159, č. 598; Sklenář 1992, 97, č. 286/1; Militký 2010a, 231, č. 264.

58. Křinec (okr. Nymburk, Středočeský kraj)

Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález, případně sídlištní;

Nálezové okolnosti: kolem roku 1891 za špitálským mostem;

Nález: mince císaře Constantia II., ražená v letech 324–361;

Datace: nejdříve po roce 324–361 (C3);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Píč 1890–1892c, 595; Hellich 1916, 10; Schránil 1916, 137; Preidel 1930a, 361; týž 1930b, 215; Pochitonov 1955, 173, č. 681; Militký 2010a, 233, č. 268.

⁴³ Není jisté, zda se mince našly ve stejném kontextu (*Militký 2010a, 213*).

⁴⁴ Určeno jako ražby císařů Antonina Pia a Valense.

59. Libice nad Cidlinou (okr. Nymburk, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1916 na poli mezi raně středověkého hradiště a Choťánky;

Nález: bronzová mince císaře Valentiniana I., ražená v letech 364–375;
mincovna: Siscia;

Datace: nejdříve po roce 364–375 (C3);

Uložení: Polabské muzeum v Poděbradech?;

Literatura: Hellich 1914, 208; týž 1916, 10, 14; Schráníl 1916, 138; Preidel 1930a, 362; týž 1930b, 220; Pochitonov 1955, 177, č. 698; TIR 1986, 160, č. C 182; Militký 2010a, 234, č. 272.

60. Lysá nad Labem (okr. Nymburk, Středočeský kraj)

A) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález⁴⁵;

Nálezové okolnosti: před rokem 1916 v neznámé poloze;

Nález: nejspíše bronzový follis císaře Galeria, ražený v letech 293–311;

Datace: nejdříve po roce 293–311 (C3) ;

Uložení: Národní muzeum Praha, buď H1-18.648 nebo 18.649;

Literatura: Schráníl 1916, 137; Preidel 1930a, 350, 359 (zde rozdvojení nálezu), týž 1930b, 223; Pochitonov 1955, 161, č. 609 a 204, č. 828; TIR 1986, 162, č. C 136; Militký 2010a, 236, č. 277.

B) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1916 v neznámé poloze;

Nález: bronzová mince císaře Constantina II., ražená v letech 317–340;

Datace: nejdříve po roce 317–340 (C3);

Uložení: Národní muzeum Praha, buď H1-18.648 nebo 18.649;

Literatura: Schráníl 1916, 137; Preidel 1930a, 361; týž 1930b, 223; Pochitonov 1955, 169, č. 656 a 204, č. 828; TIR 1986, 162, č. C 136; Militký 2010a, 236, č. 278.

61. Odřepsy (okr. Nymburk, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1879 výzkum J. Hellicha v poloze Lánská strouha, u váhy na řepu poděbradského cukrovaru na poli pana Rohlíčka;

Označení objektu/blížeší kontext: sídliště doby římské;

Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v letech 318–319;
mincovna: Treveri;

Datace: nejdříve po roce 318–319 (C3);

Uložení: Polabské muzeum v Poděbradech?;

Literatura: Hellich 1890–1892, 678; Píč 1890–1892c, 595; Hellich 1916, 10; Schráníl 1916, 137; Hellich 1919, 90; Preidel 1930a, 359; týž 1930b, 234, č. II; Pochitonov 1955, 167, č. 642; TIR 1986, 171, č. C 168; Militký 2010a, 241–242, č. 290.

62. Poděbrady-okolí (okr. Nymburk, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělé nálezy;

Nálezové okolnosti: před rokem 1916 nejspíše z různých míst;

I) Nález: bronzová mince císaře Constanse, ražená v letech 337–350;

II) Nález: redukovaný follis císaře Constantia II. (nejspíše jako Caesar), ražený před rokem 337;

III) Nález: bronzová mince císaře Valense, ražená v letech 364–378;

Datace: nejdříve po roce I) 337–350, II) 336 a III) 364–378 (vše C3);

Uložení: Polabské muzeum v Poděbradech?;

⁴⁵ Mince A) a B) by mohly pocházet z jednoho nálezového celku (*Militký 2010a, 236*).

Literatura: Hellich 1916, 10, 15–16; Schráníl 1916, 137–138; Preidel 1930a, 361, 362; týž 1930b, 240; Pochitonov 1955, 181, č. 710; TIR 1986, 175, č. C 167 Militký 2010a, 247, č. 300.

63. Rožďalovice (okr. Nymburk, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1892 poblíž obce;

Nález: bronzová mince císaře Constantia I., ražená v letech 306–337;

Datace: nejdříve po roce 306–337 (C3);

Uložení: dnes nezvěstná;

Literatura: Píč 1890–1892c, 595; týž 1905, 163; Schráníl 1916, 137; Preidel 1930a, 360; týž 1930b, 248; Pochitonov 1955, 165, č. 631; Militký 2010a, 251, č. 306.

64. Sadská (okr. Nymburk, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: hromadný nález?⁴⁶,

Nálezové okolnosti: před rokem 1893 během orby;

I) Nález: bronzový antoninian císaře Claudia II. Gothica, ražený v letech 268–270;
mincovna: Mediolanum;

II) Nález: bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 337–340;
mincovna: Cyzicus;

III) Nález: 2 ks, bronzová mince císaře Valense, ražená v letech 364–367;
mincovna: Siscia;

Datace: nejdříve po roce 364–367 (C3);

Uložení: Národní muzeum v Praze, inv. č. H5-27.097, 27.102 a 27.105;

Literatura: Píč 1905, 163–164; Hellich 1914, 208; týž 1916, 10, 16–17; Schráníl 1916, 136–138; Preidel 1930a, 357, 360, 361, 363; týž 1930b, 250–251; Pochitonov 1955, 180, č. 708 a 204, č. 829; TIR 1986, 182–183, č. C 145; Militký 2010a, 253–254, č. 313; týž 2010c, Pl. 36:313/1–3; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 318 (Sadská);

Tab. 30:1–3.

65. Třebestovice (okr. Nymburk, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 2003 během průzkumu detektorem kovů na poli severozápadně od Třebestovic;

Označení objektu/blížeší kontext: sídliště ze starší doby římské;

Nález: bronzový follis císaře Constantia I. (jako Caesar), ražený v letech 300–301;
mincovna: Roma;

Datace: nejdříve po roce 300–301 (C3);

Uložení: soukromá sbírka;

Literatura: Militký 2010a, 256–257, 320/4; týž 2010c, Pl. 37:320/4.

66. Petrovice (okr. Příbram, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1943 v okolí obce;

Nález: bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 355–361;
mincovna: Sirmium;

Datace: nejdříve po roce 355–361 (C3);

Uložení: Národní muzeum v Praze, inv. č. H5-27.254 (př. č. H5-18/1945);

Literatura: Dubský 1949, 496; Pochitonov 1955, 171, č. 666; Militký 1995, 47, č. 46; Militký 2010a, 255, č. 357; týž 2010c, Pl. 38:357.

67. Zalužany (okr. Příbram, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělé nálezy;

⁴⁶ Nejisté, zda mince tvořily jeden nálezový celek (Militký 2010a, 218).

Nálezové okolnosti: v roce 2002 při povrchovém průzkumu detektorem kovů v poloze V Loučkách, U Trhovice a Nad Vobůry (p. p. č. 310/1);

Označení objektu/blížeší kontext: sídliště ze starší doby římské;

I) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v letech 335–336;
mincovna: Thessalonica;

II) Nález: bronzová mince (možná follis) neurčeného panovníka, ražená ve 4. století;

Datace: nejdříve po roce 335–336 a II) ve 4. století (vše C3);

Uložení: soukromá sbírka;

Literatura: Militký 2010a, 279–280/8–9; týž 2010c, Pl. 38:363b/8–9.

68. Chrudim (okr. Chrudim, Pardubický kraj)

A) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1920 v domě č. 198/II;

Nález: bronzová mince císaře Constance, ražená v letech 347–348;
mincovna: Siscia;

Datace: nejdříve po roce 347–348 (C3);

Uložení: Regionální muzeum v Chrudimi, inv. č. 7.339;

Literatura: Pochitonov 1955, 167, č. 645; Militký 2010b, 9, č. 380; týž 2010c, Pl. 39:380.

B) Širší nálezový kontext: hromadný nález⁴⁷;

Nálezové okolnosti: před rokem 1955 v neznámé poloze;

Nález: neznámý počet kusů mincí císaře Licinia I., ražených v letech 308–324 a císaře Constantia II., ražených v letech 324–361;

Datace: nejspíše nejdříve po roce 324–361 (C3);

Uložení: dnes neznámé;

Literatura: Pochitonov 1955, 173, č. 677; TIR 1986, 139, č. C 218; Militký 2010b, 9–10, č. 383.

69. Topol (okr. Chrudim, Pardubický kraj)

Širší nálezový kontext: hromadný nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1912 během usazování kamenného kříže;

I) Nález: bronzová mince císaře Constantina II., ražená v letech 317–340;

II) Nález: bronzová mince císaře Constance, ražená v letech 333–350;

Datace: nejdříve po roce 333–350 (C3);

Uložení: dnes neznámé;

Literatura: Preidel 1930a, 361; týž 1930b, 261; Militký 2010b, 13, č. 392; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 369 (Topol).

70. Holice (okr. Pardubice, Pardubický kraj)

Širší nálezový kontext: hromadný nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1943 při přerývání zahrady č. p. 236 nalezl Karel Mandys;

I) Nález: bronzový antoninianská císařka Claudia II. Gothica, ražený v letech 268–270;
mincovna: Mediolanum;

II) Nález: redukovaný follis nejspíše císaře Constantina II., ražený nejspíše před rokem 337;

mincovna: nejspíše Constantinopolis;

III) Nález: bronzová mince císařka Valentiniana I., ražená v letech 364–375;

IV) Nález: bronzová mince nejspíše císaře Valense, ražená v letech 364–378;

Datace: nejdříve po roce 364–378 (C3);

Uložení: dnes neznámé;

Literatura: TIR 1986, 147, č. C 215; Militký 2010b, 17, č. 400; týž 2010c, Pl. 39:400/1.

⁴⁷ Údajně se mělo jednat o 4 mince, číslo ani to, zda všechny mince pocházejí z jednoho nálezového celku, není jisté (Militký 2010b, 9–10).

71. Opatovice nad Labem⁴⁸ (okr. Pardubice, Pardubický kraj)

Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1919 v základech Morávka mlýna, možná během archeologického výzkumu⁴⁹;

Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v letech 313–314;
mincovna: Ticinum;

Datace: nejdříve po roce 313–314 (C3);

Uložení: Východočeské muzeum v Hradci Králové, inv. č. N 2.978;

Literatura: Preidel 1930b, 234; Militký 2010b, 19, č. 404; týž 2010c, Pl. 40:404;

Tab. 29:16.

72. Pardubice (okr. Pardubice, Pardubický kraj)

Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1926 v neznámé poloze;

Nález: bronzová mince císaře Constantina I., ražená v letech 306–337;

Datace: nejdříve po roce 306–337 (C3);

Uložení: Východočeské muzeum v Hradci Králové;

Literatura: Pochitonov 1955, 165, č. 634; Militký 2010b, 19, č. 405.

73. Pardubice-okolí (okr. Pardubice, Pardubický kraj)

Širší náleзовý kontext: depot;

Nálezové okolnosti: před rokem 1947 v neznámé poloze;

I) Nález: bronzová mince neurčeného panovníka;

mincovna: řecká kolonie;

II) Nález: bronzový sestercius císaře Antonina Pia pro: Faustinu senior, ražený v letech 138–161;

III) Nález: bronzový dupondius císaře Marca Aurelia, ražený v letech 161–180;

IV) Nález: bronzový antoninian císaře Diocletiana, ražený v letech 284–305;

V) Nález: bronzový antoninian císaře Carina, ražený v letech 283–285;

VI) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Maximina II. Dazy, ražený v letech 309–313;

VII) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Licinia I., ražený v letech 308–324;

mincovna: Siscia;

VIII) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantia II. (jako Caesar), ražený v letech 324–337;

mincovna: Antiochia;

IX) Nález: bronzová mince císaře Gratiana, ražená v letech 367–383;

X) Nález: bronzová mince císaře Arcadia, ražená v letech 383–395;

XI) Nález: bronzová mince z období římského císařství;

Datace: nejdříve po roce 383–395 (C3/D1);

Uložení: dnes neznámé;

Literatura: Pochitonov 1955, 184, č. 725; Militký 2010b, 19–20, č. 406; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 245 (Pardubice-okolí).

74. Hradec Králové (okr. Hradec Králové, Královéhradecký kraj)

A) Širší náleзовý kontext: depot⁵⁰;

Nálezové okolnosti: v roce 1910 během stavby domu pana Morávka, nejspíše parc. č. 4 v bloku X v poloze pod „Střelnicí“;

I) Nález: bronzová mince císaře Caracally, ražená v letech 198–217;

mincovna: Stobi (Makedonie);

⁴⁸ V literatuře také jako Opatovice.

⁴⁹ Jen podle TIR 1986(172, č. C 214).

⁵⁰ Část nálezů možná náleží do jiného nálezového kontextu na základě analýz patiny (Militký 2010b, 39).

- II) Nález:** bronzový denár-suberát císaře Elagabala pro: Julii Soemias, ražený v letech „218–222“;
mincovna: „Roma“;
- III) Nález:** postříbřený antoninian-suberát císaře Gordiana III. Pia, ražený v letech „238–244“;
mincovna: „Roma“;
- IV) Nález:** 2 ks, bronzový antoninian císaře Galliena, ražený v letech 253–268;
- V) Nález:** 2 ks, bronzový antoninian císaře Claudia II. Gothica, ražený v letech 268–270;
mincovna: Roma;
- VI) Nález:** bronzový antoninian císaře Aureliana pro: Claudia II. Gothica, ražený v letech 270–275;
mincovna: Roma;
- VII) Nález:** bronzová mince císaře Constantina I., ražená v letech 335–337;
mincovna: Alexandria;
- VIII) Nález:** bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v letech 307–337;
- IX) Nález:** bronzová mince císaře Constanse, ražená v letech 347–348;
mincovna: Thessalonica;
- X) Nález:** bronzová mince císaře Constanse, ražená v letech 347–348;
- XI) Nález:** bronzový redukovaný follis císaře Constantia II. (jako Caesar), ražený v letech 324–337;
- XII) Nález:** 2 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 355–361;
mincovna: Siscia;
- XIII) Nález:** bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 355–361;
- XIV) Nález:** bronzová mince císaře Valense, ražená v letech 364–367;
mincovna: Thessalonica;
- XV) Nález:** bronzová mince císaře Valense, ražená v letech 364–368;
- XVI) Nález:** bronzová mince buď císaře Valentiniana I., Valense nebo Gratiana, ražená v letech 367–375;
mincovna: Aquileia;
- XVII) Nález:** bronzová mince císaře Valentiniana II., ražená v letech 378–383;
mincovna: Constantinopolis;
- XVIII) Nález:** bronzová mince císaře Arcadia, ražená v letech 388–395;
- XIX) Nález:** 4 ks, bronzová mince neurčitelného panovníka, ražená nejspíše ve 4.–5. století;
- Datace:** nejdříve po roce 388–395 (C3/D1);
- Uložení:** Muzeum východních Čech v Hradci Králové, inv. č. N 3.685–3.709;
- Literatura:** Preidel 1930a, 338; týž 1930b, 213, č. III; Pochitonov 1955, 168, č. 650 a 184, č. 726; Nemeškalová – Šůla 1965, 6–8; TIR 1986, 148–149, č. C 213; Droberjar 2002, 84 (Hradec Králové); Militký 2010b, 30–42, č. 431; týž 2010c, Pl. 44:431/1–16, Pl. 45:431/17–23.

B) Širší nálezový kontext: depot?;

Nálezové okolnosti: během několika let před rokem 1903 dělníkem Václavem Zimou při bourání hradeb na Eliščině nábřeží naproti Grandhotelu, hradeb naproti parku a za Moravským mostem⁵¹;

I) Nález: bronzový sestercius císaře Alexandra Severa, ražený v roce 231;
mincovna: Roma;

II) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina II. (jako Caesar), ražený v letech 317–337;

⁵¹ Nálezy pocházejí z různých míst, našly se tedy nejspíše v druhotných pozicích, které byly vytvořeny při stavbě hradeb v 2. polovině 18. století. Přesto je možné, že mohly být objeveny v nenarušených, jen převrstvených, situacích (Militký 2010b, 42).

- III) Nález:** bronzový redukovaný follis anonymní tzv. městské ražby (typ Constantinopolis), ražený v letech 334–335;
mincovna: Siscia;
- IV) Nález:** bronzový redukovaný follis anonymní tzv. městské ražby (typ Constantinopolis), ražený v roce 337;
mincovna: Roma;
- V) Nález:** bronzová mince císaře Constantia II. pro: Constantina II., ražená v letech 337–340;
mincovna: Constantinopolis;
- VI) Nález:** bronzová mince císaře Constantia II. pro: Constantina II., ražená v letech 337–340;
mincovna: Heraclea;
- VII) Nález:** bronzová mince císaře Constantia II. pro: Constantina II., ražená v letech 337–340;
- VIII) Nález:** bronzová mince císaře Constanse, ražená v letech 347–348;
mincovna: Antiochia;
- IX) Nález:** bronzová mince císaře Constanse, ražená v letech 347–348;
mincovna: Cyzicus;
- X) Nález:** bronzová mince císaře Constanse, ražená v letech 337–340;
mincovna: Treveri;
- XI) Nález:** bronzová mince císaře Constanse, ražená po roce 337;
- XII) Nález:** bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 347–348;
mincovna: Antiochia;
- XIII) Nález:** bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 347–348;
- XIV) Nález:** bronzová mince císaře Valense, ražená v letech 367–375/378;
mincovna: Roma;
- XV) Nález:** bronzová mince císaře Johannese či Theodosia II., ražená v letech 423–425;
mincovna: Roma?;
- Datace:** nejdříve po roce 423–425 (D2);
- Uložení:** Muzeum východních Čech v Hradci Králové, inv. č. N 3.597–3.611;
- Literatura:** Píč 1905, 163; Domečka 1904–1905, 260–261; Schráníl 1916, 135, 137–138; Preidel 1930a, 338–339; týž 1930b, 213, č. II; Pochitonov 1955, 179, č. 705; Nemeškalová – Šůla 1965, 4–6, pozn. 8; Militký 2010b, 42–44, č. 432; týž 2010c, Pl. 45:432/1–15.

C) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: na podzim roku 1903 při hloubení základů přístavby hotelu Bystrica (dříve hotel pana Fränkla, dnes Hotel Okresní dům) na Palackého třídě č. p. 409; v hloubce 5 m v prostoru splavu na zaniklém ramenu Labe;

Osazení objektu/bližší kontext: násyp z 2. poloviny 18. století, svědčící nejspíše o sekundárním uložení;

Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantia II. (jako Caesar), ražený v letech 335–336;

mincovna: Thessalonica;

Datace: nejdříve po roce 335–336 (C3);

Uložení: Muzeum východních Čech v Hradci Králové, inv. č. N 3.596;

Literatura: Domečka 1904–1905, 260; Preidel 1930b, 213, č. I; Pochitonov 1955, 173, č. 680; Militký 2010b, 44–45, č. 433b; týž 2010c, Pl. 45:433b;

Tab. 30:4.

D) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1909 v neznámé poloze, možná u obce Hřibsko⁵²;

⁵² Pod touto lokalitou ji uvádí již *H. Preidel (1930b, 231, 247)*. *E. Pochitonov (1955, 189, č. 740 a 741)* pravděpodobně nález rozdělil na dva celky, které jsou totožné – jeden jako Hradec

Nález: zlatý solidus císaře Valentiniana III., ražený v roce 435;
mincovna: Roma;

Datace: nejdříve po roce 435 (D2);

Uložení: Národní muzeum v Praze, inv. č. H1-235.393 (st. č. 7.497);

Literatura: Schránil 1916, 138; Preidel 1930a, 363; týž 1930b, 213, 247; Pochitonov 1955, 189, č. 741; TIR 1986, 149, č. C 213; Militký 2000a, 131, č. C 17; týž 2004, 516, tab. 5:B32, fototab. 1:17; týž 2010b, 45, č. 434; týž 2010c, Pl. 45:434.

75. Nový Bydžov (okr. Hradec Králové, Královéhradecký kraj)

A) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před nebo na jaře roku 1922 v novobydžovské místní části Medličany na poli pod lesem u Králík, v poloze Na Drahobelci;

Nález: zlatý solidus císaře Theodosia I., ražený v letech 379–383; dobové ouško v horní části mince;

mincovna: Mediolanum;

Datace: nejdříve po roce 379–383 (C3/D1);

Uložení: Národní muzeum v Praze; inv. č. H1-42.629 (př. č. H1-7/1922);

Literatura: Pochitonov 1955, 181, č. 713; Svoboda 1965, tab. LXXXIII:1a–b; TIR 1986, 170, č. C 164; Militký 2000a, 131, č. C 10; týž 2004, 514, tab. 4:B22, fototab. 1:9; týž 2010b, 50–51, č. 449a; týž 2010c, Pl. 46:449a;

Tab. 30:5.

B) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před 6. srpnem 1904 v poloze Na Drahobelci na poli pana J. Kohoutka, obuvníka v Novém Bydžově;

Nález: zlatý solidus císaře Magna Maxima, ražený v letech 383–388;

mincovna: Treveri;

Datace: nejdříve po roce 383–388 (C3/D1);

Uložení: Městské muzeum Nový Bydžov, inv. č. N 1.268 (st. inv. č. 1.190);

Literatura: Schránil 1916, 138; Preidel 1930a, 363; týž 1930b, 231; Pochitonov 1955, 181, č. 714; TIR 1986, 170, č. C 164; Militký 2000a, 131, č. C 11; týž 2004, 514, tab. 4:B23, fototab. 1:10; týž 2010a, 51, č. 449b; týž 2010c, Pl. 46:449b.

76. Plotiště nad Labem (okr. Hradec Králové, Královéhradecký kraj)

Nálezové okolnosti: nalezena M. Trenzem během detektorových průzkumů v letech 2010–2013;

Nález: bronzová mince z období vlád císařů Licinia až Theodosia I., ražená v letech 308–395, s otvorem;

Datace: nejdříve po roce 308–395 (C3 – C3/D1);

Uložení: Muzeum východních Čech v Hradci Králové;

Literatura: Trenz 2013, 106–107, č. 38, Tab. 3:4; nepublikováno.

77. Roudnice⁵³ (okr. Hradec Králové, Královéhradecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1899 poblíž obce;

Nález: zlatý solidus císaře Constantia II., ražený v letech 350–361;

mincovna: Thessalonica;

Datace: nejdříve po roce 350–361 (C3);

Uložení: dnes neznámá;

Králové bez bližší lokalizace a druhý jako Hřibsko. V předkládaném soupisu je použita jen varianta jedné lokality v souladu s nejnovější literaturou (*Militký 2010b, 45*).

⁵³ Někdy bývá zaměňováno s Roudnicí nad Labem (okr. Litoměřice).

Literatura: Preidel 1930a, 361; týž 1930b, 246; Pochitonov 1955, 174, č. 686; TIR 1986, 182, č. C 207; Militký 2000a, 131, č. C 6; týž 2004, 514, tab. 4:B17; týž 2010b, 54, č. 456.

78. Horní Lochov (okr. Jičín, Královéhradecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1924 během kopání základů na blíže nespecifikovaném místě na území obce;

Nález: mince císaře Constantina I. Nebo Constantina II., ražená v letech 306–340;

Datace: nejdříve po roce 306–340 (C3);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Pochitonov 1955, 169, č. 652; Militký 2010b, 58, č. 465.

79. Markvartice (okr. Jičín, Královéhradecký kraj)

Širší nálezový kontext: hromadný nález;

Nálezové okolnosti: nejspíše v letech 1910–1912 během stavebních úprav na návsi v areálu hostince;

I) Nález: billonová tetradrachma císaře Diocletiana, ražená v letech 287–288;
mincovna: Alexandria (Egypt);

II) Nález: bronzový antoninian císaře Claudia II. Gothica, ražený v letech 268–270;
mincovna: Roma;

III) Nález: bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 337–361;

IV) Nález: bronzová mince císaře Valentiniana I., ražená v letech 364–375;

Datace: nejdříve po roce 364–375 (C3);

Uložení: Národní muzeum v Praze;

Literatura: TIR 1986, 163, č. C 159; Waldhauser – Košnar 1997, 132; Militký 2010b, 60–61, č. 473; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 208–209 (Markvartice).

80. Vysoké Veselí (okr. Jičín, Královéhradecký kraj)

Širší nálezový kontext: hromadný nález⁵⁴;

Nálezové okolnosti: před rokem 1904, na polích a loukách severně od obce v trati na Lhotsku;

I) Nález: stříbrný denár císaře Hadriana, ražený v letech 117–138;

II) Nález: nejspíše bronzová mince císaře Juliana II., ražená v letech 355–363;

Datace: nejdříve po roce 355–363 (C3);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Píč 1904–1905, 350; týž 1905, 162, 164; Schránil 1916, 132, 138; Preidel 1930a, 347, 362; týž 1930b, 205–206, č. III; Pochitonov 1955, 174, č. 688; TIR 1986, 197, č. C 161; Militký 2010b, 63, č. 481.

81. Zliv (okr. Jičín, Královéhradecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělé nálezy?⁵⁵;

Nálezové okolnosti: v roce 1926 na polích od Zlivi k Letkovu (jihovýchodně od obce);

I) Nález: bronzová mince císaře Diocletiana, ražená v letech 284–305;

II) Nález: bronzová mince císaře Constanse, ražená v letech 333–350;

Datace: nejdříve po roce I) 284–305 a II) 333–350 (vše C3);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Pochitonov 1955, 170, č. 663; Militký 2010b, 64, č. 483.

⁵⁴J. Militký (2010b, 63) uvádí jako nálezový kontext depot?.

⁵⁵Militký (2010b, 64) sice uvádí, že se nejspíše jedná o depot, nicméně dle citované literatury se autorka tohoto seznamu spíše přiklání k jednotlivým nálezům a ostatní mince, které neodpovídají sledovanému období, zde neuvádí.

82. Jaroměř (okr. Náchod, Královéhradecký kraj)

Širší nálezový kontext: depot⁵⁶;

Nálezové okolnosti: v roce 1932 během výkopu kanalizace na Jakubském předměstí v severovýchodní části města;

I)Nález: bronzová mince císaře Augusta, ražená v letech 27 př. n. l. – 14. n. l.;

II)Nález: bronzová mince císaře Nervy, ražená v letech 96–98;

III)Nález: stříbrný denár císaře Trajana, ražený v letech 98–117;

IV)Nález: bronzová mince císaře Trajana, ražená v letech 98–117;

V)Nález: 2 ks, bronzová mince císaře Diocletiana, ražená v letech 284–305;

VI)Nález: 4 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 324–361;

Datace: nejdříve po roce 324–361 (C3);

Uložení: dnes neznámé;

Literatura: Militký 2010b, 75–76, č. 490.

83. Týniště nad Orlicí (okr. Rychnov nad Kněžnou, Královéhradecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: 3. srpna 1941 minci objevil jako chlapec J. Šála ve vybagrovaném říčním písku na břehu Orlice mezi hydroelektrárnou v Albrechticích nad Orlicí a železničním mostem;

Nález: postříbřený bronzový redukovaný follis anonymní tzv. městské ražby (typ Constantinopolis), ražený v letech 330–333;

mincovna: Heraclea;

Datace: nejdříve po roce 330–333 (C3);

Uložení: dnes neznámé;

Literatura: Pochitonov 1955, 170, č. 662; Militký 2010b, 80–81, č. 501; týž 2010c, Pl. 48:501;

Tab. 30:6.

84. Vamberk (okr. Rychnov nad Kněžnou, Královéhradecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1871 ve strouze u silnice na náměstí;

Nález: bronzová mince císaře Valentiniana I., ražená v letech 364–375;

Datace: nejdříve po roce 364–375 (C3);

Uložení: Národní muzeum v Praze;

Literatura: Duška 1898, 17; Píč 1905, 164; Schráníl 1916, 138; Král 1927, 7; Preidel 1930a, 362; týž 1930b, 265; Pochitonov 1955, 177, č. 699; Militký 2010b, 81, č. 503.

85. Dvůr Králové nad Labem (okr. Trutnov, Královéhradecký kraj)

A) Širší nálezový kontext: ojedinělé nálezy⁵⁷;

Nálezové okolnosti: před rokem 1924, lokalizace je velmi nejasná, údajně ale nejméně tři mince měly být nalezeny v zahradách ve městě;

I) Nález: bronzový follis císaře Maximina II. Dazy (jako Caesar a FiliusAugustorum), ražený v letech 308–310;

mincovna: Alexandria;

II) Nález: bronzový follis císaře Galeria, ražený v letech 308–310;

mincovna: Alexandria;

III) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v letech 310–313;

mincovna: Treveri;

IV) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v letech 318–319;

mincovna: Siscia;

⁵⁶ Celkový počet mincí není znám (*Militký 2010b, 75*).

⁵⁷ Jelikož jsou nálezové okolnosti značně nekonkrétní, raději autorka použila variantu ojedinělých nálezů a z celku vybrala jen mince, které by mohly náležet ke sledovanému období.

V) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v letech 326–327;
mincovna: Nicomedia;

VI) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Licinia I., ražený v letech 313–315;
mincovna: Siscia;

VII) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina II. (jako Caesar), ražený v roce 324;
mincovna: Thessalonica;

Datace: I) nejdříve po roce 308–310; II) nejdříve po roce 308–310; III) nejdříve po roce 310–313; IV) nejdříve po roce 318–319; V) nejdříve po roce 326–327; VI) nejdříve po roce 313–315; VII) nejdříve po roce 324 (vše C3);

Uložení: Městské muzeum ve Dvoře Králové nad Labem, inv. č. I) N 8.732/3; II) N 8.277; III) N 8.282; IV) N 8.732/4; V) N 8.279; VI) N 8.732/5; VII) N 8.281;

Literatura: Šimák 1924, č. 4–10; Preidel 1930a, 358–360; týž 1930b, 213; Šimák 1931–1932, 54; Pochitonov 1955, 163–164, č. 622 a 166, č. 639; Slezák 2005, 34; Militký 2010b, 82–83, č. 504/4–10; týž 2010c, Pl. 48:504/4–10.

B) Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález⁵⁸;

Nálezové okolnosti: neznámé;

Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v letech 328–329;
mincovna: Nicomedia;

Datace: nejdříve po roce 328–329 (C3);

Uložení: Městské muzeum ve Dvoře Králové nad Labem, inv. č. N 8.280;

Literatura: Militký 2010b, 84, č. 505; týž 2010c, Pl. 49:505.

86. Česká Lípa-okolí (okr. Česká Lípa, Liberecký kraj)

Širší náleзовý kontext: depot⁵⁹;

Nálezové okolnosti: na počátku 20. století v okolí města;

I) Nález: bronzový as nejspíše císaře Antonina Pia, ražený v letech 138–161;

II) Nález: bronzový sestercius císaře Philippa I., ražený v letech 245–246;
mincovna: Viminacium (Moesia Superior);

III) Nález: billonový antoninian císaře Galliena, ražený v letech 253–268;

IV) Nález: 2 ks, bronzový antoninian císaře Claudia II. Gothica, ražený v letech 268–270;
mincovna: Roma;

V) Nález: bronzový antoninian císaře Aureliana pro: Claudia II. Gothica, ražený v letech 270–275;
mincovna: Roma;

VI) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v letech 334–335;
mincovna: Siscia;

VII) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina II. (jako Caesar), ražený v letech 321–324;
mincovna: Siscia;

VIII) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina II. (jako Caesar), ražený v letech 334–335;
mincovna: Siscia;

IX) Nález: bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 351–355;
mincovna: Siscia;

X) Nález: bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 355–361;
mincovna: Siscia;

XI) Nález: bronzová mince císaře Constantia II. pro: Constantina I., ražená po roce 337;

XII) Nález: bronzová mince císaře Juliana (jako Caesar), ražená v letech 355–361;
mincovna: Siscia;

⁵⁸ Může patřit k předchozím nálezům A (Militký 2010b, 84).

⁵⁹ Depot údajně obsahoval více mincí (Militký 2010b, 88).

- XIII) Nález:** bronzová mince císaře Valentiniana I., ražená v letech 364–367;
mincovna: Aquileia;
- XIV) Nález:** bronzová mince císaře Valentiniana I., ražená v letech 364–367;
mincovna: Siscia;
- XV) Nález:** 2 ks, bronzová mince císaře Valentiniana I., ražená v letech 367–375;
mincovna: Siscia;
- XVI) Nález:** bronzová mince císaře Valentiniana I., ražená v letech 367–375;
- XVII) Nález:** bronzová mince císaře Valense, ražená v letech 364–367;
mincovna: Siscia;
- XVIII) Nález:** bronzová mince císaře Gratiana, ražená v letech 378–383;
mincovna: Cyzicus;
- XIX) Nález:** bronzová mince císaře Theodosia I., ražená v letech 388–393;
mincovna: Aquileia;
- Datace:** nejdříve po roce 388–393 (C3/D1);
- Uložení:** Vlastivědné muzeum v České Lípě, inv. č. A 20.167 až 20.187;
- Literatura:** Militký 2010b, 88–92, č. 509; týž 2010c, Pl. 49:509/1–21; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 76 (Česká Lípa-okolí).

87. Ploužnice⁶⁰ (okr. Česká Lípa, Liberecký kraj)

Širší nálezový kontext: hromadný nález;

Nálezové okolnosti: během 1. poloviny roku 2003 v lese jihozápadně od obce v místech původní trati *Straßteuch* (později *Novomostecký revír*), areál bývalého vojenského prostoru;

I) Nález: 2 ks, zlatý solidus císaře Theodosia II., ražený v letech 430–450;
mincovna: Constantinopolis;

II) Nález: zlatý solidus císaře Marciana pro: Licinia Eudoxia, ražený v letech 450–455;
mincovna: Constantinopolis;

Datace: nejdříve po roce 450–455 (D3);

Uložení: Národní muzeu v Praze, př. č. H5-30 a 31/2004⁶¹;

Literatura: Militký 2004, 516, tab. 5:B38/1–5, fototab. 1:20–22, 2:1–3; týž 2010b, 93–94, č. 512; týž 2010c, Pl. 50:512/1–5; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 256 (Ploužnice 1).

88. Luh⁶² (okr. Liberec, Liberecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v březnu roku 1921 nebo 1923 během rytí na zahradě domu č. 269 majitelky Marie Lammelové;

Nález: bronzová mince císaře Valentiniana I., ražená v letech 364–375;
mincovna: Antiochia?;

Datace: nejdříve po roce 364–375 (C3);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Jahn 1926, 14, Taf. I⁶³; Preidel 1930a, 362; týž 1930b, 228; Pochitonov 1955, 176–177, č. 696; Militký 2010b, 97, č. 516, týž 2010c, Pl. 50:516;

Tab. 30:7.

89. Jilemnice (okr. Semily, Liberecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

⁶⁰ V literatuře také jako Hvězdov-Ploužnice. Ze stejné lokality pochází i sekaná čtvrtina barbarské napodobeniny zlatého solidu císaře Theodosia II. (Militký 2010b, 94, č. 512/4; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 256).

⁶¹ Jen první mince, ostatní v soukromé sbírce.

⁶² Dříve Mildena.

⁶³ Mince se nachází uprostřed.

Nálezové okolnosti: nejspíše před rokem 1905, mince zakoupena 7. října 1905 od F. Lukeše z Jilemnice;

Nález: zlatý solidus císaře Constantia II., ražený v letech 340–351 odlomené ouško;
mincovna: Nicomedia;

Datace: nejdříve po roce 340–351 (C3);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Domečka 1909, 9; Preidel 1930a, 361; týž 1930b, 257; Pochitonov 1955, 169, č. 655 a 173, č. 679; Nemeškalová – Šůla 1965, 12–13; TIR 1986, 151, č. C 151; Waldhauser – Košnar 1997, 112–113; Militký 2000a, 131, č. C 5; týž 2004, 514, tab. 4:B16; týž 2010b, 98, č. 519.

90. Dolany⁶⁴ (okr. Chomutov, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1967 během archeologického výzkumu Archeologického ústavu ČSAV (expozitura Most) pod vedením V. Kruty na terase na pravém břehu řeky Ohře jižně od hřbitova v Lomazicích v trati „*Kostelní pole*“, dnes zatopeno Nechranickou přehradou;

Označení objektu/bližší kontext: areál žárového pohřebiště starší doby římské; na rozhraní sondy B, čtverec 15A a 215, mimo hrob;

Nález: bronzová mince císaře Constance či Constantia II., ražená v letech 348–350; u okraje dírka;

Datace: nejdříve po roce 348–350 (C3);

Uložení: Oblastní muzeum v Chomutově, př. č. 134/67;

Literatura: Droberjar 2002, 160 (Lomazice); Militký 2010b, 107, č. 531; týž 2010c, Pl. 51:531;

Tab. 30:8.

91. Kadaň (okr. Chomutov, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1963 na poli v trati „U koupaliště“;

Nález: bronzová mince císaře Valense, ražená v letech 367–375;
mincovna: Arelate;

Datace: nejdříve po roce 367–375 (C3);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: TIR 1986, 151, č. C 38; Militký 2010b, 107–108, č. 533.

92. Hrušovka (okr. Litoměřice, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: depot;

Nálezové okolnosti: před rokem 1930;

I) Nález: nejspíše bronzová mince císaře Theodosia II., ražená v letech 408–450;

II) Nález: 21 ks, blíže nepopsaná bronzová mince;

Datace: nejdříve po roce 408–450 (D1 – D2/D3);

Uložení: Oblastní muzeum v Litoměřicích?;

Literatura: Preidel 1930a, 340; týž 1930b, 250; Pochitonov 1955, 187–188, č. 735; TIR 1986, 130, č. C 94 (Bílý Újezd – Hrušovka); Militký 2010b, 111, č. 542; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 112–113 (Hrušovka).

93. Litoměřice (okr. Litoměřice, Ústecký kraj)

A) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1930 na severovýchodním svahu kopce, na němž se nachází biskupský chrám;

Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina II., ražený v letech 317–340;
mincovna: Siscia;

⁶⁴ V literatuře také jako Lomazice.

Datace: nejdříve po roce 317–340 (C3);
Uložení: dnes nezvěstný;
Literatura: Preidel 1930a, 361; týž 1930b, 218, č. VII; Pochitonov 1955, 169, č. 654; TIR 1986, 161, č. C 99; Militký 2010b, 115, č. 554.

B) Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;
Nálezové okolnosti: před rokem 1934 v Plešivecké ulici;
Označení objektu/blížší kontext: hrob?;
Nález: bronzová mince císaře Juliana II. (jako Caesar), ražená v letech 355–360;
Datace: nejdříve po roce 355–360 (C3);
Uložení: Oblastní muzeum v Litoměřicích?;
Literatura: TIR 1986, 161, č. C 99; Militký 2010b, 115, č. 555.

94. Lukavec (okr. Litoměřice, Ústecký kraj)
Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;
Nálezové okolnosti: před rokem 1901 v neznámé poloze;
Nález: mince císaře Constantia II., ražená v letech 324–361;
Datace: nejdříve po roce 324–361 (C3);
Uložení: dnes nezvěstná;
Literatura: Pochitonov 1955, 173, č. 678; TIR 1986, 162, č. C 98; Militký 2010b, 118, č. 563.

95. Třebenice (okr. Litoměřice, Ústecký kraj)
Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;
Nálezové okolnosti: před rokem 1926 v neznámé poloze;
Nález: bronzový follis císaře Constantina I., ražený v letech 306–337;
Datace: nejdříve po roce 306–337 (C3);
Uložení: dnes nezvěstná;
Literatura: Preidel 1930a, 360; týž 1930b, 262; Pochitonov 1955, 164, č. 626; Militký 2010b, 121, č. 572.

96. Třebenice-okolí (okr. Litoměřice, Ústecký kraj)
Širší náleзовý kontext: hromadný nález?;
Nálezové okolnosti: před rokem 1926 v neznámé poloze;
I) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v letech 306–337;
II) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Crispa (jako Caesar), ražený v letech 317–326;
Datace: nejdříve po roce 317–337 (C3);
Uložení: dnes nezvěstné;
Literatura: Preidel 1930a, 360; týž 1930b, 262; Pochitonov 1955, 166, č. 636; TIR 1986, 190, č. C 81; Militký 2010b, 122, č. 575.

97. Velké Žernoseky (okr. Litoměřice, Ústecký kraj)
A) Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;
Nálezové okolnosti: před rokem 1916 v neznámé poloze;
Nález: bronzový follis císaře Galeria, ražený v letech 293–311;
Datace: nejdříve po roce 293–311 (C3);
Uložení: dnes nezvěstná;
Literatura: Preidel 1930a, 358; týž 1930b, 203–204; Pochitonov 1955, 161, č. 608; TIR 1986, 194, č. C 96; Militký 2010b, 124, č. 581.

B) Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;
Nálezové okolnosti: před rokem 1916 v kamenolomu Parthe;
Nález: bronzová mince císaře Valentiniana II., ražená v letech 375–392;
Datace: nejdříve po roce 375–392 (C3/D1);

Uložení: Regionální muzeum v Teplicích, inv. č. NU 6.033;
Literatura: Preidel 1930a, 363; týž 1930b, 203; Pochitonov 1955, 184, č. 717; TIR 1986, 194, č. C 96; Militký 2010b, 124–125, č. 582; týž 2010c, Pl. 51:582;
Tab. 30:9.

98. Vražkov (okr. Litoměřice, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1908 v neznámé poloze;

Nález: bronzová mince buď císaře Constantina I. či Constantina II., ražená v letech 307–340;

Datace: nejdříve po roce 307–340 (C3);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Zápotocký 1977, 79, č. 37; Militký 2010b, 125, č. 583.

99. Žalhostice (okr. Litoměřice, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: depot či votivní nález⁶⁵;

Nálezové okolnosti: v roce 1908 během bagrování řečiště Labe firmou Lanna;

I) Nález: bronzová mince císaře Galeria, ražená v letech 293–311;

II) Nález: bronzová mince císaře Licinia I., ražená v letech 308–324;

III) Nález: 2 ks, bronzová mince císaře Constantina I., ražená v letech 306–337;

IV) Nález: bronzová mince císaře Constantina II., ražená v letech 317–340;

V) Nález: bronzová mince císaře Juliana II., ražená v letech 355–363;

VI) Nález: bronzová mince císaře Valentiniana I., ražená v letech 364–375;

VII) Nález: bronzová mince císaře Valenta, ražená v letech 364–378;

VIII) Nález: bronzová mince císaře Valentiniana II., ražená v letech 375–392;

Datace: nejdříve po roce I) 293–311, II) 308–324, III) 306–337, IV) 317–340, V) 355–363, VI) 364–375, VII) 364–378 (vše C3) a VIII) 375–392 (C3/D1);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Preidel 1930a, 339; týž 1930b, 195; Pochitonov 1955, 182, č. 716; TIR 1986, 199, č. C 97; Militký 2010b, 125–126, č. 584/2–10.

100. Žitenice (okr. Litoměřice, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: mnoho let před rokem 1931 během polních prací na pozemku Ernsta Gattermanna, parc. č. 398;

Označení objektu/blíží kontext: snad poblíž žárového hrobu z mladší doby římské⁶⁶;

Nález: bronzový follis císaře MaximianaHerculia, ražený v letech 286–308;

mincovna: Aquileia;

Datace: nejdříve po roce 286–308 (C3);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Gattermann 1931, 82; Preidel 1930b, 253; Pochitonov 1955, 159, č. 599; TIR 1986, 202, č. C 100; Militký 2010b, 126, č. 586; týž 2010c, Pl. 51:586;

Tab. 30:10.

101. Louny-okres (Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: nejspíše v 1 polovině 20. století;

Nález: bronzová mince císaře Valentiniana I., ražená v letech 367–375;

mincovna: Siscia;

Datace: nejdříve po roce 367–375 (C3);

⁶⁵ Jelikož nálezy pocházejí z řečiště Labe a není jisté, že náleží do stejného nálezového kontextu, jsou zde vypsány jen mince, která by s největší pravděpodobností mohly náležet do sledovaného období.

⁶⁶ K lokalitě viz Droberjar 2020, 391–392 (Žitenice).

Uložení: Oblastní muzeum v Lounech, inv. č. 954;
Literatura: Militký 2010b, 138, č. 597; týž 2010c, Pl. 54:597;
Tab. 30:11.

102. Měcholupy (okr. Louny, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: dne 19. října 1938 uprostřed obce během stavby domu doktora Kühnela;

Označení objektu/blížeší kontext: ženský kostrový hrob;

Nález: zlatý solidus císaře Constantina III., ražený v letech 408–411;
mincovna: Treveri;

Datace: 1. polovina 5. století, nejdříve po roce 408–411 (D1 – D1/D2);

Uložení: Regionální muzeum K. A. Polánka v Žatci, inv. č. N 2.319;

Literatura: Pochitonov 1955, 185, č. 730; Militký 2000a, 130, č. A 1; Droberjar 2002, 177–178 (Měcholupy); Militký 2004, 516, tab. 5:B27, fototab. 1:13; týž 2010b, 138–139, č. 599; týž 2010c, Pl. 54:599;

Tab. 30:12.

103. Milčeves (okr. Louny, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1926 v neznámé poloze;

Nález: stříbrná? mince císaře Maximina II. Dazy, ražená v letech 305–313;

Datace: nejdříve po roce 305–313 (C3);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Preidel 1930a, 359; týž 1930b, 228; Pochitonov 1955, 162, č. 611; Militký 2010b, 139, č. 600.

104. Pšov (okr. Louny, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělé nálezy;

Nálezové okolnosti: před 14. zářím 1892 v neznámé poloze;

I) Nález: bronzový redukovaný follis anonymní tzv. městské ražby (typ Urbs Roma), ražený v letech 332–333, 335;

mincovna: Cyzicus;

II) Nález: bronzová mince císaře Gratiana, ražená v letech 378–383;

mincovna: Lugdunum;

Datace: nejdříve po roce I) 332–333, 335 (C3) a II) 378–383 (C3/D1);

Uložení: Oblastní muzeum v Chomutově, inv. č. N 3–4 (st. č. 845, 4.230);

Literatura: Militký 2010b, 140, č. 603; týž 2010c, Pl. 54:603.

105. Smolnice (okr. Louny, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1907 v Březinách u lesa;

Nález: bronzový redukovaný follis císaře Licinia I., ražený v letech 317–320; s otvorem;
mincovna: Antiochia;

Datace: nejdříve po roce 317–320 (C3);

Uložení: Národní muzeum v Praze, inv. č. H5-27.100;

Literatura: Schráníl 1916, 137; Preidel 1930a, 360; týž 1930b, 256; Pochitonov 1955, 162–163, č. 617; Militký 2010b, 141–142, č. 608; týž 2010c, Pl. 54:608;

Tab. 30:13.

106. Žatec-okolí (okr. Louny, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělé nálezy;

Nálezové okolnosti: před rokem 1953 na různých místech v okolí Žatce⁶⁷;
I) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v letech 307–337;
II) Nález: bronzový redukovaný follis anonymní tzv. městské ražby (typ Urbs Roma), ražený v letech 330–346;
Datace: nejdříve po roce I) 307–337 a II) 330–346 (vše C3);
Uložení: dnes nezvěstné;
Literatura: Pochitonov 1955, 167, č. 644, 170, č. 660; TIR 1986, 200, č. C 68; Militký 2010b, 145–146, č. 620/4–5.

107. Želeč (okr. Louny, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1882 v neznámé poloze;

Nález: blíže nepopsaná mince císaře Constantina II., ražená v letech 317–340;

Datace: nejdříve po roce 317–340 (C3);

Uložení: dnes nezvěstná;

Literatura: Schráníl 1916, 137; Preidel 1930a, 361; týž 1930b, 254; Pochitonov 1955, 169, č. 653; Militký 2010b, 146, č. 621.

108. Slatinice⁶⁸ (okr. Most, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: hromadný nález;

Nálezové okolnosti: na konci 19. století během prací na poli v blízkosti dvora Rösselhof (Justiční statek nebo také statek Ressler);

I) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Licinia I., ražený v roce 321;
mincovna: Arelate;

II) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Crispa (jako Caesar), ražený v letech 321–324;
mincovna: Siscia;

III) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina II. (jako Caesar), ražený v letech 326–328;
mincovna: Thessalonica;

IV) Nález: bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 351–355;
mincovna: Sirmium;

V) Nález: bronzová mince císaře Valense, ražená v letech 364–367;
mincovna: Siscia;

Datace: nejdříve po roce 364–367 (C3);

Uložení: muzeum Teplice, inv. č. NU 952–955 (staré inv. č. 12.094–12.098), NU 754;

Literatura: Preidel 1930b, 190; Pochitonov 1955, 180, č. 709; TIR 1986, 136, č. C 65 (Bylany–Slatinice); Militký 2010b, 150–151, č. 630; týž 2010c, Pl. 55:630/1–5; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 325–326 (Slatinice).

109. Duchcov-okolí (okr. Teplice, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: depot⁶⁹;

Nálezové okolnosti: před rokem 1930 v neznámé poloze;

I) Nález: bronzový dupondius nebo as císaře Galby, ražený v letech 68–69;

II) Nález: stříbrný denár nejspíše císaře Antonina Pia, ražený v letech 138–161;

III) Nález: bronzový sestercius císaře Antonina Pia, ražený v letech 138–161;

IV) Nález: stříbrný denár císaře Caracally, ražený v letech 196–217;

⁶⁷ Z tohoto důvodu jsou uváděny jen nálezy, které by se daly zařadit do sledovaného období. V literatuře taktéž figurují vesměs jako samostatné nálezy.

⁶⁸ Dříve také Deutsch-Schladnig, dnes již zaniklá vesnice. V literatuře se objevuje i jako místo tohoto nálezů Most.

⁶⁹ V literatuře se objevuje také rozdělení depotu na dva celky, jelikož není známé přesné místo nálezů. Nejnovější literatura (Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 152) se ale přiklání k jednomu nálezovému celku.

V) **Nález:** stříbrný denár císaře Gety, ražený v letech 198–212;
VI) **Nález:** stříbrný denár císaře Alexandra Severa, ražený v letech 222–235;
VII) **Nález:** stříbrný antoninian císaře Gordiana III. Pia, ražený v letech 238–244;
VIII) **Nález:** nejspíše bronzový antoninian císaře Galliena, ražený v letech 253–268;
IX) **Nález:** bronzová mince, nejspíše antoninian, císaře Aureliana, ražený v letech 270–275;
X) **Nález:** bronzová mince císaře Diocletiana, ražená v letech 284–305;
XI) **Nález:** 3 ks, bronzový follis císaře Constantina I., ražený v letech 306–337;
XII) **Nález:** 2 ks, bronzová mince císaře Constantina II., ražená v letech 317–340;
Datace: nejdříve po roce 317–340 (C3);
Uložení: dnes nezvěstné;
Literatura: Preidel 1930a, 343, 350, 353–355, 357–358, 360; týž 1930b, 200; Pochitonov 1955, 123, č. 400 a 168, č. 649; TIR 1986, 143, č. C 61 (část); Militký 2010b, 152–153, č. 634; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 93 (Duchcov-okolí).

110. Světice (okr. Teplice, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1900 během orby na poli;

Nález: zlatý solidus císaře Juliana II., ražený v letech 361–363;
mincovna: Sirmium;

Datace: nejdříve po roce 361–363 (C3);

Uložení: dnes nezvěstný;

Literatura: Preidel 1930a, 362; týž 1930b, 274; Pochitonov 1955, 175, č. 690; TIR 1986, 189, č. C 63; Militký 2000a, 131, č. C 7; týž 2004, 514, tab. 4:B19; týž 2010b, 154–155, č. 639.

111. Teplice (okr. Teplice, Ústecký kraj)

A) Širší nálezový kontext: votivní nález⁷⁰;

Nálezové okolnosti: na jaře roku 1879 během čištění minerálního pramene, dnes v oblasti Lázeňského náměstí, severně od kostela sv. Jana Křtitele;

I) Nález: mince nejspíš císaře Constantina I., ražená v letech 307–337;

II) Nález: bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 347–348;

III) Nález: bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 351–355;
mincovna: Sirmium;

IV) Nález: mince císaře Theodosia I., ražená v letech 379–395;

V) Nález: mince císaře Flavia Victora, ražená v letech 387–388;

Datace: nejdříve po roce I) 307–337 (C3), II) 347–348 (C3), III) 351–355 (C3), IV) 379–395 (C3/D1) a V) 387–388 (C3/D1);

Uložení: mince I), IV) a V) nedochované, II) a III) Regionální muzeum v Teplicích, inv. č. NU 3.171 a NU 3.172;

Literatura: Schráníl 1916, 125–126, 129–130, 132–137; Preidel 1930a, 341–342, 344, 347–348, 350–354, 357–359; týž 1930b, 260; Pochitonov 1955, 182–183, č. 718a; Militký 2010b, 155, 157–159, č. 640/Ae 28–30, C 8–9; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 364–365 (Teplice 1).

B) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: 5. srpna 1942 v hloubce 20 cm našel školák v Makartově ulici (dnes ulice E. Krásnohorské) v místní čtvrti Šanov;

Označení objektu/blížeší kontext: přibližně 10 m od hrobu bojovníka;

Nález: bronzový antoninian císaře Constantia I. (jako Caesar), ražený v letech 293–295;

⁷⁰ Jelikož je značně nepravděpodobné, aby byly všechny mince uloženy v jednom okamžiku (do nálezů patří mimo římských i keltské a novověké mince), autorka předkládaného soupisu se rozhodla zde zaznamenat jen mince, jejichž datace odpovídá sledovanému období a mohly by mu tedy náležet. Další mince viz citovaná literatura.

Datace: nejdříve po roce 293–295 (C3);
Uložení: Regionální muzeum v Teplicích, inv. č. NU 4.271;
Literatura: Pochitonov 1955, 160, č. 603; TIR 1986, 189, č. C 62; Militký 2010b, 160–161, č. 641; týž 2010c, Pl. 55:641;
Tab. 30:14.

C) Širší nálezový kontext: hromadný nález;
Nálezové okolnosti: před rokem 1926 na louce pana Mitscherlicha, na úpatí menší tvrže („Hausberg“) v korytu Sviního potoka, poblíž Güntherovy cihelny;
Nález: 5 ks, bronzová mince neurčeného panovníka 4. – 5. století;
Datace: nejspíše 4. – 5. století (C3 – D3);
Uložení: dnes neznámé;
Literatura: Pochitonov 1955, 195, č. 763; Militký 2010b, 161, č. 642.

112. Střekov (okr. Ústí nad Labem, Ústecký kraj)
Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;
Nálezové okolnosti: před nebo v roce 1959 při úpravě hřiště za pouličním mostem na Střekově (dnes most Edvarda Beneše) nalezl Jiří Herián (žák místní osmiletky Ústí, Velká Hradební);
Nález: bronzová mince císaře Magnentia, ražená v letech 350–353;
mincovna: Treveri?;
Datace: nejdříve po roce 350–353 (C3);
Uložení: dnes neznámé;
Literatura: TIR 1986, 193, č. C 92; Militký 2010b, 163, č. 646.

113. Trmice (okr. Ústí nad Labem, Ústecký kraj)
Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;
Nálezové okolnosti: před rokem 1934 nejspíše v Husově ulici;
Nález: mince císaře Licinia I., ražená v letech 308–324;
Datace: nejdříve po roce 308–324 (C3);
Uložení: dnes neznámé;
Literatura: Militký 2010b, 164, č. 648.

114. Jáchymov (okr. Karlovy Vary, Karlovarský kraj)
Širší nálezový kontext: depot⁷¹;
Nálezové okolnosti: někdy v 90. letech 20. století během prací na zahradě některého z domů ve městě;
I) Nález: bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 350–361;
II) Nález: 2 ks, bronzová mince císaře Theodosia I., Valentiniana II., Arcadia či Honoria, ražená v letech 375–423;
III) Nález: 6 ks, bronzová mince neurčitelného panovníka, ražená ve 4. – 5. století;
Datace: nejdříve 5. století (D2–D3);
Uložení: soukromá sbírka, ev. č. PS 108/2003:1–9;
Literatura: Militký 2010b, 167, č. 651; týž 2010c, Pl. 55:651/1, 7; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 128 (Jáchymov).

115. Petrovice (okr. Klatovy, Plzeňský kraj)
Širší nálezový kontext: ojedinělý/hromadný nález⁷²;
Nálezové okolnosti: kolem roku 1924 v neznámé poloze;
Nález: bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 347–348;

⁷¹ Mincí bylo původně víc, ale podařilo se zajistit jen 9 kusů (např. *Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 128*).

⁷² Neznámý původní počet, dochovaná jen jedna mince (např. *Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 252*).

Datace: nejdříve po roce 347–348 (C3);
Uložení: Vlastivědné sbírky V. Pomahače, Žinkovy, inv. č. 3;
Literatura: Hásková – Pomahač 1966, 133, č. 4; Militký 2010b, 172, č. 656; týž 2010c, Pl. 55:656;
Tab. 30:15.

116. Plánice (okr. Klatovy, Plzeňský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;
Nálezové okolnosti: před rokem 1926 v neznámé poloze;
Nález: bronzová mince císaře Constance, ražená v letech 333–350;
Datace: nejdříve po roce 333–350 (C3);
Uložení: dnes neznámá;
Literatura: Preidel 1930a, 361; týž 1930b, 237; Pochitonov 1955, 170, č. 665; TIR 1986, 174, č. C 44; Militký 2010b, 172–173, č. 657.

117. Týnec (okr. Klatovy, Plzeňský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;
Nálezové okolnosti: v roce 1905 vyorána na poli poblíž obce;
Nález: zlatý solidus císaře Valentiniana II., ražený v letech 378–383;
mincovna: Treveri;
Datace: nejdříve po roce 378–383 (C3/D1);
Uložení: Městské muzeum Horažďovice, inv. č. Nm 60;
Literatura: Preidel 1930a, 363; týž 1930b, 260; Němec 1936, 18; Dubský 1937, 132; týž 1949, 496; Pochitonov 1955, 182, č. 718; TIR 1986, 192, č. C 45; Militký 1995, 52, č. 66, tab. 3:5; týž 2000, 131, č. C 9; týž 2004, 514, tab. 4:B21, fototab. 1:8; týž 2010b, 173, č. 658; týž 2010c, Pl. 55:658;
Tab. 30:16.

118. Malesice⁷³ (okr. Plzeň-sever, Plzeňský kraj)

Širší nálezový kontext: hromadný nález;
Nálezové okolnosti: v letech 1878–1883 na povrchu jedné z mohyl, které byly v té době rozváženy na severním okraji lesa Dolní Kyjov;
Označení objektu/blížeší kontext: v pravěké mohyle;
Nález: 2 ks, mince nejspíše císaře Constantina I., ražené v letech 306–337;
Datace: nejdříve po roce 306–337 (C3);
Uložení: dnes neznámé;
Literatura: Píč 1890–1892a, 275; týž 1890–1892b, 320; Preidel 1930a, 359; týž 1930b, 216–217; Pochitonov 1955, 165, č. 632; Militký 2010b, 183–184, č. 678.

119. Plzeň (okr. Plzeň-město, Plzeňský kraj)

A) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;
Nálezové okolnosti: před nebo v roce 1923. nalezeno dělníkem během provádění výkopových prací ve městě;
Nález: nejspíše bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 350–361;
Datace: nejdříve po roce 350–361 (C3);
Uložení: nejspíše Západočeské muzeum v Plzni;
Literatura: Preidel 1930b, 236; Pochitonov 1955, 169, č. 657 a 173–174, č. 683; Militký 2010b, 174, č. 659.

B) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v květnu 1890 našel J. Stein u ústí Vejprnického potoka (na jeho pravém břehu) do řeky Mže v trati „Jíkalka“ (areál Vnitřního města);

⁷³ V literatuře také jako Kyjov.

Nález: bronzová mince císaře Constantina I., Constantina II., Constantia II. či Constanse, ražená kolem roku 337;

Datace: nejdříve po roce 337 (C3);

Uložení: dnes nezvěstná;

Literatura: Preidel 1930a, 359; týž 1930b, 236; Pochitonov 1955, 167, č. 643; Militký 2010b, 174, č. 660.

120. Starý Plzenec (okr. Plzeň-město, Plzeňský kraj)

Širší nálezový kontext: depot;

Nálezové okolnosti: v dubnu 1920, údajně na nejvyšším vrcholu v areálu mohylníku na vrhu Hůrka⁷⁴ (tj. přibližně 1 km západně od středu obce nad řekou Úslavou), našel pan Batek ze Starého Plzece;

I) Nález: bronzový antoninian císaře Galliena pro: Saloninu, ražený nejspíše v roce 262; mincovna: Roma;

II) Nález: bronzový antoninian císaře Claudia II. Gothica, ražený v letech 268–270; mincovna: Cyzicus;

III) Nález: bronzový antoninian císaře Claudia II. Gothica, ražený v letech 268–270; mincovna: Roma či Antiochia;

IV) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v roce 324; mincovna: Thessalonica;

V) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v letech 330–333 nebo 333–335; mincovna: Constantinopolis;

VI) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v letech 330–333 nebo 333–335;

VII) Nález: bronzový redukovaný follis císaře Licinia I., ražený v letech 317–320; mincovna: Antiochia;

VIII) Nález: bronzová mince císaře Constanse, ražená v letech 347–348; mincovna: Siscia;

IX) Nález: bronzová mince císaře Constanse, ražená v letech 347–348; mincovna: Thessalonica;

X) Nález: bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 355–361; mincovna: Siscia;

XI) Nález: 2 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 350–361;

XII) Nález: bronzová mince císaře Constantia Galla (jako Caesar), ražená v letech 351–354;

mincovna: Sirmium;

XIII) Nález: bronzová mince císaře Valentiniana I., ražená v letech 364–367; mincovna: Siscia;

Datace: nejdříve po roce 364–367 (C3);

Uložení: Západočeské muzeum v Plzni, inv. č. 38.640–38.653;

Literatura: Preidel 1930a, 339; týž 1930b, 208; Pochitonov 1955, 175–176, č. 693; Švancar 1976, 81, č. 1; TIR 1986, 187, č. C 42; Militký 2010b, 178–179, č. 669; týž 2010c, Pl. 56:669/1–14; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 341 (Starý Plzenec).

121. Blovice (okr. Plzeň-jih, Plzeňský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1917 na poli poblíž města;

Nález: bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 347–348; mincovna: Thessalonica;

Datace: nejdříve po roce 347–348 (C3);

Uložení: dnes nezvěstná;

⁷⁴ V literatuře také jako Hůrka či areál mohylníku na lokalitě Sedlec-Hůrka (Militký 2010b, 178).

Literatura: Preidel 1930a, 359; týž 1930b, 187; Pochitonov 1955, 165, č. 635; Militký 2010b, 176, č. 664.

122. Kotouň (okr. Plzeň-jih, Plzeňský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1915 na poli poblíž cesty mezi vesnicí a nádražím, nalezena místním farářem P. Petrem;

Nález: nejspíš bronzový redukovaný follis císaře Licinia I., ražený v letech 308–324;

Datec: nejdříve po roce 308–324 (C3);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Preidel 1930b, 215; Dubský 1937, 132; týž 1949, 496; Pochitonov 1955, 162, č. 613; Militký 1995, 45, č. 36; týž 2010b, 176–177, č. 666.

123. Žinkovy (okr. Plzeň-jih, Plzeňský kraj)

A) Širší nálezový kontext: hromadný nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1919 během sběru u bývalého mostu přes Farský potok v trati „Na jetelisticích“;

I) Nález: bronzová mince císaře Juliana II. (jako Caesar), ražená v letech 355–361;

II) Nález: bronzová mince císaře Honorie, ražená v letech 395–423;

mincovna: Roma, Aquileia či Siscia;

Datec: nejdříve po roce 395–423 (C3/D1 –D2);

Uložení: Vlastivědné sbírky V. Pomahače, Žinkovy, inv. č. 4/1–2;

Literatura: Hásková – Pomahač 1966, 133, č. 3; Militký 2010b, 180, č. 671; týž 2010c, Pl. 56:671/1–2; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 415 (Žinkovy 2).

B) Širší nálezový kontext: hromadný nález;

Nálezové okolnosti: v 1. polovině 20. století na východní straně náměstí;

I) Nález: bronzová mince císaře Juliana II. (jako Caesar), ražená v letech 355–361;

II) Nález: bronzová mince císaře Theodosia II., ražená v letech 425–435;

III) Nález: 4 ks, bronzová mince neurčitelného panovníka, ražená během 4. a 5. století;

Datec: nejdříve po roce 425–435 (D2 – D2/D3);

Uložení: Vlastivědné sbírky V. Pomahače, Žinkovy, inv. č. 6/1–6;

Literatura: Hásková – Pomahač 1966, 133, č. 5; Militký 2010b, 180–181, č. 672; týž 2010c, Pl. 56:672/1–2; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 415 (Žinkovy 3).

124. Vysočany (okr. Plzeň-sever, Plzeňský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: kolem roku 1880 na poli u obce;

Nález: zlatý solidus císaře Arcadia, ražený v letech 383–387;

mincovna: Mediolanum;

Datec: nejdříve po roce 383–387 (C3/D1);

Uložení: Západočeské muzeum v Plzni, inv. č. N 1.227;

Literatura: Preidel 1930a, 363; týž 1930b, 270; Pochitonov 1955, 185, č. 728; TIR 1986, 163, č. C 39 (Manětín-Vysočany); Militký 2000a, 131, č. C 12; týž 2004, 514, tab. 4:B24, fototab. 1:11; týž 2010b, 184, č. 680; týž 2010c, Pl. 57:680.

125. Bušovice⁷⁵ (okr. Rokycany, Plzeňský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález⁷⁶;

Nálezové okolnosti: v roce 1898 na vrchu Kokotsko, který je severní součástí lesního komplexu Kokotský les;

Nález: bronzová mince císaře Constance, ražená v letech 337–340;

mincovna: Siscia;

⁷⁵ Také jako Dýšina.

⁷⁶ Z neznámého počtu mincí se dochovala jen jedna (Militký 2010b, 185).

Datace: nejdříve po roce 337–340 (C3);

Uložení: Západočeské muzeum v Plzni, inv. č. 38.277;

Literatura: Preidel 1930a, 361; týž 1930b, 195; Pochitonov 1955, 171, č. 668; TIR 1986, 143, č. C 40; Militký 2010b, 185, č. 681; týž 2010c, Pl. 57:681; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 69 (Bušovice 2).

126. Litohlavy⁷⁷ (okr. Rokycany, Plzeňský kraj)

Širší nálezový kontext: hromadný nález;

Nálezové okolnosti: 24. října 1920 na jihozápadním úpatí kopce Vršíček na poli nalezeny dělníky na přeoraném poli;

I) Nález: bronzový as z období římské republiky, C. CloviusPraef., Caesar Dic. Ter., ražený přibližně v roce 45 př. n. l.;

II) Nález: bronzový antoninian císaře Claudia II. Gothica, ražený v letech 268–270;
mincovna: Roma;

III) Nález: bronzová mince císaře Constantia II. pro: Constantina I., ražená v letech 337–340;

mincovna: Constantinopolis;

Datace: nejdříve po roce 337–340 (C3);

Uložení: Západočeské muzeum v Plzni, inv. č. 38.548, 38.929–38.930;

Literatura: Preidel 1930b, 247; Pochitonov 1955, 167–168, č. 646; TIR 1986, 181–182, č. C 82; Militký 2010b, 185–186, č. 682; týž 2010c, Pl 57:682/1–3; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 191 (Litohlavy).

127. Podmokly (okr. Rokycany, Plzeňský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: ve 40. letech 19. století nalezeno V. Krolmusem poblíž místa, kde byl v roce 1771 nalezen depot keltských mincí;

Nález: bronzová mince císaře Valense, ražená v letech 367–375;
mincovna: Siscia;

Datace: nejdříve po roce 367–375 (C3);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Preidel 1930a, 362; týž 1930b, 240, č. III; Pochitonov 1955, 181, č. 712; Militký 2010b, 186, č. 683.

128. Svinná (okr. Rokycany, Plzeňský kraj)

Širší nálezový kontext: hromadný nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1890 na poli u obce vykopal Fr. Procházka z Hlohovic;

Nález: 3 ks, údajně zlatá mince císaře Diocletiana, ražená v letech 284–305;

Datace: nejdříve po roce 284–305 (C3);

Uložení: dnes neznámé;

Literatura: Vachek 1965; Militký 2004, 512, tab. 3:B13/1–3; týž 2010b, 187, č. 685; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 357 (Svinná).

129. Neznašov (okr. České Budějovice, Jihočeský kraj)

Širší nálezový kontext: hromadný nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1903 v neznámé poloze;

I) Nález: bronzová mince císaře Gordiana III. Pia, ražená v letech 238–244;
mincovna: Dionysopolis (MoesiaInferior);

II) Nález: bronzová mince císaře Constantia Galla (jako Caesar), ražená v letech 351–354;

III) Nález: bronzová mince císaře Valentiniana I., ražená v letech 364–367;
mincovna: Thessalonica;

Datace: nejdříve po roce 364–367 (C3);

⁷⁷ Také jako Vršíček u Rokycan či Rokycany.

Uložení: Národní muzeum v Praze, inv. č. H5-27.092, 27.104 a 27.106;
Literatura: Anonym 1904–1905, 324; Píč 1905, 164; Schránil 1916, 135, 137, 138; Eisner 1922–1923, 12; Píid 1930a, 335, 361, 362; týž 1930b, 232; Pochitonov 1955, 146, č. 528 a 179–180, č. 706; Militký 1995, 45–46, č. 40, tab. 2:7–8; Zavřel 2007, 272, č. 22; Militký 2010c, 5, č. 690; Pl. 57:690/1–3.

130. Trhové Sviny (okr. České Budějovice, Jihočeský kraj)

Širší nálezový kontext: hromadný nález⁷⁸;

Nálezové okolnosti: před rokem 1900 na poli K. Rouleho;

I) Nález: mince císaře Antonina Pia, ražená v letech 138–161;

II) Nález: mince císaře Galeria, ražená v letech 293–311;

Datace: nejdříve po roce 293–311 (C3);

Uložení: dnes neznámé;

Literatura: Píč 1905, 162; Schránil 1916, 133, 134; Eisner 1922–1923, 12; Preidel 1930a, 337; týž 1930b, 254; Dubský 1949, 496; Pochitonov 1955, 161, č. 607; Militký 1995, 51–52, č. 64; Zavřel 2007, 274, č. 45; Militký 2010c, 6, č. 692; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 369 (Trhové Sviny).

131. Český Krumlov (okr. Český Krumlov, Jihočeský kraj)

A) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v letech 2005–2006 během detektorové prospekce na poli jižně od zámecké zahrady, které se sbíhá k jihu poblíž terénní hrany návrší nad údolím a severně od protilehlého návrší (Věncová hora);

Nález: bronzová mince císaře Constance, ražená v letech 347–348;

mincovna: Roma;

Datace: nejdříve po roce 347–348 (C3);

Uložení: Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, inv. č. Mi 26.117;

Literatura: Militký 2007, 261–263, č. A2; týž 2010c, 8, č. 694/2; Pl. 57:694/2;

Tab. 30:17.

B) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 2005 během detektorové prospekce poblíž severozápadního rohu zámecké zahrady při úpatí „Ptačího hrádku“;

Nález: bronzová mince císaře Constance, ražená v letech 347–348;

Datace: nejdříve po roce 347–348 (C3);

Uložení: Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, inv. č. Mi 26.118;

Literatura: Militký 2007, 263, č. B1; týž 2010c, 8, č. 695; Pl. 57:695;

Tab. 30:18.

C) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1918 v poloze „U řeky na jatkách“ (nejisté, která jatka jsou míněna);

Nález: zlatý solidus císaře Valentiniana I., ražený v letech 364–367;

mincovna: Arelate;

Datace: nejdříve po roce 364–367 (C3);

Uložení: Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, inv. č. Mi 17.068;

Literatura: Eisner 1922–1923, 12; Preidel 1930a, 362; týž 1930b, 215; Pochitonov 1955, 176, č. 695; TIR 1986, 137, č. C 123; Militký 1995, 42, č. 27, tab. 2:3; týž 2000a, 131, č. C 8; týž 2004, 514, tab. 4:B20, fototab. 1:7; týž 2005b, 18–19, č. 14; týž 2007, 263, č. C1; Zavřel 2007, 270, č. 9; Militký 2010c, 9, č. 696; Pl. 57:696.

⁷⁸ Možná se jedná i o jednotlivé nálezy, z nichž druhá mince nemusela pocházet vůbec z pole K. Rouleho. Také je ale možné, že z lokality pochází více mincí (Militký 2010c, 6).

132. Dačice (okr. Jindřichův Hradec, Jihočeský kraj)

Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: 27. dubna 1920 [I]–[II]), a v roce 1924 [III]) na poli nad pravým břehem Volfřovského potoka, západně od města, napravo od mostu k Dačicím, v trati „Liščí hory“;

I) Nález: bronzový antoninian císaře Diocletiana, ražený přibližně 295–299;

mincovna: Cyzicus;

II) Nález: bronzová mince císaře Constantia Galla (jako Caesar), ražená v letech 352–354;

mincovna: Aquileia;

III) Nález: bronzová mince císaře Valentiniana I., ražená v letech 364–367;

mincovna: Siscia;

Datace: nejdříve po roce I) 295–299, II) 352–354 a III) 364–367 (vše C3);

Uložení: Moravské zemské muzeum, inv. č. 200.233–200.235 (ev. č. A 157/1–3);

Literatura: Pochitonov 1955, 282, č. 1270 a 286, č. 1288; TIR 1986, 139, č. C 201; Militký 1995, 42–43, č. 28; Zavřel 2007, 271, č. 10; Militký 2010c, 10–11, č. 700; Pl. 57:700/1–3.

133. Kunžak (okr. Jindřichův Hradec, Jihočeský kraj)

Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1916;

Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantia II. (jako Caesar), ražená v letech 335–336 či 336–337;

mincovna: Thessalonica;

Datace: nejdříve po roce 335–337 (C3);

Uložení: dnes nezvěstná;

Literatura: Schránil 1916, 137; Eisner 1922–1923, 12; Preidel 1930a, 361; týž 1930b, 214; Pochitonov 1955, 174, č. 684; Militký 1995, 45, č. 37; Militký 2005b, 15, tab. 4; Zavřel 2007, 271, č. 17; Militký 2010c, 11–12, č. 702.

134. Pomezí pod Landštejnem (okr. Jindřichův Hradec, Jihočeský kraj)

Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1994 během archeologického výzkumu P. Břicháčka v areálu hradu Landštejn ve vnějším příkopu pod donjonem;

Osazení objektu/blížší kontext: stratigrafická vrstva ze 16.–17. století v hloubce 120 cm⁷⁹;

Nález: bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 351–355;

mincovna: Siscia;

Datace: nejdříve po roce 351–355 (C3);

Uložení: Depozit Západočeského muzea v Plzni, fond hrad Landštejn, sine;

Literatura: Militký 1995, 48, č. 51, tab. 3:1; Zavřel 2007, 273, č. 31; Militký 2010c, 14, č. 708; Pl. 58:708.

135. Branišov (okr. Prachatice, Jihočeský kraj)

Širší náleзовý kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v 1. čtvrtině 20. století na poli patřící k usedlosti paní Hořejšové;

Nález: bronzová mince císaře Valense, ražená v letech 367–375 či 375–378;

mincovna: Roma;

Datace: nejdříve po roce 367–378 (C3/D1);

Uložení: dnes nezvěstná;

Literatura: Preidel 1930a, 362; týž 1930b, 188; Pochitonov 1955, 181, č. 711; Sklenář 1992, 27, č. 37; Militký 1995, 41, č. 21; Zavřel 2007, 270, č. 5; Militký 2010c, 19:21.

⁷⁹ Může se jednat o součást renesančních hradních sbírek stejně jako o autentický, byť přemístěný, nález (Militký 2010c, 14)

136. Mlynářovice – Milešice (okr. Prachatice, Jihočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1926 během kácení stromů v lese mezi Mlynářovicemi a Milešicemi v areálu zalesněného hřbetu s vrcholy Mlynářovický kopec a Blata;

Nález: bronzová mince císaře Constance, ražená v letech 337–350;

Datace: nejdříve po roce 337–350 (C3);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Preidel 1930a, 361; týž 1930b, 228; Pochitonov 1955, 171, č. 667; Militký 1995, 45, č. 39; Zavřel 2007, 272, č. 20; Militký 2010c, 20, č. 719.

137. Netolice (okr. Prachatice, Jihočeský kraj)

A) Širší nálezový kontext: hromadný nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1946 u Netolic;

I) Nález: stříbrný denár císaře Hadriana, ražený v letech 117–138;

II) Nález: 2 ks, bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 324–361;

Datace: nejdříve po roce 324–361 (C3);

Uložení: dnes neznámé;

Literatura: Dubský 1949, 497, pozn. 221; Militký 1995, 46, č. 41/1; Zavřel 2007, 272, č. 21; Militký 2010c, 20, č. 720; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 227 (Netolice).

B) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1909 během hloubení studny u pana M. Podlahy v č. p. 213 v trati „Na Gertrudě“;

Nález: bronzový follis neurčitěho panovníka, ražený okolo roku 337;

Datace: nejdříve po roce 337 (C3);

Uložení: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích, inv. č. 636;

Literatura: Militký 1995, 46, č. 41/2, Tab. 2:9; Zavřel 2007, 272, č. 21; Militký 2010c, 20–21, č. 721; Pl. 58:721.

138. Strážný (okr. Prachatice, Jihočeský kraj)

Širší nálezový kontext: depot?⁸⁰;

Nálezové okolnosti: před rokem 1949 u Strážného;

I) Nález: bronzová mince faraona Ptolemaia III. Euergeta, ražená v letech 246–221 př. n. l.;

mincovna: Alexandria (Egypt);

II) Nález: bronzový postříbřený denár-suberát císaře Augusta, ražený v letech 15–13 př. n. l.;

mincovna: Lugdunum;

III) Nález: bronzový as císaře Augusta, ražený v letech 11–12 n. l.;

mincovna: Roma;

IV) Nález: bronzový sestercius nejspíše císaře Traiana, ražený v letech 98–117;

V) Nález: bronzový sestercius císaře Hadriana, ražený v letech 119–138;

mincovna: Roma;

VI) Nález: billonová tetradrachma císaře Hadriana, ražená v letech 129–130;

mincovna: Alexandria (Egypt);

VII) Nález: bronzový sestercius císaře Antonina Pia, ražený v letech 152–155;

mincovna: Roma;

⁸⁰ J. Militký (2010c, 22) uvádí, že není zcela jasné, zda všechny mince pocházejí z jednoho nálezového celku, navíc s různými patinami. Otázkou také je, zda mince pocházejí vůbec z dané lokality. Soubor se sám o sobě svým složením dost vymyká všem zatím předloženým nálezům (např. je zde zastoupena egyptská mince): Přesto, v souladu s nejnovější literaturou, je brán tento soubor jako celek i zde.

- VIII) Nález:** bronzový dupondius nebo as císaře Antonina Pia pro Faustinu senior, ražený v roce 141–161;
mincovna: Roma;
- IX) Nález:** bronzový sestercius císaře Antonina Pia pro Marca Aurelia, ražený v letech 139–161;
mincovna: Roma;
- X) Nález:** bronzový as nejspíše císaře Marca Aurelia, ražený v letech 161–180;
- XI) Nález:** bronzový redukovaný follis císaře Licinia I., ražený v letech 308–324;
mincovna: Siscia;
- XII) Nález:** bronzový redukovaný follis neurčitelného panovníka, ražený kolem roku 337;
- XIII) Nález:** bronzová mince císaře Constantia II., ražená v letech 350–351;
mincovna: Siscia;
- XIV) Nález:** bronzová mince císaře Constantia Galla (jako Caesar), ražená v letech 351–354;
mincovna: Siscia;
- XV) Nález:** bronzová mince císaře Valense, ražená v letech 367–375;
mincovna: Siscia;
- XVI) Nález:** bronzová mince císaře Theodosia I., ražená v letech 379–395;
- XVII) Nález:** bronzová mince císaře Arcadia, ražená před rokem 395;
- XVIII) Nález:** bronzová mince císaře Arcadia, ražená v letech 395–401;
mincovna: Antiochia;
- XIX) Nález:** bronzová mince císaře Arcadia či Honoria, ražená v letech 401–403;
mincovna: Antiochia;
- Datace:** nejdříve po roce 401–403 (D1);
- Uložení:** Vimperské muzeum, př. č. 141/1949/1–19;
- Literatura:** Militký 2000b; Jančo 2003a, 232, tab. 1:18; Zavřel 2007, 274, č. 42; Militký 2010c, 22–24, č. 724, Pl. 58:724/1–6, 59:724/7–19; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 347 (Strážný).

139. Paštiky (okr. Strakonice, Jihočeský kraj)

Širší nálezový kontext: hromadný nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1925 na svém poli vyoral F. Tomášek;

I) Nález: bronzová mince císaře Constanse, ražená v letech 337–340;

mincovna: Thessalonica;

II) Nález: mince z období římského císařství;

Datace: nejspíše nejdříve po roce 337–340 (C3);

Uložení: I) Městské muzeum Blatná, inv. č. HN 1.057, II) dnes nezvěstná;

Literatura: Preidel 1930a, 361; týž 1930b, 234; Dubský 1937, 132; týž 1949, 496; Pochitonov 1955, 170, č. 664; Militký 1995, 47, č. 44, tab. 2:10; Zavřel 2007, 272, č. 26; Militký 2010c, 29, č. 733, Pl. 60:733/1; Smejtek – Lutovský – Militký 2013, 248–249 (Paštiky).

140. Strakonice (okr. Strakonice, Jihočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1961 ve výkopu v nivě na pravém břehu řeky Volyňky mezi zbrojovkou a továrnou na impregnování dřeva; nalezeno nadporučíkem J. Vojtou;

Nález: bronzový follis císaře Constantia I. (jako Caesar), ražený přibližně v roce 300;

mincovna: Londinium;

Datace: nejdříve po roce 300 (C3);

Uložení: Městské muzeum Blatná, inv. č. E/M 186 (př. č. 6/61);

Literatura: Militký 1995, 50, č. 58/2, tab. 3:2; Zavřel 2007, 274, č. 41; Militký 2010c, 30–31, č. 735b; Pl. 60:735b.

141. Soběslav (okr. Tábor, Jihočeský kraj)

Širší nálezový kontext: hromadný nález⁸¹;

Nálezové okolnosti: před rokem 1892 v č. p. 42;

I) Nález: bronzová mince císaře Aureliana, ražená v letech 270–275;

II) Nález: mince císaře Aureliana, ražená v letech 270–275;

III) Nález: bronzová mince císaře Constantina I., ražená v letech 306–337;

IV) Nález: bronzová mince neurčeného panovníka;

Datace: nejdříve po roce 306–337 (C3);

Uložení: dnes nezvěstné;

Literatura: Eisner 1922–1923, 12; Preidel 1930b, 256; Pochitonov 1955, 201, č. 809; Militký 1995, 49–50, č. 57/1; Zavřel 2007, 273, č. 40; Militký 2010c, 33–34, č. 741.

142. Tábor (okr. Tábor, Jihočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1874 při stavbě domu severně od kostela v areálu dnešního historického jádra města na Žižkově náměstí;

Nález: bronzový redukovaný follis císaře Constantina I., ražený v letech 335–336;
mincovna: Siscia;

Datace: nejdříve po roce 335–336 (C3);

Uložení: Polabské muzeum v Poděbradech?;

Literatura: Hellich 1916, 17; Schráníl 1916, 137; Eisner 1922–1923, 12; Preidel 1930a, 359; týž 1930b, 259, č. I; Pochitonov 1955, 167, č. 641; Militký 1995, 51, č. 61; Zavřel 2007, 274, č. 43; Militký 2010c, 35.

143. Chotěboř (okr. Havlíčkův Brod, kraj Vysočina)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález⁸²;

Nálezové okolnosti: na přelomu 19. a 20. století na katastru obce;

Nález: bronzový antoninian císaře MaximianaHerculia, ražený v letech 286–305;

Datace: nejdříve po roce 286–305 (C3);

Uložení: Městské muzeum Chotěboř, inv. č. 1.287; př. č. 11/70/3;

Literatura: Pochitonov 1955, 160, č. 605; Militký 2010c, 38–39, č. 750/10; Pl. 60:750/10(?).

144. Spytice (okr. Havlíčkův Brod, kraj Vysočina)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před rokem 1942 pod hradištěm Hradec u či na ostrožně nad potokem Doubravka;

Nález: bronzový follis císaře Diocletiana, ražený nejspíše v roce 301; s otvorem;
mincovna: Siscia;

Datace: nejdříve po roce 301 (C3);

Uložení: škola ve Spyticích?;

Literatura: Pochitonov 1955, 159, č. 595; Militký 2010c, 41, č. 753; Pl. 60:753

145. Počátky (okr. Pelhřimov, kraj Vysočina)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: během léta roku 1872 v lese u sv. Kateřiny severovýchodně od města;

Nález: bronzový redukovaný follis anonymní tzv. městské ražby (typ Urbs Roma), ražený v letech 330–346;

mincovna: Siscia?;

⁸¹ Nejisté, zda byly mince nalezeny společně na jednom místě (*Militký 2010c, 33*).

⁸² Jelikož není vůbec známá lokalizace nálezů a i v nejnovější literatuře (*Militký 2010c, 38*) je také označován jako „hromadný nález? / ojedinělý nález?“, vybrala autorka práce jen jedinou ověřenou minci, která by mohla pocházet ze sledovaného období.

Datace: nejdříve po roce 330–346 (C3);

Uložení: dnes neznámá;

Literatura: Preidel 1930a, 630; týž 1930b, 238; Pochitonov 1955, 169–170, č. 659; Militký 1995, 48, č. 49; Zavřel 2007, 272, č. 30; Militký 2010c, 43, č. 758.

146. Čechy – bez bližšího označení naleziště

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: před nebo v roce 1909 na neznámé lokalitě v Čechách;

Nález: bronzová mince císaře Constance, ražená v letech 347–348;
mincovna: Roma;

Datace: nejdříve po roce 347–348 (C3);

Uložení: Národní muzeum v Praze, inv. č. H5-27.103;

Literatura: Militký 2010c, 49, č. 768; Pl. 61:768.

Pásové garnitury

1. **Praha-Radotín** (okr. Praha, kraj Hlavní město Praha)

Širší nálezový kontext: pohřebiště vinařické skupiny;

A) Nálezové okolnosti: poloha Zbraslav;

Označení objektu/blížeší kontext: rozrušené hroby;

Nález: bronzová přezka se zvířecími hlavičkami (Sommer Skupina 1 forma E; Böhme fáze II); bronzový, nesouměrně klenutý proužek na obou koncích přechází ve vrubořezem vykreslované zvířecí hlavičky; v nejvyšším místě u vnitřního okraje je pletencovitá páska tvořená zářezy a sevřená dvěma podélnými rýhami; hlavy mají stylizované vlnité linie na hlavách, naznačené uši, oválné oko s krátkým zářezem v místech zřítelnice, krátkou srst a široce rozevřenou tlamičku, lemovanou čochkovitým zářezem;

Tab. 9:1;

B) Nálezové okolnosti: 20. léta 20. století, hliník naproti radotínskému nádraží;

Nález: bronzová přezka s pevným trojúhelníkovitým prolamovaným kováním; tři nýty – dva se nacházejí po stranách plošky, do níž je zasunut trn, a třetí nýt je připevněn na konci přezky v místě kruhového rozšíření trojúhelníkové špičky;

Tab. 9:3;

Datace: 1. polovina 5. století (D1 – D2);

Uložení: Národní muzeum v Praze, sbírka I. Borkovského;

Literatura: Svoboda 1948, 194, Tab. XXIII:1; Svoboda 1965, 271; Tab. XXXII:3; Sommer 1984, 130; Rybová 1988, 172, 181, Abb. 1; 3:2; Droberjar 2008b, 161.

2. **Praha-Vokovice** (okr. Praha 6, kraj Praha)

Nálezové okolnosti: neznámá poloha;

I) Nález: pozdně římská bronzová přezka s destičkou (Sommer skupina 2, typ 1a; Böhme fáze II), zdobená vrubořezem;

II) Nález: část kování z řemene opasku zdobeného vrubořezem;

III) Nález: bronzová přezka (Sommer skupina 1, forma E);

Datace: 1. polovina 5. století (D1 – D2);

Uložení: Muzeum hlavního města Prahy, bývalá Buchtelova sbírka;

Literatura: Svoboda 1948, 192–193, Tab. XXIII:2–3; Sommer 1984, 155; Droberjar – Militký 2005, 839 (Vokovice 2); Droberjar 2008b, 172;

Tab. 9:4.

3. **Vinařice** (okr. Kladno, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: pohřebiště vinařické skupiny;

Nálezové okolnosti: před 26. červencem 1876 nalezeno v místech cihelny V. Landy;

Označení objektu/blížeší kontext: rozrušené hroby;

Nález: velká bronzová přezka s prohnutým a na konci zahnutým jazýčkem, jehož povrch je zdobený příčnými rýhami a podélnými obloučky;

Datace: 5. století (D1 – D3);

Uložení: Národní muzeum v Praze, inv. č. 50 734;

Literatura: Smolík 1881, 23–27, Tab. II:9; Svoboda 1965, 112, Tab. XXIV:16; Droberjar 2002, 365 (Vinařice);

Tab. 9:2.

4. **Kolín** (okr. Kolín, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: pohřebiště vinařické skupiny;

Nálezové okolnosti: 1943–1944 stavební práce na plynárně (parcela číslo 1869), na podzim 1947 další hrob (č. 13);

Označení objektu/blížeší kontext: hrob č. 13;

Nález: kování opasku tvořené bronzovou pozdně římskou přezkou s oválným rámečkem, zakončenou zvířecími hlavičkami, s bronzovým terčovitým závěskem, obdélnou destičkou a třemi nýty (Sommer Skupina 2, typ 1c);

Datec: 1. polovina 5. století (D1 – D2/D3);

Uložení: Regionální muzeum v Kolíně?;

Literatura: Kudrnáč 1950, 229–231, obr. 163; Svoboda 1965, 248–249; Sommer 1984, 155; Droberjar 2002, 130 (Kolín 3);

Tab. 10:1.

5. Lužec nad Vltavou (okr. Mělník, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: pohřebiště doby stěhování národů;

Nálezové okolnosti: výzkum v letech 1955–1957 pod vedením O. Kytlicové;

Označení objektu/bližší kontext: hrob 38;

Nález: bronzová přezka s železným trnem (Sommer skupina 3, typ f) podkovovitého tvaru; plastická výzdoba rýhami a body, na koncích, poblíž příčné tyčinky se nacházejí stylizované dračí hlavičky; železný trn zachován torzovitě; průměr 42 x 30 mm;

Datec: polovina 5. století – 2. polovina 5. století (D2/D3 – D3);

Uložení: Národní muzeum v Praze, inv. č. 523117;

Literatura: Korený – Kytlicová 2007, 407; obr. 15:1.

6. Litovice-Hostivice (okr. Praha-západ, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: pohřebiště vinařické skupiny;

Nálezové okolnosti: záchranný výzkum I. Pleinerové, za Středočeské muzeum Roztoky, v letech 2003–2005 v poloze „Nad litovickou tvrzí“; pozemky firmy Central-group, dnes rodinné domy;

Označení objektu/bližší kontext: hrob 19;

I) Nález: pásová garnitura tvořená stříbrnou přezkou ledvinovitého tvaru s plochým širokým rámečkem; trn dochován celý, na straně přichycení k příčné části rámečku tvořen osmihrannou plochou destičkou, do níž přesně zapadá pomocí zahnutého konce;

II) Nález: 4 ks, stříbrné pozlacené kování; zdobení tvořeno napodobeninou tordování; všechny nýtky jsou opatřeny drobnou dvojicí nýtků k přichycení k opasku;

III) Nález: 10 hladkých stříbrných kování;

Datec: 4. /5. století (C3/D1);

Uložení: Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy;

Literatura: Pleinerová 2006, 483, 491, obr. 14, 16;

Tab. 11.

7. Plotiště nad Labem (okr. Hradec Králové, Královehradecký kraj)

Širší nálezový kontext: pohřebiště mladší doby římské až doby stěhování národů;

Nálezové okolnosti: výzkum A. Rybové a V. Vokolka v letech 1961–1971;

Označení objektu/bližší kontext: hrob č. 764;

Nález: bronzové kování z opasku se silně opotřebovaným povrchem; zdobeno vrubořezem; celková délka 3,8 cm;

Datec: 4. století – fáze III dle Rybové (C3);

Uložení: Východočeské muzeum v Hradci Králové, číslo nálezu 450/64-7;

Literatura: Rybová 1979, 371; Abb. 49:7; Ničová 2011, 79, č. 17;

Tab. 12.

8. Bříza (okr. Litoměřice, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: hrob vinařické skupiny;

Nálezové okolnosti: v roce 1841 v bývalém hliníku;

Označení objektu/bližší kontext: mužský kostrový hrob;

I) Nález: 2 ks, bronzová trojdílná přezka s pozlacenými destičkami, zdobenými niellem; destičky zdobeny vybiženým dekorem po obvodu vnější strany; čtyři nýty v rozích destičky a na ploše mezi nimi vybižený mandlovitý dekor;

II) Nález: stříbrná trojdílná přezka s obdélníkovitou destičkou se stěžejkou; podkovovitý rámeček; mohutný trn;

Datace: 1. polovina 5. století (D1 – D2);

Uložení: Národní muzeum v Praze;

Literatura: Svoboda 1965, 115, 238, Tab. XXI:4, 6; Droberjar 2002, 36–37 (Bříza), Jiřík 2015, 99;

Tab. 10:2.

9. Úherce (okr. Louny, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: pohřebiště vinařické skupiny;

Nálezové okolnosti: před 26. červencem 1876 nalezeno v místech cihelny V. Landy;

Označení objektu/blíží kontext: rozrušené hroby;

Nález: stříbrná přezka s podkovovitým rámečkem; mohutný trn na konci rozšířený;

Datace: 5. století (D1 – D3);

Uložení: Národní muzeum v Praze;

Literatura: Svoboda 1965, 277, XXXI:8.

Skleněné předměty

1. Praha-Bubeneč (městský obvod Praha 6, kraj Hlavní město Praha)

Širší nálezový kontext: ojedinělý hrob?;

Nálezové okolnosti: před rokem 1930 v Terronské ulici;

Označení objektu/blížeší kontext: žárový hrob;

I) Nález: 4 ks, slitek polyedrických tmavě modrých průsvitných skleněných korálků (TM Skupina XIV, Typ 126);

II) Nález: 2 ks, slitek kulovitých modrých průsvitných skleněných korálků (TM Skupina I, Typ 18);

III) Nález: drobný prstencovitý černý neprůsvitný skleněný korálek (TM Skupina III, Typ 55);

IV) Nález: slitek tmavě modrého průsvitného skleněného korálku;

V) Nález: slitek světle modrého neprůsvitného skleněného korálku;

VI) Nález: slitek světle zeleně-modrého průsvitného skleněného korálku;

VII) Nález: zlomek slitku čočkovitého či zploštělé soudkovitého bezbarvého průhledného skleněného korálku s dvouvrstevnými modro-bílými očky (TM Skupina XXI, Typ 215a);

Datace: 4. století (C3);

Uložení: Národní muzeum v Praze, inv. č. 40773–40784;

Literatura: Droberjar – Militký 2005, 817 (Bubeneč 1); Kacel 2012, 159–160; Kopřivová 2014, 237–239, L23K1.

2. Praha-Bubeneč/Dejvice (městský obvod Praha 6, kraj Hlavní město Praha)

Širší nálezový kontext: kostrové pohřebiště;

Nálezové okolnosti: na počátku 20. století naproti bývalému hostinci U Modré růže a na Panském poli (mezi dnešními ulicemi Pařanka a Pod Juliskou);

Označení objektu/blížeší kontext: hrob 1 (dětský);

I) Nález: velký válcovitý žlutý skleněný korálek (možná TM Skupina XV);

II) Nález: 36 ks, soudkovitý až kulovitý hnědý skleněný korálek (TM Skupina I);

Datace: 4. století (C3);

Uložení: Národní muzeum v Praze či Muzeum hlavního města Prahy;

Literatura: Svoboda 1965, 258; Tempelmann-Maczyńska 1985, 260; Droberjar – Militký 2005, 817 (Bubeneč 2); Kacel 2012, 160.

3. Praha-Dejvice (městský obvod Praha 6, kraj Hlavní město Praha)

Širší nálezový kontext:

Nálezové okolnosti: poloha Červené valy mezi kostelem Sv. Matěje a Dejvicemi;

Označení objektu/blížeší kontext: kostrový hrob;

I) Nález: 15 ks, osmičkovitý tmavě modrý průsvitný skleněný korálek (TM Skupina VIII, Typ 84b);

II) Nález: 9 ks, malý nepravidelně soudečkovitý tmavě modrý průsvitný skleněný korálek (TM Skupina I, Typ 18);

III) Nález: soudkovitý tmavě fialový průsvitný skleněný korálek (TM Skupina I, Typ 3);

IV) Nález: soudkovitý černý neprůsvitný skleněný korálek s nepravidelně zdobeným obvodem pomocí okrouhlých bílých skvrnek (TM Skupina XXI, Typ 212a);

V) Nález: válcovitý zelený průsvitný skleněný korálek (TM Skupina I, Typ 4b);

Datace: 4. století (C3);

Uložení: Národní muzeum v Praze, inv. č. 33689;

Literatura: Svoboda 1948a, 237; Tab. XVI:1–7; Svoboda 1965, obr. 19; Droberjar – Militký 2005, 820–821 (Dejvice 5); Droberjar 2008a, 130; Salač 2008, příl. 11:1; Kacel 2012, 161; Kopřivová 2014, 239–241, L24K1;

Tab. 13.

4. Praha-Dejvice/Juliska (městský obvod Praha 6, kraj Hlavní město Praha)

Širší náleзовý kontext: pohřebiště vinařické skupiny;

Nálezové okolnosti: místní cihelna (Hofmanova?) v části Juliska;

Označení objektu/blížeší kontext: rozrušené hroby;

I) Nález: kónický skleněný pohár žluto-zelené barvy;

II) Nález: skleněný pohárek s válcovitým tělem zelené barvy;

III) Nález: baňatá skleněná lahev zeleno-modré barvy se štíhlým hrdlem a ovaleným knoflíkovitým okrajem, zdobená šikmou kanelurou;

Datace: 5. století (D1 – D3);

Uložení: Národní muzeum v Praze; Bergerova sbírka;

Literatura: Svoboda 1965, 267–268; Tab. XXVIII:5, 10; Droberjar – Militký 2005, 823 (Dejvice 7); Jiřík – Vávra 2015b, 187⁸³;

Tab. 22:1.

5. Praha-Dolní Chabry (městský obvod Praha 8, kraj Hlavní město Praha)

Širší náleзовý kontext: hrob;

Nálezové okolnosti: v roce 1952 při výkopu kanalizace v bývalé Hudečkově zahradě ve Spořické ulici;

Označení objektu/blížeší kontext: ženský kostrový hrob;

I) Nález: 2 ks, prstencovitý mléčně bílý průsvitný skleněný korálek (TM Skupina I, Typ 6);

II) Nález: válcovitý tmavě zelený průsvitný skleněný korálek zdobený červenou vlnovkou (TM Skupina XXII, Typ 255b);

III) Nález: 2 ks, válcovitý modrý průsvitný skleněný korálek (TM Skupina II, Typ 30a);

IV) Nález: válcovitý tmavě zelený průsvitný skleněný korálek (TM Skupina II, Typ 4a);

V) Nález: 2 ks, zploštěle soudkovitý černý neprůsvitný skleněný korálek s podélným žebrováním (TM Skupina XVIII, Typ 168);

VI) Nález: soudkovitý černý neprůsvitný skleněný korálek zdobený čtyřmi červenými oběžnými liniemi, mezi nimi vloženy tři oběžné vlnovky (vnější žluté a vnitřní světle modrá) (TM Skupina XXII, Typ 303, Kopřivová varianta i);

VII) Nález: 10 ks, polyedrický tmavě fialový průsvitný skleněný korálek s fasetováním (TM skupina XIV, typ 128);

VIII) Nález: polyedrický tmavě modrý průsvitný skleněný korálek s fasetováním (TM skupina XIV, typ 126);

IX) Nález: melounovitý bezbarvý průsvitný skleněný korálek s podélným žebrováním (TM Skupina XVIII, Typ 155);

Datace: 4. století (C3);

Uložení: Národní muzeum v Praze, inv. č. 83351–83372;

Literatura: Rataj 1953; Svoboda 1965, 240; Droberjar 2002, 260–261 (Praha-Dolní Chabry 2); Droberjar – Militký 2005, 823–824 (Dolní Chabry 2); Kacl 2012, 161; Kopřivová 2014, 241–242, L25K1;

Tab. 14–16:4.

6. Praha-Kobylisy (městský obvod Praha 8, kraj Hlavní město Praha)

Širší náleзовý kontext: pohřebiště vinařické skupiny;

Nálezové okolnosti: parcela č. 490;

a) Označení objektu/blížeší kontext: hrob 3;

Nález: žluto-zelená skleněná číška náprstkovitého tvaru s mírně vyhnutým okrajem; provenience: Panonie – možná kolem dnešního města Csákvár;

Datace: 2. polovina 5. století (D3);

Uložení: Národní muzeum v Praze;

⁸³ Nález III).

Literatura: Svoboda 1939, 158–160; týž 1965, 259, Tab. XXVII:7; Menghin – Springer – Wamers (eds.) 1987, 537; Abb. XIII:5a; Droberjar – Militký 2005, 829; Jiřík – Vávra 2015b, 189.

b) Označení objektu/bližší kontext: hrob 4;

Nález: skleněný vysoký pohár žluto-zelené barvy (typ Kempston), se skleněnými nálepy a se skleněnými spirálovitě ovinutými nitěmi podél okraje a ústí nádoby; drobná nožka z větší části odlomena;

provenience: Porýní;

Datace: 2. polovina 5. století (D3);

Uložení: Národní muzeum v Praze;

Literatura: Svoboda 1939, 158–160; Svoboda 1965, 259; Tab. XXVII:6; Menghin – Springer – Wamers (eds.) 1987, 537; Abb. XIII, 5.b; Droberjar – Militký 2005, 829; Droberjar 2008b, 175; Jiřík – Vávra 2015b, 187, Greiff 2015, 203;

Tab. 22:4.

7. Praha-Radotín (městský obvod Praha 5, kraj Hlavní město Praha)

Širší nálezový kontext: hroby vinařické skupiny;

Nálezové okolnosti: v roce 1924 (v únoru hrob č. 1 a v červenci hrob č. 3), bývalý hliník naproti radotínskému nádraží, pozemek pana Drchoty;

a) Označení objektu/bližší kontext: hrob č. 1;

Nález: 3 střepy ze skleněné průhledné nádoby světle zelené barvy, velmi podobné malé číši z hrobu č. 3;

Datace: 1. polovina 5. století (D1 – D2);

Uložení: Národní muzeum v Praze;

Literatura: Jansová 1924–25, 468–470; Svoboda 1965, 271; Rybová 1988; Droberjar – Militký 2005, 837 (Radotín 3).

b) Označení objektu/bližší kontext: hrob č. 3⁸⁴;

Nález: číška náprstkovitého tvaru žluto-zelené barvy s vodorovnou dvojicí rýh pod prohnutým okrajem;

provenience: Pannonie – možná kolem dnešního města Csákvár;

Datace: 1. polovina 5. století (D1 – D2);

Uložení: Národní muzeum v Praze;

Literatura: Jansová 1924–25, 468–470, Tab. LXIX:3; Svoboda 1965, 271, Tab. XXXII:14; Rybová 1988; Droberjar–Militký 2005, 837 (Radotín 3); Jiřík – Vávra 2015b, 189.

8. Praha-Veleslavín (městský obvod Praha 6, kraj Hlavní město Praha)

Širší nálezový kontext: kostrové pohřebiště vinařické skupiny;

Nálezové okolnosti: v roce 1915 J. A. Jíra zkoumal v cihelně bývalé Vídeňské banky, jižně od dnešní Evropské ulice, přibližně v areálu Fakulty tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy;

Označení objektu/bližší kontext: hrob č. 3;

Nález: štíhlý kuželovitý skleněný pohár zelené barvy (typ Kempston), zdobený nalepovanými nitěmi zelené barvy;

provenience: Porýní;

Datace: 2. polovina 5. století (D3);

Uložení: Muzeum hlavního města Prahy či Národní muzeum;

Literatura: Svoboda 1965, 268, Tab. XXVIII:11; Droberjar – Militký 2005, 839; Droberjar 2008b, 175.

⁸⁴ Hrob č. 3 byl nalezen v místech hrobu č. 1. Není tedy vyloučené, že nálezy mohly být původně uloženy do hrobu č. 1.

9. Praha-Zličín⁸⁵ (městský obvod Praha 5, kraj Hlavní město Praha)

Širší nálezový kontext: kostrové pohřebiště vinařické skupiny;

Nálezové okolnosti: výzkum v letech 2005–2008, v poloze „U nové silnice“ mezi venkovskou zástavbou starého Zličína a pražským obchvatem na západním okraji Prahy⁸⁶;

Uložení: Muzeum hlavního města Prahy;

a) Označení objektu/bližší kontext: hrob č. 10;

Nález: zvoncovitý pohár ze sytě zeleného skla;

Datace: 5. století (D1 – D3);

Literatura: Greiff 2015, 203.

b) Označení objektu/bližší kontext: hrob č. 15;

Nález: číška náprstkovitého tvaru;

provenience: Pannonie – možná kolem dnešního města Csákvár;

Datace: 1. polovina 5. století (D1 – D2);

Literatura: Jiřík – Vávra 2015b, 189.

c) Označení objektu/bližší kontext: hrob č. 37;

Nález: neúplná náprstkovitá číška z čirého bezbarvého skla s velmi tenkými stěnami, zdobená plastickou girlandou a vlnovkou s částečně zatavenou nití;

provenience: Středomoří?;

Datace: 5. století (D1 – D3);

Literatura: Greiff 2015, 201;

Tab. 22:5.

d) Označení objektu/bližší kontext: hrob č. 49;

Nález: číška zvoncovitého tvaru z bezbarvého skla;

provenience: Porýní?;

Datace: 5. století (D1 – D3);

Literatura: Jiřík – Vávra 2015b, 191.

e) Označení objektu/bližší kontext: hrob č. 70;

Nález: skleněná baňatá lahvička;

Datace: 5. století (D1 – D3);

Literatura: Jiřík – Vávra 2015b, 187;

Tab. 22:2.

f) Označení objektu/bližší kontext: hrob č. 76;

Nález: skleněná číška náprstkovitého těla se šikmým kanelováním;

provenience: Podunají;

Datace: 5. století (D1 – D3);

Literatura: Jiřík – Vávra 2015b, 190.

g) Označení objektu/bližší kontext: hrob č. 78;

Nález: číška ze světle zeleného skla, zdobená arkádami ze široké skleněné nitě;

provenience: Pannonie?;

Datace: 5. století (D1 – D3);

Literatura: Jiřík – Vávra 2015b, 191.

h) Označení objektu/bližší kontext: hrob č. 90;

Nález: neúplná baňatá lahvička z čirého bezbarvého skla, zdobená girlandou;

⁸⁵ Celkem z lokality pochází 18 skleněných nádob, nicméně ne všechny lze s určitostí považovat za produkt pozdně římských dílen (Jiřík – Vávra 2015b).

⁸⁶ Nejnověji Vávra – Kuchařík 2015.

Datace: 5. století (D1 – D3);
Literatura: Greiff 2015, 202;
Tab. 22:6.

ch) Označení objektu/bližší kontext: hrob č. 94;
Nález: část tenkostěnné zvoncovité číšky z čírého bezbarvého skla, zdobená původně jemným vláknem ovinutým v hustých spirálách po obvodu horní a dolní části nádoby;
Datace: 5. století (D1 – D3);
Literatura: Greiff 2015, 202;
Tab. 22:7.

i) Označení objektu/bližší kontext: hrob č. 129;
Nález: číška ze zelené skla, zdobená dvojicí arkád ze široké skleněné nitě v dolní a horní části těla nádoby;
Datace: 5. století (D1 – D3);
Literatura: Jířík – Vávra 2015b, 191; Greiff 2015, 205;

j) Označení objektu/bližší kontext: hrob č. 143;
Nález: zlomek horní části lahve z čírého bezbarvého skla, zdobený v horní části až k hrdlu spirálovitě silnou skelněnou nití a v největší výduti dvěma řadami širokých arkád ze stejně širokých nití;
provenience: Porýní;
Datace: 5. století (D1 – D3);
Literatura: Greiff 2015, 202;
Tab. 22:8.

k) Označení objektu/bližší kontext: hrob č. 144;
Nález: lahev z čírého nažloutlého skla na nožce s konvexní podstavou a s mírně nálevkovitým ústím, zdobená optickým dekorem;
provenience: Porýní?;
Datace: 5. století (D1 – D3);
Literatura: Greiff 2015, 199;
Tab. 22:3.

l) Označení objektu/bližší kontext: hrob č. 157;
Nález: kónický pohárek typu Gellep z čírého nažloutlého skla, zdobený šikmými kanelurami a v horní části těla navíc spirálovitou ovinutou nití;
Datace: 5. století (D1 – D3);
Literatura: Greiff 2015, 203;

10. Beroun-Závodí (okr. Beroun, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: hrob na zaniklém sídlišti;

Nálezové okolnosti: v roce 1978 v jihovýchodní části Berouna na nejnižších terasách levého břehu Berounky;

Označení objektu/bližší kontext: bohatý kostrový hrob;

Nález: poškozený skleněný pohár, stěny zdobené fasetovaným vybrušováním⁸⁷;

Datace: konec 4. století – počátek 5. století (375–400 podle *Břicháček 1981, 128*) (C3 – D1);

Uložení: Západočeské muzeum v Plzni;

Literatura: Břicháček 1981, 128; Droberjar 2002, 16 (Beroun 2); týž 2008a, 127; Kac1 2012, 130.

⁸⁷ Nález může také pocházet z oblasti černjachovské kultury z Černomoří (*Kac1 2012, 58*).

11. Třebichovice (okr. Kladno, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: malé pohřebiště vinařické skupiny;

Nálezové okolnosti: v roce 1855 proti Libušínu, údolí Vinařického potoka;

I) Nález: skleněný pohár;

II) Nález: skleněná láhev;

Datace: 5. století (D1 – D3);

Uložení:?

Literatura: Sklenář 1992, 258; Droberjar 2002, 342 (Třebichovice).

12. Vinařice (okr. Kladno, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: pohřebiště vinařické skupiny

Nálezové okolnosti: Landova cihelna, na mírném svahu k Libušínskému potoku;

Označení objektu/blíží kontext: rozrušené hroby?;

I) Nález: kónická skleněná nádobka žlutavé barvy, možná olejová lampa;
provenience Přední východ nebo Egypt;

II) Nález: válcovitý skleněný pohárek zelené barvy, pupíkovitě vyklenuté dno;

III) Nález: fragment válcovitého skleněného pohárku zelené barvy;

Datace: 1. polovina 5. století (?) (D1 – D2);

Uložení: ?;

Literatura: Smolík 1881, 26; Svoboda 1965, 278; Droberjar 2002, 365 (Vinařice); Jiřík – Vávra 2015b, 184⁸⁸;

Tab. 23:1.

13. Kolín (okr. Kolín, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: pohřebiště vinařické skupiny;

Nálezové okolnosti: 1943–1944 stavební práce na plynárně (parcela číslo 1869), 1947 další hrob (č. 13);

Označení objektu: 9 m od severozápadního okraje hrobu 4 v šedo-černé jamce;

Nález: skleněný pohárek s hladkými stěnami světle žluté barvy;

Datace: 1. polovina 5. století – polovina 5. století (D1 – D2);

Uložení: Regionální muzeum v Kolíně?;

Literatura: Filip 1949, Tab. 43:18; Kudrnáč 1950, 229; Svoboda 1965, 248–249, Tab. XXXVIII:1; Droberjar 2002, 130 (Kolín 3).

14. Lužec nad Vltavou (okr. Mělník, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: pohřebiště vinařické skupiny;

Nálezové okolnosti: v roce 1958 výzkum pod vedením O. Kytlicové v pískovně;

a) Označení objektu/blíží kontext: dvojhrob 37b, c;

Nález: zlomek nádoby z opalizujícího skla, zesílený a ven vyhnutý okraj a prohnuté hrdlo;

Datace: 1. polovina 5. století (D1 – D2);

Uložení: Národní muzeum v Praze, inv. č. 523116

Literatura: Svoboda 1965, 253; Korený – Kytlicová 2007, 407, obr. 14:3.

b) Označení objektu/blíží kontext: hrob 50;

Nález: zlomek hrdla skleněné nádoby, zdobený dvěma plastickými žebírky;

Datace: 1. polovina 5. století (D1 – D2);

Uložení: Národní muzeum v Praze, inv. č. 523123

Literatura: Svoboda 1965, 253; Korený – Kytlicová 2007, 410, obr. 16:6.

15. Lhota, obec Dolní Břežany – Hradiště nad Závistí (okr. Praha-západ, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: sídliště;

⁸⁸ Nález I).

Nálezové okolnosti: sezóna 1987, v jihovýchodním sousedství akropole;
Označení objektu/blížejší kontext: sonda A 49, objekt 4 (zahlobená chata);
I) Nález: zlomek okraje malé skleněné nádoby;
II) Nález: dno žluto-zeleného skleněného poháru;
Datace: 4. století (C3);
Uložení: Archeologický ústav AV ČR Praha, dep. Závist;
Literatura: Motyková – Rybová – Drda 1989; Droberjar 2002, 378–379 (Závist 2); Kacel 2012, 137, 194.

16. Chrudim (okr. Chrudim, Pardubický kraj)

Širší nálezový kontext: polykulturní lokalita;
Nálezové okolnosti: v roce 2009 v poloze Píšťovy během záchranného archeologického výzkumu u stavby obchodního centra TESCO;
Označení objektu/blížejší kontext: objekt 218;
Nález: plochý žlutý neprůsvitný skleněný korálek (možná TM Skupina II, Typ 37);
Datace: 4. – 5. století (C3 – D3);
Uložení: Regionální muzeum v Chrudimi, inv. č. A40203;
Literatura: Musil – Jílek 2012, 12–13, 43, Obr. 23:2; Kopřivová 2014, 154, L10K1P1.

17. Platiště nad Labem (okr. Hradec Králové, Královéhradecký kraj)

Širší nálezový kontext: pohřebiště mladší a pozdní doby římské, případně počátku doby stěhování národů;

Nálezové okolnosti: v letech 1961–1971 výzkum Archeologického Ústavu ČSAV a Krajského muzea v Hradci Králové pod vedením A. Rybové a V. Vokolka, lokalita na mírném svahu na pravém břehu Labe v severní části katastru obce;

Uložení: Muzeum východních Čech v Hradci Králové;

a) Označení objektu/blížejší kontext: hrob 115 (žena?);

I) Nález: slítek světle zeleného skleněného korálku;

II) Nález: slítek bezbarvého průsvitného skleněného korálku;

Datace: 4. století (fáze III dle Rybové) (C3);

Literatura: Rybová 1979, 360, Abb. 59:2, 4; táž 1980, 146; Kacel 2012, 149–150; Kopřivová 2014, 202, L21K7.17;

Tab. 16:5–6.

b) Označení objektu/blížejší kontext: hrob 178;

Nález: slítek tmavě modrého průsvitného skleněného korálku;

Datace: 4. století – 5. století (fáze III–IV dle Rybové) (C3 – D3);

Literatura: Rybová 1979, 361, Abb. 64:22; táž 1980, 146; Kacel 2012, 150; Kopřivová 2014, 204, L21K10;

Tab. 16:7.

c) Označení objektu/blížejší kontext: hrob 247a;

Nález: slítek černého neprůsvitného skleněného korálku;

Datace: 4. století (fáze III dle Rybové) (C3);

Literatura: Rybová 1979, 363, Abb. 58:20; táž 1980, 146; Kacel 2012, 151; Kopřivová 2014, 206, L21K16;

Tab. 16:8.

d) Označení objektu/blížejší kontext: hrob 255;

Nález: slítek tmavě modrého průsvitného skleněného korálku;

Datace: 4. století (fáze III dle Rybové) (C3);

Literatura: Rybová 1979, 363, Abb. 48:2; táž 1980, 146; Kacel 2012, 151; Kopřivová 2014, 206, L21K17;

Tab. 16:9.

e) Označení objektu/bližší kontext: hrob 265 (žena?);
Nález: slitek tmavě modrého průsvitného skleněného korálku;
Datace: 4. století (fáze III dle Rybové) (C3);
Literatura: Rybová 1979, 363, Abb. 63:8; táž 1980, 146; Kacel 2012, 151; Kopřivová 2014, 206–207, L21K19;
Tab. 16:10.

f) Označení objektu/bližší kontext: hrob 268;
Nález: slitek korálek z modrého průsvitného a černého neprůsvitného skla;
Datace: 4. století (fáze III dle Rybové) (C3);
Literatura: Rybová 1979, 363, Abb. 47:13; táž 1980, 146; Kacel 2012, 151; Kopřivová 2014, 207, L21K20;
Tab. 16:11.

g) Označení objektu/bližší kontext: hrob 286 (žena?);
I) Nález: slitek černého skleněného korálku se žlutým ornamentem;
II) Nález: slitek korálek z tmavě modrého, červeného a žlutého neprůsvitného skla; slito s vinutím spony;
Datace: 4. století (fáze III dle Rybové) (C3);
Literatura: Rybová 1979, 363, Abb. 55:12–13; táž 1980, 146; Kacel 2012, 151; Kopřivová 2014, 207–208, L21K21;
Tab. 16:12–13.

h) Označení objektu/bližší kontext: hrob 309;
I) Nález: slitek fialového skleněného korálku; slito se zlomkem kroužku z bronzového drátu;
II) Nález: 34 ks, zlomek slitek světle zelených průsvitných korálek;
Datace: 4. století (fáze III dle Rybové) (C3);
Literatura: Rybová 1979, 364, Abb. 45:12–13; táž 1980, 146; Kacel 2012, 151; Kopřivová 2014, 208, L21K22;
Tab. 16:14–15.

ch) Označení objektu/bližší kontext: hrob 326 (žena);
Nález: 8 ks, slitek-zlomek světle modro-zeleného průsvitného skleněného korálku;
Datace: 4. století (fáze III dle Rybové) (C3);
Literatura: Rybová 1979, 364, Abb. 48:8; táž 1980, 146; Kacel 2012, 152; Kopřivová 2014, 208, L21K23;
Tab. 16:16.

i) Označení objektu/bližší kontext: hrob 376 (žena?);
Nález: slitek tmavě modrého průsvitného skleněného korálku;
Datace: 4. století (fáze III dle Rybové) (C3);
Literatura: Rybová 1979, 365; táž 1980, 146; Kacel 2012, 152; Kopřivová 2014, 209, L21K25.

j) Označení objektu/bližší kontext: hrob 427;
I) Nález: segmentovaný tmavě modrý průsvitný skleněný korálek (TM Skupina X, Typ 91a);
II) Nález: 4 ks, slitek segmentovaný tmavě modrý průsvitný skleněný korálek (TM Skupina X, Typ 91a);
Datace: konec 4. století – počátek 5. století (fáze IVa dle Rybové) (C3/D1 – D1);
Literatura: Rybová 1979, 366, Abb. 66:11–13; táž 1980, 146; Kacel 2012, 152; Kopřivová 209–210, L21K27, Tab. XX:2;
Tab. 16:17–18, Tab. 17:1.

k) Označení objektu/bližší kontext: hrob 446 (žena?);
Nález: slítek tmavě modrého průsvitného skleněného korálku;
Datace: konec 4. století – počátek 5. století (fáze IVa dle Rybové) (C3/D1 – D1);;
Literatura: Rybová 1979, 366; táž 1980, 146; Kacel 2012, 152; Kopřivová 2014, 210, L21K28.

l) Označení objektu/bližší kontext: hrob 471;
I) Nález: fasetovaný podlouhlý tmavě modrý průsvitný skleněný korálek (TM Skupina XIV, Typ 126);
II) Nález: dvojkónický světle zelený průhledný skleněný zlomek korálku s plastickou lištou na lomu (TM Skupina IV; Kopřivová Typ 3);
Datace: 4. století (fáze III dle Rybové) (C3);
Literatura: Rybová 1979, 366, Abb. 60:13, 15; táž 1980, 146; Kacel 2012, 152; Kopřivová 2014, 210 – 211, L21K30; Tab. XXI:1, XX:3;
Tab. 17:2–3.

m) Označení objektu/bližší kontext: hrob 494 (žena);
Nález: slítek tmavě modrého průsvitného skleněného korálku;
Datace: konec 4. století – počátek 5. století (fáze IVa dle Rybové) (C3/D1 – D1);
Literatura: Rybová 1979, 367, Abb. 67:10; táž 1980, 146; Kacel 2012, 152; Kopřivová 2014, 211, L21K32;
Tab. 18:1.

n) Označení objektu/bližší kontext: hrob 536 (žena);
Nález: slítek tmavě modrého průsvitného skleněného korálku s bílým nerozpoznatelným výzdobným motivem;
Datace: 4. století (fáze III dle Rybové) (C3);
Literatura: Rybová 1979, 367, Abb. 59:10; táž 1980, 146; Kacel 2012, 152–153; Kopřivová 2014, 212, L21K33;
Tab. 18:2.

o) Označení objektu/bližší kontext: hrob 578;
Nález: zploštěle kulovitý mléčně bílý neprůhledný skleněný korálek (TM Skupina II, Typ 34);
Datace: 4. století (fáze III dle Rybové) (C3);
Literatura: Rybová 1979, 368, Abb. 46:6; táž 1980, 146; Kacel 2012, 153; Kopřivová 2014, 212, L21K38;
Tab. 18:3.

p) Označení objektu/bližší kontext: hrob 703;
Nález: 2 ks, menší kulovitý tmavě modrý průsvitný skleněný korálek (TM Skupina I, Typ 18);
Datace: 4. století (fáze III dle Rybové) (C3);
Literatura: Rybová 1979, 370, Abb. 64: 17; táž 1980, 146; Kacel 2012, 153; Kopřivová 2014, 215–216, L21K41, Tab. XXIII:1–2.
Tab. 17:9.

q) Označení objektu/bližší kontext: hrob 708;
I) Nález: slítek skleněných korálků mléčně bílé a tmavě modré barvy;
II) Nález: slítek průsvitných i neprůsvitných skleněných korálků mléčně bílé, červené, zelené a tmavě modré barvy;
Datace: 4. století (fáze III dle Rybové) (C3);
Literatura: Rybová 1979, 370, Abb. 53:8–9; táž 1980, 146; Kacel 2012, 153–154; Kopřivová 2014, L21K42;
Tab. 18:4–5.

- r) Označení objektu/bližší kontext:** hrob 758;
I) Nález: slitek světle zeleného průsvitného skleněného korálku;
II) Nález: slitek černého neprůsvitného skleněného korálku;
III) Nález: slitek modro-zeleného průsvitného skleněného korálku;
Datace: 4. století (fáze III dle Rybové) (C3);
Literatura: Rybová 1979, 371, Abb. 61:10; táž 1980, 146; Kacel 2012, 154; Kopřivová 2014, 217–218, L21K45;
Tab. 18:6.
- s) Označení objektu/bližší kontext:** hrob 766 (žena?);
Nález: zploštělý kulovitý mléčně bílý neprůhledný skleněný korálek se třemi fialovými očky (TM Skupina XXI, Typ 201a);
Datace: 4. století (fáze III dle Rybové) (C3);
Literatura: Rybová 1979, 371, Abb. 60:7; táž 1980, 146; Kacel 2012, 154; Kopřivová 2014, 218, L21K46, Tab. XXIII:3;
Tab. 17:4.
- t) Označení objektu/bližší kontext:** hrob 771 (žena?);
Nález: slitek světle modrého průsvitného skleněného korálku;
Datace: konec 4. století – počátek 5. století (fáze IVa dle Rybové) (C3/D1 – D1);
Literatura: Rybová 1979, 371; táž 1980, 146; Kacel 2012, 154; Kopřivová 2014, 218, L21K47.
- u) Označení objektu/bližší kontext:** hrob 840 (žena?);
Nález: slitek tmavě zeleného průsvitného skleněného korálku;
Datace: 4. století (fáze III dle Rybové) (C3);
Literatura: Rybová 1979, 372; táž 1980, 146; Kacel 2012, 154; Kopřivová 2014, 219, L21K49.
- v) Označení objektu/bližší kontext:** hrob 971;
I) Nález: slitek tmavě modrého průsvitného skleněného korálku;
II) Nález: zlomek slitku černého neprůsvitného skleněného korálku s bílými pruhy (TM Skupina XXII);
III) Nález: 4 ks, zlomky slitků černých neprůsvitných skleněných korálků se žlutým ornamentem (TM Skupina XXII);
Datace: 4. století (fáze III dle Rybové) (C3);
Literatura: Rybová 1979, 374, Abb. 52:13–17; táž 1980, 146; Kacel 2012, 155; Kopřivová 2014, 222–223, L21K56,
Tab. 18:7–9.
- w) Označení objektu/bližší kontext:** hrob 1049;
I) Nález: středně velký zploštělý kulovitý mléčně bílý neprůsvitný skleněný korálek (TM Skupina II; Typ 34);
II) Nález: nízký nepravidelně zploštěle válcovitý okrově žlutý neprůsvitný skleněný korálek (TM Skupina II, Typ 37);
Datace: 4. – 5. století (fáze III–IV dle Rybové) (C3 – D3);
Literatura: Rybová 1979, 375, Abb. 62:11, 12; táž 1980, 146; Kacel 2012, 155; Kopřivová 2014, 223, L21K57, Tab. XXV:1–2;
Tab. 17:5–6.
- x) Označení objektu/bližší kontext:** hrob 1068 (žena?);
I) Nález: 4 ks, polyedrický tmavě modrý průsvitný skleněný korálek s fasetováním TM Skupina XIV, Typ 126);
II) Nález: slitek tmavě modrého průsvitného korálku;

III) Nález: 3 ks, dvojkónický tmavě modrý průsvitný skleněný korálek (TM Skupina IV, Typ 57);

IV) Nález: slitek tmavě modrého průsvitného skleněného korálku;

Datace: 4. století (fáze III dle Rybové) (C3);

Literatura: Rybová 1979, 376, Abb. 58:10–12; táž 1980, 146; Kacl 2012, 155; Kopřivová 2014, 224–225, L21K58;

Tab. 17:7–8, 18:10.

y) Označení objektu/blížeší kontext: hrob 1091 (žena?);

Nález: slitek tmavě modrého průsvitného skleněného korálku;

Datace: 4. století (fáze III dle Rybové) (C3);

Literatura: Rybová 1979, 376, Abb. 43:21; táž 1980, 146; Kacl 2012, 155; Kopřivová 2014, 226, L21K59;

Tab. 18:11.

z) Označení objektu/blížeší kontext: hrob 1180 (žena);

Nález: 6 ks, zlomky slitků tmavě modrých průsvitných skleněného korálku;

Datace: 4. století (fáze III dle Rybové) (C3);

Literatura: Rybová 1979, 377, Abb. 45:19; táž 1980, 146; Kacl 2012, 155–156; Kopřivová 2014, 226, L21K61;

Tab. 18:12.

aa) Označení objektu/blížeší kontext: hrob 1191 (žena?);

Nález: slitek tmavě fialového průsvitného skleněného korálku;

Datace: konec 4. století – počátek 5. století (fáze IVa dle Rybové) (C3/D1 – D1);;

Literatura: Rybová 1979, 378, Abb. 68:13; táž 1980, 146; Kacl 2012, 156; Kopřivová 2014, 228–229, L21K63;

Tab. 18:13.

18. Smiřice (okr. Hradec Králové; Královéhradecký kraj)

Širší nálezový kontext: sídliště mladší a pozdní doby římské;

Nálezové okolnosti: v roce 2012 během záchranného výzkumu Muzea východních Čech v Hradci Králové na p. p. č. 262, 264, 255/1 (k. ú. Smiřice) a p. č. 78/7 (k. ú. Holohlavy);

Označení objektu/blížeší kontext: poblíž objektu 22;

Nález: polovina kobaltově modrého průsvitného skleněného korálku se žlutou nitkou u okraje, ve střední části vzájemně se protínající žluté vlnice (TM Skupina XXII, Typ 331, Kopřivová varianta b);

Datace: 2. třetina 4. století (C3);

Uložení: Muzeum východních Čech v Hradci Králové;

Literatura: Horník 2012, 68, 76, 80, Obr. 10:1; Kopřivová 2014, 264, L35KN.

19. Bitozeves (okr. Louny, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý hrob?;

Nálezové okolnosti: v roce 1887 na chmelnici v poloze „Za Stodolou“ na p. č. 178;

Označení objektu/blížeší kontext: ženský žárový hrob?;

I) Nález: válcovitý vysoký skleněný korálek;

II) Nález: 6 zploštělé kulovitých skleněných korálků;

III) Nález: složitě fasetovaný (čtrnáctistěn) korálek⁸⁹;

Datace: 2. polovina 4. století (C3);

Uložení: dnes nezvěstné;

Literatura: Svoboda 1965, 238; Sakař 1966, 605–606, obr. 10:3; Tempelmann-Maczyńska 1985, 258; Droberjar 2002, 18 (Bitozeves); Kacl 2012, 130; Kopřivová 2014, 288 (Bitozeves).

⁸⁹ Uváděn V. Sakařem (1966, obr. 10:3), určený P. Kaclem (2012, 130).

20. Měcholupy (okr. Louny, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý kostrový hrob;

Nálezové okolnosti: dne 19. října 1938 uprostřed obce během stavby domu doktora Kühnela;

Označení objektu: ženský kostrový hrob;

Nález: skleněný pohárek s rozevírajícím se okrajem zelené barvy; nad polovinou výšky nasazeno 5 nepravidelně kapkovitých nálepků modré barvy;

Datace: 1. polovina 5. století (D1 – D2);

Uložení: Regionální muzeum K. A. Polánka Žatec?;

Literatura: Svoboda 1965, 253, Tab. XXVIII:6; Droberjar 2002, 177–178 (Měcholupy).

21. Opočno (okr. Louny, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: pohřebiště mladší a pozdní doby římské;

Nálezové okolnosti: výzkum I. Pleinerové v letech 1978–1988 na severozápadním svahu od Opočna;

Uložení: Oblastní muzeum v Lounech;

a) Označení objektu/bližší kontext: žárový hrob 232 (dívka);

I) Nález: oválná skleněná vložka prstenu či spony nebo závěsku (tmavě modrá);

II) Nález: kulovitý světle modrý neprůsvitný korálek zdobený tmavě modrými nitkami (TM Skupina XXII);

III) Nález: 2 ks, slitek segmentovaného tmavě modrého průsvitného korálku (TM Skupina X, Typ 91a);

IV) Nález: 7 ks a zlomků, slitek světle a tmavě zeleného průsvitného korálku;

V) Nález: slitek tmavě modrého průsvitného korálku;

VI) Nález: kobaltově modrý kulovitý neprůsvitný korálek (TM Skupina I, Typ 7);

VII) Nález: 4 ks, slitek světle a tmavě zelený průsvitný korálek;

VIII) Nález: slitek světle zeleného průsvitného korálku zdobeného bílou a červenou nitkou (TM Skupina XXII);

IX) Nález: slitek středně oranžového průsvitného korálku;

X) Nález: kulovitý tmavě modrý neprůsvitný korálek (TM Skupina I, Typ 7);

XI) Nález: kulovitý světle zelený průsvitný korálek (TM Skupina I, Typ 4a);

XII) Nález: kulovitý červený neprůsvitný korálek (TM Skupina I, Typ 12); silně zkorodovaný povrch;

Datace: 4. století (C3);

Uložení: Oblastní muzeum v Lounech, inv. č. 39/94;

Literatura: Pleinerová 1995, 30, Taf. 4:6, 41:1-10, 42:1-11, 43:1-19, 72:3, 74:6-7, 77:4, 79:1-6; Kacl 2012, 145; Kopřivová 2014, 182–185, L20K36, Tab. XV:1–3, XVI:1;

Tab. 19:1–4.

b) Označení objektu/bližší kontext: žárový hrob 373 (žena);

Nález: slitek segmentovaného kobaltově modrého průsvitného korálku (TM skupina X, Typ 91a);

Datace: 4. století (C3);

Literatura: Pleinerová 1995, 36, Taf. 61:8; Kacl 2012, 147; Kopřivová 2014, 192, L20K54.

c) Označení objektu/bližší kontext: hrob 385 (dospělý jedinec);

Nález: 2 ks, slitek skleněných korálků (modrý a černý);

Datace: 4. století (C3);

Literatura: Pleinerová 1995, 36, Taf. 61:5; Kacl 2012, 147; Kopřivová 2014, 192–193, L20K55.

d) Označení objektu/bližší kontext: žárový hrob 393 (žena);

I) Nález: soudkovitý černý neprůsvitný skleněný korálek s červenými a modrými nitkami a se žlutou vlnicí (TM Skupina XXII; Kopřivová Typ 13b);

II) Nález: plochý soudkovitý bílý průsvitný skleněný korálek s plastickými modro-bílými očky (TM Skupina XXII; Kopřivová Typ 10);

III) Nález: slítek černého neprůsvitného skleněného korálku se žlutou nitkou;

Datace: 4. století (C3);

Literatura: Pleinerová 1995, 37, Taf. 62:1–2; Kacel 2012, 147; Kopřivová 2014, 193–194, L20K57, Tab. XVI:3, XVII:1, LXIV:10, 13b;

Tab. 19:5–6.

22. Úherce (okr. Louny, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý hrob vinařické skupiny;

Nálezové okolnosti: hliník paní Proprové;

Označení objektu/blíží kontext: kostrový hrob;

Nález: mělká skleněná miska zelené barvy, dolní polovina zdobena šesti „proláklinami“;

Datace: 1. polovina 5. století (D1 – D2);

Uložení: Národní muzeum v Praze;

Literatura: Smolík, 1885–1886, 324, Tab. XIII:10; Svoboda 1965, 277; XXXI:19; Droberjar 2002, 348 (Úherce).

23. Žíželice (okr. Louny, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý hrob;

Nálezové okolnosti: v říjnu roku 1924 zkoumal M. Wurdinger v pískovně na Jánském vrchu severovýchodně od obce;

Označení objektu/blíží kontext: bohatý ženský kostrový hrob⁹⁰;

I) Nález: 6 ks, kulovitý bílý neprůsvitný skleněný korálek (TM Skupina I, Typ 6);

II) Nález: 2 ks, soudkovitý červený neprůsvitný skleněný korálek (TM Skupina I, Typ 12);

III) Nález: kulovitý žluto-okrový neprůsvitný skleněný korálek (TM Skupina I, Typ 9);

IV) Nález: 139 ks, plochý kulovitý tmavě modrý průsvitný skleněný korálek (TM Skupina II, Typ 30a);

V) Nález: plochý kulovitý nejspíše bílý neprůsvitný skleněný korálek (TM Skupina II, Typ 34);

VI) Nález: 3 ks, plochý kulovitý světle modrý neprůsvitný skleněný korálek (TM Skupina II, Typ 35);

VII) Nález: 6 ks, plochý kulovitý zelený neprůsvitný skleněný korálek (TM Skupina II, Typ 36);

VIII) Nález: 22 ks, plochý kulovitý světle žlutý neprůsvitný skleněný korálek (TM Skupina II, Typ 37);

IX) Nález: 2 ks, plochý kulovitý šedý neprůsvitný skleněný korálek;

X) Nález: 4 ks, plochý kulovitý černý neprůsvitný skleněný korálek (TM Skupina II, Typ 40);

XI) Nález: 8 ks, plochý kulovitý červený neprůsvitný skleněný korálek (TM Skupina II, Typ 41);

XII) Nález: 5 ks, malý polyedrický tmavě modrý průsvitný skleněný korálek s fasetováním (TM Skupina XIV, Typ 126, Kopřivová varianta c);

XIII) Nález: 65 ks, velký polyedrický tmavě modrý průsvitný skleněný korálek s fasetováním (TM Skupina XIV, Typ 126, Kopřivová varianta d);

XIV) Nález: dvojkónický tmavě modrý průsvitný skleněný korálek (TM Skupina IV, Typ 57);

XV) Nález: malý kulovitý tmavě modrý průsvitný skleněný korálek (TM Skupina I, Typ 18);

XVI) Nález: čtyřhranný tmavě fialový průsvitný skleněný korálek (TM Skupina XII, Typ 109);

⁹⁰ K přibližně 278 skleněným korálkům patří také 78 ks jantarových korálků, pocházejících z jednoho náhrdelníku (např. *Kopřivová 2014, 280*).

XVII) Nález: kulovitý zelený průsvitný skleněný korálek (TM Skupina I, Typ 4a);
XVIII) Nález: 2 ks, kulovitý černý neprůsvitný skleněný korálek se třemi okrouhlými žlutými skvrnkami (TM Skupina XXI, Typu 212c);
XIX) Nález: kulovitý červený neprůsvitný skleněný korálek (TM Skupina I, Typ 12);
XX) Nález: zploštěle soudkovitý černý neprůsvitný skleněný korálek (TM Skupina I, Typ 11);
XXI) Nález: kulovitý černý neprůsvitný skleněný korálek se třemi modrými okrouhlými skvrnkami na červené pásce (TM Skupina XXII, Typ 283a);
XXII) Nález: vřetenovitý bílý neprůsvitný skleněný korálek (TM Skupina V, Typ 75);
XXIII) Nález: soudkovitý tmavě modrý neprůsvitný skleněný korálek se dvěma bílými, vzájemně se protínajícími nitkami, osmičkovitý ornament překryt třemi žlutými kroužky (TM Skupina XXII; Kopřivová typ 12);
XXIV) Nález: soudkovitý černý neprůsvitný skleněný korálek se šesti bílými očky s černým středem, přes něž vedou vzájemně se protínající světle modré linie; ornament překryt vzájemně se dotýkajícími bílými kroužky (TM Skupina XXII; Kopřivová Typ 11);
XXV) Nález: soudkovitý tmavě modrý neprůsvitný skleněný korálek s bílou klikatkou (TM Skupina XXII, Typ 261b);
XXVI) Nález: plochý kulovitý černý neprůsvitný skleněný korálek se třemi bílými skvrnkami (TM Skupina XXI, Typ 212a);
Datace: 4. století (C3);
Uložení: Regionální muzeum K. A. Polánka v Žatci, pod označením č. 1420;
Literatura: Wurdinger 1925; Svoboda 1965, 281, Tab. XIII:8; Blažek 1995, 150–152, Abb. 19:2–6; Droberjar 2002, 392 (Žíželice); týž 2008a, 132; Kacel 2012, 174; Kopřivová 2014, 279–288, L45K1, Tab. XXXXVIII–LII, LIII:1–2, LXIV:11–12;
Tab. 19:7–10; Tab. 20–21.

24. Přešovice (okr. Strakonice, Jihočeský kraj)

Širší náleзовý kontext: žárové pohřebiště;

Náleзовé okolnosti: v roce 1934 zkoumána B. Dubským poloha „Na Vrchu“ (katastr č. 1165);

Uložení: Muzeum středního Pootaví Strakonice;

a) Označení objektu/bližší kontext: hrob 8;

Nález: slitek modrého skleněného korálku;

Datace: 4. století (C3);

Literatura: Dubský 1937, 44–45; Sakař 1970, 39; Kacel 2012, 164.

b) Označení objektu/bližší kontext: hrob 19;

Nález: slitek černého neprůsvitného skleněného korálku;

Datace: přelom 4. a 5. století (C3/D1);

Literatura: Dubský 1937, 39, 46, 120; Kopřivová 2014, 250, L30K1.

c) Označení objektu/bližší kontext: hrob 30;

Nález: modrý skleněný korálek;

Datace: 4. století (C3);

Literatura: Dubský 1937, 50; Sakař 1970, 39; Kacel 2012, 164.

d) Označení objektu/bližší kontext: hrob 55;

Nález: modrý skleněný korálek;

Datace: 4. století (C3);

Literatura: Dubský 1937, 50; Sakař 1970, 39; Kacel 2012, 164.

e) Označení objektu/bližší kontext: hrob 62;

Nález: slitek nažloutlého průsvitného skleněného korálku;

Datace: přelom 4. a 5. století (C3/D1);

Literatura: Dubský 1937, 39, 51, 120; Kopřivová 2014, 250–251, L30K2.

f) Označení objektu/bližší kontext: hrob 68;

Nález: slitek tmavě modrého průsvitného skleněného korálku;

Datace: přelom 4. a 5. století (C3/D1);

Literatura: Dubský 1937, 39, 52, 120; Kopřivová 2014, 251, L30K3.

g) Označení objektu/bližší kontext: hrob 84;

Nález: zploštěle kulovitý žlutý neprůsvitný skleněný korálek (TM Skupina II, Typ 37);

Datace: přelom 4. a 5. století (C3/D1);

Literatura: Dubský 1937, 39, 55, 120; Kopřivová 2014, 251, L30K4.

h) Označení objektu/bližší kontext: hrob 99;

Nález: slitek černého neprůsvitného skleněného korálku;

Datace: přelom 4. a 5. století (C3/D1);

Literatura: Dubský 1937, 39, 57, 120; Kopřivová 2014, 251, L30K5.

ch) Označení objektu/bližší kontext: hrob 109;

Nález: slitek tmavě modrého, červeného a žlutého průsvitných skleněných korálků;

Datace: přelom 4. a 5. století (C3/D1);

Literatura: Dubský 1937, 39, 59, 120, Obr. 26:23; Kopřivová 2014, 251–252, L30K6.

i) Označení objektu/bližší kontext: hrob 142;

Nález: slitek černého neprůsvitného skleněného korálku;

Datace: přelom 4. a 5. století (C3/D1);

Literatura: Dubský 1937, 39, 63, 120; Kopřivová 2014, 252, L30K7.

j) Označení objektu/bližší kontext: hrob 143;

Nález: zlomek vřetenovitého modrého průsvitného skleněného korálku (TM Skupina V; Kopřivová Typ 4);

Datace: přelom 4. a 5. století (C3/D1);

Literatura: Dubský 1937, 39, 63, 120; Kopřivová 2014, 252, L30K8, Tab. XXXVIII:3, LXIV:4.

k) Označení objektu/bližší kontext: hrob 189;

Nález: slitek nejspíše kulovitý černý neprůsvitný skleněný korálek (TM Skupina I, Typ 11);

Datace: přelom 4. a 5. století (C3/D1);

Literatura: Dubský 1937, 39, 69, 120; Kopřivová 2014, 252–253, L30K9.

l) Označení objektu/bližší kontext: hrob 199;

Nález: slitek černého neprůsvitného skleněného korálku;

Datace: přelom 4. a 5. století (C3/D1);

Literatura: Dubský 1937, 39, 70, 120; Kopřivová 2014, 253, L30K10.

m) Označení objektu/bližší kontext: hrob 210;

Nález: slitek černého a červeného neprůsvitného skleněného korálku;

Datace: přelom 4. a 5. století (C3/D1);

Literatura: Dubský 1937, 39, 71, 120; Kopřivová 2014, 253, L30K11.

n) Označení objektu/bližší kontext: hrob 216;

I) Nález: zlomky sliteků tmavě modrých a zelených průsvitných skleněných korálků;

II) Nález: slitek tmavě modrého průsvitného skleněného korálku;

Datace: přelom 4. a 5. století (C3/D1);

Literatura: Dubský 1937, 39, 73, 120; Kopřivová 2014, 253–254, L30K12.

- o) Označení objektu/bližší kontext:** hrob 224;
Nález: zlomky slitek tmavě modrých průsvitných skleněných korálků;
Datace: přelom 4. a 5. století (C3/D1);
Literatura: Dubský 1937, 39, 73, 120; Kopřivová 2014, 254, L30K13.
- p) Označení objektu/bližší kontext:** hrob 232;
Nález: slitek světle zeleného průsvitného skleněného korálku;
Datace: přelom 4. a 5. století (C3/D1);
Literatura: Dubský 1937, 39, 74, 120; Kopřivová 2014, 254, L30K14.
- q) Označení objektu/bližší kontext:** hrob 238;
Nález: 2 ks, slitek modrého skleněného korálku;
Datace: 4. století (C3);
Literatura: Dubský 1937, 75; Sakař 1970, 39; Kacel 2012, 164.
- r) Označení objektu/bližší kontext:** hrob 243;
Nález: slitek tmavě modrého průsvitného skleněného korálku;
Datace: přelom 4. a 5. století (C3/D1);
Literatura: Dubský 1937, 39, 76, 120; Kopřivová 2014, 254–255, L30K15.
- s) Označení objektu/bližší kontext:** hrob 254;
Nález: slitek tmavě modrého neprůsvitného skleněného korálku;
Datace: přelom 4. a 5. století (C3/D1);
Literatura: Dubský 1937, 39, 77, 120; Kopřivová 2014, 255, L30K16.
- t) Označení objektu/bližší kontext:** hrob 274;
Nález: slitek modrého skleněného korálku;
Datace: 4. století (C3);
Literatura: Dubský 1937, 80; Sakař 1970, 39; Kacel 2012, 164–165.
- u) Označení objektu/bližší kontext:** dvojhrob 277;
Nález: slitek tmavě modrého neprůsvitného skleněného korálku;
Datace: přelom 4. a 5. století (C3/D1);
Literatura: Dubský 1937, 39, 81, 120; Kopřivová 2014, 255, L30K17.
- v) Označení objektu/bližší kontext:** hrob 280;
Nález: modrý skleněný korálek;
Datace: 4. století (C3);
Literatura: Dubský 1937, 81–82; Sakař 1970, 39; Kacel 2012, 165.
- w) Označení objektu/bližší kontext:** hrob 348;
Nález: modrý skleněný korálek;
Datace: 4. století (C3);
Literatura: Dubský 1937, 88; Sakař 1970, 39; Kacel 2012, 165.
- x) Označení objektu/bližší kontext:** hrob 406;
Nález: polyedrický tmavě modrý průsvitný skleněný korálek s fasetováním (TM Skupina XIV, Typ 126);
Datace: přelom 4. a 5. století (C3/D1);
Literatura: Dubský 1937, 39, 94, 120; Kopřivová 2014, 255, L30K16.
- y) Označení objektu/bližší kontext:** hrob 450;
Nález: modré a žluté skleněné korálky;
Datace: 4. století (C3);
Uložení: Národní muzeum v Praze;

Literatura: Dubský 1937, 98; Sakař 1970, 39; Kacl 2012, 165.

z) Označení objektu/blížejší kontext: rozrušené hroby;

I) Nález: slitek světle zeleného neprůsvitného skleněného korálku; přitaven ke kosti;

II) Nález: slitek zeleného a modrého neprůsvitného korálku;

III) Nález: zlomky slitku zeleného průsvitného skleněného korálku;

IV) Nález: slitek zeleného a červeného neprůsvitného skleněného korálku;

V) Nález: slitek tmavě modrého skleněného korálku;

VI) Nález: slitky tmavě modrých a žlutých průsvitných korálků;

VII) Nález: slitky žluto-zelených průsvitných skleněných korálků;

VIII) Nález: slitky červeného, žlutého, zeleného a čírého neprůsvitného a průhledného skleněného korálku;

IX) Nález: slitek bílého neprůsvitného skleněného korálku zdobeného černými a zelenými skvrnami (TM Skupina XX);

Datace: přelom 4. a 5. století (C3/D1);

Literatura: Dubský 1937, 37–39, 120; Kopřivová 2014, 256–257, L30KN.

Spony

1. Praha-Dejvice (městský obvod Praha 6, kraj Hlavní město Praha)

A) Širší nálezový kontext: depot kovových předmětů?, spíše ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1818 narušena jáma v poloze „U sv. Matěje“;

Nález: bronzová spona s šestibokými knoflíky (typ Pröttel 2, varianta A); dva knoflíky nedochované; raménko reliéfově vyzdobeno; lučík má na hřbetě rytou výzdobu; nožka zdobena po stranách šikmou fasetou a na koncích nožky jsou zářezy;

Datace: konec 4. století (C3/D1);

Uložení: Národní muzeum v Praze, inv. č. 21002;

Literatura: Sakař 1961, 431, obr. 2:6; Nikolajevová 2015, 30, č. 10, obr. 11;

Tab. 23:2, 26:1.

B) Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v oblasti Šárky;

Nález: bronzová pozlacená spona s cibulovitými knoflíky (typ Pröttel 3/4, varianta C); dochován jeden knoflík na pravé části příčného raménka, které má reliéfovanou výzdobu na horní straně; na hlavici otvor pro třetí knoflík; na hřbetě lučíku a středem nožky vede rýhovaný S-motiv; na nožce špatně viditelná výzdoba ve tvaru C; zachycovač vede po celé délce nožky;

Datace: 2. polovina 4. století (C3 – C3/D1);

Uložení: Muzeum východních Čech v Hradci Králové, inv. č. 1998; pochází ze sbírky Píša, Správcice;

Literatura: Sakař 1961, 431; Sakař 1970, 38; Nikolajevová 2015, 30, obr. 12; databáze Archeologického oddělení Muzea východních Čech v Hradci Králové⁹¹;

Tab. 23:3.

2. Stradonice (okr. Beroun, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělé nálezy;

Nálezové okolnosti: na konci 19. století;

I) Nález: fragment bronzové spony s cibulovitými knoflíky (typ Pröttel 3/4), zachované jen raménko se dvěma knoflíky a otvorem po třetím knoflíku;

II) Nález: bronzová spona s cibulovitými knoflíky (typ Pröttel 1, varianta A); všechny tři knoflíky od ramen a hlavice oddělují dvě okrouhlá žebra; nožka je mírně lichoběžníkovitá;

Uložení: Národní muzeum v Praze;

Datace: 2. polovina 4. století (C3 – C3/D1);

Literatura: Píč 1903, tab. XXII:25; Preidel 1930, 76; Sakař 1961, 431, obr. 2:5; Nikolajevová 2015, 32, č. 15, obr. 16–17;

Tab. 23:4–5.

3. Červené Pečky-Dolany (okr. Kolín, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: neznámé;

Nález: spona s cibulovitými knoflíky;

Datace: 4. století? (C3?);

Literatura: Preidel 1930a, 76; Sakař 1961, 430; Sakař 1970; Nikolajevová 2015, 26, č. 1.

4. Kouřim (okr. Kolín, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: neznámé;

⁹¹<http://archo.muzeumhk.cz/>

Nález: bronzová spona s mírně protáhlými cibulovitými knoflíky (Pröttel typ 1, varianta B); na raménku vyřezávání; lučík trojúhelníkového průřezu; nožka rozdělena na tři části, dolní část zdobená horizontálními výřezy; jehla chybí;

Datace: 1. třetina 4. století (C3);

Uložení: Národní Muzeum v Praze, inv. č. 19249;

Literatura: Preidel 1930a, 76; Sakař 1961, 430, obr. 2:4; Sakař 1970, 55; Nikolajevová 2015, 27, č. 5, obr. 5;

Tab. 23:6.

5. Nebovidy (okr. Kolín, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: žárové pohřebiště;

Nález: fragment bronzové spony s cibulovitými knoflíky (typ Pröttel 1, varianta B); dochovaná jen část lučíku s příčným ramenem, jehož konce jsou zakončeny dvěma okrouhlými žebry a kulovitými knoflíky; třetí knoflík chybí; lučík je deformovaný;

Datace: 1. třetina 4. století (C3);

Uložení: Regionální muzeum v Kolíně;

Literatura: Preidel 1930a, 76; Beneš – Horník – Kašpárek 2011, 109, obr. 5:8; Nikolajevová 2015, 28–29, č. 7, obr. 8;

Tab. 24:1.

6. Chlumín (okr. Mělník, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1829 poblíž obce;

Nález: zlatá spona s cibulovitými knoflíky (typ Pröttel 1, varianta B); na příčném břevně je šestiboký průřez a jeho konce zakončují duté knoflíky (dochován jen levý), třetí knoflík je plný a nachází se na hlavici lučíku; nožka má fasetovanou výzdobu; spona byla po objevu rozřezána na několik kusů;

Datace: kolem roku 300 (C3);

Uložení: Kunsthistorisches Museum Wien, inv. č. VII.B.198;

Literatura: Sklenář 1992, 76, č. 216/1; Droberjar 2002, 100–101 (Chlumín); týž 2008a, 154; Nikolajevová 2015, 26, č. 2, obr. 2;

Tab. 24:2.

7. Roztoky u Prahy (okr. Praha-západ, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: na konci 19. století;

Nález: bronzová spona s cibulovitými knoflíky (typ Pröttel 1, varianta A); hlavice vějířovitě rozšířena až na šířku nezdobeného raménka; knoflíky odlomené; třetí knoflík původně nýtem upevněn na rozšiřující se hlavici; lučík je na koncích zdoben pomocí rýhování; povrch nožky zdoben rytím a fasetováním;

Datace: počátek 4. století (C3);

Uložení: Národní muzeum v Praze, inv. č. 26.798;

Literatura: Svoboda 1948, 167, obr. 31:2; Tab. XXI:6, Tab. XXI:6; Sakař 1961, 431; Sakař 1970, 40; Nikolajevová 2015, 31–32, č. 14, obr. 15;

Tab. 24:3.

8. Rejkovice-Plešivec (okr. Příbram, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 2013 pomocí detektoru kovů;

Nález: celá spona s cibulovitými knoflíky (typ Pröttel 3/4, varianta A); lučík je nezdobený; povrch nožky je fasetovaný;

Datace: 2. polovina 4. století (C3 – C3/D1);

Uložení: soukromá sbírka;

Literatura: Nikolajevová 2015, 31, č. 13, obr. 14; nepublikováno;

Tab. 24:4.

9. Pšovlky (okr. Rakovník, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 2012 pomocí detektoru kovů Mgr. Zdeněk Šámal, spolupracovník rakovnického muzea;

Označení objektu/blížeší kontext: rozrušený žárový hrob?;

Nález: 2 ks, knoflík z bronzové spony s cibulovitými knoflíky (nejspíš typ Pröttel 3/4); jeden knoflík má navíc malou část perlovcovitého kroužku u otvoru;

Datace: 2. polovina 4. století (C3 – C3/D1);

Uložení: Muzeum T. G. M. Rakovník, inv. č. A 2099 a A 2100;

Literatura: Droberjar 2015, 708, č. 3–4; 720; obr. 2:3–4;

Tab. 24:5.

10. Koloděje, Velké či Malé, část obce Sezemice (okr. Pardubice, Pardubický kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: neznámé;

Nález: pozlacená bronzová spona s nízkými cibulovitými knoflíky (Pröttel typ 3/4, varianta B); knoflíky zakončené drobným výstupkem; na raménku prosté vyřezávání; na úzké horní plošce lučíku plastické napodobení pletence; plochá obdélníková nožka rozdělena na dvě poloviny, kde se střídají dva kroužky se středovou tečkou, šikmý výřez a tři kroužky s tečkou; přehnutý zachycovač;

Datace: 2. polovina 4. století (C3 – C3/D1);

Uložení: Národní muzeum v Praze, inv. č. 52623;

Literatura: Svoboda 1948, 167–168; Tab. XXI:7; Sakař 1961, 430; Sakař 1970, 30; Ničová 2011, 57; Nikolajevová 2015, 27, č. 4, obr. 4;

Tab. 24:6.

11. Předměřice nad Labem (okr. Hradec Králové, Královéhradecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: neznámé;

Nález: fragment bronzové spony s cibulovitými knoflíky (typ Pröttel 3/4, varianta C), dochoval se jen lučík a nožka; hřbet lučíku zdoben drobnými trojúhelníky; v zúžení lučíku v místě náběhu na nožku je objímka; nožka zdobena šikmým fasetováním a dvěma páry C-motivu;

Datace: 2. polovina 4. století (C3 – C3/D1);

Uložení: Východočeské muzeum v Hradci Králové, inv. č. 1807;

Literatura: Sakař 1961, 431; Sakař 1970, 56; Rybová 1979, Abb. 1:20; Ničová 2011, 89; Nikolajevová 2015, 30–31, obr. 13;

Tab. 24:7.

12. Trotina⁹² (okr. Jaroměř, Královéhradecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: neznámé;

Nález: bronzová spona s cibulovitými knoflíky (typ Pröttel 1, varianta B), zachovalé jen pravé raménko, deformované, stočeno směrem dolů, v náběhu na lučík ho doplňuje krátký nástavec; lučík trojúhelníkového profilu, deformovaný a nezdobený; nožka zdobena šikmým fasetováním a dvěma rýhami;

Datace: 1. polovina 4. století (C3);

Uložení: Muzeum východních Čech v Hradci Králové, inv. č. 1999; pochází ze sbírky Píša, Správcice;

⁹² Za upozornění na artefakt a jeho zpřístupnění k dokumentaci děkuji P. Horníkovi z Muzea východních Čech v Hradci Králové.

Literatura: Nikolajevová 2015, 32–33, č. 16, obr. 18; databáze Archeologického oddělení Muzea východních Čech v Hradci Králové⁹³; nepublikováno;

Tab. 25:1, 26:2.

13. Podsedice (okr. Litoměřice, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělé nálezy;

Nálezové okolnosti: neznámé;

I) Nález: bronzová spona s cibulovitými knoflíky (typ Pröttel 3/4); příčné raménko s velkými cibulovitými knoflíky; podobný knoflík na záhlaví lučíku zdobeného vpichy; nožka nezdobená;

II) Nález: bronzová spona s nízkými cibulovitými knoflíky (typ Pröttel 3/4, varianta B); knoflíky zakončené drobným výstupkem; hřbet lučíku zdoben rytou výzdobou; nožka zdobena ve střední části fasetováním a okraje konců dvěma páry kroužků s tečkou;

Datace: 2. třetina 4. století – konec 4. století (C3 – C3/D1);

Uložení: Oblastní muzeum v Litoměřicích, inv. č. 456 a 457;

Literatura: Sakař 1961, 430–431, obr. 2:2–3; Sakař 1970, 37; Nikolajevová 2015, 29, obr. 9–10;

Tab. 25:2–3.

14. Chožov (okr. Louny, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: neznámé;

I) Nález: celá bronzová spona s cibulovitými knoflíky (typ Pröttel 3/4, varianta B); hřbet lučíku a střed nožky jsou zdobené pomocí vpichů, nožka pak dále páry kroužků s tečkou;

II) Nález: celá bronzová spona s cibulovitými knoflíky (typ Pröttel 3/4, varianta B); zdobeno rytou výzdobou; knoflík na hlavici byl přinýtován;

Datace: 2. polovina 4. století (C3 – C3/D1);

Uložení: Naturhistorischen Museum Wien, inv. č. 47 357 a 47 358;

Literatura: Nischer-Falkenhof 1934, 45; Sakař 1961, 430; Sakař 1970, 54; Nikolajevová 2015, 26–27, č. 3, obr. 3;

Tab. 25:4.

15. Počedělice (okr. Louny, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: neznámé;

Nález: bronzová spona s cibulovitými knoflíky (typ Pröttel 3/4);

Datace: 2. polovina 4. století (C3 – C3/D1);

Uložení: Naturhistorisches Museum zu Wien;

Literatura: Nischer-Falkenhof 1934, 45; Sakař 1961, 430; Sakař 1970, 55; Nikolajevová 2015, 29, č. 8.

16. Žatec (okr. Louny, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: neznámé;

Nález: bronzová spona s nízkými cibulovitými knoflíky (typ Pröttel 3/4, varianta B); knoflíky zakončené drobným výstupkem; ve středu nožky fasetovaná výzdoba, okraje zdobeny dvěma páry kroužků s tečkou;

Datace: 2. polovina 4. století (C3 – C3/D1);

Uložení: Národní muzeum v Praze; inv. č. 19274;

Literatura: Preidel 1930a, 76; Sakař 1961, 431, obr. 2:1; Sakař 1970, 53; Nikolajevová 2015, 33, č. 17, obr. 19;

Tab. 25:5.

⁹³ <http://archo.muzeumhk.cz/>

17. Lahošť (okr. Teplice, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v poloze Obří pramen bez bližších nálezových okolností⁹⁴;

I) Nález: spona s cibulovitými knoflíky (typ Pröttel 3/4, varianta B); na hlavici je otvor po chybějícím knoflíku; zdobení pouze na nožce – v první části dvěma páry kruhů, uprostřed fasetováním a na konci třemi páry kroužků; nožka přesahuje délku zachycovače; dochovala se část jehly;

II) Nález: spona s cibulovitými knoflíky (typ Pröttel 2, varianta A); v horní části příčného ramene je reliéfovaný nástavec; rameno je ukončeno vroubkovanými žebry a polokulovitými knoflíky, jejichž spodní část je zdobena vroubkovanou lištou; hřbet lučíku zdoben rytou trojúhelníkovou výzdobou; na lučíku vroubkovaná lišta; nožka zdobena fasetovanou výzdobou a zářezy;

Datace: 4. století? (C3);

Uložení: Regionální muzeum v Teplicích, inv. č. 341/43 – 349/43;

Literatura: Preidel 1930a, 76, Abb. 85; Sakař 1961, 430; Sakař 1970, 54; Nikolajevová 2015, 28, obr. 6–7; Droberjar 2015, 720, pozn. 4; obr. 11;

Tab. 25: 7–8.

18. Čechy (neznámá poloha)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: neznámé;

Nález: celá bronzová spona s cibulovitými knoflíky (typ Pröttel 1, varianta A); příčné rameno zakončeno dvěma okrouhlými žebry, na něž navazují knoflíky pupenového tvaru; lučík je bez výzdoby; výzdoba nožky byla nejspíš tvořena zářezy;

Datace: 1. polovina 4. století (C3);

Uložení: Národní muzeum v Praze; inv. č. 26826;

Literatura: Svoboda 1948, 167, obr. 3, tab. XXI:4; Nikolajevová 2015, 33, č. 18, obr. 20;

Tab. 25:6.

⁹⁴ Údajně by mělo z lokality pocházet devět spon s cibulovitými knoflíky (nejnověji Droberjar 2015, 720, pozn. 4).

Ostatní nálezy

1. Praha-Malá Strana (městský obvod Praha 1, kraj Hlavní město Praha)

Širší nálezový kontext: ojedinělý nález;

Nálezové okolnosti: v roce 1859 získáno pro Národní muzeum V. Hankou; z části Petřín;

Nález: zlomek náramku z bronzové tyčinky, trojitě šroubovitě zakroucené, na neztenčeném konci nasazena válcovitá trubička, jejíž okraje jsou zesíleny prstenci (typ Beckmann 2?);

Datace: 4./5. století (C3/D1);

Uložení: Národní muzeum v Praze;

Literatura: Píč 1909, 69, obr. 27:1, 3; Svoboda 1965, 261; Sklenář 1992, 187; Droberjar – Militký 2005, 792, 833 (Malá Strana 5);

Tab. 28:5.

2. Praha-Veleslavín (městský obvod Praha 6, Kraj Hlavní město Praha)

A) Širší nálezový kontext: polykulturní lokalita;

Nálezové okolnosti: před 30. březnem 1914, nalezeno K. Moudříkem v cihelně Vídeňské bankovní jednotky;

Označení objektu/blížeší kontext: kulturní vrstva;

Nález: bronzový zvonek tzv. pyramidového typu se čtyřhranným půdorysem nepravidelného obdélníkového tvaru; oválné ucho bylo druhotně omotáno bronzovým páskem; srdce nedochováno;

rozměry: celková výška včetně ucha 96 mm, kratší strany základny 45 mm a delší 62–65 mm; šířka ucha 33 mm;

Datace: 4. století (C3);

Uložení: Muzeum hlavního města Prahy, tzv. vedlejší evidenční řada π 236 (původní označení J. A. Jíry);

Literatura: Zeman 1976, 152, č. 60/10a, obr. 51:8; Srovnal – Josef 2010;

Tab. 27:1a.

B) Širší nálezový kontext: bez bližšího kontextu;

Nálezové okolnosti: před rokem 1901, pochází ze sbírky Š. Bergera;

Nález: bronzový zvonek tzv. pyramidového typu se čtyřhranným půdorysem nepravidelného obdélníkového tvaru; oválné ucho v horní části nedochované celé;

rozměry: celková výška včetně ucha 95 mm, kratší strany základny 58 mm a delší 66 mm; šířka ucha 40 mm;

Datace: 4. století? (C3?);

Uložení: Národní muzeum Praha, inv. č. H2-5140⁹⁵;

Literatura: Srovnal – Josef 2010, 397, pozn. 8; obr. 1:vpravo;

Tab. 27:1b.

3. Praha-Vokovice (městský obvod Praha 6, kraj Hlavní město Praha)

Širší nálezový kontext: kostrové pohřebiště?;

Nálezové okolnosti: neznámá poloha;

Označení objektu/blížeší kontext: rozrušený hrob;

Nález: bronzovaný torčovaný náramek na konci s manžetkami a s očkem a háčkem (typ Beckmann 2?);

Datace: 1. polovina 5. století (D1 – D2);

Uložení: Muzeum hlavního města Prahy;

Literatura: Droberjar – Militký 2005, 792, 839 (Vokovice 2);

Tab. 28:2.

⁹⁵ Součástí výstavy o českém zvonařství na zámku ve Vrchotových Janovicích, jelikož byl původně datován do 13. – 14. Století (Srovnal – Josef 2010, 397, pozn. 8).

4. Měcholupy (okr. Louny, Středočeský kraj)

Širší nálezový kontext: ojedinělý kostrový hrob;

Nálezové okolnosti: dne 19. října 1938 uprostřed obce během stavby domu doktora Kühnela;

Označení objektu/bližší kontext: ženský kostrový hrob;

Nález: stříbrná lžice s dlouhou rukojetí s vysoko nasazenou zužující se hráněnou miskou zakončenou špičkou a plochou mírně klenutou hranou (Riha typ C?); rozlomeno na dvě části;

rozměry: celková délka 184 mm, maximální šířka 36 mm a výška „podstavce“ 15 mm;

Datace: 1. polovina 5. století (D1 – D2);

Uložení: Regionální muzeum K. A. Polánka Žatec?;

Literatura: Preidel 1941, 110; Tab. 53:8; Svoboda 1965, Tab. XXX:4;

Tab. 28:1.

5. Trmice-Ústí nad Labem (okr. Ústí nad Labem, Ústecký kraj)

Širší nálezový kontext: polykulturní lokalita;

Nálezové okolnosti: záchranný archeologický výzkum, odkryto v roce 1989 a zkoumáno následujícího roku M. Cvrkovou z muzea v Ústí nad Labem a D. Kouteckým z archeologického ústavu v Mostě v rámci příprav na stavbu dálnice D-8;

Označení objektu/bližší kontext: objekt 92B, hrob?;

Nález: železný zvonek trapézovitého až kuželovitého tvaru, patřící mezi velké typy; ucha je průřez obdélný, v dolní části pláště oválný a částečně poškozený; zachovalé srdce zvonku, které bylo nejspíš kuličkovité či rozšířeně zakončené; páskové čtyřúhelníkovité ucho;

rozměry: celková výška včetně ucha 86 mm, bez ucha 71 mm, řez pláštěm 64 x 53 mm;

Datace: 1. polovina 5. století (D1 – D2);

Uložení: Muzeum města Ústí nad Labem, inv. č. 30682⁹⁶;

Literatura: Reszczyńska 2008a, 285, 287–289, Fig. 1:2; táž 2008b, 233, 238–239, obr. 1:2;

Tab. 27:3.

⁹⁶ Ústní sdělení A. Půlpánová-Reszczyńska.

Přílohy